دیوانی
مەهاباد قەرەداغی

٢٠١٣

ناوی کتێب: دیوانی مەهاباد قەرەداغی
جۆری کتێب: کۆبەرهەمی شیعر
نووسینی: مەهاباد قەرەداغی
دیزاینی بەرگ: شاکار مستەفا گەرمیانی
چاپی: یەکەم
ساڵی: ٢٠١٣

پێشکەشە

بە ئافەرێنەرەکەم
بە دایکم
بە باوکم
بە هەموو گیانە پاکەکان
بە گشت مرۆڤە چاکەکان
بەوانەی ئازاریان داوم و رۆژانێ تەنگیان پێ هەڵچنیووم
هەروەها ئەوانەی بە خۆشەویستییان ئیلهامیان پێ بەخشیووم

بۆ رێزلێنان
لە هەموو چرکەکانی خۆشەویستی و پێکەوەژیان
بە هاوسەری شەهیدم.. مستەفا گەرمیانی

بۆ دەربڕینی بێسنووری خۆشەویستیم
بۆ (شاکار)ی کچم
هەموو وشەکانم، هەموو شیعرەکانم
پێشکەشی دەکەم

پێشەکی

ئەم دیوانە، کۆبەرهەمی شیعرەکانمە، بەڵام هەموو شیعرەکان نییە. شیعر، ئەو ئامرازە هەستی و هێزایەی کە هەر لە سەرەتای خۆناسینمەوە، بوو بە ناسنامەی من، بەم دیوانە کۆتایی نایەت، چونکە نە خەیاڵ سنووری هەیە، نە خۆشەویستی من بۆ شیعر کۆتایی هاتووە، بەڵام پێم باش بوو وەک کۆی بەرهەمە شیعرییە چاپکراوەکانم، پێشکەشی خوێنەرانی بەهرەمەند و شیعردۆستی بکەم.

زۆر جار دەبیستم دەگوترێت، لە سەردەمی جیهانگیریدا شیعر کاتی بەسەر چووە و مرۆڤ سەوداسەریی بۆ شیعر نەماوە، بەڵام من پێم وابووە و ئێستاش هەر پێم وایە شیعر هەناسەی گەردوونەکەمانە و بە پێچەوانەوە تا ژیان ئاڵۆزتر و پەیوەندییەکان پێشکەوتووتر بن، شیعریش ئامرازێکی پێویستترە بۆ هێمنکردنەوەی دەروون و دۆزینەوە و ئاشکراکردنی نهێنییەکانی گەردوون.

هەمیشەتان باش و هیوای خوێندنەوەیەکی بەهرەدارانە و چێژوەرگرتنێکی شیعردۆستانەتان بۆ دەخوازم.

مەهاباد قەرەداغی

زەردەشت
خواوەندی تیشک و پەیام

لە بەندەرە تراویلکەییەکانی هەرێمی گومانەوە هەڵمانکرد،
هاتووین دەستێ بێنین بەسەر پێستی نەرمی کارەساتەکان و
فرمێسکەکانی چاوی ڕووداو،
بە ناو لەپی زبری دڵنیاییمان بسڕین و
دڵی گەردیلە رەسەکانی ڕووناکی بدەینەوە

لەسەر شۆستە نیگەرانەکانی تەنیاییە چڕەکان ڕاوەستاوین و
بە دەم ڕێبوارە قژ سەوزەکانی خەونەوە
بزەمان دەمەیێ و ژەهرەخەنەی سەرلێوی باخچەکان دەگەچڕێن

لە گۆڕەپانە فێنکەکانی کەناری شەو دانیشتووین و
بۆنی تیشکەکانی رۆژ،
لە چاوئەندازە لۆچەکانی دەریا هەڵدەمژین و
ئەم سروشتە دەستکردە دەسڕینەوە!
ئەم سروشتە بێ چوارچێوەیە لوول دەدەین و
لە پشت دەرگایەکی هەورینی ئاسماندا هەڵیدەگرین
گرێیەک لە تیشک دەدەین و

لە بۆشاییە سێگۆشەکانی
خەون و، هیوا و، چاوەڕوانیدا هەڵیدەواسین
گرێیەک لە جوانییە پەنهانەکانی تاراوگە دەدەین و
لە سەر هەرەمە بێ شوێنەوارەکانی کۆچدا جێیان دەهێڵین
گڵۆپیک لە بەرپێی حەزرەتی تاریکییدا سەردەبڕین و
دەبینە دەروێشی شەوە هیپییەکانی کەنارجادەی مەرگ
قژی درێژی رۆحمان
بەسەر شانە شکۆدارەکانی خەڵوەتدا پەخش دەکەینەوە و
زەرکە کولە ژەنگاوییەکانی بێدەنگی
بە سەر و زگ و گۆنای خۆماندا دەکەین!

ساتە بیئەندازە کورتەکانی ماچ
دەبنە پەیامی بێهودەیی و
لە کونە بخوڕی دیوارە درزاوییەکانی شەهوەتدا جێدەمینن!
ساتە بێئەندازە درێژەکانی گومڕایی
شەربەکانی هۆش پڕ دەکەن لە زەنگیانەی گومان و
کوتەئاوێنەی دڕدۆنگی!

دنیایەکی سەیرە!
هەر دەڵێی نوکتەیەکی ئەزەلییە و
ختووکەیەکی شێتانەی سروشت دەدا!
هەر دەڵێی یاداشتی بیرچوونەوەیە

چوون دەریایەکی فراوانی ئەلکهولە و
هۆشە ئیسفەنجییەکانی ئێمەش .. ماسیین!

چاوە گەردوونییەکانمان
هەموو کۆچە ئەبەدییەکانیان دیووە و
هەموو شێوەکانی مەرگی نەمریان تاقیکردۆتەوە
رۆحە بە ئەزموونەکانمان
نوقمی حەوزەکانی تەنیایی و
خەڵتانی سەوزاییەکانی گومان و
ملکەچی فەرمانەکانی چەخماخە و شەپۆل بوون
جەستە گەردوونییەکانمان
سەدەکانیان پر کرد لە بەرامەی مێخەکی لەدایکبوون
رۆژەکانیان ڕازاندەوە بە تیشکی سزا و
شەوەکانیان بە هەسارەی بێجریووەی مەرگ .. نەخشاند

لێوە گەردوونییەکانمان
بە ماچ مێژوویان نووسی و بە تف سڕییانەوە!
پەنجە گەردوونییەکانمان
سەری جەنگەڵە چڕەکانی خەونیان ڕووانی
شارە خۆرەی هۆشیان وروژاند!
عەقڵە گەردوونییەکانمان
خاڵیان لەسەر هەموو واژە لێکترازاوەکانی وەکو:

ئەستێرە و.. خۆر و.. خۆشەویستی و
بیر و.. مەرگ و.. لەدایکبوون و
خودا.. دانا و
خاڵی هەموو ڕستە بێ ناوەڕۆکەکانی
فەلسەفەی سەوزی سروشتییان سڕییەوە!

هێشتا لە سەر مەرزی بوون و نەبووندا بووین
ڕێک لە کەنار منداڵدانە مەزنەکانی دایکە گەردوونییەکانمان
هەر لە لێواری ژیاندا
تەونەکانی تاوان
بە پەلوپۆ نەرمەکانی ساوایيمانەوە ئاڵان و
گڕوگاڵە خواییەکانی ئێمەیان لوول دا
جوڵەکانمان ڕچان
کاتەکانمان کەرت کەرت و
شوێنەکانمان ونجڕ ونجڕ بوون
ئیدی ڕووناکی درز بردی و .. با ڕشایەوە
قەڵا قایمەکانی متمانە هەرەسیان هێنا
پەرژینە رووختەکانی حەز لەق بوون
سروشتێکی سەیرە!
دارستانە لێوبەبارەکانی ئەوین .. بیر لە خۆکوشتن دەکەنەوە
ئەو ماچە ئاونگییانەی کە بە لێوەکانی گوڵەوە بەجێمان
ئێستا بوونەتە هەڵمێکی ڕەنگ شەوەزەنگی

ئەو هۆرە کۆچەرییانەی کە گۆپکەی دووندیان کردبووە هێلانە
ئاوازەکانیان پەر پەڕ هەلوەڕین!
سروشتێکە،
شێتبوون فێری یەکە یەکەی کۆترەکان دەکات
گاڵی هەموو سەرووەکانی داوە بمرن!
هەموو ئەستێرکەکانی هەیوانی برسێتی پڕ کردووە لە لم
هەسارەکانی کردۆتە دۆستی تووانەوە
تیشکەکانی ناوەتە باوەشی کۆچ
بێشکەکانی کردۆتە دراوسێی تەرم
بە هاژەی دەریایەکی شێت
لایلایە بۆ دارستانی رۆحی سەرکێشی خوا دەکات!
سروشتێکە،
قوڵاییەکانی سەرنجی کردۆتە دۆڵی ڕامان
ڕامان لەو هەورانەی نیشتەجێی کەناری دورگەکانی جەستەن
لەو بارانانەی هێشتا نەباریوون، بەڵام
نوقمی بیرکردنەوەن بۆ بارین!
چ سامناکە لەرینەوەی دارێکی بەر زریان
بۆ چۆلەکەیەکی ماڵوێران
کە پەناهەندەی باخچەیەکی شەکەتە
چ بێدەنگە گڤەی ئەو با ڕەشەی
کە خەونەکانی دوورگەی ئەوین ڕادەماڵێ
چ قەشەنگە!

مردنی دوای ساتە باوەشێکی ئاسوودەیی
کە بە ئەندازەی دنیای بەرینی عەشق.. جەستەی ڕاژەندبێ!
چەند شێتە شەپۆل!
چەند هەزاران دڵۆپ خەونی وروژاندووە
چەند زۆڵە تاریکی!!
چەند هەزار جەنگی لە نێوان
هەسارەی ئومید و
دوورگەی چاوەڕوانی، هەڵگیرساندووە!
چەند بلیمەتە عەشق!
هەموومانی تامەزرۆی جوانی و
هەوەسی پیرۆز کردووە!

زەردەشت!
هاودەمە ئاگراوییەکەم، هاوڕێ ئایدیالەکەم
بە پەنجەی شایەتمانی ئاگرین
ڕێگەی دوورگە دۆزەخییەکانی حەزم پیشان دە!
پڕیشکێکیش موفەڕکە گڕم وێدە
با وەکو بازنگێکی خودایی
وەکو بازنگێکی ئاویی لە مەچەکمی بئالێنم
زەردەشت!
لە چاڵە ئەهریمەنییەکانی بێدەنگیدا
نوقمی دەریای خەڵوەتم کە!

لە شەکڵە بیسنوورەکانی تیشکدا جەستەم بتوێنەوە
با ئاهورامەزدا لە کڵێشەی پشکۆییمدا بەرجەستە بێت!

لەرزێکی ئاگرین تیشکی ڕچاندووە
دەردێکی سامناک لە ئاوی داوە و
ڕەنگی دەریای هەڵبزرکاندووە!
دەموچاوی دەریاش
وەک سیمای دایکی گەردوونییم چرچ و لۆچ بووە
منداڵدانی دەریاش پڕە لە کچی تاریکیی،
کە لە داڵانە شێدارەکانی بورکاندا لە دایک دەبن و
لە تارماییە گەرمەکانی گوماندا دەمرن!
زەردەشت!
ئێرە مەملەکەتی گومانە شەیتانییەکانە
هەسارەیەکی کوژاوەی یادە
شەکڵێکی هەرەمی و ساویلکانەی ژیانە!
تیشک ، تەنها تیشک
تەنها ڕووناکی.. خەونە بازنەییەکانی مەرگ دێنێتە دی
تەنها چاوە هەڵگیرساوەکانی پشکۆی ئومید
ئۆجاخە تراویلکەییەکانی ئارەزوو، رۆشن دەکاتەوە!
زەردەشت!
دڵدارە زۆر زۆر پیرەکەم
لێوە ئاگرینەکانت بنێ سەر لێوی سەوزی هیوام

ماچم بکە!
ماچێ هاوشێوەی ئەستێرە و هاوڕەنگی خۆر
زەردەشت.. هاوسەرە شەپۆلاوییەکام
لە شەتاوی پەیامە نورانییەکەتم هەڵکێشە!

لەم هێلانە ئاسمانییەدا،کە لە دەڤەری بادا
پەیام رۆحە ئەفسوناوییەکەم دەلاوێنێ
لەم ماڵە بێکەوشەنەی خەیاڵدا
لەسەر نەرمەتیشکی بێدەنگی دەڕازێم و
ئێوارە شەرابییەکان دەبنە لێفەم
خۆشەویستە خواییەکەم کە دێی
مشتێ ئەبەدییەت و پێکێ گەردوونم بۆ بێنە
خۆشەویستە غەیبییەکەم کە دێی، دڵۆپێ ژیان و
زەڕەیەک کامەرانیم بۆ بێنە!
من سەما دەکەم و بزەی رۆح
لە جادە چۆڵ و بی کسپەکانی جەستەدا دەسووتێ
لە توونێلە مەرگاوییەکانی ئاگردا دەمەیێ
من سەما دەکەم و دەهۆڵی لاساریی
نۆتەکانی شەو لە دووتوێی دەنگە دیوانەییەکەیدا نوقم دەکا.
دەمەوێ بە سەما تابلۆی دەریا بکێشم
بە ماچ ڕەنگەکانی تاریکی پیشانی تیشک بدەم
بە بزووتنێکی شێتانە لاسایی لەنجەی با بکەمەوە

به هەنگاوی هێمنی قەڵەم پیاسەیەکی گەردوونی بکەم!
دەمەوێ،
پێش ئەوەی خۆر هەڵبێ
نهێنییەکانی سروشتم پێچابێتەوە و
کلیلەکانی دەریام لە بەرکم نابێ و
رێگە ئاوییەکانی ئاسمانم گرتبێتە بەر
ئاهورامەزدا!
خواوەندە ئاگراوییەکەم
من دەمەوێ پێغەمبەرێکی ژن بم
لە زەرفی منداڵداندا پەیامە درەوشاوەکەی راستی،
پەیامەکەی تۆ.. بگەیەنمە بەر دەرکی دوارۆژ.

گەلاوێژی 1995
فاڵشۆپینگ

ئیپۆسی هەرەس

لەوێوە نامەی چرچم پێ دەگا
لۆچەکانی پڕن لەو گوناهانەی
ساواکان بەدەم گڕوگاڵە خواییەکانەوە
لەسەرزەمینە میناوییەکانی مێژووی وەهم و
لەسەر لێوارە زاماوییەکانی هۆشدا .. دەیانکەن
ئەو گوناهە جوانانەی کە سزاکانیان شەرمەزار کردووە
ئەو گوناهە نازدارانەی کە عەشقیان ماندوو کردووە

لەوێوە
لە ناونیشانە نادیارەکانی سەر نەخشەی وەفاوە
لە ئەکتەرە کۆمیدییەکانی سەر شانۆی ونبوونەوە
نامەی قژدرێژو ئاڵۆزکاوم پێدەگا
پڕن لە ڕاپۆرتی پرشنگداری تاوانی جوان جوان
پڕن لە بۆنی ئیپۆسی هەرەس!
ئەو تاوانە ڕازاوانەی
کە تەرازووەکانی هیوایان لار کردووە
نامەکان پڕن لە زەنگ
زەنگی کۆتاییهاتنی وانە پرچ خاوەکانی ڕووناکی

زەنگی ئاوابوونی ژییری
ئەو زەنگە نەخۆشانەی کە بیریان پییر کردووە!

هاوریٚ چیاییە ، دەرییایە، شارییەکانم
بەدەم خەوێکی موگناتیسییەوە
نامەی یەکجار کراوەم بۆ دەنووسن
بە زمانێکی زۆر سادە
لە بەرەکانی جەنگەوە نامەی خۆشەویستیم بۆ دەنووسن
جەنگی نێوان گوناە و گوناە
جەنگی نێوان سزا و سزا

لێرەوە،
لەپاڵ دارژاڵەیەکی سەرسامی ڕچیوەوە
زام و .. گوناە و.. سزا و.. تاریکی و
ژانی رەنگینی ئەوان دەخوێنمەوە و
رۆحم بە لقێکی نەمرەوە گریٚ دەدەم
لێرە،
هەموو شتێ
بەفرە ژەنگاوییەکان
چڵوپۆپە کەروو هەڵهێناوەکان
ماچە دوکەڵاوییەکان
هەموو شتێ

ئەوێی ڕابردووی مەرگاوی و
ئێستای دۆزەخی و
سبەینیی شەوەزەنگییم بیردەخەنەوە!
لەوێ.. خۆرێکی سەرابیی هەڵدێ
تیشکێکی قەترانی
رۆشناییەکی ڕەش
لەوێ ،
هەنگاوە زیگزاگییەکان
ئیپۆسی هەرەس دەنووسن!

سێپتەمبەری 1995

دۆزەخ و حەوا

لە لێواری چاڵەبەفرەکانی زەمهەریردا
دەهاتم و دەچووم!
دێڕ بە دێڕ مێژووە ئاگرییەکانی سەرکەشیم
وەک ئەنجامی لێکدانی سفر جار سفر
مەرگ کەڕەت مەرگ
توانەوە بە توانی هەزار
ڕەگی ملیۆنجای نەزانیی.. لەبەر دەکرد
چ ئەنجامێکی پوچ بوو.. هەزار کەڕەت هیچ
چ ئاکامێکی ترسناک بوو
مەرگ کەڕەت مەرگ
توانەوە بە توانی هەزار
چ بەرئەنجامێکی بەدی هەبوو.. رەگی ملیۆنجای نەزانیی!

ئەی عەقڵی سوڕاوە بە مەداری بازنەی بەتاڵ
کەی لە ئەنجامی "هیچ" دەگەی؟!
ئەی چاوە ڕاماوەکان لە بێڕەنگی ئاو
کەی لە ڕەنگاورەنگی مەرگدا نەمریی دەناسن؟!

ئەی گوێی ڕاهاتوو بە بێسرتەیی .. گومان بکە!
دەشێ لە نهێنی دەنگدا ژێکانی خەون بدۆزیتەوە
دەشێ لە میلۆدی تووانەوەدا تاڵەدەزووی نائاگایی ون کەن!
دەشێ،
بۆ ناشێ!
بۆ ناشێ؟

وا ئەم ڕووبارە تاڵانەشتان تێکەڵاوی شیرینایی رۆح کرد
وا ئەم پۆدرە ژەنگانەشتان لە دەموچاوی ماندووی سبەینێ سوویی!
خواوەندە سووکەکان!
لەناو ئەم قۆزاخە لینجانەی شەهوەتدا
لە چی دەگەڕێن؟
هەموو بەردە بەنرخەکانی ئارەزوو
شەپۆلە سەرسامەکانی بێهۆشیی ڕایان ماڵیی!
هەموو جێپێ لاسارەکانی دوێنێ.. بەفر داپپۆشین!

کێ بوو دەریاکانی پێچایە دڵۆپێکی شینەوە؟!
ئەی کی بوو شینایییەکانی تاری دەڤەری گریان کرد؟!

ئاە.. بانگەوازی تراویلکەییتان
چ باوێشکێکی بێهودەی تەزبیحە جوانەکانتان بوو
پەیڤی خەواڵووتان، ڕێگاکانی لێ شاش دەکردم!

لەم خەوستانە بێ سەحەرەدا
لە چ تیشکێکی سەرابی دەگەڕێین؟
لەم عەشقستانە بێ یارەدا،
من شێتانە بەرامبەر بە ئاوێنەکانی دەریا دانیشتووم و..
سات بە سات شەپۆل دەژمێرم!

من ژنێکی سەرکەشی کەنار دۆزەخم
ئایەتە دۆزەخییەکانم وەک سترانەکانی ئەوین لەبەرە
سورەتە ئاڵتوونییەکانی ئاگرم
جوان جوان لە باخچەیەکی پڕ لە (حەوا) دا شاردۆتەوە
ئەو حەوایەی،
دۆزەخی کردە شەنگترین تاراوگەی رۆح و
بەهەشتی لەبەرچاو خستین
ئەو حەوایەی،
فێری ئەزموونی مەرگی کردین
ئەو نەبووایە نە هەستی چێژ وا خۆش دەبوو
نە بۆنی سێو هێندە مەستی دەکردین
ئەو نەبووایە،
کەسمان نەماندەزانی دۆزەخ یەقینێکی ئەوەندە شەنگە و
بەهەشتیش ئەفسانەیەکی ئەوەندە تاریک!
حەوا، سوپاس بۆ تۆ
کە فێری خوایەتییت کردین

که ئادەمت فێری ئەزموونی چێژ و بۆن و بینینی جوانی کرد
که هەستەکانیت لە خەو هەستاند!
که لەو کابووسە سامناکەی بێئاگایی خەبەرت کردەوە
سوپاس بۆ تۆ حەوا
که رۆحی یاخی و بەئەزموونی خۆت لە کڵێشەی مندا دانا
چەند شادمانم که رۆحی حەوا
لەم دۆنە سامناکەدا.. لە جەستەی ئاگرینمدایە!
که دەبمە دایکێکی دۆزەخی و
ئەزموونە ئاگرینەکانی خۆم دەنووسمەوە!
تۆش هاوەڵە دێرینەکەم مەریەم
ئافەرین که ئەوت هێنایە نێو نوێنەکەت
کردت بە بەشداری ئەو گوناهە نایابە
که مەزنترین زۆڵی پێ خستیت!
کچێتیتی دا لە خاچ و
پاکیزەیی پر لە داوێنت کرد!
ئافەرین که توانیت دایبەزێنێتە نێو ئەم دۆزەخە
تا ئەم گەردوونە سیخناخ بێ لە ژیان
تا ئەم هەسارەیە ببێتە لانکەی داهێنان

دۆزەخ، ئەی گرنگترین ئەستێرەی گەردوون
ئەی بەرینترین جێی حەسانەوە
ئەی شوێنی بێ کات

نەخشەی بێ جوگرافیا
ئەی نیشتمانە غەیبییەکەی ئاسمان
دۆزەخ،
ئەی فراوانترین، خۆشترین زیندان!

چ ئاگرێکی زوڵاڵن
فریشتەکانی ئاوەزم، کە بەم رووبارەدا
بە بەردەم تەلاری دیرۆکمدا تێدەپەڕن!
وردە ماسییە چاوڕەشەکان
کە دەگەنە بەر تەلارەکەم
ستران دەڵێن و.. هەڵدەفڕن!

لە باکووری دۆزەخەوە
باڵی ئاگرین.. بەرەو چەقی رۆحی پییرم هەڵدەفڕن
لە باشووری دۆزەخەوە پۆلێ ماسی
بەرەو مەڵبەندە قووڵەکانی جەستەم رۆدەچن!
لە خۆرهەڵات و خۆرئاوای ئەم جەستە گەردوونییەمەوە
رووبارە بەستووەکان گڕ دەگرن.. سیناهی دەزێ!
ئۆکتۆبەری 1995

وەک گوناه بێگوناهین

قورسایی خۆت مەخەرە سەر ئەم باڵە لەرزۆکانەم
با بتوانم ئێسکە هەڵوەریوەکانی
دوای جەنگەکان کۆکەمەوە و
لەم چاڵە هەڵامساوانەی بەردەرکی ئاشتی .. بیانشارمەوە!

دۆزەخیین ئەو ئاوێنانەی
قژی ئایندەیان لەبەر دادەهێنرێن
دۆزەخیترن ئەو چاوە کزانەی
کە بۆ بینینی دێڕەکانی سەراب دەچەمینەوە
دۆزەخیترینییش
ئەو ئاسمانانەن، کە کەپرێکی شەرابی بۆ برین هەڵدەدەن
کە وانەی سوێ وکولانەوە و کۆچ .. دادەدەن!

هەمووومان، دەستمان لە کوشتنی ڕووناکی و
هەڵوەرینی باخچە و.. لێخنکردنی خەوندا هەیە
هەمووومان، لە قۆزاخەی کسپەدا پشکوتووین
لە لۆچەکانی پێڵووی نەخۆشی مێژوودا

خۆمان لە زەمەن شاردۆتەوە
هەموومان سێبەرین
سێبەرەکانیش جگە لە تارمایی تاوان هیچی تر نین
هەمووان پیرین
لە ساواییەوە تا مردن
هەمووان پشکۆی ئەو دۆزەخەین
کە لە لێوارە ئاگراوییەکەیەوە
دەروانینە تاراوگەی بەهەشت
هەمووان لە رووناکی دەترسین
یادگاری سامناکمان لەگەڵ گڵۆپ و تیشک و تریفە هەیە
ڕۆشنایی هەراسانمان دەکا
ڕووناکی نیگەرانمان دەکا
چونکە ڕووناکی دەمامکەکان دەتوێنیتەوە!

هەمووان
لە لەیادکردنەوەی دوێنێ
لە ڕاڤەکردنی ئێستا
لە خوێندنەوەی سبەینێ.. شەرم دەکەین

هەمووان لە تروکانی هەمان هێلکەشەیتانۆکەدا
چاومان هەڵێنا
وەک گوناهیش بێگوناهین

پەڕ پەڕ خۆشەویستیمان دڕاند
تنۆک تنۆک پاکییمان تکاند
لق و پۆی خەونمان هەڵوەراند
کەچی هەر بێگوناهین!

عەشقمان ئاوەڕووت کردەوە
گەردوونمان بە گوناهەکانمان ڕازاندەوە
تاقەکانی سەرای ئەم ئەستێرەیەمان دابێژا بە بزمار
ئاومان لە ماڵەکانی مێروولە کرد و ژینمان لێ کردن بە زینهار
دەستنوێژی دەریامان شکاند
ئابڕووی کێوەکانمان تکاند
کەچی هەر بێگوناهین!

پەیامبەرەکانمان.. ئەشکەوتی خەڵوەتیان
کردە مەزاتخانەی جەستە
سترانبێژەکانمان.. ئاوازی نەفرەتیان
کرد بە حەیران و بە بەستە
کەچی هەر بێگوناهین!

ئێمە بووین، ئێمەی مرۆ
لاساریمان فێری باڵندە ئاسنینەکان کرد
بێزاریمان بەسەر کێڵگەی کۆترەکان باراند

فیلمان لە ئاسمانەکان کرد
زەمینەکانمان بە تراویلکەی تاسە خوساند
کەچی هەر بێگوناهین!

بەردەوامین ئێمەی مرۆ
لەژێر بێژی درۆ
لە گوتاری بێ تان و پۆ
لە ئاشتبوونەوەی نەزانانە و لە شەڕهەڵگیرسانی بێ هۆ!
ئێمە تازە فێر بووین راکەین
لە ڕووناکی بروسکە
لە گرمەی هەوری هاوین
لە تیشک و تروسکە
لە خوڕەی شەپۆل و گڤەی باهۆز
تازە فێربووین پێش کۆتایی سەرەتاکانی رۆژ
بە پێکەنینەوە بگرین

ئێمە چیین؟!
کە توانیمان پەپوولەکان فێری هەرا و زەنا کەین
کوێستانەکان بکەین بە تاراوگەی قەتێکان
خۆر لە گەرمێنەکان بتۆرێنین
کانییەکان کەوی کەین و کەوەکان بتارێنین
خودایە!

ئێمە هەین یان نیین؟!
قوربان هەن، بەڵام یەزدانی شێتن و سەرەڕۆ
بەهەشتیشیان وێدەم دەیکەنە دۆزەخ و
ماڵێکی ئاگریینی وەک زەوی خڕ بۆ خۆ!

1996-4-1

یار

چەپکێ هەنیسک
لەسەر گڵکۆی ونبووندا دادەنێم و دادەنیشم
بە دیار سایەتەوە ڕاماو!
جەستەم هەورە
دەبارێتە سەر بانێژەی بوون
فرمێسکێکە لە چاوانی رۆژدا قەتیسماو!

وەرە یارە ئاگرینەکەم،
پێش ئەوەی بکوژێیتەوە.. ماچێکی ئاوییم بکە
پیش ئەوەی ببم بە هەڵم.. تیشکە ماچێکت دەکەم

1996-4-12
فاڵشۆپینگ

ئۆقیانووسی سەراب

چ دەستپێکێ بۆ ئەم کسپانە دابنێم
ئەی خواوەندە سەربەرزەکەم.. ئاناهیتا
چ خاڵێ، لە کوێی ئەم ڕستە گەرداوییانە دابنیم
ئاناهیتا!
تۆ پێم بڵی،
چۆن گوزارە لە مەراق بکەم
تانە لە تووانەوە و مردن بدەم
چۆن زیندەخەونە سامناکەکانی بێداریم
بۆ کابووسەکانی غوربەتم بگێڕمەوە.. چۆن؟!
ئاناهیتا!
فێری گێڕانەوەم بکە
داستانانێ کە لە کەناری رۆحمدا
ڕوویانداوە و ڕوودەدەن و بۆ وتن نابن
فێری گەڕانەوەم بکە
بۆ سەرەتای ئەو دۆنەی کە پەپوولە بووم
بۆ ئەودیووی سروشت،
بۆ غەیب بوون و توانەوە لە تیشکدا!

ئەمە کزانەوەیە یان غەرق بوونە لە رووباری باران؟!
جەستەکانمان پڕن لە وردەشوشەی زام
رۆحەکانمان پرن لە پشکۆی کسپە
خەونەکانمان گڕ دەگرن و
دەبنە قەرەباروتی ساتە بەجێماوەکان!
چاوانمان نابینای جوانی و بینای سوتانن
ڕووانینمان بێ ئامانج و بێ هۆیە!
دەستەکانمان دەرهاتیان ژیانە و داهاتیان نسکۆیە
ئاوازی زمانمان وەک توانەوەی شاخی سەهۆڵە
ئاسمانمان دەڵێی ناولەپی سواڵکەرە، پەڵاوی و چۆڵە

ئاناهیتا!
لە زەمەنێکی پڕ کۆچی خنکاودا
لە نیشتەجێبوونێکی ساتیی وسووکە هەناسەیەک دەگەڕێم
گەرمم کەرەوە!
زیدەکەم، عەشقستانەکەم
لە ژێر تاڵەتیشکێکی سەحەرە بێ خۆرەکانی ئومێد دا
تەلقژێکی ئەڵماسینی هیوا
لە پەرچەمی مەبەستم بدە!
وا دیسانەوە ئێوارە دەبێتەوە ئۆقیانووسی تارمایی و
شاماسییەکانی ئارەزوومی تیا ون دەبن
وا بێدەنگی دەمکاتەوە دراوسێی بێهۆشی و مەرگێکی کاتیی!

خەونەکانم زبرن، زبر،
وەک دیوارەکانی هەرەس
وەکو پەنجەکانی ترس
لەم خەونانەدا؛ من لەو تیشکانە دەچم،
کە ناگەنە دەروونی هیچ تاریکییەک
لەو با قەرەجانە دەچم کە نیشتەجێی کۆچن
لەم خەونانەدا؛ لەو دەریایانە دەچم،
کە لە پەرداخێکی درزبردوودا جێگایان دەبێتەوە
لەو هەورە بلوورەی،
کە لە ژێرخانی ئاسۆدا لەگەڵ هەتاو کۆدەبێتەوە
پێکەوە ئاسمان پڕ دەکەن لە نهێنی و ڕاز!
پێکەوە دەسترێن بۆ گوڵچرۆی نیاز!

تروایلکەیین ئەو زریانانەی؛
کە لێرەوە؛
بە لیواری هاوارێکی ڕەقبوومەوە تێپەڕین
ئەو بەندەرانەی؛
چاوەڕێی گەیشتنی پەیامی زام دەکەن
گەرمم کەرەوە ئەی پییری داستانەکانی عیشقم
ڕچینم لێ بتەکێنە!
فەرمانی سوڕانەوە بە خوێنی کاڵم بدە!

وا دێمەوە بۆ باخچە هەڵواسراوەکانی مەملەکەتی گیان
دەبمەوە بە دڵۆپێک دەریا
لەناو لەپمدا تۆوی شەپۆل
لە پەنای لێومدا تۆوی ماچ هەڵدەگرم
دێمەوە،
لە هەموو دێبەرە دێمەکانی خەوندا
ئەوینێکی ئاوی جێدەهێڵم
لە بەرامبەر هەر ئاوێنەیەکی بێڕەنگدا
تنۆکێک بریقەی شین دادەنێم!
لە هەر گەشتێکمدا
دنیایەک عەشق و جانتایەک خەون.. بۆ با دەبەم
دێمەوە و دووبارە دەبمەوە بە کچێکی ئاوی
بە پەرییەکی شێت .. بە پەیکێکی غەیبی
نامە قورسەکانی دوێنێی سوتاو
دەگەیەنمە سبەینێی خۆڵەمێشی
پەیامە ئاسنینەکانی تاریکی
دەگەیەنمە شەوە لینجەکانی دەریای دۆشداماو

دووبارە خەونەکانم ورد دەکەمەوە
لە کەناری هەر شەوێکدا
گەردیلەیەکی عەشق دەنێژم
ئەمجارە مەترسن، بە لێفەی رۆحم داتان دەپۆشم

بە پیاڵەی گلێنەم سەرنجە ساواکانی پاکییتان دەنۆشم
مەترسن ئەی نزیکترینەکانم
یارترینەکانم
جوانترینەکانم، مەترسن!

ئەی بزیوتر لە رۆحم .. یار!
ئەم گەشتەم پڕە لە تۆ
تۆی بێسنوور ڕووناک
بێ ئەندازە سیخناخ لە تیشک و شکۆ!

ئەی یاری لە منەوە هەڵقوڵاو
ئەی بروسکەی لە منەوە داگیرساو
تۆ لە پەنای هەموو جوانییە زبرەکانی گەردووندا
نامەی ئەوینداری نەرم و نیانی خۆتم بۆ دەنووسی
من لە درزی هەموو دەرگا ژەنگاوییەکانی ئومێدەوە
دێرە سەرابییەکانت دەخوێنمەوە
یار،
لە شوینەوارە بزماراوییەکانی لەشتەوە
پەیکەری تازەترین زام
لەسەر سەکۆی لێژی تەمەنتەوە
سەمایەکی (زۆربا)یانە دەکات
هەموو جارێ دەڵێی ئەم زامەیان بەسوێترینە

هەموو جارێ دەڵێی ئەم زامەیان خۆش نابێتەوە
یاری سەرابیم
بێدەنگترین یار .. لە بێڕەنگترین شار
ونبووترین خەون و ئومید
یارەکەم،
ئەی نووستووترین ئاگایی لە کەناری دوورگەکانی مەرگ
تاکەی پیاسەی ونبوون دەکەی لە شەوانی برسی و بێ بەرگ
وا ئەلبوومی زامی کۆن و نوێت
لە ئەرشیفی عومری مندا
بۆ دەستی پۆلاێینی ئومێد دەگەڕێ
یارەکەم تۆ،
تۆ دەشێ خوا بیت!
هێندەت جوانیت دروست کرد
دەشێ چاویلکەی ئەزەلی گەردوونت لە چاوان بێت
یارەکەم،
نیگا نەهلەستییەکانت
سندمەکانی خەونم هەڵدەوەرێنن
لە ناکاودا مەرگم لە خەو هەڵدەستێنن
تۆ دەزانی لێرەدا بوو .. لەدایکبوونمیان کوشت و
بارانەکانمیان سوتاند؟
هەر لێرە بوو گوڵەباخەکانی سۆزمیان ڕووتاندەوە و
ڕۆژژمیری نیگاکانمیان پەر پەر دڕاند؟!

نیازەکانم لەوساوە
دەرگاکانیان بە قوفڵی گڕ داخستووە و گرێ داوە
بەر پەنجەرەکانیان غەرقی شەپۆلەکانی لافاوە!

لەم شوێنە بوو،
ماچەکانم لۆچ کران و
لە هەورەبانەکانی حەسرەتدا دانران
نازەکانم قەد کران و
لە باوڵی شەفەقێکی بێ خۆری شار، شاردرانەوە!
هەر لێرە بوو،
شەوەکانم تیژ کران و بەیانیانەکانم زامدار
هەر لێرە بوو،
لە بیرمە وەک لەبیرنەچوونەوەی ئازار
یارە دەروون ساوا و رۆح پییرەکەم!
ئەی جەستە ونبوو!
ئەم بەیانییەش
بە نیگایەکی زیووین تێم ڕووانیت و
بە هەنگاوی سەرابی لێت نزیک بوومەوە
دەمویست لەو مەرگە سرکەت دوورخەمەوە
کە بینەقاقای ساوای ئومیدی گرتووی
دەمویست ماچێکی زبرت بکەم
تا لەمەرگ هەڵتسێنم و هەست بە بوونی بوون بکەی

هەست بە نەبوونی ئەو ئۆقیانووسە جیوەییەی
کە مەملەکەتی بەختیارییە!
هەست بە بوونی خیانەت
بە نەبوونی ڕووباری وەفا
لەم مەڵبەندە بێ وەفایەدا
دەمویست، قژی دڕکاویم بە گۆنا نەرمەکانت بخشێنم
تا گوێت لە دەنگوباسی زام بێت
تا پەیامنیرەکانی بومەلەرزە و بورکان
هەواڵی غەرقبوونمان بگەیەننە بێدەنگی دەنگەکان!

یاریترینم، یار.. جوانترینم، یار
لەم هێلانە تیشکەدا، لە کام تارمایی دەگەڕێی؟
دە لە ماڵە بێ دیوار و بێ بنمیچەکەتدا پەنام بدە
با نەبم بە پەناهەندەی سامناکستانێ
کە ئۆقیانووسی مەرگ و ترس و سەرابە
لە پەنایەکی ئەم شاخە بێ لووتکە و بی قەدپاڵ و بی لاپاڵەدا
جێم کەرەوە، با نەبم بە پەناهەندەی نەبوون!

سیپتەمبەری 1996
فاڵشۆپینگ

بازنەی سزا

سەردابی شەو پڕە لە تەنیایی و
مەڵبەندی کۆبوونەوەی بێدەنگییە!

دەنگی من،
بە ڕێکەوت لەم ویستگەیە دابەزی
بەڵام بوو بە میوانێکی هەمیشەیی هەستتان
دەنگی من، لە فارگۆنێکی ئاسمانییدا
لە تەنیشت پەنجەرەیەکی ڕووەو باخچەی ئەوین
لە پاڵ چرپەیەکی نارنجیدا
لەبەرامبەر ڕووخساری بزێوی نیگەرانیدا دانیشتووە و
لە رۆژمێری تیشک دەروانێ!

چاوە بزێوەکانی دەنگم،
بەسەر پردی حەرفە سرکەکانی ڕووناکیدا تێدەپەڕێ
دەبینێ لەناو موولوولەکانی تاریکیدا
ئومێد باوێشکێکی درێژ دەدا
دەنگی منیش یەک بە یەک باخچەکان جێ دێڵێ!
لەم توونێلەدا، دەنگم دابەزی و
بە کۆڕنیشی سزادا پیاسەیەکی گەردوونی کرد

دەپپرسی بۆ لەم دەریایەدا شەپۆل هێندە وشکە؟
بۆ لافاوەکان ڕەقترن لە بەرد؟
سەری سور مابوو لە شەرمی جوانییەکان و
لە فرمێسکە ڕەشەکانی بەختیاریی!
لە خۆرە ڕەشەکانی تونێلی مەراق ڕامابوو!
هیچ لەدایکبوونێکی لە نزیک چاڵەکانی گوماندا نەدی
تا ساتەکانی دڵنیایی پێ بپێوێت
نەیدەزانی کەییە؟
کام قۆناغی پڕ لە خەتایە ئەو بازنەیە؟
گلێنەی نەبوو، تا شوێنپێکانی ئارامی پێ بناسێتەوە
نەیدەزانی کوێیە؟
دەتگووت هەنگاوە بازنەییەکانی سزا
هێناویانەتە ئەوێ!

لەوێ دەنگم میوانی گەمییەکان بوو
بە ناو شەپۆلە بەردینەکانی لافاودا
بەرەو کەنارە تەڕەکانی هاژە سەوڵی لێ دەدا
لەوێ دەنگم لەگەڵ بێدەنگییەکاندا کۆدەبووەوە و
خەباتە نهێنییەکانی ئەستێرەی ئاشکرا دەکرد
ڕازی شەوی دەدا بە شەفەق
کۆدەکانی تاریکی دەدا بە تارمایی
لەوێ وس بوون

کلیلێکی پڕشنگداری هەموو دەرگاکانی گومان بوو!
سنگی گوڵ پڕ بوو لە حەسرەتی دەربڕینی جوانیی
لەوێ باران نەدەشیا باران بێت
نەیدەتوانی بە خووڕڕە گوزارە لە قوڵپی گریان بکات
باران، فێر کرابوو
لە حەسرەتی تەنیاییدا
دڵۆپەکانی خۆی بخواتەوە
دەبووایە بولبوول دەست لە چەهچەهە هەڵگرێ
نەوەک نهێنییەکانی مەڵبەندی کپی ئێوارە بدرکێنێ
دەبوایە گڤە و لرفە و خووڕڕە
ناوی نهێنی لە خۆیان بنێن!

بە دوو دەستی پڕ لە ئەستێرەوە
بە بەردەم شەودا تێپەڕیم
بە بارێ خەونەوە لە رووباری تریفەم دا
ئەوەی دەمکرد
نە کۆچ بوو، نە کۆچ نەبوو
ئەوەی بە خەیاڵمدا دەهات
شتێک بوو زبر، وەک ژیان
ختووکەی مردنی دەدا
لینج وەکو سەما.. بە چرپە جەستەی دەدواند
لەودیووی بەرجەستەیی خۆردا گیانێکی مات

سات بە سات
وەک شنەبای بەیانی دەبووە هاوەڵی بەردەوامی ڕۆحم!

نازانم چما لێرە دابەزیم؟!
کێ دەڵێ ئێرە نیشتیمانی فریشتە نییە!
ئەوەتا .. تا چاو بڕبکا
ئەفسوون لە چاوی شەپۆلەکانەوە دەبریسکێتەوە
تا گوێ بڕ بکا بێدەنگی دەگرمێنیت
کێ دەڵێ من لێرە،
لە زارۆکدانی پەرییەکی دەریای گومان لە دایک نەبووم!
ئەوە نییە لانکەکەی منالێیم تریفەیە و
بە دوو لقی ئەستێرەوە
ڕۆحی هەمیشە ساوام دەلاوێنێ!؟
ئا،
من درشتترین کەرتی ئەم برینستانەم
وردترین داوی ئەم جەنگەڵە گرتوومی
خۆڵەمیشیترین لقی سووتانم
هێشتاش هێلانەی باڵندە ئەفسوناوییەکانی مەراقم لە کۆشدایە
قاوەییترین دێڕی گومانم،
واژەکانی سەرسامی و ڕامانم گرتۆتە ئامێز
مۆرترین ئیمزای سزا
لە سپیترین پەڕەی عومرمدا بۆتە پەڵە و زام!

چما لەگەڵم نەهاتی خۆشەویست؟
چما بە تەنیایی بۆ دوورترین سەفەری ونبوون بەڕێت خستم؟
چما بە تەنیا لە کۆڵانەکانی حەسرەتدا مایتەوە؟
خۆ نە هەنگاوەکانی من گەردوونین و
نە تۆش دەتوانی لە پاڵ دیوارێکی ڕووخاودا
تیشک ببەستیتەوە بە لقەکانی شەو!

دەتگووت ئەم ڕووناکییە چۆن دەستەمۆکەم؟
چۆن لە چاوی پەیکەرە بەردەکانی
سەر سەکۆی مەرگەوە
لە دیاردەکانی هەڵوەرین و ماتیی بڕوانم
هەنووکە،
لە درزەکانی چەتری هیواوە
چەند تنۆکێ مەرەکەبی خەون
دەڕژێنە سەر گۆنای ڕەنگپەڕیووی ئاشتی
من، جەنگاویتین مەودای ئاگربەستم ، من!
وشکترین سەوزاییم،
ڕەشترین تیشکم.. من!

چما پەنجەرەکانت لێ نەکردمەوە ئازیز؟!
چما نەتهێشت،

شووشەکان دەنگم بگوێزنەوە ئەودیووی دیوار؟!
چما بە تەنها مایتەوە لە گەڕەکی ئازار
منیشت لەم دیووی مێژووی خۆت بەجێ هێشت؟!

لەوساوە،
سواڵی خەون دەکەم بۆ ڕۆح و
سواڵی شینایی بۆ چاوی ئومێدم
سواڵی تارمایی بۆ راز و نهێنیم
سواڵی چەترێکی ئاسمانی بۆ سەدەی دژواری بزربوون
سواڵی بەربەستی دڕدۆنگی بۆ گەردواوی دەروون!

لەوساوە، کۆدەکانی یاخیبوون،
لەبەڕکی سێبەر و تارمایی خواکاندا ڕزییوون
ژەنگەکانی تۆڵە
بوونەتە قاوەیترین پەڵەی سەر جەستەی ئاشتی!
جەستەیەک کە ژووری ئاژاوە و
شوێنی کۆبوونەوەی پەڵەزامە!
جەستەیەک، کە مۆرترین ئیمزای تۆڵەی مەرگ و سزامە!

نۆڤەمبەری 1996

هاژەی رۆح

هەور ئاسا،
وەک دایکی هەمیشە چاو تەڕی وەرزەکان
دەڕۆین و .. ڕۆح خوڕ خوڕ دەرژێتە بەرپێمان!

وەک دەریای دروستبوو لە سۆزی باران
شەپۆلی ئەم رۆحە بزێوانەمان
گوناه و دەروون و عەشقمان دەشۆنەوە!
دێن قومێ لە زەمزەمی زام دەدەن
تا دیسان بۆ مەزرای هەمیشە تیشکاوی رێ بگرن
بۆ جیهانی سووری هەتاو دەڕۆنەوە!

دەرۆین و کلێشەی ماندووی خاک
پر دەکەین لە ستران
دەڕۆین و جەستەمان وەک شوێنپێ جێدێلین!
جەستەمان دەنێژرێن، سەرلەنوێ شین دەبن
وەک دەریا، دارستان، وەک ئاسمان!
لەبەر ڕێژنەی ئەم رۆحانەدا
من خەڵتانی عەشقی ئەبەدییم و

لە ڕووناکی ڤیانی ئەواندا نوقمی سۆزم
چەند لە راز دەچی!
چەند لە رووناکی ڕۆشنتر
بە بەردە تاسەمدا تێدەپەڕیت و
تیشکەکانی خۆتم لە گەردن دەکەیت
چەند لە با تیژتر بە لێواری خۆزگەمەوە غار دەدەیت
پەیامەکەم لێ دەڕفێنیی
بەدەم سڵاوکردن لە مردنەوە، دەیگەیەنیی!

بڕوانە ئازیز،
بڕوانە ئەم رۆحانە چۆن شەپۆل دەدەن!
چۆن بە کۆمەڵ بۆ دێرینترین خەونم ستران دەچڕن!
بڕوانە،
ئەم هاژانە چەند لە دەنگی زوڵالی جەستەمان دەچن
چۆن لە ناخی ئێمەدا دەزێن
چۆن بە مەشقی بێکۆتا
لە عەشقی ئێمەدا دەتوێنەوە و گیانمان دەهەژێن!

نۆڤەمبەری 1996

پەیکەرێ لە ئاونگ

لە عەشق و تۆ دەگەڕێم.. کوون بە کوونی ژیان
لە دەربەندەکانی حەسرەت و وێستگەکانی خەون
لە مەیتخانەکانی مەراق و شێتخانەکانی گومان
لە نێو ملیۆنان دەموچاودا
بە دووی سیمای ئەفسووناوی تۆ دەگەڕێم
ئەی فریشتەی سپیتر لە گیان
تۆش دوو دەستت لە کەمەر ناوەو
بە دوو چاوی پڕ لە سووربوون و ڕامان
دەڕوانیتە من و سنوورە سوورەکانی نەمان!

لەم دوکەڵستانی ژیار و
سوتماکی بەهارەدا
لەم تونێلە گەرمەی ڕابردوودا گییرماوم
هەست دەکەم بینابیم
لەسەر ڕەفەکانی تاریکیدا جێماوە
دەستەکانیشم لە نێو گیرفانەکانی ماتەمینییدا عاسییە
ناتدۆزمەوە ئەی عەشق!
سەوزتر لە رۆحم
رووناکتر لە ڕووناکی.. ناتدۆزمەوە!

ئەدرەسی من،
لای یەکە یەکەی ساتەکانی شێتبوونە!
لای بارانەکان و
لای شینایییەکانی تاسەیە
لای لێوەکانتە.. کە لە شەوستانی ماچەکانمان
غەرقی تەزووی حەز و
خەڵتانی موچوڕکەی لەززەت بوون!
ئەدرەسی تۆ،
لەسەر گڵکۆکانی زیزبوون
لەسەر بەردی مەڕمەڕی کانیاوێکی خوودا
هەڵکۆڵدراوە
مەڕمەڕێک،
من و تۆ کردبوومانە بەردەنوێژی ژووان!
کانییەک کردبوومانە نومایشی سادەترین و
سەیرترین ئەوین!

بیرتە کە دەهاتین بۆ ژووان
لەسەر هەموو ڕێگاکانی شەوگار
تابلۆکانی جێپێمان
پڕ دەبوون لە باراناوی ڤیان؟!
کە لێک جیادەبووینەوە ڕێگاکان دەگریان!

من دەچوومەوە نێو ژوورە شیعرییەکەم و
دەمویست بنووسم.. دەمبینی بێ دەستم
هەردووکیان لە نێو دەستی تۆ جێماون
دەمویست گۆرانی بێژم.. دەمبینی بێ هەستم
میلۆدی دەنگم و لێوەکانم لای تۆ بەجێماون
دەمویست لە جێی شیعرنووسین
لە جێی رامان و ستران چڕیین .. بە دەم حاڵەوە سەما بکەم
دەمبینی ناجوڵێم، تومەز جەستەمان بووەتە پەیکەری ئامێز
دەهاتمەوە،
دەمبینی هۆشم سیخناخە لە سۆز و ئەژنۆم تژییە لە هێز!

1998-9-4

کەرنەڤاڵی زام
لە ئێوارەی تاراوگەدا

پەناکان داڵدەی ڕووناکی نادەن
سەداکان دەنگی تاساوی خەونن
لە مەملەکەتی بێئومێدیدا
گوڵ شوێنی بۆن ناکەوێ، بەرەو باخچەکانی ناخ
من،
لە هەموو دۆڵە فراوانەکانی نهێنیدا
بەدوای ناسنامە بەرجەستەکانی بووندا دەگەڕام
تا بتوانم بە کلیلی ئاگرینی با،
دەروازەکانی ئاو قفڵ بدەم

لە قوژبنە شێدارەکانی تاریکی
لە درزەکانی دیواری شێتبوون
لە فەلسەفەی دەنگ دەگەڕام
تا بیکەم بە سەنگی پێوانی لاڵیی
وەک هەموو کاتێ، چاوەکانم و خۆر
عاشقانە دەیانڕوانییە بۆشاییەکانی هیوا
لێوەکانی خۆشەویستی و من

هێلانی ماچە پەپوولەییەکان بوون
سەردەمێکی نەپیوراو بوو، و
سەردەمیکی بێ مێژوو
کە تۆ
لەسەر کۆڵانی ڕاماندا
دەستت لە لقی خەونێکم ئاڵاند و
سەرنجت دایە خاڵێکی خاکی
من،
لە حەوزێکی ڕەنگینی حەسرەتدا
دەستنوێژم بە جریووەی خەمەکان دەگرت
تۆ جەستەت کردبووە بەربەستی باکان
لەو دەمە بێ دیرۆکەدا
لە ناو چڕە تەمی کارەساتدا
وەک دوو خاڵی ڕەش بووین
دووراودوور دەبینراین!
هەردووکمان شەومان بە عەشق لەت دەکرد
یەکتریمان لە ئاوێنەی قوڵیی ماتەمینیدا دەدی و ماچ دەکرد
هەردووکمان،
لەو شوێنە بێ کاتەدا بیری یەکتری و
نیشتیمان و .. ڕووناکیمان دەکرد
لە باوەشتا بووم و بیرم دەکردی
لە باوەشی نیشتیمان بووین و حەسرەتمان بۆی دەکێشا

لە بەر پڕیشکەکانی خۆر بووین و نەماندەبینی و نەیدەبینین
تیشکەکان نابینا بوون و ئێمەش چاوبەستراو

لە دووندی جوانییەکاندا خەو دەیبردینەوە
سەرمان لە باوەشی تریفە
چاومان لە لانکەی تیشک و
دڵمان لە قەفەسی سنگی چیاکان مات دابوو
من ،
لە چاوە سنەوبەرییەکانی باخچەدا
بە دوای گەڵا شەونماوییەکانی گیاندا دەگەڕام
کەچی شکۆفەی پەژارەکانیم دەدۆزییەوە!
من ،
دەستم بەسەر زبراییەکانی هۆشدا دەکووتا
تا یاقووتەکانی ئاوەز بەدی کەم
کەچی ترۆپکەکانی مەراق
پەنجەکانیان دەڕوشاندم و دڵیان دەئێشاندم
تۆ،
شانبەشانی بیرەوەرییەکان شەپۆلت دەدا
هەنگاو بە هەنگاو لەگەڵ چرپەکاندا نەرم دەبوویتەوە
لە خشەخشی گەڵاکان
ئاوازی وشکبوونەوە و
لە گرفە و لرفەی ئاگر

تابلۆی بوونت دەکێشا!
بوونێکی سادەی وەک پڕیشک
بوونێکی دڕدۆنگ، وەک جوانییەکانی تاراوگە
لە سەر ڕاستەڕێی ئەم ونبوونەی دانایین!
هەردووکمان،
لە بۆشاییەکی بێکۆتادا
لە ناو خۆماندا لە نیشتیمان دەگەڕاین!
لە توێکانی بیرماندا
لە پەیامێ دەگەڕاین
تاراوگەی کۆتر و ڕووبار و خەون نەبێ
هەردووکمان،
لە ئەندازە ڕەنگینەکانی نەستمان
لە سێگۆشەیەکی تیژ دەگەڕاین
تا لە گۆشەکانیدا
ژیان و
عەشق و
کوردستان، قایم کەین!
هەردووکمان،
لە فەلسەفەیەک دەگەڕاین بۆ بوون
لە پێناسەیەک بۆ ونبوون
لە ناوێکی تر بۆ شەڕ و
بۆ هەرەس و ئاوارەبوون

لە مەودایەک بۆ ئەوین
لە مانایەک بۆ خەوبینین
لە سەرەتایەک بۆ گومان
لە کۆتاییەک بۆ حەسرەت
لە قەفەسێک بۆ نائومیدی و دڕدۆنگی و
لە وێنەیەک بۆ دواهەواڵی بەرەی جەنگی نێوان ئێمە و خۆمان!
لە ئەفسانەیەک دەگەڕاین بۆ قارەمانێتی
لە دۆنێکی تر بۆ ژیان
هەردووکمان،
لە فەلسەفەیەک دەگەڕاین بۆ مردن
لە مانایەک بۆ سەرهەڵدان
لە کاتێکی تر بۆ شۆڕش
لە شوێنێکی تر.. زۆر زۆر دوور لەم ناوەندە
بۆ کوردستان
تۆ و من،
دوو تیرواسکی کەناری ئاوابوون بووین و
ئاوا نەدەبووین
دووایین شاخەسەهۆڵی تکا بووین و
دەتواینەوە و
قەتیس مابووین و نەدەتکاین
من،
لە دووەم پارچە و

له سێیەم بەش و
له چوارەم کەرتی دڵی خۆم دەگەڕام
تۆ،
له خوودایەک، بۆ ئەم جیهانە بی مێژووەی من
له پەیامبەرێ
بۆ ئەم کەرتە بێ دیرۆکانەی جەستەم!

1997-5-5
ڤییەنا

ورشەی ئەستێرەکان

((بۆ خووناو،
کە پاک و جوان و ساکار بوو وەک تنۆکی ئاو
خۆی سووتاند.. بوو بە خۆراکی ئاگر
سەرسام بووم چۆن ئاو ئاوا دەسوتێ
چۆن باران دەبێ بە پەنگر))

***

هەموو شەوێ ئەستێرەکان
لە ژێر پەردەی شەوەزەنگدا سەردەردێنن
بە یەکەوە یاری دەکەن
تریفەی زیوینییان دەکەنە خەناوکە و
لە گەردنی زەوی دەکەن
بەڵام ئەمشەو،
ئەستێرەیەکی گەش تۆرا وئاسۆی ئەم هەوارەی جێهێشت
ئەو ئەستێرە گەشە تۆ بووی
تۆ بووی بەدوای بووکی ساوای بەیاندا چووی
ڕێگەی نەهاتت گرتە بەر

ئاسۆی فراوانت پێوا
بە هەر شاخێ دەگەیشتی
بە هەر باخێ دەگەیشتی
سۆراخی هەتاوت دەکرد
نەتدۆزییەوە.. بەدییت نەکررد!

ئەی ئەستێرە دڵدارەکە
تۆ دوێنی شەو هەر دەگەڕای
سەرت دەکردە گشت کوون و کەلەبەری
ئاسمانی ئەم وڵاتەوە
چاوت بە هەموو قوژبنێکی ئەم دنیایەدا دەگێڕا
بە دڵی پڕ هیواتەوە
بەڵام ئەفسوس، نەتدۆزییەوە!
بۆیە هەگبەی نائومێدییت گرتە کۆڵ و
وەک هەرگیز نەبووبی، ئاوا تووایتەوە!
ماڵئاواییت کرد لە شاری هەسارەکان
پێش ئەوەی دەستت بگاتە گۆنای ئاڵی بەرەبەیان

تووایتەوە و.. بووی بە خووناو
لە هەردوو چاوی ئاسۆدا قەتیس ماوی
چاوەڕێی وەرزی بەهارتە
تا بباری

گەردی گەڵای گوڵزارەکان بشۆیتەوە
بۆنی شەوبۆ و وەنەوشە کەی!
کەی دێتەوە.. وەرزی تەمەنی بابردووت
پێم بڵێ. کەی؟!

سبەینی دار چرۆ دەکا
گوڵ بەرەو رووی هەتاو دەچێ
بە لاوک و بە هۆرەوە
تۆش خەمە تووا وەکانت بکە شەونم
پەڕەی نەرم و ناسکی گوڵ بشۆرەوە!
ئەوسا دیسان
لە هەوارگە جێماوەکەت
بۆنی بەهارت بۆ دێنن لالە و شەوبۆ
تۆش باڵ دەگری و
دیسان دەبیتە ئەستێرە و
هەڵدەفڕی بەرەو ئاسۆ!

ئەگەر دیسان بوویتەوە بە ئەستێرە پرچ سپییەکەی جاری جاران
کەس مەدوێنە
جگە لە هەتاو و مانگ و ئەستێرەکان
ئەگەر دیسان هاتیتەوە
بۆ ئاسمانی ماتی مەڵبەندەکەی جاران

بە رۆژ و شەو هەڵبێ و هەرگیز مەکوژێوە
لە ژیلەمۆی ئاگردانی خۆری هاوین مەتۆرێوە
هەموو شەوێ
لەبەردەم ئاوێنەی مەنگی دەریاکاندا
پرچی درێژت شانە کە
چاوەکانیشت کلڕێژ کە
بە هەتوانی رووناکی خۆر برینەکانت سارێژکە

ئەگەر ئەمجارە هەڵهاتی.. ئاوا مەبە
مەچۆرەوە ژێر پەڵەی هەور
هەموو دەمی سەرنجی ساوام بدوێنە
ئاونگی ڕوون
بەسەر گوڵ و گەڵای داری ئاوارەییم ببارێنە!

ئەستێرە سەرگەردانەکە
ئەو ئێوارەی کە هەڵهاتی
ئەشکی چاوی هەژارەکان
لەسەر شانۆی ڕوومەتیاندا هەڵدەپەڕین
گۆرانییان دەگووت بۆ بەهار و نەورۆز
شەپۆلەکان
ئاوازی خەندەیان ژەنی
بۆ مانگ و تریفەی پیرۆز

ئەو ئێوارەی کە هەڵهاتی
شەویش وەکو رۆژ ڕووناک بوو
گوڵی هەموو گوڵزارەکان
نیگای هەموو هەژارەکان
پڕشنگی چاوی گشت کەسێ
بۆ دیدەنی پیشانگای شەنگی ئاسمان چوون
ئەو کازیووەیەی ئاوا بووی .. چۆلەکەی سەر هەموو دارێ
دەیانجریواند، دەگریان
کۆتری سپی گشت کەنارێ.. بە سۆزی خەم دەیانگمان
ئەوکی پڕ گریانی منیش
چەخماخەی ژانێکی سەختی لێ بوو بە دەنگ ڕووەو ئاسمان!

خۆ هەر دەبێ هەور ڕەو بکا
ڕێگای ئاسۆ لە یاساوڵی ڕەش چۆڵ کا
تۆش بگەڕێوە نیشتیمان
ئەی ئەستێرەی دەم بە خەندەی جوانی ئاسمان
با لە شەوانی بێدارییم، تەنیا نەبم، تۆ بدوێنم
تا کەشتی خەونی تیشکاوێژ لە مینای چاو لەنگەر بگرێ
ئەوسا بەهاری خەونەکەم
گوڵاڵەی ئازادی و هیوای ڕاستی دەگرێ!

1981-5-2

چاوم مەنزڵگەتە

ئەگەر رۆژێ
لەناو دڵم بۆت گەڕام.. نەمدۆزیتەوە
بێگومانم
ئەمجارە قەڵای گلێنەی چاوەکانم .. بوونەتە جێت
چونکە ئەم دوو شوێنە نەبێ
هیچ ناوچەیەک نایگرێتەخۆی
شاعیرێکی ئاوارە و شێت!

1981-9-7
کفری

زەنگی بێدەنگی

ئازیزەکەم
وا مەزانە بێدەنگیمان ئەم ئەوینە دەڕووخێنێ و
ناومان لە چاوی یەکترا دەسڕێتەوە

وا مەزانە بێدەنگیمان
دەریای تاسەت لە هەستمدا وشک دەکا و
درەختی عەشقت لە دڵم دەبڕێتەوە

من بێدەنگیم هەزار دەنگە، ئازیزەکەم
بە هەمووشیان، هەموو کاتێ بانگت دەکەم!

چاوت فەرهەنگی وشەیە وشیعرەکانم وشەی ئەون
چاوەکانت ئەستێرەن و
بە ڕۆژ و شەویش ناخەون
نا ، گیانەکەم .. چاوەکانت وەک هەتاوە
ئیتر من چۆن نەیکەمە دەریای هۆنراوە؟!

1981-9-9
کفری

گورانییەکی نوێ
سێ وانە بۆ منداڵان

وانەی یەکەم:
گەر زستانان ئاسمان لە زەوی یاخی بوو
بارانیش لە کێڵگە تۆرا و
هەور مانی گرت
قامکەکانی دەنگی خۆتان بکەن بە گڕ
دڵی هەور و پشتی ئاسۆی پێ شەق بکەن
هەگبەی پر بارانی ئاسمان بدڕێنن
هیوا و ئازادی بدوێنن!

وانەی دووەم:
ئێوە گوڵن
با هەنگی زەرد شیلەی شیرینتان بمژێ
تا لە زەماوەندی بووکی بەهاری ساڵ
هەنگوینی شادی ببەخشێ
بەسەر پیر و گەنج و منداڵ
منداڵەکان،
بهێڵن خەنەی ئازادی دەست و پێتان بنەخشێنێ
گوڵاڵەکان فێر بکەن چۆن
بەرگەی ڕەشەبا بگرن و هەڵنەوەرێن

پەپوولەکان،
گەر بزانن من هێندەی چی خۆشم دەوێن
لە پەڕ و باڵی ڕەنگینتان
سێبەری هیوام بۆ دەکەن

وانەی سێیەم:
ئێوارەیەک ئێوە وازی خۆشتان دەکرد
چراکانیان کوژاندەوە
نەیانهێشت لەبەر رووناکی یاری بکەن
ئەگەر ئەمجارە چراکان کوژانەوە
لە ژێر چرای چاوەکانم یاری بکەن
وردیلەکان
لە چاوتاندا ژیانی نوێ
لە دڵتاندا هیوایە گەش بەدی دەکەم
بۆیە ئەگەر بەردبارانیشم بکەن من هەر خۆشم دەوێن
گەر دیار نەبن
لە دڵما بۆتان دەگەڕێم
لە چاوما بۆتان دەگەڕێم

1982-4-15
کفری

گەردانەی ڕازەکانم

بۆ هەنگاوەکانت شل بوون؟
بۆ باڵەکانت لە باڵەفڕێ کەوتوون؟
بۆ مل نانێی بەرەو ئاسۆ؟

ئەوەتا خۆر چاوەڕوانتە
هەورەکانیش بانگت دەکەن
لەنگەر مەگرە
تا نەگەیتە هەوارگەکەی خۆر و باران
ڕامەوەستە، تا دەگەیتە شاری سپی ئەستێرەکان!

ئاسمان نیشتیمانی هەورە و
هەوریش نیشتیمانی باران
من بتناسم
هەر ئەو عاشقە شەیدایەی
دڵۆپێ خۆر و بارانی
ئەی ئێستا بۆ ڕاوەستاوی و
هەنگاو نانێی؟
لە ناو لمی ناسۆرێکی نادیاردا

لە نێوانی
جۆگەلەیەک خەندی سپی و زرێبارا
ڕاوەستاوی و هەنگاو نانێی؟
بۆ هەنگاوەکانت شل بوون
بۆ باڵەکانت لە باڵەفڕێ کەوتوون؟!

تۆ لە هەستما چرایەکی
خوێنەکەم دەکەم بە نەوتی
سروودێکی
پەیامی ئەستێرەکانی کیشوەری خوێن
بۆ خوا دەبەی!
تۆ لە ڕەوتی کارمامزی یادەکانم
خۆرێکی گەورەیت و سیروان ئاوێنەتە
پێغەمبەرێکی سپیت و
خاڵە ڕەشەکانی مێژوو دەسڕێتەوە
ئەی ئیتر بۆ؟
بۆ هەنگاوەکانت شل بوون؟!
بۆ باڵەکانت لە باڵەفڕێ کەوتوون؟!

هەوری سیمات هێشتا بارانێکی سووری
لە هەگبەکەی حەشار داوە
زەوی وشکیش هێشتا تینووی ئەو بارانە شاراوەیە

بۆ لە ئاسۆی بیری مێژوو
بارانێ تر نابارێنی
تا ئەرخەوانەکان تێر بن
بۆ تۆوی گوڵاڵەسوورەی نوێ ناچێنی؟!
تا شەونم ئەمجارە بە دڵ
گەردی گەڵا وگوڵزارەکان بشواتەوە!

بۆ هەنگاوەکانت شل بوون؟
بۆ باڵەکانت لە باڵەفڕێ کەوتوون!

نیسانی 1983
کفری

چەرخ

چەرخێ داهات
پێیان دەووت چەرخی زانست
خۆری دەگۆڕی بە زێڕ و
بەرد بە بۆمبا
خەم بە چرا
لە کوردستانی ئێمەشدا
زانستێکی تازە داهات
چۆنێتی کوشتنی برا!!!

1983-6-18
کفری

شەوێ
لەگەڵ یادەکانمدا

ئەمشەو تاوێ نەسرەوتووم
گشت سەرچاوە و فەرهەنگەکانم پشکنی
بۆ وشەیەک، پێویستم بوو، بەڵام ئاکام
نەمدۆزییەوە
ئەو وشەیەی بۆی دەگەڕام

ئەمشەو هەموو زامەکانم کزانەوە
شەستتیری خەم دڵی هۆنراوەی دەپێکام
هەموو یادێکی کۆن و نوێ
تاڵ و شیرین،
هاتن، بوونەوە بە ئاشنام

ئەمشەو، ئەمشەو
سروودی لاوژەبێژانی ئەم هەوارە
عاشقانە بوون بە پەیام
هەڵدەفڕین بەرەو ئاسۆی ڕوونی هیوام
جێژامی دار و نێزەکان هاتبوونە سوێ

وەکو کۆتر دەیانگمان
ئەمشەو،
ئاخ، چەند تەنیا بووم و
لە ناو یادی ئاگریندا
چەند هێدی هێدی وەکو مۆم،
بۆ هەر هەموومان دەسوتام !

1983-9-12

پەیامیک
بۆ
شارێکی بێ هەتاو

ئەی خاوەنی چوارچرای بەرز
بۆ قەلەڕەشی شەوەزەنگ لە دڵتا هێلانەی هەڵبەست؟!
ئەی خاوەنی بینایی ڕوون
پریاسکەی پڕ لە کارەسات
بۆ بەم جۆرە چاوانتی بەست؟!
ئەی دایکی پاسەوانی ژیر
کێ هەتاوی لە گیرفانی ئاسۆت دزی؟!
ئەی ئەو شارەی
ئەی ئەو کۆمارە بێدارەی
دوژمن لە ئاستت دەلەرزی
کام ڕەشەبا
گڕی نەورۆزی لووتکەتی کوژاندەوە؟!
وێرانی کرد کانی و مێرگی گوڵزارینت
زوهاکی کام سەدەی تاوان..
ئاگری بەردا لە ژینت؟!

ئەی مەهابادەکەی قازی
گۆنای سپی کێوی بەفرینی بێ نازی هەوارەکەت
دڵۆپ دڵۆپ خوێنی گەشی لەبەر دەڕوا و
تابلۆی دوارۆژی سەوزت بۆ نەخش ئەکا
هەوری ئاسۆی بێ بەهارت
لە بەهاری ئایندەدا، بارانی هیوا پەخش ئەکا
گوڵەگەنم دیسانەوە لە کێڵگەی ئاڵەکەت ئەڕوێ
نووکی خامە دیسانەوە لەگەڵ پێشەوادا ئەدوێ

ئەمڕۆ پەیامێ پەمەیی
گەیشتە شارە بێدارە، بێ بەهارەکەی چوار چرا
کاتێ سەیری پەیام کرا
بە ڕەنگی سوور لێی نووسرابوو
"ئەمرۆ بێ یاخوود سبەینێ
لەم گەشتە دەگەڕێمەوە
دیاری جوانم بۆ هێناون
بۆ چوارچرا: ئاڵایە بەرز
بۆلاوەکان: مەشخەڵی نوور
بۆ منداڵان: سروودێ نوێ
بۆ کێوەکان: گوڵاڵەی سوور
بۆ مەهاباد: وشەیەکی تری کۆمار
بۆ زۆرداریش: گەردانەی ژان، پەتی ئازار"

لە ژێرەوەی پەیامەکە
بە ڕەنگێکی جوانتر، ئاڵتر
بۆ دڵنیایی نووسرا بوو
هەر دەگەڕێمەوە وڵات
کە بۆنی ڕەنگەکەیان کرد
بۆنی خوێنی پەنجاونۆ شۆڕەسوارەکەی
شارەکەی قازی لێ دەهات!

...
1993-6-18
کفری

دەبم بە تۆ

لە گشت هەنگاوێکتا چرۆی
ئاواتێ سەوز دەپشکووت و
لە گشت ڕووانینێکیشتا ڕووەو ئاسۆ
هەورێ بڕیاری باران بارینی دەدا
خۆر بە سیماتا دەیڕوانی و چاوەکانی نەدەتروکاند
ئەستێرەش گۆرانی بۆ کەزی زەردی تێکئاڵاوت دەگووت
لە گلێنەشتا گشت ساتێ
داری ئارام و بەرگریی دەڕووا!

کە سەیری گلێنەم کردی
سروودی کۆڵنەدان فێر بووم
خولیای دڵە گەورەکەی تۆ لە ناو دڵم گەشە دەکا
من و دەستەخوشکەکانم
بە سووراوی خوێنەکەی تۆ لێو ئاڵ دەکەین
من دەمەوێ ببم بە تۆ
سەرم دەبەخشمە زریان
بیفڕێنێ بەرەو ئاسۆ

بەرەو هەر کوێیەک حەز بکا
دەبم بە تۆ!
تا خوێنی مووڕەگی منیش
لە شایی پەپوولە و گوڵدا
لێوی نازدارانی ئەم هەوارە سوور کا!

هەموو خڕۆکەیەکی سووری خوێنەکەت
دەبێتە تۆوی هەزاران گوڵاڵە و
لە گشت بستە هەردێکی ئەم جیهانەدا
مێژوونامەیەکی نەمر تۆمار دەکا
چاوەکانیشت رۆژ بە رۆژ گەشتر و ڕووناکتر دەبن
منیش دوابڕیارم داوە ببم بە تۆ
تا خۆرێکی وەکو تۆ گەش لە هەوارەکەمدا هەڵبێ
هەتا داری خۆزگەکانم
چرۆی گەشی ئاوات بگرێ
دەبم بە تۆ!
با چاوم وەک تۆ و خوێنم لە ڕەگی ئەرخەوان بچێ
با ناوم وەک تۆ و مێژووی تەمەنم وەک داربەڕوو بێ
1983-12-10

سروودی ئاسۆ

وتم یان نا؟!
نەمووت باڵات بەرزە و دەستت دەگاتە خۆر!
نەموور دڵت فراوانە و جێگەی ژان و ئازاری تیا دەبێتەوە
نەمووت چاوت نیشتیمانی هیوایە
ناخت کانگای ئاواتە
چونکە بە ڕووبار و بنار ئاشنایە!

وتم یان نا؟!
نەمووت لە چاوی گەشتدا
مژدەی بەهارێکی زۆر گەش
گۆرانی بۆ ئاسۆ دەڵێ!
نەمووت ئەگەر خۆڕاگر بی، تا ڕەشەبا
ئیتر کڕنۆشت بۆ دەبا!

وتم یان نا؟
هەتاو هەرچەند لە توورەکەی ئاوابووندا
بەند بکرێت و
شەوەزەنگیش وەک پاسەوان

دەروازەی ئاسۆی لێ بگرێ
لە کازیوەی دەمبەیاندا
دڕ دەداتە توورەکەی ئەستووری زیندان
پەردەی ڕەشی شەوەزەنگ هەڵدەداتەوە و
دیسان هەڵدێ!

وتم یان نا؟!
نەمووت ئەگەر بێ ئەندازە کۆشش بکەن
خۆر و کەژاوەکان هەموو دەست دەکەنە ملی یەکتر
هێڵە تەریبەکان هەموو بە یەک دەگەن.. یەک ماچ دەکەن!

گەلاویژی 1984
کفری

بەڵگە

رۆژگارەکان هەموو بوونە سروودێکی سووری بەڵگە و
پێیان وتم: تۆ لە شەوەزەنگا مۆمی
یادگارەکا پەردەیان لە روویان لادا و
دەرکەوت کەوا تۆش هەر خۆمی

بەڵگەم پێیە کە تۆ نەوەی مانگ و خۆری
چونکە ڕەگت لە هی ڕەگی
داربەڕووی بناری کێوە سەختەکانی ئەم هەوارە پتەوترە
چونکە لە زریانی شەودا
پێڵووی چاوت نانووقێنی و
دەست ناگری بە گوێ و دەمتەوە
چونکە ترس نەیتوانیوە بچێتە ناو پەرچەمتەوە

تۆ ئەو سوارەی کە بە شمشێری بێداری
تاریکایی ڕاو دەنێیت و
لە کەلێنی کێوی وشەی شیعرەکاندا
خۆری هیوا هەڵدەهێنی
ئەو بنارەی کە لووتکەکان لە باوەشت هەڵدەگریت و

وەکو ساوا دەیلاوێنی
ئەو دەریایەی، بە ڕۆژ خۆر و
بە شەو مانگ و ئەستێرەکان دەڕاژێنی
ئەو سیزیفەی لە زۆرداری و تاوان یاخیت
لە خوای مەرگ و لە ژان یاخیت
پەتی ورەت گەردنی مەرگ دەتاسێنێ
هەوری خۆزگەت بارانی سوور،
بەسەر وڵاتی تاواندا دەبارێنێ
دەیشواتەوە.. زرێبارە وشکەکان پڕ دەکاتەوە

بەڵگەم پێیە، ئەو سندبادەی
هەر دەگەیتە زێی ئاوات و مەبەستت
چونکە تۆ ئەو شۆڕەسوارەی
لە هەگبەتدا هیوا.. دوا ئامانج دەدوێنێ
پەنجەکانت گوڵ دەڕوێنێ
گوڵێش موژدەی بەهاری گەش دەبەخشێتە گوڵزارەکان
گوڵزاریش خۆشترینە بنیاتە بۆ ژیان

١٩٨٤
کفری

ئەو یادەی
لە دڵمدا دەژێتەوە

تەزووی سەرما،
بە شۆستە بێ چراکانی لەشما ئەبزووت
تەوقی سەری دەتەزاندم
تا نەچمەوە ناخی یاد و
کوختی بیرەوەرییەکان نەبنەوە بە میوانم
بەڵام نە ڕەشەبا و زریان
نە سەرما و نە بروسکەی رق
نە گرمەی هەور
نەش خوڕە و هاژەی ئاودامان
نەیان بەزاندم و هەر نەیانبەزاندم

دەنگی دەستتان دەناسمەوە
ئەمشەو لە دەرگای دڵتان دام
بۆم کردنەوە
داستانەکەی بیرەوەرییم
بۆ کردنە چیرۆکی ئەو شەوە ڕەشەی زریان حوکمڕانی دەکرد
سوتەمەنیم شک نەدەبرد
سەرینەکە و باڵیفە شڕەکەم سوتان

تا پەنجە تەزیووەکانتان
بێنەوە گۆ
دڵۆپە قەتیسماوەکانی چاوتان بڕەون
ئێوە سەرما سڕی کردوون
تەنیا گڕێ خوێنەکەتان دێنێتە جۆش
بەڵام ئەوانەی نە دوێنێیان لە بیرە و
نە خەمی سبەینێ دەخۆن
وەکو مردوون
گڕی دۆزەخیش نایانهێنێتەوە هۆش

شەو نییە خەونی پەمەیی و خەم ئێوەم نەکاتە میوان
گلێنەمتان بۆ ڕادەخەم
پێڵووەکانم
ئێشکچی بێداریمن و
پاسەوانی ئەو هەناسە نامۆیانەن
کە سرووەبای خاکێکن سوور، کێوێکن دوور
من کچێکم لە بروسکە
دڵی خۆم و شیعرەکانم
نیشتیمانی ئەو هەورانەن
پڕن لە عەشق و تروسکە
بەڵێن وایە لە چاوی ئێوە دابارێن.

هەموو ڕۆژێ،
بەردەکەی سەر شانی سیزیف
بەرەو ئەو کێوە سەختانە هەڵدەزنێنن
بەڵام جیاوازی بەردەکەی شانی ئێوە
کاتێ خلۆر دەبێتەوە
کەلەسەری خوداوەندی ڕق وتاوان
یەکسان دەکا لەگەڵ زەوی
ورەی ئێمەش بڵند دەبێ وەکو ئاسمان

هەر دوێنێ شەو،
لە چاوتانا گیڤارام دی
نەخشەی پرۆژەیەکی نوێی بۆ دەکێشان
رێگایەکی سووریشی بۆتان بنیات نا
بۆی باس کردن
ئەو رێیە بۆ ئاسۆ دەڕوا
جا هەر کەسێ خۆری دەوێ
بە پەیژەی سەختی ئەو هەورازە سەرکەوێ
یان دەیگاتێ،
یان خوێنەکەی
دەبێتە تۆوی هیوا و
لە گشت بستێکی هەوارەکەیدا دەڕوێ.

هەمووتان پێش مەرگ کەوتن و
بەرەو خۆر چوون
بەڵێنتان دا تا نەگەنە ماڵی پرشنگ
نەسرەون و هەرگیز نەنوون
هەتا چەپکێ تیشک نەدەن لە بەرۆکی کەژ
بەرەو دوا نەگەڕێنەوە
لەو رۆژەوە
لە دڵما بوونە یادێکی ڕوون وەک هەتاو
لە تاریکستانی ناخم
بوون بە هەزاران هەزار مۆمی داگیرساو.

١٩٨٤-٥-٣

هەناسەی کیشوەری ژان

بندیوارێک نیشتیمانی رۆژگارتە و،
لەتەنانێکی وشک
لە ئامێزی پەنجە وردیلەکانت دەخەوێ
چاوەکانم شتی بێڕەنگ چاک دەبینن
گلێنەکانت ئازار و خەم ئەنوێنن

لە هەناسە خوێنینەکەت دوکەڵێکی خەست دەبینم
لە خەیاڵی داهاتووتدا رێبوارێکی پەست دەبینم
ئەو رێبوارە پێ پەتییە خۆتی
ئەو رێبوارە زۆر شەکەتە چاوەکانی بڕیوەتەوە
هەتاوە پرچ زێڕینەکەی
ئاسۆی نیشتیمانی بێ رۆژ
دەستەکانی هەڵبڕیوە خۆر داگرێ
تا پرچی نێرگزی بەیان
بدا لە پەرچەمی کەژ و
هەناسەکانی دەبنە سروەی وەشت و
هیوا سووتاوەکان باوەشێن دەکەن

ڕێبوارە پەستەکەی چاوت
دڵۆپێ گڕ بووە ئاشنای دڵی گەرمی
گوڵی سووریش بووە هێمای رۆحی نەرمی
هەناسە خەستەکانیشی سروەبان و
چاوم لێیە باوەشێنی ئەشکە قەتیسماوەکانی چاوت دەکەن

چاک دەتزانی وشەی بابە مانای چییە؟
بەڵام هەرگیز نەتدەزانی ئەی تۆ بۆچی بابەت نییە؟!

ئەی میوانی بن دیوار و کولێتەیەک
چرایەکی بێ نەوت کز کز
رازەکانی تۆ و دایکت
لە پریاسکەی شەوەزەنگدا گرێ دەدا
پلکەسەرمای ئەمشەوی هەورازی بەفر
بە دارلاستیکی زریانێکی سەرشێت
بێداری کردۆتە ئاشنای خەونە سپی ڕەنگەکانت
بۆ تۆ نییە بە خەونیش بێت
لە بن گردی سۆزە چڕەکانی باوکتا
تێر هەناسەی سپی ئاشنای سییە پڕ هەنیسکەکانت بێ

لە ئەلبوومی یادەکانم وێنەیەکی
چاوەکانت هەتاون و

تۆش دەریایەکی لە ناخیا
پرشنگ مەلەوانی دەکات
وێنەکانت تۆوی ناسۆرێکی نامۆ
لە گلێنەی چاوی دڵمدا دەچێنن
هەموو شەوێ
بێداری و بیرەوەری تاڵ
ئیلهامی شیعرێکی تازەم بۆ دەهێنن

١٩٨٤-٥-١١

تروسکەیەک

هات و
چرای هیواکانی ڕسکاندمەوە
خاڵی گومانی لاپەڕەی تەمەنێکی ساوای هەستی سڕیمەوە
هات و
نەیهێشت کەوەکانی هەستی ماندووم
لەوە زیاتر خوێنی یەکتر بکەنە خەنەبەندانی
شەوی بوکێنی پایز و
گوڵێکی سوور
لە بەرۆکی زاوای ڕەشی شەوەزەنگ بدەن
هات و نەیهێشت
مرواریەکەی ملی بەهار ببچڕێ و
بدرێتە دەست منداڵانی سەرشەقام و ناوکۆلانان
تا یاری و کایەی پێ بکەن
هات و چرۆی هیواکانی رسکاندمەوە
هات و خەندە زامدارەکانی دەروونی ژیاندمەوە
هەنگاوەکانی سوور بوون
کە هەڵیدەبڕین لە ژێر پێیا

سەدان گوڵاڵە دەڕسکا و، چرۆی دەکرد
سەدان لاوژە
لە خونچەی دەمی کاکەی شوان
دەبووە سۆز و بنارەکانی دەلاواند
شەوانە مۆمێکی گەشی دادەگیرساند
بە رۆژیش دەبووە ئاشنای هەتاوی کاکۆڵ زێڕین
تیشکی بەڵێنی دەبەخشاند.

١٩٨٤-٥-١١
کفری

سوارەی ئاگرین

کە گڵێنەم لەگەڵ کازیوەی بەیاندا بوو بە ئاشنا و دەیجریواند
هەور بارانی ئەوینی بۆی دەباراند
عەشقی تەڕم لێوی تینووی خاکی خوساند
ڕووانیم زەمین پێدەکەنێ
سەرووی سەربڵند دەروانێ و گۆرانی بۆ کەژ دەچڕێ
گردۆڵکەیەک،
چەپکێ گڕی لە ئامێزی هەڵگرتووە
بڵێسەیەک دایگیرساندووم
شاڵاوێک پڕ گیانم بووە!

باوە گوڕگوڕ
کە شار چاوی دەنوقێنێ
کە خەو گڵێنەی گشت کەسێ دەکا بە ماڵ
تۆ بێداری و
چاو لێک نانێی
تۆ پشکۆی نابی بە زوخاڵ
باوە گوڕگوڕ
سوارێکی ئاگرینی تۆ
پاسەوانی مێژوویەکی دێرینی تۆ
باوە گوڕگوڕ

که شەو دەستی تاریکایی بەسەر شاردا پەخش دەکا
که شەوەزەنگ قەتران بەسەر دیرۆکماندا دابەش دەکا
تۆ هەر تۆیت و هەر گڕیت و
گشت چرکەیەک نەورۆز لە دڵتا خۆش دەکەی
سەرچۆپی زەردت لە دەستە و شایی ئەوین بەجۆش دەکەی

باوەگوڕگوڕ
چاوم لێیە چاوەکانت بڕیوەتە چاوی گەشی ئەم هەوارە
وەک عاشقێکی ئاوارە
چاوەڕوانی ژووان دەکەی
دوکەڵی سپی پەیامتە و
نامەی عەشقت بۆ کیشوەری ئەوین دەبات
بۆ دڵداران دەبیتە سایە، پرد، سابات

خۆشەویستم
گڕ فێری کردووم لە دۆزەخ قەت سڵ نەکەم
مامز فێری کردووم لە هەڵدێر سڵ نەکەم
تۆش فێرم دەکەی کە هەستم ژان بیگرێ
چۆن ببمە مامانی وشە.. تا شیعرێ لە دایک ببێ

١٩٨٤-١١-٢٥

هەناسەیەک

چاوەکانت ناتروکێنی
سەرنجەکانت سرک نین دوور و نزیک بەدی بکەن
چاوت بڕیوەتە ئەو منداڵە پۆشتە دەم بە خەندەی
پەنجە وردەکانی لەناو دەستی باوکی نوقمی سۆزن
پەنجە بۆچی درێژ بکا ئامادەیە
ئەو منداڵەی خەمی نییە
نوقمی سۆزی پەمەییە

نەواری یادت بەرەو دووا
تا سەرەتا گەڕاندەوە
نەهاتەوە یادت رۆژێ
هەناسەی نامۆت ئاوێتەی
هەناسە و سۆزی بابەت بێ
دایکت نەبێ.. زستانان لە کۆشی سۆزا بە ئاوازی ماتەمینی
لایەلایەت بۆ دەکات و
فرمێسکە تەزیووەکانی
تەزوویەک بە لەشتا دێنن
هەنیسکەکان دەتتاسێنن

لە مەڵۆتکەی ئاواتدا بووی
بە دەسترازەی هیوا توووند توووند بە لانکەی ژین شەتەک درابووی
لەگەڵ شنەی دواهەناسەی ڕێبوارێکی سەرهەڵگرتوو
گوڵاڵەسوورەیەک لەسەر باخچەی سنگی باوکت ڕووا
قەڵەمی شکاوی گەردوون
ناوی دایکتی نا بێوەژن
ئەتۆش هەتیوو

وەک لە پرسەی خۆتدا کز کز دانیشتبی
بن دیوارێکی بێ سێبەر
نیشتیمانی رۆژگاری بێ هەتاوتە
سەرنجێکی دەستەمۆی وێڵ
ڕەوتی مامزی چاوتە
هەنیسک وروژمت بۆ دێنێ
لە نێو ئۆقیانووسی ناسۆر و بێوەری دەتخنکێنێ

وا تاریکی هێرش بەسەر رۆژدا دەبا و.. دەیبەزێنێ
وا دەزانی هەور هەڕەشە لە تۆ دەکات
تووڕە بووە و دەگرمێنێ
بۆ کوێ دەچی؟
دایکت دەیگووت نەوتمان نییە بۆ چراکە
دارمان نییە بۆ ئاگردان

ئەی ئەمشەو چۆن ڕۆژ دەکەنەوە لە برسان
پلکە سەرما چۆن ڕاو دەنێن
چۆن ڕادەکەن لە قەڵای سامناکی تاریکی .. لە ترسان
ئەمشەو لەنا سۆزی چڕی
لایەلایەکەی دایەتدا
نهێنییەکی پەمەیی لە گوێچکەمدا بوو بە سروود
دەیگووت ڕۆڵە نازدارەکەم
باوکت لەگەڵ کاروانی سەروەری کورد دا چوو بۆ ئاسۆ
بۆ هێنانەوەی تیشکی خۆر
بۆیە ئەمڕۆگەشی و
هیوا سترانێکی نوێت بۆ دەچڕێ
دەڕوانیتە ناخی ئاسۆ
پرسیار لە ئەستێرە دەکەی
کاروانی سەروەری وڵات کەی دێتەوە؟!

١٩٨٤-٩-٤
کفری

پرسەی ئامانج

پاچی خەمێکی دەستەمۆ
چاڵی ناسۆر لە ناختدا هەڵدەکەنێ
هەناسەیە سەختی تەزیوو
فوو لە چرای شاری یادی سپیت دەکا
ئێوارەیە،
لەشی سپیت کراسێکی قەترانی بە خۆیدا داوە
پرچی زەردت
بە سەرپۆشێکی شەوەزەنگ داپۆشراوە
رێی گۆڕستان
توولەمارێکی باریکە و
هەنگاوە خامۆشەکانت هەڵدەلووشێ
رێی گۆڕستان
قەڵاچەیەکی تاریکە و
دێوەزمەی ژانێکی بۆر
تیایدا چڕنۆک لە هەستی ناسکت دەگرێ
ئێوارەیە
جێژووانی تۆش سێبەری گڵکۆیە سووری گۆڕستانە

دڵدارەکەت
لە ئامێزی خاکی بەفر ڕاکشاوە و
هەناسەکەی باوەشێنی چڵی دارئەرخەوان دەکات
پێڵووەکانی بەیەک داوە و
خەون بە خۆرەوە دەبینێ و
نەفرەت لە تاریکستان دەکا
گوڵاڵەکانی سەر سنگی لە گوڵدانی هیوا دەسکەنە کردووە و
ئەم ئێوارەیە پێشکەش بە تۆی نازداری دەکا

کە بۆنی گوڵاڵەی هیوا مەستت دەکا
هەر لەوێدا پەیمان دەدەی
وەکو هەڵۆ بەرز بفڕی
پەیمان بە نیشتمان دەدەی
لە پێناوی چیا بەرزەکانی بمری!

١٩٨٤-٩-٦
کەرکووک

ژیانەوە

لە چاوەکانت داستانێ دەخوێنمەوە
سوورە وەک ڕەنگی گوڵاڵە و
گەورەیە وەک فراوانی ئاسۆی هیوا
لە قەڵاچەی گلێنەتا ژانێ سپی دەهۆنمەوە
چەسپاوە وەک واژۆی بڕوا
کە دەروازەی ناسۆرەکانت واڵا کرد
ڕووانیم ژانە ئاڵەکانت ئاوێنەن و خۆمیان تیا دەدۆزمەوە
دوێنێ پێم دەگووتی هاوڕێ
ئەمڕۆ لە زیندانی ژانە سەختەکانی خۆم و تۆوە
تێت دەڕوانم
دەڵێم هاوبیر و هاوژانم
دەمێ بوو خامەی ژان گرتووم
وشەی قەتیسماوی دەجوو
دەمێ بوو هەوری سەرشێتی هۆنراوەم
وەک پەیکەرێکی مانگرتوو
چاوی بڕیبووە بەستەڵەکی سەختی
زستانی ئەوینی ماندووم
ئێستا لە جیهانی دڵما
فیستیڤاڵی هۆنراوەی ئاگرین و
شیعری ئەوین

سەرچۆپییان دابەستووە
من چیم جگە لە شاعیرێ
پێناسەکەم لە گیرفانی ئاوارەکانی سەرکەژە و
ناونیشانم
شاعیرێکی شێتە و
دڵدارە شەیداکەی لێ ون بووە
عاشقی ڕووناکی خۆرە و
لە زیندانی تاریکیدا ڕەشماڵیان بۆی هەڵبەستووە!

له بێژنگی سەدەی بیستەم

مێژوو چەقۆیەکی کوولە
سەری رۆژگارەکان دەبڕێ
ختووکەی زامی بێ تفری جیهان دەدا
سینگی زەمین هەڵدەدڕێ و
تابووتی ئاسن بۆ هەتاو بە کرد دەدا
ئاسۆ دەپەستێتە قوڕگی نەهەنگێکی دەریای ڕەش و
ئەستێرەی تیا دەخنکێنێ
سوژنی گەرم دەکاتە چاوی هۆنراوە و
پیتەکانی دەوروژێنێ
خەزانێکی مانگرتووە
لە وەرزی سەرهەڵدانی گوڵ
گوڵزارەکان دەڕووتێنێ!

لە شەقامێکی بێ چرا
کچی زریان یاری لەگەڵ کوڕی شەوەزەنگدا دەکا
گۆی زەوی تۆپێکی سوورە و
بەر پێ لەقەیان دەوکەوێ

هەور لە ڕقا کوون دەبێت و
لە سێڵاوی ئەشکی چاوی بێ سۆمایا
ئەستێرەکان ئاو دەیانبا
هەموو شەوێ
کچی زریان لەگەڵ کوڕی شەوەزەنگدا
بڕیار دەدەن
لە شەقامێکی خوێنیندا
باڵە بەگۆی زەمین بکەن
هەموو شەوێ بەڵێنیان نوێ کەنەوە
تا پێکەوە شادی لە پێکەنین بخەن

بەلەمێکی گەورەم
هەرچی ڕێبواری سەرپشتم هەیە
سەری خۆیان هەڵگرتووە و
نازانم بۆ کوێیان ببەم
دەستی خەزانی نەگاتێ!

قەڵەمێکی دەنووک سوورم
بۆ ئەو شیعرەی سەدەی بیستەم
لە دارێژگەیدا دەبزوێ و
گەرای پێشکەوتن دادەنێ ، هەموو ساتێ!

ئەو شاعیرانە هاوڕێمن
برسێتی مەڵۆتکەیانە و
سەرما خوێنیان دەتەزێنێ
خامە نادەن بە نان و بەرگ، لە هیچ چەرخ و سەدە و کاتێ!

پێنووسەکان،
پێوەری مێژووی مرۆڤن
پێوەری شانۆی ژیانن
خاڵێکی ڕاست و چەپ بەسەر وشەی ڕەشی
سەر دیکۆری شانۆ ڕووخاوەکان دەدەن
کارخانەی بیرۆکەی سپی لەم مەڵبەندەدا دادەنێن
بە دەزووی سپی رۆژهەڵات دەدروونە رۆژئاوەوە
دەستی باشوور ئاوێزانی ملی سووری باکوور دەکەن
پێنووسەکان پێیان دەکرێ
نەخشەی جیهان بسڕنەوە و
سەرلەنوێ نەخشەی بکێشن
پێنووسەکان دەتوانن لە چاوتروکانێ
نەخشەی گەورەی کوردستانێ
لەسەر نەخشەی ئەم جیهانەدا بکێشن
پێنووسەکان هەموو شتێکیان لەدەست دێ
بە ئاسانی پێیان دەکرێ..لە هەردوو تای تەرازوودا
رۆژهەڵات لەگەڵ رۆژئاوادا بکێشن

لەسەر تابلۆیەکی شەنگی پیکاسۆدا
ڕەنگ بانگ دەدا
ڕەش کڕنۆش بۆ سپی دەبا
سوور لە شۆستە و گۆڕەپانی مردووەکاندا
پیاسە دەکات
زەرد لە بیمارستانی جەنگی زیندووەکاندا
ئارایشتی دەموچاوی ئەکتەری سیاسەت دەکات
سەوز دەڕوانێتە داهاتوو
ستران بۆ بوژانەوەی کێڵگەی سووتاو و
ژیاری ڕووخاو و
دەروونی زووخاو، دەچڕێ!
شین تەماشای ئاسۆ دەکا و
گوێ لە ڕازی باران دەگرێ
ڕەنگی زیووین، ئەستێرەکان لەکۆش دەگرێ و
زێڕینیش درووود بۆ خۆری ئازادی و هیوامان دەبا.

سەرەتای ساڵی دووهەزار
لە بێژنگی سەدەی بیستەم..
خوێن دەبێژن
تەنها خڕۆکە سپییەکان دەمێننەوە
بۆ بەرگری لە بەکتریای جەنگی مرۆڤ و تاوانیان
نامەخانەکان دەبێژن

شیعره گەشەکان دەمێننەوە
بۆ ڕاونانی تاریکستان
کە هەموو جیهان دەبێژن،
هێڵی ستوونی و ئاسۆیی و هێڵی پشتوێنی ئیستیوا
دەکەونە خوار
جیهان بە بێ سنوورەکان لە بێژنگ دەمێنێتەوە
تەونی ڕاز و پەیوەندییەکان هەتا بێ دەبووژێتەوە!

ئەیلوولی ١٩٨٦
کەرکووک

سەرابی ژان

من تا دێ تۆم خۆشتر دەوێ
خۆشەویستیت
ڕۆژ بە ڕۆژ گەورە دەبێت و
لەناو شاخوێنبەرما دەڕوێ
پەیامی عەشقە سەوزەکەت
بێدار بم لەگەڵما دەدوێ
کە دەشنووم لە هێلانەکەی خەونم دەنوێ

تا دێ زیاتردەبیتە هێزێکی مەزن
شاری دڵم داگیر دەکەی
زیاتر بە ناخما ڕۆدەچی و ئارامیم لێ زووير دەکەی

تا دێ زیاترلە چاوە ئاوێنەکانتا خۆم دەبینم
زیاتر هۆگری بیرۆکە و هەستت دەبم
زیاتر شەیدای ئازارەکان و خەم و ژانی خەستت دەبم

تا دێ باڵای ئەوینی تۆلە دڵمدا بەرزتر دەبێ
تەزووی ئازاری دووری تۆ

له ناخم به تەرزتر دەبێ
تا دێ به پەنجەی ناسۆرت
خونچەی زامم دەوەرێنی
به دەرزی ژانی دووری خۆت
خەوی هەستم دەکێڵێت وعەشقی سەوزی تیا دەچێنی

بەڵام فریشتەی تاقانەی دڵی پڕ له سۆز و شیعرم
له ئازارا وا باڵ دەگرم
خۆشەویستیت بۆ من تەنها خەم و ژانه
که دیداری تۆ مەحاڵ بێ
چۆن شێت نابم
من دەسووتێم وەکوشەم، تۆش وا دەبیته دیوانه!

نیسانی ١٩٨٧

مەپرسە بۆ

لە خەزان مەپرسە بۆ گوڵ دەوەرێنێ
پیشەی خەزان گوڵ وەرانە
لە ئازار مەپرسە بۆ دڵ دەوروژێنی
سەرمایەی پاییز هەر ژانە
مەپرسە بۆ ئەم هەوارە ئاڵ دەنوێنێ
ڕەنگی گوڵاڵەی خوێنینە
مەپرسە بۆ مێژووچاوی دەنوقێنێ
جەستەی مێژوومان برینە.

ئازیزەکەم،
مەپرسە بۆ، مەپرسە بۆ
مردن تەمەنمان ڕاو دەکا
مەپرسە بۆ ، مەپرسە بۆ
ئازار و سۆ،
گڕ و پشکۆ
ژیلەمۆمان لە چاو دەکا
مەپرسە بۆ ئاسمان تەرمی سووری هەڵۆ
ئاوێتەی خۆرەتاو دەکا

مەپرسە بۆ ، چەوسانەوەی ئەمن و ئەتۆ
نەواری حەزمان خاو دەکا

کاتێ خوێنی گەشی ئارەزووی شەهیدمان
لە ئینجانەی نەمرییدا بوو بە شاگوڵ
کاتێ تەمی نائومێدی ڕەوییەوە و
مەلی ئارام نیشتەوە لەسەر پەڕەی دڵ
کە نەخشەی کوردستانیش نەخشێنرایەوە
کاتێ ئاڵای کوردستانێکی سەربەخۆ شەکایەوە
ئازیزەکەم،
دڵدارەکەم،
ئا ئەو کاتە دەنگی بڕوا و ڕەنگی ئاسۆ
سپی دەبن.. وەکو دڵ و دەروونی تۆ!

١٩٨٧-٤-٢٤
سلێمانی

هەڵۆێست

ئازیزەکەم،
گەر تۆ نەبی
کوا دەتوانم شۆڕەسواری ئەم گەردوونە تەپیووە بم!
گەر تۆ نەبی
چۆن دەتوانم هیوابینی ئەم هێلانە تەریووە بم!
گەر تۆم هەبی
وەکو هەڵۆ بەرەو بەرزایی هەڵدەزنێم
گیانە شیرینەکەم، هاوڕێم
من بە بێ تۆ
هەرگیز ناتوانم بە باڵای
ئازار و ژانا هەڵگەڕێم!

١٩٨٧-٦-٣١
کەرکووک

دەنگی ئەوین

من پێت ناڵێم خۆشم دەوێی
بەڵام ئەوەندە دەزانم
لە هەناسەم پێویستتری بۆ ژیانم
لە گیانیشم پێویستری بۆ مانەوەم
لە سۆماشم پێویستتری بۆ چاوانم

من هەر ئەوەندە دەزانم
بێ تۆ ژیانم مردنە
هەرچی دەکەم نرخی نەبوو، نەکردنە
من هەر ئەوەندە دەزانم
تۆ نەبی هیچ شامرۆڤێ
نابێتە بوژێنەرەوەی هەستەکانم

من پێت ناڵێم خۆشم دەوێی
بەڵام ئەوەندە دەزانم
وەکو ناوم، وەکو رۆحم تۆ هەر پەیوەستی پێمەوە
وەکو سترانی ئەبەدی، سۆزی عەشقت دەڵێمەوە

من نازانم خۆشم دەوێی، یان نامەوێ
نازانم رۆحی من بە بێ تۆ دەسرەوێ؟
من هەر ئەوەندە دەزانم
لە ئۆکسجین پێویستتری بۆ ژیانم
وەکو کوردستان گرنگی بۆ مانەوەم
وەکو بڕوا پێویستی بۆ ژیانەوەم!

١٩٨٧-١٢-١٢
کەرکووک

سووتان

با بسووتێم!
خۆ لە سوتانم بڵێسەو و ڕووناکایی دروست دەبێت
خۆ ڕاوی شەوەزەنگ دەنێم

با بسوتێم!
خۆ لە لەشی من نەورۆزێ هەڵدەگیرسێ
خۆ پەروانە شاد دەبێ پێم

با بسوتێم!
خۆ لە گڕی چاوەکانم مەشخەڵێکی سوور هەڵدەبێت
خۆ سروودی ژیانەوە بۆ کوردستانی خۆم دەڵێم!

گەر نەسووتێم،
کە بۆ ئەم عەشقە گەورەیەم
نەبم بە شەم
چۆن دەتوانم پەیامی ئاشتی و ئازادی
بۆ دوارۆژی هیوام ببەم؟!

با بسوتێم!
با وەکو شەم بتوێمەوە و دەوروبەرم ڕۆشن ببێ
با لە جەستەی من نەورۆزێ
بۆ ئەم خاکە دروست ببێ!

١٩٨٨-١١-٢
کفری

ئەم زامەی من

هاوڕێکەم، من دەریایەکی پەنگ خواردووم و
دەستەوانە لە مەچەکی شەپۆلە تووڕەکانمدا
دەبن بە بەربەستی ژەنگ و
ژاراوی رەش رۆ دەکەنە نێو دەمی
زامە دەم دابچڕاوەکەم
زامەکەشم..
نە ئەوەتا وشک بێتەوە و
دەروازەی قەتماغەی ڕەشی
لە ڕووی چەقۆی تردا داخا
نە ئەوەتا هەموو سەر و جەستەی سوورم
بگرێتەوە و
دەریایەک هەڵکا لە ناخا
ئەم زامەی من
کاتێ لە سەرمدا ڕووا
هەتاو لە کونجی ئاسماندا
خزابووە زیندانی هەورەکانەوە و
ژاراوی قینی دەکرا بە گەروو‌ا

هەتوانی ئەم زامە خوێن نەوەستاوەم
لە پەڕەی سپی گوڵهیرۆی گوندێکدا بووە
ئێستا خەڵوزدانی ڕەشی مێژوویەکی خەواڵووە
نە گوڵ لە خەڵوزدان دەڕوێ و
نەش ئەم زامە سارێژ دەبێ
من دەریایەکی پەنگخواردووم
رۆژێ سەرم لەم شاخانەدا گیر دەکەم
تا توانام بێ
ئێڵنجی قین بەسەر خەڵوزدانی ڕەشی مێژوو دەکەم

١٩٨٩-٣-٢٨
کفری

وڵات

پێش ئەوەی لە دەرگای ژیان دەم
پەنجەرەی ئەوینی سەوزی تۆم لە دڵما کردەوە
پێش ئەوەی شەوەزەنگ ڕاوم نێت
ئەستێرەم لە گیرفانی شیعرا دەرهێنا و
بۆ ئاسۆم بردەوە
وەک گوڵەبەڕۆژە چاوم لە تیشک بڕی و
ماچم کرد
تێنووسی سپیمم دەرهێنا و
مێژووی گشت گوڵێکی هەڵوەریووم نووسی
مێژووی گشت هەژاری بێ بەرگ و بێ شیووم تیا نووسی
کە خامەم لە نووسین بووەوە
وڵاتێک لە سەرما بۆ هەژار دروست بوو
پڕ لە گوڵ ، پڕ لە نان
وڵاتێک هەر گەڕام بۆ ناوێک لێی بنێم
خامەکەم بۆی نووسیم.. کوردستان.

١٩٨٩-٦-١٥
کفری

ئۆخژن

ڕۆژ نییە پێناسەیەکی گەورەتر و نوێتر بۆ عەشق دانەنێم
کە من دەدوێم
ئەم ئەستێرە یەخەی خۆی دادەڕێنێ و
پێم دەڵێ: شەرتە ئاوا بم!

با ئاوا بێ!
من کەی لە زەوی ژیاوم
چەند بەزەییم بە حاڵی ئاشووفتەی زەویدا دێتەوە
دەزانم کەس خۆشی ناوێ
دەزانم کەسی خۆش ناوێ
ئای لە دەردی بێ ئەوینی
مردنە لە هەموو تاوێ!

هاوڕێکەم پێی گووتم ئەمشەو
تا بەیانی دەتناڵاند و وڕێنەت بوو
دەتووت لاچن
دە دەی لاچن
هاوڕێکەم پێکەنی و گووتی

کێ تەنگی پێ هەڵچنیبووی
لەگەڵ کێت بوو؟!
- نەیروونەکان، ڕۆماکانی چاومیان سووتان
ئیتر تۆ لە کوێ دەخەوی
ئۆخژنت بەچی دێتەوە.. چاوسووتاو خۆم
هۆلاکۆکان پەڕەکانی دڵمیان دڕاند
ئەی ئیتر تۆ لە کام سێبەردا دەسرەوی
دڵوێران خۆم
باخۆسەکان لە گەڵ پێکا
تنۆکەکانی فرمێسکی چاوی منیان هەڵدەقوڕاند
خەفەت خان خۆم!

زەوی شێتە!
بە بی هۆ دەسوڕێتەوە
چی دەبوو گەر شەو نەبووایە
منی بێ شەو ئەوە نییە هەر ژیاوم
چی دەبوو گەر ڕۆژ نەبووایە
منی بێ رۆژ ئەوە نییە بۆ خۆم ماوم!

زەوی بۆ حاڵی ئاشوفتەی خۆیەتی وا نیگەرانە
دەنا ئەمە کەی سروشت و گوزەرانە؟!

(دەستی خوا) بۆ ئەبەد لە یەک دووری خستین
(ڕوودان) ئەمەی بزانیایە
پەیکەری ناوازەی
(دەستلەملانی هەمیشەیی) نەدەتاشی
من دەزانم
ڕوودان ئێستا پەشیمانە و
بە کوڵ بۆ من و تۆ دەگریی
بیزانیایە من و تۆ ئەوەندە دوورین
لە پەیکەری ناوازەدا
دەستەکانی خوای دەبڕی!

ڕاهیبە بووم
کاهینە درۆزنەکان دەستیان بۆ درێژ دەکردم
دەمقیژاند و .. دەمووت لاچن.. دە دەی لاچن
تۆم لە دوورەوە دەبینی
وەک خاڵێکی ڕەشی بچووک
تۆم دەبینی سەرەڕای چڕیی ئەو تەمە
ئێستا زانیت.. هاوئازارە ئاوارەکەم
بۆچی منی شادی نەدیوو
شەوان هەتاکوو سپێدە.. وڕێنەمە؟!

١٩٩١-١-٢

نەوت

کات لە چاوما باوێشک دەدات
لەگەڵ کورتەی دەنگوباسدا
منی زام دەکولێمەوە و.. چەقۆش قا قا پێدەکەنێ و
قووڵتر بە جەستەی سووتاومدا ڕۆ دەچێ
ئاگر تا دێ کڵپە دەگرێ و بە باڵای رۆژدا هەڵدەچێ
منی زام هەر دەسووتێم و
نەوتیش حەزی دڵدارانی دەجولێنێ و
زیاتر بە باڵامدا دەڕژێ
من دەمزانی ئێرە کوانووی جەخارێکی لە مێژینەی قەترانییە
بەڵام ناچار ئۆقرەم لە چاوما ڕادەخست
من دەمزانی ئەم مەڵبەندە شەولەبانی تارماییەکانی تیا بەندە و
رۆژێ دادێ دەمتۆقێنی
بۆیە گیانم لە نێو جەستەمدا نەدەنووست
من دەمزانی ئێرە دەریای نەوت و ژانە
خۆم دەمزانی ئێرە ئێستگەی جەنگی سێیەمی جیهانە!

١٩٩١-٢-١٥

نانی شەهید

مەرگ دەبارێ
کێڵگە تابووتی بارانە.. و مرۆڤ خەڵتانە لە مردن
دەگەڕێم و.. نەعشی نانم لەسەر شانە
نان شەهیدە و.. هەور بە لێزمە بۆی دەگریی و
کێڵگە قژی بۆ دەڕنێ
نان خەڵتانە لە خوێنی گەل
برسێتی لە ناو هەناوی ژان تیا نووستووی
گوڵەئێشی بۆ دەچنێ!

دەگەڕێم و.. تابووتی خۆم لەسەر شانە
من دەمەوێ لە هەر کوێیەکی زەوی بم
یان کوردستان لە کۆڵما بێ
یا من لە ئامێزی ئەو بم
بۆ کوێ بچم .. عەشقی من و ئەم وڵاتە
دار و دەوەن پێی زانیووە و
جودابیم لێی مردنێکی یەکجار خاوە
نەشمرم کاڵ کاڵ دەبمەوە
وەک خاڵێکی تەباشیریی هەزاران کەڕەت سڕاوە!

ئاو پێش ئەوەی بگاتە لێو
خۆی لە تینوانا دەخنکێ و
لە نێوانی لێوە قڵیشاوەکانی ئێمەی تینوو
ئێمەی برسی
دەکەوێتە گیانەڵای مەرگ و مەترسی

ئەی ئاوی لە تینووا خنکاو
ئەی نانی لە برسا مردوو
فریام کەون
هەرچی دەکەم ئەم زووخاوەم وەکو خۆی بۆ تۆمار ناکرێ
هەرچی دەکەم ئەم داستانە بێ کات و شوێنەم
بە قەڵەم بۆ نانووسرێ!

من هەموو کاتێ هەنگاوێ .. مردن لێمەوە دوور بووە
ئێستا لە باوەشم دەنوێ
من ڕۆحی خۆم گۆڕستانمە
کە جەستەم لە جەنگی خۆما شەهید دەکرێ
کە خاکی لەتکراوم دیسان لەت دەکرێ
من دەروونم تاراوگەمە کە لە شەڕی نێوان تاوان و تاوانا
نان لە خوێنی منداڵانی وڵاتەکەمدا دەخوسێ!

نیسانی ١٩٩١
تیلەکۆ

تابلۆی شەهیدان

نیوەڕۆیەکی تاریکە!
خۆر لە بەرکی کام خواوەندی ئاشووبدایە؟
خەریکە شێت دەبم بۆ تیشک
بۆ یەک مسقاڵ ڕووناکایی
هاتووم ئێوە بدۆزمەوە!
چاوی دەنگم وەک زایەڵە
کوون بە کوونی ئەم شارە چۆڵە دەگەڕێ
دڵی دەنگم بە شوێنتانا گەریدەیەکی شەیدایە و
شەقام بە شەقامی ئەم خاکی داستانە دەپێوێت و.. ناتانبینێ!

ئێوە لە کوێن؟
چەند نیوەڕۆیەکی تاریک و نووتەکە
کوان چراکان؟!
باوەگوڕگوڕ، بەگوڕ هاتم!
بۆ دیتنەوەی تەرمی ونبووی هەزاران کیژ و کوڕ هاتم!
باوەگوڕگوڕڕڕڕ!
بە گوڕ هاتم

بۆ دیتنەوەی چرای بێ نەوت،
سوچێوی ساردوسڕ هاتم!
لە کوێن ئێوە؟
ئێوە لە کوێن؟
من بە شوێنتانا دەگەڕام
لە نوتەکی و نابینابیم سەرسمم دەدا و دەکەوتم
دیوارێک بانگی لێ کردم
دەمبیست بەڵام تاریکایی ڕێی نەدەدام
لە دوورەوە
لە پاڵ دیوارێکی بێژنگئاسای سووردا
سیوپێنج چرای هەڵواسراوم بەدی دەکرد
حەفتا گوڵی ئاڵی خوێنینم دەبینی
بە شەقامە دڕکاوییەکاندا وەکو شێت غارم دەدا
ڕامام .. گریام
بە چاوی ڕۆحم دەگریام
ئەو تابلۆیە تەزووی بە گیانی نەسرەوتووی مندا هێنا
چراکان جەستەی ئێوە بوون
وەکو سیوپێنج عیسا بە خاچی دیوەرەکەوە داکوترابوون
گوڵەکان چاوی ئێوە بوون
وەک حەفتا چڵە نێرگسی خەڵتان لە خوێنی ژاکاو بوون.

١٩٩١-٧-١٦
کەرکووک

عەشقی ئاگر

ئاسمان دەسماڵە شینەکەی کۆڵی منە
کوردستانم وەکو جلی بوکێنی خۆم تیا داناوە
هەوار هەوار لەگەڵ خۆمدا دەیگەڕێنم
لە شەوی شەهیدبوونمدا
ئەو شەوەی ئەڵقە ناسکە شیعرییەکەم
شەهیدێ دەیکاتە پەنجەم
منیش دەسماڵە شینەکەم دەکەمەوە و
کوردستانم،
وەک جلی سووری بوکێنی لەبەر دەکەم
ئاڵاکەشی وەکو تارا لەسەر دەکەم!

من لە هەموو گوندێکی خاپوورکراودا لەدایک بووم
لەگەڵ هەرەسهێنانی هەر یەکێکیاندا منیش کەوتووم
سەرم کیشوەری ئەو زامە وشکانەیە
گوڵڵە و پشکۆی تیا عاسییە و
قەتماغەکانی سووتاون
دڵی چوارلەتم خەڵتانی بێهودەیی و ئەفسانەیە
نەخشەکانیان لە هەگبەی بادا داناون!

زامەکانم، نیشتیمانی هەزارەها بێسەروشوێنی ئەنفالە
جێگەی ڕازی سەدان شەهیدی هەڵەبجە و بادینانە
زامەکانم، هی سەری کەرکووک و پشتی دیاربەکرە
هی لا ملی مەهاباد و
نێوچەوانی قامیشلییە
زامەکانم،هەر بە تەنها زامی جەستەی مێژووم نییە
هی ئەمڕۆش و سبەینێشە
ئای لەم ونبوونە سامناکە
ئای لەم رۆحە ئاوارەیەی کە بێ هێوا و بێ کڵێشە
لەسەر خاکا، سواڵی مشتێ خۆڵ ئەکا
ئای لەم سووتانە تاڵ و پڕ لە حەسرەت و پڕ ئەندێشە

دەهەڵبێ، دەهەڵبێ،
ئەی خۆری دێرینی ئاواتی گشت دڵێ
ئەی مانگی قژ سپی
چاوەڕێم تیشکە زێڕکەفتەکەی سەربەستی
تاراوگەی دەروونی تاریکی ئەم گەلەم
بکاتە پارچەیەک ڕووناکی
چاوەڕێم تریفەی زیووینی مانگە دیلبووەکەم
ئەم تاریکستانە
ئا ئەم تەم توومانە

پڕ بکا لە نووری ئازادی
دەهەڵبێ
دەهەڵبێ
ئەی خۆری ئاواتی دێرینی گشت گەلێ
ئەی مانگی قژسپی
خۆشەویستەکەی من، سەربەستیی!

٣-٨-١٩٩١
کفری

پۆرترەیتی شەهید

(١)

- مەڕۆ دەمری
- بە بارستایی ئەم رۆحەم خەمی لووتکەم لە کۆڵدایە

بە قەبارەی ئەم دنیایە
ژەهرەژانی کوردستانم لە چاودایە
ئەگەر نەڕۆم
کێڵگە مۆڕەم لێ دەکات و
چیا چەمۆڵەم لێ دەنێ!
ئەگەر نەڕۆم
دارستان لێم یاخی دەبێ و
شەهیدیش پێم پێدەکەنێ!
دەڕۆم و ئەم رۆحەم دەکەمە پۆیلانە
بۆ وڵاتی شەهیدستان
دەڕۆم و
ئەم جەستەم دەکەمە خانەخوێی تاهەتایی
خاکی پیرۆزی کوردستان!

(٢)

به پشتێکی چەماوەوە
بەم دەستەکەی گۆچانێک و
بەو دەستەکەی تفەنگێکی سەربڵندی هەڵگرتووە
- مامە ئۆغر؟!
بەم گۆچانە هیلاکەوە بۆ کوێ دەچی؟!
بەم هەناسەسوارییەوە
ئەم ڕێگا میناوییانە چۆن دەبڕی؟!
- هەرچۆنێ بێ دەڕۆم
بێگومان دەگەمە یەکێ لە دووان
یان سەنگەری کوڕەکانم
یان کاروانی سەربڵندی شەهیدەکانی کوردستان!

١٩٩١-٨-١٥
کفری

بۆرکانی سارد

(لە وەڵامی شیعرێکی شێخ حەسیب قەرەداغی)

لە هیستریای ئەم چەرخەوە
بۆرکانی شیعرم کوژەکەی ملی خۆرە
کە من لەگەڵ دانوشتان و
ملکەچکردن و کڕنۆش بردندا نەبم
تەنیا خوایەکیش بۆ ئەم دنیایە زۆرە!

هێمنی چیم؟!
یاشێخ من کەمەربەندە ئاگرینەکەی
پشتی چەماوەی گەرمیانم
من تەمەنی داخکراوی سنگی شکاوی کەرکووکم
هاژەی سروشکی سیروانم!
هێمنی چیم؟!
بە کۆرپەی قەترەی زیندانیان ڕژاندە هەردوو چاوم!
لەو رۆژەوە، کانییەکم، لە مەزهەبی هەلاجەوە هەڵدەقوڵێم
ژیلەیەکم، لە بۆرکانی جەستەی ژاندارک بەجێ ماوم!

یا شێخ پرسیووتە: "داخۆ کفری و مەهاباد
کامیان دڵداری کامیانە
کامیان دەرویشی کامیانە؟"
من و کفری،
قەرەداغ و گەرمەسێری چراوگی دەستی ئاسۆ
بە جۆرێ ئامێتەی بووم و
بە چەشنێ تێکەڵم بووە
سیحریش نازانێ کاممان عاشقترین و
تەریقەتی ئەم ئەوینەش کێمان لە کێی وەرگرتووە!

کفری لانکە و بێشکەی منە و
بە کۆرپەیی منیان لێ جوودا کردەوە و
کردیانمە نێو هەڵۆرکەی سێدارەیەکی دیالەوە
تاجی کەرکووکیان لەسەرم هێنایە خوار
باقووبەیان بۆ کردم بە کۆتی ڕەشی پڵپڵەدار
یا شێخ،
نازانم تەمەنم چەند هەزار و یەک شەوەیە
هەموو شەوێ میعراجمە و
بۆراقم بۆ زین دەکرێت و
غار دەدەم و هەروەکو با
شیعرەکانم دەنێمە نێو پەیامەکەی هەلاجەوە و
لە کەرکووکەوە هەڵدەزنێم بەرەو لای خوا!

یا شێخ
فەرهەنگی خەمی من
بەرووبوومی درەختەکانی دۆزەخە و
هەناسەی من .. سەهۆڵبەندانی سەقەرەکەی بەهەشتن
فەرهەنگی خەمەکانی تۆش
قەبارەی وەک زامەکانی هەڵەبشیما و
کێشەکەشی وەک قورسایی قەرەداغ و
بارستایی ژانی گەرمەسێری شەنگە
کوردستانیش بە ژانەکانی ئێمەوە وا نازدارە،
وا قەشەنگە!

١٩٩١-١٠-٢
کفری

داستانی من و ئەم شاخە

ڕاژەنینی ئەم ڕازانە
ئاگرێکە و لە زامەکانم بەردەبێ
بروسکەی ئەم مەرگەژانە
پەیامەکەم دەسووتێنێ
هیواشم لە جیهانی ئەندێشەما دەربەدەر دەبێ

ئاخ کوردستان
تۆزقاڵێکی جەستەم نەما ژەهری تاوان نەیپێکابێ
بستێکی ئەم دڵە نامۆیەم نەماوە
پارچە ئازارێکی گەورەی
وەک ئاڵا تیا هەڵنەکرابێ
ئاخ شەهیدان
کام کێو هێندەی ئێوە بەرزە
هەناسەتان
ئەزیزانم.. زریانە یان بوومەلەرزە؟!

ئێستاش هەروەکو ڕابردووی تەمەن کورتم
چاوەکانم لە هەڵەبجەی عەشقە جوانەمەرگەکەمدا

بەناو تەرمی ژەهرگرتووی وشەکانمدا دەگەڕێ و
دەست و پلی ئەوینە سەربڕاوەکەم
دەبەستێت و بەکێش دەکا و
لاشەی بێژنگ ئاسای عەشقم رادەکێشێ
ئەمە تاوانە تاوانە!
ئەمە سەرەتای رۆژژمێری درێندراوی مێژوومانە
چۆن لە بیری دەبەنەوە
سەرم کەرکووکە و جەستەشم بادینانە
دەستێکم سلێمانییە و
ئەوی دیکەم پیرەقەڵاکەی هەولێرە
هەرمێکەی دڵی من چوار کەرتی یەکسانە
هەرمێکەی دڵی من هەموو کوردستانە!

١٩٩١-١٠-٤
کفری

١-١-١
یەکی یەکی یەک

داڵی مێژووە و
چڕنووک لە عومری کورتی ڕۆژ دەگرێ
پێکەنین هەنیسک دەدات و
لە ئامێزی دڕکڕێژی خەونا دەمرێ
دەوەن و
شەپۆل و
ئەستێرە
ماچ دەچنن
گرێ هەڵواسراوەکان لە بۆشاییدا کوێر دەبن
سپێدەی سەدەیەک
خووناوەی سەر پەلکی برژانگی خۆر دەڵێ
ئەمڕۆ یەکی یەکی یەکە
ئەستێرەی مێژووە و دەدرەوشێ
من لە دایک دەبم
شەو دەمرێ
کۆترەکان لە ناو جەنگەڵی قژی ئاگرما هێلانە چێ دەکەن
تۆ لەدایک دەبی.. گیان دەڕوێ

هەور پشتی دەکاتە کەشتییەک
من و تۆ لە دەریای بارانا
یەکەمین گەشتی دوور
بەرەو گۆپکی مەمکی یەکەم شاخ ساز دەکەین
یەکی یەکی یەکە و..
داس لەگەڵ گەنمدا لە شایی سەپانی حەزمدا
ڕەشبەڵەک دەگێڕن
گیا لەگەڵ ئاونگدا پێکەوە جێژووان بۆ خوا و مەریەم چێ دەکەن
چاو دەڕوێ
دارتەلی شەقام و
بنمیچی ماڵەکان پڕ دەبن لە هێلانەی سوێروو
کانێشقانی جەستەم
دەبێتە هەوارگەی دڵانی مەرگ بردوو
نەخشەیەک لە سەرما دەنەخشێ
یەکەم شاخی مێژوو
یەکەم بەرد
یەکەم گوڵ
یەکەمین ئەستێرە و
یەکەم خۆر
یەکەم ڕانەمەڕ و
یەکەمین شاخنشین دەگرێتە باوەشی
ئاونگی چاوم و

دوا گوڵی ئەم وەرزە.. لە سنگی دواڕۆژی ساڵ دەدەم
سات..
چ ساتێکە!
ساتی هەڵواسینی کوڕەکەی خوا و خاتوو مەریەمە
چاوەکان وەک چرای دارتەلی شۆستەکان شۆڕن و
زەندەقیان لە تابلۆی منداڵبوون چووە!
ڕەحمی ئافرەتێکی سەدساڵە و
سەرێکی خڕی وێنەی گۆی زەوی
کلیلی ئەم دەرگا شووشەیە ون بووە!
تەماشا،
تەماشا
دووپشکی سەعاتی ئەم گەرەلاوژەیە
بە جەستەی شیعرەوە دەدات و نامرێ
نەشتەری ژەنگاوی لە مێژین
ماڵ بە ماڵ
سەر دەکات بە دەرگای برینا
ناودەمی زامەکان ماچ دەکا
تەماشا
ماسییەکان بە دەوری کانیاوی ڕابردووی ونبوودا هەڵدەقونن
بیرم دێ یەکەم خەون، منداڵ بووم، لە زیندانا بینیم
یەکەمین پرسە بۆ لەدایکبوونم کاتێ بوو
چواردەمۆم کوژێندرایەوە و

چوارده جگەرە لەسەر پشتمدا خامۆش کرا
یەکی یەکی یەک
پرسە بۆ بوون و جەژن بۆ مەرگی ئەوان دەگێڕم
یەکی یەکی یەک
مەریەمەکانی گێتی دووبارە عیسایان دەبێ
لە جەژنی بوونیا
خۆشەویستەکەم
منیش تەنها چاو بۆ تۆ دەگێڕم.

١٩٩٣-٢-٢٦
سوید

سیی جزمەی شیعر

لە پشت شووشەی درزبردووی
ئەم پەنجەرە داخراوەی
ژوورە خڕ و قەشەنگەما
زەوی تۆپێکی قوپاوە و.. من دەیبینم
گێتی لە دەرەوەی ژوورەکەمدایە
ئۆقیانووسەکان شەقار شەقارن
وەکو شووشەی پەنجەرەکەم
شەپۆل پەیکەری خوایە و
خواش ماسیگرێکی چالاکە!

لە بەر پەنجەرەی ژوورەکەم دانیشتووم و
لە دوورەوە هەموو جیهان
وەکو باڵۆنێکی ڕەنگاوڕەنگی قەشەنگ دەبینم و
گوێم لە ڕەنگی یەکە یەکەی ئاڵاکان و
چاوم لە نووزەنووزی یەکە یەکەی پەڵە خاکە داگیرکراوەکانە
هەست بە تەڕی چاوی خۆرەکان و
قڵیشانی لێوی یەکەیەکەی هەورەکان دەکەم
چاوم لە خشەی پێی دایناسۆرەکان و

گرمە گرمی دڵی ترساوی یەکەیەکەی
بێچووە چۆلەکە و هەوێردەکانە!
بشێ ئەم ژوورە جێگا نەزانراوەکەی خوود نەبێ!

جەستەی داخراوی حەوا
پڕە لە نهێنی شەهوەت
پڕە لە ڕازی بێ نەوا
دەبینم لاشەی تیشکە نارنجی و زەرد و سوورەکان
پەلکێش دەکرێن و
عەشقە رۆژەکان نومایش دەکەن
دەبینم حەوا پەل بەستراوە و
گوڵ و مرۆڤ و خوای لەبار دەبەن!

شەو و ڕۆژ بیر لە خۆشەویستی و یاخیبوون
یاخیبوون و خۆشەویستی دەکەمەوە!

ئەمە گرێکوێرەی زریانە لە چاوانماندا مات بووە
دەرگاکان بدۆزنەوەبا ڕێگاکانیش دیار نەبن.. با کلیلیشتان پێ نەبێ
دەرگاکان بکەنەوە!
منداڵێ لەبەر پەنجەرەکەمدا
لەگەڵ سێبەرە ترسناکەکەی من دەدوێ و
منیش نهێنی گێتیم ناوەتە مشتی

ئەو لەبەر باراندا لێوی دەقڵێشی
لەبەر باراندا تینوێتی دەیکا بە وشکە خاکێ
ئەو منداڵیی منە و .. منیش گەورەیی ئەو!

بەڕۆژ ئێوەم و بەشەو خۆم!
بەڕۆژ سەهۆڵ دەمسوتێنێ وپشکۆ ڕەنگم دەکاتە خۆڵ
بەرۆژ ئاوارەیی و خەونم
بەڕۆژ ئاڵام
بەڕۆژ شەپۆلێکی مەزنی عەشق و هیوام
خۆم و ئێوەم
ئێوەم
خۆمم!

ڕەنگاڵەیەکی ماندووە و هەڵدەفڕێ
جیهان..
ڕەنگاڵەیەکی زامدارە!

دەست دەنێمە سەر سیی جزمەی شیعر و
ڕوو دەکەم لە ئێوە
ئەنگوستی خەونەکانم دادەگێرسێنم
نیوەشەوان سەهۆڵی ترس دەکەینە ڕووباری ئەوین
لە گەڵا جۆلانێ ساز دەکەین

بۆ ساوا قژ سەوز و
چاو زەرد و
دڵ سپی و
هەناسە سوورەکان!
دەست دەنێمە سەر سیی جزمەی شیعر و
ڕوو دەکەم لە ئێوە
قامکی تیشک دەکەمە گلێنە و
پێکەوە تەماشای خۆر دەکەین

دێمەوە بۆ زەوی..
دێمەوە بۆ گێتی
ئەم ژوورە چۆڵ دەکەم
خوایەتی ئازارە
خوایەتی کوشتمی
دیمەنی ئەستێرە و ڕەنگی ئاڵاکان
ئاشنا نین بە چاوم
دێمەوە بۆ زەوی، بۆ لاتان
لێرە من هیچم بۆ ناکرێ
دەستەپاچە و لاتم

زەوی لەسەر پەنجەیەکی نینۆکشکاوی بتێکی ئاسنینە و
ئەستێرە لێی یاخی دەبێ و کڕنۆشی بۆ دەبا

هەتاو لێی یاخی دەبێ و ملی بۆ کەچ دەکا
خوالێی یاخی دەبێ و
مرۆڤ لێی یا
هەور لێی..
با..

بەرماڵە و بە وشە چنیومە
ئەم عەشقە!
ئاسمانە و بە دووربینی شیعر بینیومە

رۆژ نییە بەهەشتێ لە ژێر پێی دایکێکا نەمرێت و
دۆزەخێ لە ژێر پێی باوکێکا هەڵ نەبێ و
جیهانێ لە ژێر پێی خوشکێکا
وڵاتێ لە ژێر پێی برایەک
شارێ لە ژێر پێی منداڵێک
گەڕەکێک لە ژێر پێی نوتفەیەک
گەردوونێک لە ژێر پێی ئێمەدا لەت نەکرێ!
خۆشەویستی کۆلارەیە و
نیگای منداڵێک و ئاسمان
لە بۆشاییدا
لە بادا
دەکاتە دۆست و دەستگیران!

تۆ هەوری یان قەڵەم
وا بارانە وشەت دەمخوسێنێ!

بگات بە چاوەکانی خۆر
سوپاس بۆ هەڵگری نامەی عەشق!

١٩٩٢-٥-٢٢
سوید

زمان

تەلێکی گەرم، تەلێکی باریک
گیانم بەرەو لای ئێوە کێش دەکات!
سروودەکان زمانم دەکەنە جۆلانێ و
هێزی نەبینراوی ڕۆحتان ڕادەژەنن
کەمەندکێشم دەکەن
پیری تەریقەتن ئێوە.. نا
گەنجی تەریقەتن!

زمانم دەبێتە دۆزەخی وشە نامۆکان و
گۆرانییەکانی تیا دەسووتێن
پێم خۆشە لە دایک ببم
بچمەوە نێو منداڵدانی تاریکی دایکمەوە و
لەگەڵ هاوڕێکەی مناڵییم گەمە بکەم
چاوشارکێ، بازبازێن، کڵاوێن
دایکم کراسی فریشتەیەکی پۆشیوە و
سەدفەرزە نوێژ دەکا
دایکم سەرپۆشێکی خوایی لەسەر ناوە و
پرچە درێژە ساڵئاساکانی پێ شاردۆتەوە!

دایکم هەور ئاسا منی باران ڕادەژەنێ و..
دەبارێم،
بەسەر دەریادا
بەسەر بادا،
بەسەر مەرەزەی گۆرانی و
خەرمانی شیعری قاوەیی و نانی خەڵوزئاسادا
دەبارێم،
بەسەر گەڵا زەردەکانی بەهاری ئەوێ و
چڵ و پۆپە سەوزەکانی پایزی ئێرە!

دایکم ئاسمان ئاسا منی بەفر دەلاوێنێ!
چاوم دەبێتە ڕایەخی تیشکی ڕەش و تاریکی دەکێڵم
پەنجەکانم دە شمشاڵی زەردن و
لە قامیشەڵانی جەستەم دەرهێنراون
بەدەم شوانی قەڵەمێکی وەنەوشەییەوەن و
ئاوازێ بۆ شیعرم لێ دەدەن!

حەز دەکەم لە دایک ببمەوە!
ببمەوە بە نوتفەیەک و نۆ سەدە لەناو رەحمێکی گەرما
رابمێنم و مێژووی داهاتووی بوونم بنووسم!
ئاخۆ کەی دەبمەوە بە کیژۆڵەیەکی نازدار و
لە ژێر باڵی فریشتەدا سەما بکەم!

که لە ناو ئاگردا دەتەزێم
پەنا بۆ بەستەڵەک دەبەم و تەرزەی گەرم دێ بە هانامەوە
کە لە ناو بادا دەخنکێم
پەنا بۆ شەپۆلێک دەبەم وقەڵبەزە دێ بە دەنگمەوە!
دایکم بۆ ئەوەی منی ببێ
پێویستە نۆ سەدەی تەمەنی سکپڕ بێ و
نۆ سەدەی دژوار ژان بیگرێ
کە دەشبم
کتێبێک لە بن هەنگڵی چەپمایە و
قەڵەم وەک جگەرە دەکێشم
دووکەڵی قەڵەم و
ئاوازی ئازاری زەیستانیی دایکم
مووروو ڕەشەکانی شەوە و
ووروووە شینەکانی چاوەزاریی
تابلۆیەک دەکێشن
تا ئەبەد
بە دیواری ماڵە بەفرین و
ژووره کاغەزینەکەمەوە هەڵدەواسرێن

تا من لە دایک دەبم،
پەلکەزەردەکانی دایکم کاڵ دەبنەوە
کراسە فریشتانەکەی دەدڕێ و

سەرپۆشە خوداییەکەی دایکم کوون کوون دەبێ!
دایکم ئیتر بە ڕووتی لەناو شەپۆلی بادا مەلە دەکا
بە بێ سەرپۆش
قژە درێژەکەی سەدەئاسا و
شۆڕ دەکاتەوە
منیش پێش ئەوەی ناوکم ببڕن
چاویلکەکەم لە چاو دەکەم و
دەچمە ناو جۆلانێ ئەزەلییەکەی تیشک و
کتێبەکەی بن هەنگڵم دەردێنم و دەخوێنمەوە

تەڵێکی گەرم
تەڵێکی باریک
بەرەو لای ئێوە کەمەندکێشم دەکات
دڵم دەبێتە دارستان و
زمانم دەبێتە بەهەشتی زەمین!

١٩٩٢-٤-١٢
سوید

پەڕینەوە لە با

ئێستاکە خۆر
وەکو ژیلەمۆیەکی گەش
ئەچزێتە ژێر پێی خوایەکی بچووک و
پێغەمبەرێکی گەورەش دێ
هێدی هێدی فووی لێ دەکا!

میللی کاتژمێرەکانتان
لە نێوانی ساتەکانی باوێشکدان و بێهودەیی، هەڵدەوەرن
قاچتان دەبێتە گاشەبەرد
جەستەشتان دەبێتە وێستگەی
ئەو شەمەندەفەرە چۆڵەی
بەرەو وڵاتی بێ نەخشە و بێ ڕووبەر و
بێ بەیداخ و
پڕ ئاودەستخانەی مزگەوت و
پڕ لە شۆستەی بێ چراخ و
پڕ لە پەتا، ڕێگە دەبڕێ!
چاوتان دەبێتە چایخانە و گلێنەتان.. مێزێکی خڕ

تەقەی زار و قۆڕەی زگتان تێکەڵ دەبن
شایلۆغانی خاڵە ڕەشەکانی دووشەش
دڵی سپی هەپبەیاز دەکاتە قەتران
دڵتان دەبێتە شانۆیەکی هەرمێیی و
جۆکەرەکان سەمای بالیا و رۆژهەڵاتی لەسەر دەکەن
جگەرتان..
جگەرتان دەبێتە تابووتی بچووک بچووک و
دەپێچرێنە هەوری و دەسماڵی دایکان و
مشکی و جامانەی باوکەکان
گوڵە پشکووتووەکان دەبنەوە بە خونچە و
جارێکی تریش دڕکەکان تەنگیان پێ هەڵدەچنن
پەنجەکانی دەست
دەبن بە پەیژەو
قەڵەمەسەرشکاوەکان دیسانەوە
بەسەریاندا هەڵدەزنن
مەمکەکان دەبنە دومەڵی گەورە و
دەمی ساواکان پڕ دەبن لە چڵک و خوێن
ڕووبارەکان حاشا دەکەن لە ئاو و
ماسییەکان لە وشکاییدا دەژین!

ئەستێرەی سەر ئاڵاکان ئەستێرە نین
وەهمێکی هەمیشەیین!

دەستم بگرە.. با لەم بایە بپەڕمەوە
هەر لەم بایە بپەڕمەوە
شەو دەخەمە نێو سندوقەکەی مووساوە و
فڕێی دەدەمە نێو "نیل"ی خەونەکان، تا فیرعەونێ بیگرێتەوە!
هەر لەم بایە بپەڕمەوە زڕدرەختەکان دەشکێنم
شەپۆلی زڕ ڕووبارەکان دەتلیقێنم!

ئێستا دڵم لە سندوقی پۆڵلاڕێژی ئەڵقەکەما
گوێ ڕادەگرێ لە سەدایەکی وا شیرین
خاتووزینەکانی دنیا ئیرەیی بە دەنگی دەبەن
ئێستا کۆترە شاخەوانەکەی سۆماییم
لە هەنگوینی چاوەکانتان شاباڵ دەگرن
دەفڕن، دەگمێنن، دەنیشنەوە
نەورەسەکانی هەواریش
هەڵۆ چاو زیت و گەورەکان، بازە باڵتیژ و سوورەکان
دێنە ماڵی و ڕووی تێدەکەن!

ئاسمان نانێکی سپییە و
لەوەتی زەوی زەوییە
لە تەنووری خۆردایە و هەرگیز نابرژێ!
گەنم لە برسا زەرد دەچێتەوە
گەرووی ئاشەکان وشک و بێ ئەشکن

کێڵگە لە ترسی داوەڵەکان ناخەوێ
پاسارییەکانی کردۆتە پاسەوان و
شەوانی خۆرەتاو و رۆژانی مانگئامێز، ئێشکی دەگرن!

هەر لەم بایە بپەڕمەوە
کراسە ئاوییەکەی باران دەکەمەوە بەر
سەرپۆشە زیوییەکەی ئاسمان دەکەمەوە سەر
بە کلی وەنەوشەیی ئەرخەوان چاوانم دەڕێژم
تەرمی قورسی نیوەشەوە گیاندەرچووەکان
لە گۆڕستانی کتێبێکی مێژووا
لە ئاسمانێکی ڕەشی تێرا دەنێژم!

١٩٩٢-٧-١٢
دیمەشق

پەیکەری ئاسمان

سەروو لە چاواندا دەڕوێ
کات لە ناو زوقمی تەڵخی مێژوودا
لە سەرما دەلەرزێ
سەما بکەن!
بەم سەمایە بوومەلەرزە سەرمەست دەبی!
بەم سەمایە خۆر دەکەوێ!

سەروو لە دڵاندا دەڕوێ
چاوەکانتان بکەنەوە
ئەم ڕووناکییە دەیبەستێ و
خەڵووزی جەستە لە ئاگردانی عومری
ئەم ساڵە سێ وەرزییەدا دادەگیرسێ
وەرن یاران
تەماشاکەن، تەماشا،
سەروو لە ڕۆحماندا دەڕوێ
نان لە تەنووری بێ پشکۆی گیانماندایە و
هەنیسک دەدا
تەماشا..!

بیری ئەم بیرە چەند قووڵە؟!
تاریکە تاریکە تاریکە!
هەر دەڵێی کێڵگەی گوڵەبەشەوە و مەزرای سونبولی تاڵە!
تەماشا.. سەروو
سەرووی باڵابەرز.. دەبێتە ژاڵە
لە سەرەمەرگی ئەستێرەیەکدا
دەبێتە تەرم و تابووتێکی سەوز
بۆ دڵ و ڕۆح و چاو و جەستەی خوا!
نان لە تەنووری بێ پشکۆی گیاندا
وشک دەبێتەوە و دەبێتە پەیکەر
پەیکەری ئاسمان
هاوار دەیبەستێ!
پەراسوو وێنەی زیندانێکی قووڵ
هەناسە دەگرێ
هەرمێی خەڵاڵی بێستانی جەستە
لە ژێر ئەشکەنجەی زریاندا دەمرێ

دە سەما بکەن!
با بوومەلەرزە لەهۆش خۆ بچێ!
با خۆر بکەوێ
تەم برەوێت و
ئەم بەفرە ڕەشە تاوێ بخەوێ!

تەرمی ئاسمان و تابووتی زەوی
لە بێشەی گلێنەی ئەم خۆرە ساردەدان
شێرەکان پەیکەرەبەفرن و
لەسەر پشکۆی سنگی خورافاتدا دەبن بە ئاو
ئۆقیانووسی ترس و
دەریاچەی برسیبوون
کیشوەری زریان و وڵاتی ئاژاوە
گۆی دڵی زەمینەی عەشقێکن .. تاسێنراو!
گوڵێک لە بەرۆکی ئاسمان دەدەم
ئەستێرەیەک چوون نێرگزێک
لە پرچی سپی دایکم دەئاڵێنم
مانگ دەکەمە داسێکی تیژ
دروێنەی گوڵەجۆی دوور لە ماڵەکەمی پێ دەکەم!
قەڵەمێک دەچێنم
ڕێگایەک سەوز دەبێ
قەڵەمێکی تر..
پەیژەیەک بە باڵای ئاسماندا
بەرەو خۆر هەڵدەچێ!

ئاخۆ گلێنەی زەوی لە گیرفانی کام شەوکووتدا بدۆزمەوە؟
ئاخۆ گلێنەی زەردی تۆ
لە گیرفانی کام ڕۆژکووتدا بدۆزمەوە؟

ئاخۆ گلێنەی خۆم
ئاخۆ گلێنەی..
ئاخۆ..!

کورسییەکان لە سەر سنگی ڕەق و سەرمابردووی من دانیشتوون
پێیەکانیان چەقیوونەتە قوڵایی جەرگم
هەتا جەرگی من زیاتر کوون کوون بێ
زیاتر لەق دەبن
ئەوسا جگەرم ڕەها دەبێت و
تا ئاسمان مابێ هەناسە دەدەم
تا زەوی مابێ دروێنە دەکەم!

١٩٩٣-٢-٢٢

ئەدرەس

هەندێ جار پێویستم بە خاڵێکە بۆ کۆتایی هاتن
زەمین دەبێتە بەردێکی خڕی ئێجگار بچووک و
دەیهاوێژمە نێو ئەو گۆمە وەستاوەی
هەموو رۆژێ ئاوە پیسەکەی دەخۆمەوە
لە شڵەقاندا
کەنارەکان فێری دەنگهەڵبڕین و
قەوزەکان فێری سەماکردن دەبن
چ سەمایەکی شەنگە ئەم بوومەلەرزەیە
چ سێبەرێکی فێنکە سەر ئەم شانۆی خۆرە!

هەندێ جار پێویستم بە فاریزەیەکە
بۆ گرێدانی ڕستە لێکدابڕاوەکان
لە گرێداندا
پیتەکان فێری ماچکردن و
ڕستەکان فێری یەکلەئامێزگرتن دەبن
وەرزەکان زەیستانن
منداڵی نەزۆکیان دەبێت!
نهێنییەکان داگیرساون و

تیشک دەهاوێژنە گلێنە پڕ لە گومانەکان!
بەم ئەدرەسە
نامەکراوەکانی ئێوەم پێدەگا
" رۆژهەڵاتی ناوەراست
س. پ سەری بڕاوی ژمارە....."

١٩٩٢-٨-٦
دیمەشق

کۆچ

ئاگر نەبێ
کێ لە دەوری چراکان کۆدەبێتەوە؟!
ئەو کاتانەی بۆرکان شەپۆل دەدا و دەڕوا
دەریا ڕادەوەستێ و کڵپە دەگرێ
منیش دەبم بە پردێک
پردێکی خۆڵەمێشی
لە نێوانی کڵپەی ئاو و خوڕەی ئاگر
هاژەی بورکان، نێڵەی دەریا
تۆ وەرە گوێ لە سترانی عیشقم بگرە.. چەند قرمزییە!
تۆ وەرە و سەیری سیمای بنەوشەیی شیعرم بکە
چەند ئاسمانێکی ساماڵ و پڕ ئەستێرەیە!
ئای.. کاتێ شەو باوێشک دەدا
مەلی رۆحی هۆنراوەی من چەند گەڕۆکە و
لە ئامێزی چەندان پەنا و پەسیووی تاریکا ڕۆژگار دەکاتەوە
هەور دەبینێ چۆن گڕ دەگرێ و
کلوو.. کلوو
بەفر ئاسا دێتە خوارێ

ئاخ ئەم ساڵانە.. شەوگارەکانی چەند سپی و
ڕۆژگارەکانی چەند ڕەشن!

لە ناو سۆمای چاوی تۆدا کۆدەبمەوە
تا دەبمە نوورێکی بێ ڕەنگ
لەماڵۆچکەی دڵی تۆدا کۆدەبمەوە
وەک گۆرانییەکی بێدەنگ
ئاخ.. ئەگەر زەوی خڕ نەدەبوو
ئەگەر زەوی تەنها گۆشەیەکی دەبوو
من و تۆ دەمانکرد بە ماڵ.

ئەمشەو چاوم دەبێتە هێلانەی شەمشەمەکوێرە و..
باڵەکانیان دەکەن بە چەتر
بۆ جەستەی شیعرێکی بریندارم
ئێستا سەرم تەختەی شانۆیەکی خڕە و..
کات بە ڕووتی سەمای لەسەردا دەکات!

سترانی ئەزەلی زەمەن
گیزەگیزی مێشوولەیە
با فەنەرەکان داگیرساو بن
ئاگادار بن.. نەوەک ئاسمان ئەستێرەکان بەجێبێڵێ
شەپۆل گۆرانییەکی تووڕە و غەریب دەڵێ

گوێم لێیە کێوەکان قوڵپەی گریانیان دێ
کانی.. دوا سەرنجی لە نیگای زیخ و چەو چەقاندووە و
قەتیس ماوە
هەر دەڵێی ساتی ماڵئاوایی و کۆچی یەکجارەکییە
تاریکی دەریایەکی چەند قووڵە و
شەپۆلەکانی چەند ڕەشن!
ئەوەتان لەسەر باڵی مندا گۆم دەبەستن
من لە باڵەفڕەکەوتووم
من و هەموو ئەستێرە باڵکراوەکان
بەرەو .. نازانم کوێ..یەک کۆچ دەکەین
هەر یەکەمان سیزیفێکی لاوازین و
کێوێکی ڕەنگاوڕەنگمان لەسەر شانە و ئاوڕ نادەینەوە
ئێستا وەرە و..
لەسەر سەرمەوە ڕاوەستە و
بڕوانە زەوی چۆن زەنگیانەیەکە!
بە دەرزیلەیەک
ئاڵاوەتە سنگ و بەڕۆکی کۆچەرییەکی من ئاسا
پڕمەی پێکەنین و قاقای گریان
ئاوازە ئەبەدییەکەی ئەو شەوگارانەن
خۆرئاوابوونیان نەدەزانی
خواوەند دەستەوئەژنۆ دانیشتووە و
گوڵی زەردی ئەم فەرشە پاییزییە دەژمێرێ

ئەی من لە کوێم؟!
شارە مێروولەت بینیووە کە کۆچ دەکەن؟
قازی قولینگ
کاتێ پۆل پۆل گەرمەسێرێ بە جێ دێڵن
ئاواش بەسەر پشتی ئازارگری عەشاماتا
کێوان بار بوون
ئەڕۆیشتین و ئەڕۆیشتین و ڕووبار لە بن هەنگڵماندا
وەخت بوو لە تینووا بخنکێ
ئەڕۆیشتین و
ڕەشەبامان نابووە نێو توورەکەی نانەڕەقەوە و
بۆ هەناسەیەکی سپی سوێی هاتەوە
ئەڕۆیشتین و
دارستانەکان و قژمان تێکەڵ دەبوون
باڵندە و ئەسپێش لە تاراوگەی سەرماندا دەکرِوزانەوە
ئاخ.. ئەمە چ کۆچێک بوو!
ڕێگا بەسەر قاچەکانماندا دەڕۆیشت
دارگوێزە برسییەکان مەمکەکانی ئێمەیان دەمژی
گرمەی ئێمە هەوری باراند
هاژەی ئێمە دەریای خەواند!
جەستە دەبووە تابووتی رۆح
رۆح قورسترین باری لەش بوو
ئای.. لە کۆڵمان نەدەبووەوە!

ئاگر لە پلەی گەرمی خوێنمانا دەیبەست و
چۆقەی دانی وەک ناڵی سمی ئەسپەشێ
هۆرە و قەتار و حەیرانی بۆ دەگووتن
ئاخ.. ئاخ ئەمە چ کۆچێک بوو!
برینەکان لە تیغ تیژتر و لە بیرەکەی یوسف قوڵتر دەبوونەوە!
هەسانەکان پەڵە پەڵە جگەریی دەبوون
زەوی ئەمجارە دەبووە کوژەکەیەکی شین و
دەمانبەستە تاڵی قژی فریشتەیەک
ئەویش دەوار دەوار.. بۆ پێغەمبەرێ دەگەڕا
ئاسمانی دەوارەکانمان پڕ بوون لە خۆری گەورە و
خواوەندی بچووک
پڕ بوو لە مانگی ورد ورد و ئەستێرەی درشت
کاروانێکی بێ کۆتایی.. رێگایەکی درێژی بێ بڕانەوە
کاتێ کاروان دەڕۆیشت ڕووبار دەوەستا
خۆر کز کز دەبوو .. تا دەکوژایەوە
شوانێکی لاواز، زمانی لەپاڵ بەردێ جێمابوو
گۆرانی دەگووت
کۆچی لادێ و کۆچی شارە
پاییزە و خێڵ بەرەوخوارە
کۆچی گشتە و بۆ سنوورە
زستانە و خێڵ بەرەو ژوورە

هەبوو.. نەبوو

ئامێزە دڕکاوییەکەی ژیان وسنگە دۆزەخییەکەی مردن
لە بۆشایی گیاندا دەدرەوشێنەوە
پەردە ئیسفەنجییەکانی شانۆی بوون
هێدی .. هێدی سووراوی لەش دەمژن
نە بوون وەرمدەگرێ و نە نەمان ئارەزووم دەخوێنێتەوە
"با" تاڵە،
بۆنی بۆکڕووزی ئاو دێ
"ئاگر" نەبینراوە
وەرزەکان وەکو چوار ڕۆژی تاریک
لەبەر سەرنجی دەستە هەڵوەریوەکاندا
سەما دەکەن
گەڵاکان بەسەر جەستەی زەردما کەڵەک بوون
دارەکان سەری ئێشاویان ناوەتە سەر ڕانی وشکم
ئێستا.. دەستەکانم لە لەشم و.. لەشم لە قاچەکانم جیابووەتەوە
دەریایەکی تراویلکەیی عەشق
بەسەر پەیژەی گیانمەوە
گۆچانی ساواییمی هەڵگرتووە و
بەرەو سەری بەسەرهەرداکەوتووم هەڵدەزنێ

ئەوەتا... شەوانی بوکێنی هەتاو
جلە قەترانییەکەی شەوگاری نامۆیی لەبەر دەکا و
لەسەر کێشی ئازارە هەمیشەییەکان
ئاوازێکی خۆڵەمێشی دەژەنێ
شێتەکان سەیر نین!
بیردۆزی بوون، لەسەر ئاگری هۆشا دەیانخاتە سەما
شێتەکان بەستەزمانن.. لە من دەچن، لە تۆ ، لە خوا،
ئای چەند شێتێکی سەرکەشین!
ئاوەژووبوونەوەی عەشق وئەم ئاوازە ئەبەدییەی دڵم
ئێجگار لە یەک نامۆن.. ئێجگار
وەک لەدایکبوون و ژیان
وەکو هەناسەم و زریان
وەک خوڕەی چاوم و تاڤگە
شەوان.. سێبەری دڵێکی سۆزناک
دەکەم بە سەرینی دڵم
سێبەری چاوێکی خۆرڕەنگی دەکەم بە چاویلکە و
ڕابردووی پێ دەخوێنمەوە
هەبوو .. نەبوو
کەس لە تۆ عاشقتر و
کەس لە من شێت تر نەبوو!

١٩٩٢-١-٨
شام

لەدایکبوون، ونبوون

چ ڕووداوێکی دڵتەزێنە
لە ڕۆژهەڵات لەدایکبوون!
ئاگر لە هەناسەم بەردەبێ
گوێچکەم دەبێتە شارەزەردەواڵەی جنێوان
هاوارەکان
وێنەی سیکاردی نەبینراو
زمانم دەبڕن!
ئەم خوێنە چەند نامۆیە بە دڵم
ئەم شوێنە چەند نامۆیە بە جەستەم!
شێوەکان
وەک گڵێنە وەنەوشەییەکانی ڕۆژ
لە بانێژەی پاییزەوە، زەردەخەنە و سوورەخەنە و سەوزەخەنەن!
چ لە دەنگەوە فێر دەبین؟
هاوارێکی نەبینراوی وەکو شەوە
یان گۆرانییەکی ئاسمانی
چ لە ڕەنگەوە فێر دەبین؟
تابلۆیەکی خۆرەتاوی، یان پەیکەری خوای ونبوون و پەشیمانی؟!
سەریان لە ڕۆحم شێواند و

ئاوازەکانیان لێی دزی
لە کورتەی هەواڵەکاندا دەمدۆزنەوە و
لە درێژەی دەنگوباسدا ونم دەکەن
لەم وێستگە پڕ لە مێشوولە و مێشەنگەدا
جەستەم تەزیی
ئاهەنگی لەدایکبوونە و
هاوار جەستە ورد ورد دەکات
چ کارەساتێکە لەدایکبوون.. ونبوون
"تەنها عەشق ڕووداوی لەدایکبوونم لەبار دەبا"
"خۆشەویستی مۆمێکە لە کانەری شەو"
شەوی دەیجووری بێکۆتایی رۆژهەڵات
سەریان لە دڵم شێواند و
ژیلەمۆیان لە قووتووی چاوم داگیرساند
چ کارەساتێکە لێرە
لەم دۆزەخی پڕ لە ئەستێرەی ئاڵایە لە دایکبوون
چ مەرگەساتێکە لێرە..
لەم جیهانی بێکۆتایی پڕ لە تاوانەدا، ونبوون!

شام
١٩٩٢-١١-٣٠

گەشت بەرەو نادیار

دیواری دەنگ لە نێوانی هەناسەی هەورەکانەوە
بە چرپە لەگەڵ ژێی دەنگی ئاگراوی ئەتۆم ئەدوێ
ئێستا تەنهام
دۆش داماوم
لە گشت وەرزێکا لەبەردەم ئاگردانی زستانا هەڵتروشکاوم
کاتەکان ئەفسووناویترن
لە خامۆشی دوای نیوەشەو
چرپەیەک ڕامدەچڵەکێنی
هەردووچاوم دەکرێنەوە و بەقەد جیهانێکیان لێ دێ
دوو دەستی ئەزەلی دێن و
بە قژم هەڵمدەواسن
ئەوەندەی بڵێی یەک دوو سێ
چوارمێخەم دەکێشنە دیواری نادیاری ئاسمانێکی خۆڵەمێشی
چی بێ لە با نهێنی بێ
خەزانێ دێ و گوێم پڕ دەکا لە باسی گوڵ
سروەیە دێ و..
چوکلێتێکی کاغەزینم لە یارەکەم بۆ دەهێنێ
بزمارەکانی ناولەپم

لەپی چەپم
بە خوێنەکەم ژەنگ هەڵدێنن
هەڵدەوەرن!
بە دەستی چەپ بۆنی پەیامەکەم دەکەم
تامی پەیامەکەم دەکەم
چوکلێتەکە تامی کەرووی نانی دەدا
منداڵێکی لاواز لە پاڵییەوە لەبرسا مردبێ
بۆنی تیژیی ژانێ دەدا
هەزارەها شیعری لەبارم بردبێ!

چاوم دەفڕێ، لێوم دەفڕێ
چۆلەکەکان لە سەر گوێسوانەی بڵندی سێدارەکەم دەجریوێنن
دەبێ کێ لەم تاراوگەیە بیرم بکا و
دێ و بەسەرم دەکاتەوە و
دەیبینم و ماچی دەکەم؟!
هیچیان نەبوون
نە دیدار.. نە ماچ.. نە میوان
نەفرەت لە فڕینی چاو، فڕینی لێو، جریووەی چۆلەکە!
دژوارە، ئەرژەنگە، نووتەکە!
لێوم خوسا
دانم چیپڕ بوو
لۆچەکانی نێوچەوانم هەریەکەیان بوون بە گەڕەکی ئازارێ

ماچی هەوری ڕەش و زەویم نەدی جارێ
نێرگزی ڕەشە دەبارێ
تەرزەی پشکۆیە دەبارێ
کۆترێکی پەڕ و باڵکراوی سپی
لە دوێنێوە بە ئاوازی شین و زاری دەگمێنێ
دیارە مەرگم نزیک بووە
ئەم گمەیە سەرم دەخوا
ئەم گمەیە لەوە ناچێ مەبەستی بێ
دەمی خۆر و کوڵمی درەخت بەیەک بگەن!

بۆ ئەوەی شیعرێکی شووشەیی بنووسم
توێکڵی گۆی زەوی
وەک هێلکە کۆترێ دەگرمەوە
ئەم هێلکە دەمێکە ئاگری ئیستیوا ناوقەدی داخ ئەکا
دەمێکە شەیتانی لەسەرا کڕبووە
تووخمی خۆی بەسەردا پەخش ئەکا..

چی هەیە بمبەستێ بە شیعرێ
تەمی لە ئامێزی ژین نابێ؟
چی هەیە بە دیووی ناوەوەی دیواری زەویدا
ئەم ڕۆحەم داکوتێ
مردنم لە شیعرا سەربڕی و تێپەڕیم

مردنم لە تابووتی شەقامی ژین پەستا و لە ئاسماندا ناشتم
دامگرن!
من نامرم
مردنم لە ئاسمان ناشتووە!
وا بزمارەکانی چوارمێخەکێشانم ژەنگ هەڵدێنن
تێزابی خوێنەکەم دەیانخوا
گوێم لێیە مریەمێ لە ژوورێکی شێداری دنیا
ناڵەی دێ
عیسایەک لە دەرگای ژین دەدا
دەمگرن دامنەگرن من لێرە بەرزەپێ وەستاوام
دەڕوانم کەی باڵی هەورەکان لێکدەدەن
تا منیش غار بدەم
چاوەڕێم کەی بانگی نهێنی خۆر دەدرێ
تا لەم تاراوگەیە بار بکەم

نیگاری گەردوونێکی تر
لەژێر تفری زامی ڕەشی مێژوودایە
فرمێسک دنیای ژێرئاوخست و
هەور قوڕاوی داباران
زامی ڕەشی ئەم زەمینەی هەر نەخووسان
منیش دەڕۆم
سواری پەڵەهەورێ ئەفسووناوی دەبم

چڕنووکم لەژێر قەتماغەی زامی خوداکان گیر دەکەم
لافاوێکی سوور دەکەمە نیشتیمانی شیعرەکانم
ئەمە دواگەشتی ژیانمە و هەنگاوەکانم لێم یاخین
دەڕۆم
توولەڕێیەک دەگرم
داستانی ژیانی هەورەکۆچەرەکان
بۆ دەریا و با دەگێڕمەوە
دەڕۆم و شەو لە ڕەشماڵی ئازارەکانم دەنوێنم
ماندوێتیم لە پریسکەی تەمەنمدا دەپێچمەوە
دەڕۆم و
ئەم دڵە پاییزئاسایەمە لە خەزەڵوەری ئازارا
دەکەمە کێڵگەی نێرگز و
نەورۆزێکی نوێ دەم دەدەم
دەڕۆم و خۆشەویستەکەم بەڕۆحمەوە گرێ دەدەم
سەری شەکەتم هەڵدەگرم
دەوارێکی کۆچەرییانە لە نێوانی زەوی و ئاسمان
لەسەر بایەکدا هەڵدەدەم
گەردیلەکانی رۆحی خۆم
بەناو گەردیلەکان با، پەرش و بڵاو دەکەمەوە
بشێ ببن بە ئایۆن و بە پەڵەهەورێکی سپی و
بارانێکی پڕشنگئاسایی بباریٚ و بەناخی زەوی ڕۆبچێ
بشێ گیانم جارێکی تر لەم زۆنە وشکەدا بڕوێ؟

که بێدەنگی لەناو سەری قورسما گەرای گوومان دەخا
لە بەر دیدەما هەزاران تاوان دەزێ
گومان دەکەم لە دەنگی خۆم
گومان دەکەم
لە ڕەنگی سووری خوێنەکەم
بشێ دڵی منیش وێنەی هەرمێیەکی بچکۆلەی سەربەرەوخوار بێ؟
بشێ دڵم جیهانێکی تایبەتی و سەربەخۆ نەبێ؟!
پلازمای سپی خوێنی من
تەنها شیعرە
هەر شیعری ڕووت
ڕەنگە سەرم ئەستێرە بێ و
زەوی ئاسا
ژیان سەرچۆپی تیا بگرێ!
ڕەنگە چاوەکانم جووتێ خۆری ڕەش بن
بە نهێنی لەناوسەری ئەستێرەما
هەڵ ببن و ئاوا ببن
ڕەنگە مەمکەکانم شاخ بن
پڕ بن لە بەردەقارەمان
دوور نییە لە ژێر ئەم زامە ڕەشەی منا
گەنجینەیەک دانەنرابێ!
دەشێ سندبادی گەڕۆکی دەریایی
ئێستا لە سەری منا بێ!

بۆ ئەم بزمارانە لە سەر زامی وشکی من دادەکوتن؟!
ناترسن لافاوی شیعرم نوقمتان کا؟
تووڕە بوونی من و دەریا
تەنها سۆنگەیەکیان هەیە
کاتێ سەرچاوەی هەردووکمان لێخن دەکەن
ئەو سەری خۆی دەدا لە تاوێر و بەردان
من شیعرێک دەتەقێنمەوە
هەڵۆ دەڵێ: باڵی خۆمت پێ دەبەخشم
بچۆرە دڵی هەورەوە
باز دەڵێ: بینایی تیژم لە چاوەکانت دەڕوێنم
لە بۆشاییدا نهێنی پێ دەبینی
ئەم بزمارانە دەشکێنم
دەفڕم..
گەشتێ بەناو نهێنی و بۆشایی گەردووندا دەکەم
تا جێگەیەک نەدۆزمەوە بیکەم بە ماڵ
لە هیچکوێ نیشتەجێ نابم
ئەمە گەشتی ژیانمە!

تشرینی دووەمی
١٩٨٩

ژوورەکەی من
کەشتییەکەی نوح

لە کەشتیدام یان ژوورەکەم لەسەر شەپۆلی دەریایە؟!
بەم رۆژگارە دەمشڵەقێنێ و
جێ بە شیعر و بیر و ئەندێشەم لەق دەکا!
خوێنەکە وا دەکوڵێ
یان ماڵەکەم لە سەر کڵپەی نێڵەسەندووی بوورکاندایە؟!
بەم رۆژگارە دەمسووتێنێ و
قەقنەس ئاسا
خۆڵەمێشەکەم دەکاتە هەزاران ئافرەتی
ڕوو لە مێژووکردووی قەترانیپۆش!

ئەوەتا مەغۆل دووبارە
لە سەر سنگی منا بڕیاری شووم ئەنووسێ
لەبەرچاومانا مەمکی پڕ شیری دایکمان تێر دەگووشێ و
دەیخاتە نیو قەفەسێکی ئاسنەوە
تاتارەکان برژانگمان دەکەن بە تیر و
پشتی کێوەکان ئەپێکن
نینۆکی تیژی مێژوومان دەکەن بە شیر و

پرچی درێژی ئاسمانمانی پێ دەبڕن
ئەوەتا وا ددانەکانی هیتلەر
لە نێو ئەشکەوتی دەمی نەهەنگێکی دیجلەدا
وردەماسی گیانی ڕووبار دەکرمێنێ
ئەوە قەڵەمەکەی بلفۆر
لە دەستی یەکانەیەکی شارەکەی جەعفەری مەنسوور
مەرەکەبی قین دەڕێژێ و
خاکی هەناوم دادەگرێ!

ئەمڕۆ من و هەور بە یەکەوە دەگرین
دڵی یەکتر دەدەینەوە
ئەمڕۆ من و هەور
بەیەکەوە باوەش
بۆ بارانی خەمی سپی دەکەینەوە
من و هەور بەیەکەوە
بۆ ئەشکی قەتیسماو دەگرین
بۆ بارانی خنکاو دەگرین
بۆ ئاسمانی بێ ساماڵی
لە ئەستێرە و مانگ و خۆر چۆڵکراو دەگرین
بۆ زەریای شەپۆل دزراو و
بۆ دارستانی لق و ڕەگ
سووتاو و راگوێزراو ئەگریین!

زێدەکەم..
ئامێزت واڵا کە بۆ منی قاچ تەزیوو
بەفری ڕەش بێ پەروا دەبارێ و
دەرگاکان لە رووما دادەخا
قڵیشی پێکانم وا پڕ بوون لە بەفر
جێژامی خۆشنەبووی گوڵڵەکانی سەرتاپای باڵام
وا پڕ بوون لە بەفر
زێدەکەم
گەر ئەمشەو لە ژووری گلێنەی پاراوت
بستێ جێ بۆ منی رۆح تەزیوو
کۆڵی ژان هەڵگرتوو
بستێ جێ بۆ منی ماڵ نەدیوو
رێبواری ڕووت و قووت
بی داڵدە، بێ باربوو، دانەنێی.. ڕەق هەڵدێم
ئەمرم و نەخشەکەی ناوسەرم مەرگ دەیخوا
زێدەکەم
تۆ نەبی کێ منی قژ بژ و ئاڵۆزکاو
کێ منی شێت ئاسا لە قەڵای تاریکی هەڵکورماو
لە دڵیا هەڵدەگرێ
زێدەکەم دە دەرگای ئامێزتم لێکەوە
با نەمرم.. نەخشەکەی ناوسەرم نەخووسێ!

لە کەشتیدام
یان ژوورە بێ دیوارەکەم لەسەر شەپۆلی دەریایە؟!
من و نوح دەریامان کردە ماڵی ژیان
ژوورەکەی من
کەشتییەکەی نوح
پڕن لە شیعر و لە مرۆڤ
وا ئێستاکە
من.. ژوورەکەم
نوح .. کەشتییەکەی.. لێدزراوە
من.. هەڵبەستە تەڕەکانم
ئەو.. پەیامە سپییەکەی دڕێندراوە
ساتێکی تر،
من و نوح پێکەوە بەم هەورازە سەختە هەڵدەزنێین
قۆڵ دەنێینە قۆڵی یەکتر
سا بەڵکو من ژوورەکەم و
هەڵبەستە چاوتەڕەکانم
ئەویش کەشتییە شینەکەی
پەیامە قژسپییەکەی دۆزییەوە و .. شاگەشکە بووین
خوێنەکەمە وا دەکوڵێ
یان ماڵەکەم لە سەر کلێپەی نێڵەسەندووی بۆرکاندایە
ئەیووب لە منەوە فێری وانەی خۆگری و ئارام بوو
وا کرمەکانی سەر لەشی چەندان ساڵە ژان تیا نووستووم

قەتماغەی برینەکانم دەکرمێنن
ختووکەی ئازارم دەدەن
بەسە ئەیووب
نوێنەکەت بسوتێنە و
کرمی لەشی ساڵانی ناساغیت لە خۆ بتەکێنە
گوێم لە حیللەی ئەسپە! هەستە بڕۆین
گوێم لە گڤەی بایە
دەڕۆێن!

١٩٩٠-١١-٢٨

شێت بوون

هەروەکو سوتانی ناو بەفر و،
تەزینی ناو کڵپە
ناوەوەم پرسە بۆ ئارەزووم دادەنێ و
ڕواڵەتم سترانی نەمریی
بۆ عەشقی گڕئاسا و   ئەبەدییم دەچڕێ
تا ساوای ناو لانکەی ئومێدیش دوو ڕووە و
بەرامبەر بە مەمک
جار جارێ وەڕسە و
جار جارێ دەتریقێ
هەر سەراب تینوێتی قیرتاوی دووڕوویی دەشکێنێ
ڕوویەکت دەتکاتە فریشتەی بەفرئاسا و
ڕووەکەی تریشت
دەمامک لەسەر ئەدگاری خۆڵەمێشئاسات دادەگرێ
تۆ بەفری..
یان خۆڵەمێشی ئاگردانە خامۆشەکان
لە مەودای نێوان رەنگی سەهۆڵ و خاکستەرا
دوو ڕوخسار و دوو ناوەڕۆک لە یەک جەستەدا دەبینم

هەتا ئێستا وام دەزانی هەر من شێتم .. بە تەنیا من
نا.. ناسکم
هەتا رادەی دێوانەیی
دڵناسکم تا رادەی فێلێهاتن و سەرخۆهەڵگرتن
ناسکم تا رادەی خاوبوونەوە و مردن!
پردێ لە نیوانی من و شێتیدایە
"هۆش" لە گەرووی شەپۆلە بێ هۆشەکاندا دەخنکێنێ
هۆشیاری لە ژێر پێڵووی خەواڵووی سەرخۆشەکاندا ون دەکا
پردێ لە نیوان من و شێتیدایە
لە تاڵەمووی "سیرات" دەچێ و
دەریای ژێری کەوسەری عەشق و زەمزەمی سوتاندنە
هیچ لە توورەیی شاعیر هێمنتر و
لە شێتی شاعیر بەلەزەتتر نییە!

نیگەرانیی سیپاڵێکی شڕە و
لەبەر ساڵەکانی ڕەنجبەریمدا هەڵدەوەشێ
ئەمڕۆ لە تەرمی سبەینێ و
سبەینێ لە تەرمی دوێنێی ئازارەکانمان ڕادەکشێ
تێکەڵاویم لەگەڵ هەناسەی شەپۆل و
چرپەی با و.. هەنیسکی هەورا
لە بازنەی سوتاندن و هەڵوەرینا دیلم دەکەن
دابڕانم لەگەڵ جەستە و رۆحی خۆما

لەبەر كڕێوەی ئاگر و
نێڵەی بەفرا
سۆماییم گرێ دەدەنە تاریكایی و
نابینا و زەلیلم دەكەن
چی لە تینوێتی كەنار و
گاشەبەردی ناو دەریاكان ستەمترە؟!
كامە ئاسمان لە تەنگی دڵی شاعیرێ بەرینترە؟!

ساڵەكان تەمەنێكی بێ بیلبیلەن و
هەڵلەرزینی ساتەكانی شێتبوونی من بەدیناكەن!
كام گاشەبەرد خۆی بە مەزن و زل دەزانێ
دەنكەلمێكی بێڕەنگە و
لە تنۆكێكی ئەسرینی شەپۆلمدا ئەتوێتەوە
كاكێشانی ئەندێشە و تاسەی نەمریی
لەم سەرەوەی دنیای سەرما دەستپێدەكا و
لەوسەرەوەی دەبڕێتەوە
ئای.. دیواری ئەم سەرەی من چەند تەنكە و
چ زوو نهێنییەكانی ناخەوەم ئاشكرا دەكا و
بۆ ئەهرەمەنی بڕوام دەیگێڕێتەوە

ئاوێنە دەگەڕێ بۆ شتێ سیمای خۆی تیا بەدی بكا
كێلان دەگەڕێ بۆ قوژبنی خەنجەرێ

خۆرەبەفرینەکان لە ئاسۆی دێبەری وێرانم دەڕوخێن
جیاوازی چی هەیە قەرەداغی بم یان قەرەج
خۆ سوتانی گوڵەگەنم هەر ئەو ئێشەم پێ دەبەخشێ و
تا سەر ئێسقانی غەریبی و ئاوارەیی رام ئەپێچێ
دەوارنشینێکی بێماڵ و سەهەندە
لە پای چی باسی عەشق بکا و
سروودی نەبەزین بۆ کام لوتکە و دووندی ڕووخاو بڵێ؟!
دەرکراوێکی ڕەهەندە
کەی ئەتوانێ گۆرانی بۆ تەمەنێکی سووتاو بڵێ؟!
ئەم باڕێزەیە بەرەو کام هەڵەتی گومانم دەبا
ئەم باهۆزە لە کوێ ئەمگیرسێنێتەوە؟!

لە ئاستانەی وەرزی سەرهەڵدانی با..وە
هێشتا نە لە سکی دایک و
نە لە پشتی باوکا بووم
زەمەنێکی هار ئەم پشتوێنی شیعرەی لەکەمەر نام و
لەوساوە
لەبەرەی جەنگی ڕەشەبا و درەختەکانا
سەربازێکم
قەڵەمێکی بێ کیف لەسەرشانی پەنجەکانم دەڕوێ و
باڕەش ئەکاتە کۆتەرەی دۆزەخێکی بێناونیشان
قەڵەمێکی سەرسەخت

چاوقایم، سەهەندە
لەباوەشی گەرمی پەنجەکانم دەژی و
گەردوون لە دیدی شیعرێکما دەکاتە تەنها وڵاتێ
بۆ ملیۆنەها بێ زەوی و بێ نیشتمان

عومرێکە..
لە تاپۆی جەستەی من ڕەشترە و
ئەسکڵی زەمەنیش هەر پیایا دەچزێ
عومرێکە
سەرزەنیشتی کات و شوێن دەکا و
لەبەردەم هەڵەمووتی یەقین ئەلەرزێ
عومرێکە
دەمکوژێ و نامکوژێ
چی دەبوو کەنیشکێ بوومایە
بە گوارە و بە مووررووی قرمزی
زەمەنم دەستەمۆ کردایە و
رۆژێکیش بێ ئاگا تارایەک وەک چەتر
سەری داپۆشیبام
لەبەردەم کەسێکی نامۆدا ژینێکی بێ لەززەت
ژینێکی بێ خەفەت چاوەڕێی کردبام
چیم دابوو لەم جەنگە؟!!
لە کتێب!

عومرێکە، دەمکوژێ و نامکوژێت!
عومرێکە و
لەبەردەم هەسارەی بوونما زگارە
زەردەپەڕ
لە زەریای ئێوارەی رۆحما دیل ئەکا و
شەپۆلی دەریای گیان دەدا لە سێدارە!

١٩٩١-٨-١٢
کفری

بەردی سەبر

لە بارستایی ژانەکان قورسترم
کێ ئەم تەرمەم هەڵدەگرێت و دەیکاتە شان؟!

دوێشەو ئەستێرەکان وتیان
ئێمە تەرمی شاعیر لە نێو خاکی ئاسمان هەڵدەگرین و
لەگەڵ هەورا
لە پاییزی وەنەوزگرتووی ساڵەکانا
جارێکی تر دەیبارێنین!
کێ تابووتی ئەم جەستە پڕ لە هەڵبەستەم هەڵدەگرێت و
دەیبا لەپاڵ کانییەکی وشکەوەبووی
قەدپاڵێکی هەردەم گریاوا دەینێژێ؟
دوێ ئێوارە
شەپۆلەکان وتیان: ئێمە!
ئەم نیوەڕۆیەش دارستان وتی:
من لە نێوان گەڵا و سەوزایی چاوی درەخت هەڵی دەگرم
کێ ئەم زنجیرە ئەستوورە لە سندوقی سەری نوقمی
ناو رەشماڵی قژی ئاڵۆزی برینم دەکاتەوە و دەبچڕێنێ

تا من و نامۆییم بسپرێتە خاکی ئەو بنارەی
هەتا ئێستاش خەمی لووتکە رادەژەنێ
ئەی زریانە سەرشێتەکە
وەرە گەردیلەیەک لە من
لە رۆحی من
لە شیعری من
بخەرە نێو باڵی خۆت و هەور ماچ کە
ئەی ڕەشەبا سپییەکە
وەرە تۆزقاڵێ لە جەستەم بکەرە پەڕ
لە جەستەی خۆت بیڕوێنە و
بچۆرە نیو دڵی گەورەی دارستانی چڕی
هەردەم لەپرسەدا قژخۆ ڕنیوو
دڵی درەخت بدەرەوە!
دەریا شەپۆل گریاوەکە.. وەرە تنۆکێ لە خوێنم
بکەرە هەوێنی عەشق و زامی لەشتی پێ سارێژ کە

دوێنی لەپاڵ ڕەوەزێکی کوێرا گریام
بەستەڵەکی ئەم ژانەی خۆم تواندەوە
ئەی ڕەوەزی بیلبیلە ونبووی هەواری ڕەشی زوخاڵ
لە من سەبر یاخوود لە تۆ
ڕەوەز گریا و
دوو فرمیسکی قەتیسماوی کۆتایی شین

بوون بە دوو گلێنەی ڕۆشن
ژانی منی پێ دەبینی!

لە پاڵ بێشەی چۆڵی دارستانێ گریام
زووخاوی خۆم کرد بە گەرووی دەوەنە سووتاوەکانا
- ئەی بێشەلانە چۆڵەکە
لە من سەبر یاخوود لە تۆ
ڕەوە شێرێ دەرکەوتن و.. درەختەکان سەوز بوونەوە!

لەپاڵ شاخی لووتکەشکاوی گوندێکا
پریاسکەی جەخاری ڕەشی خۆم کردەوە
قڕیشکاندم
هەموو جەستەم بوو بە دەنگ و
لە هەواری چۆڵکراوا
دەنگم سەدای دەدایەوە
- شاخە لووتکە شکاوەکە
هەوارە چۆڵکراوەکە
لەمن سەبر یاخوود لە تۆ؟!
شاخ تەقییەوە و ورد و خاش بوو
لە شوێنەواریا بناغەی شاخێکم دی
تەنها لووتکەی لووس و خزی دەرکەوتبوو
دەستم بەسەر لووتکەی سەوز و خزا هێنا

خەمی قورسی دەیان ساڵەم بیرچوونەوە
وەکو کۆرپە ماچم دەکرد
وەک ساوا دەملاواندنەوە
هێندەی نەبرد
گەردوونێکی تازەم دی
شەختەی خەمی ڕابردووم تیا تواندەوە!

١٩٩٠-١١-٢٧
کفری

سەودا

عیشقم لە شەو بێدەنگترە
نە باران دەبارێ و
نە باخچەی ئەم سەوداسەرییەم وشک ئەکا
نە باران دەبارێ و.. نە دەمرم!
لەتلەتم وێنەی خاک!
ئەژدەهای دووسەرە پشتوێنمە.. ئەژدەهاک!
ئاسمانێک لە دڵما دەدرەوشێ
زەمینێک لە دڵما چێ دەبێ
دەریایەک لە چاوما هەڵدەکات
هەتاوێک لە گیانما دەنەخشێ
نە باران دەبارێ و ..
نە دەمرم!
عیشقم بیدەنگە وەکو شەو
وەک بۆشایی
وەک تارمایی
!
بۆشایی بە هیچ پڕ ناکرێتەوە

تارمایی بە هیچ ڕوون نابێتەوە
رۆح سەوزە..
وەلێ ئەم هەورە زۆر نەزۆکە!

ئاسمانێک لە دڵما دەدرەوشێ
هەورێکی دووگیانی لە ناخا حەشارە
کوا کێڵگەی خنکاوی گیانی من؟!
موژدە بێ؟
وا ئێستا سەرەتای عومرێکە
زەمینێک لە سەرما چێ دەبی
هەر کازیوەی ئەمڕۆ
کە زەوی پەلوپۆی بەرەژان دەهاوێ
دەریایەک لە چاوما هەڵدەکا
تابلۆیەک دەبێتە کلیلی دەروازەی داخراوی ژینێ
ڕەشە وەک تارمایی
بێڕەنگە هەر وەکو بۆشایی
عیشقم لە شەو بێدەنگترە و
هێشتاش چریکەی لاوک و حەیرانەکەم
زایەڵەیە و..
شفرەی وەڵامە بێ سەروشوێنەکانم بۆ حەل دەکا
بەفر ئەبارێ
کلووکلوو

ئەبارێ و هەر دوایی نایە
تەزیووم و هێشتاش دڵم بۆکڕوزی
بێشکە سووتاوەکانی ئاسمانی لێ دێ
سەرەنوێڵکی مێژوو هێشتاش پیشانگای زەوی ڕووخاو و
دەریای سووتاو و
هێشتاش هەر وێنەی کۆچی ئەستێرە و
مانگ و خۆر دەگرێ!
تەزیووم و.. ئەوەتا سەرتاپام دەبێتە هەڵم!
نەباران دەبارێ و.. نە دەمرم
وا خۆر هەڵدێ
عیشقم سترانێکە لە رەنگی رۆژ دەچێ
تارمایی دەشارێتەوە
بۆشایی پڕ دەکاتەوە
رۆح سەوزە
وا جەستەم دەبێتە گۆڕەپانی باران
من ئاڵای ئەم وەرزە هەڵدەگرم
موژدە ئەی شیعری جوان
وا باران دەبارێ و.. نامردووم.. نامرم!

١٩٩٢-٥-٢٧
کفری

ئاوەژووبوونەوەی ماچ

ئاسمان تنۆکە بارانەکانی چاوی زەوی دەخواتەوە
لێوە شینەکانی
چاوە سوورەکانی
ڕوومەتە سەوزەکانی شاخ
قژە ڕەشەکەی خۆر
ئاوەژووبوونەوەی وێنە هەڵواسراوەکانی مۆنالیزا و
شێتبوونی داڤینشی
شکانی دەستی قەدەر و.. ئاوارەبوونی ڕوودان
کوێربوونەوەی شیعر ومەرگی من
تۆ سەیر کە.. ماچ لێو دەکاتە زیندان و
تۆش .. دڵم

...

١٩٩٢-١٠-٨
کفری

توانەوەی خۆر

ئیدی.. کاتی توانەوەی بەفرە لەسەر بەردی جەستەما
کاتی هەڵگیرسانی خۆرە
لە سەر مەمکی هەڵچڕوسکاوی زەمەن و.. من!
ئیدی، ئەو تاڤگەئاسا دەڕژێتە نێو قەڵبەزەی دڵی زەوی و
زەمەنیش مەمکی دەنێتە دەمی ساوای بوونەوە
سروودەکان ژەنگاوین
دەنگەکان خوازراو و بێزراون
تەلی کەمانچەکان وەک قژی خاک پسێنراون
ئیدی.. دەنگت ناگاتە گوێچکە بە قوڕقوشم سیخناخ کراوەکان
ڕەنگت لە سەرنجە کوێرکراوەکاندا ناڕوێ!
ئیدی، تەنها لە جەستەی مندا زەنگی ئەبەدیی لێدەدەی
وەک ناوەکەم پێوەم دەلکێی
ئیدی، کاتی توانەوەی خۆرە لەسەر بەردی جەستەما
کاتی هەڵگیرسانی بەفرە لەسەر مەمکی هەڵچروساوی من و دنیا
باران لە خوڕەی سووتانی عەشق دەچێ و تۆش لە خودا!

١٩٩٢-١٠-٨

دڵی من و ئاوارەکان

لە فرمێسکی ئێوەدا خۆ دەبینمەوە
ئاوێنەکان
شەنگەنیگای خەم تیا قەتیس بووی هیوامن
نیگاشتان گرژە وەک مێژووی حەسرەتکێشان
مەگرین بێ نیشتیمانەکان!
گەرمەسێری دڵم دەکەم بە ئۆردوگا
بۆ حەزی لە ژێر بەستەڵەک تەزیووی خۆم
بۆ ئاواتی دەست و پەنجە و پێست هەڵقرچاوی ئێستاتان
ئەی گیانی شەکەتی شیعرم
دەبەس بگریی
نێوچەوانی زەردی مێژوو
بە پەڕەمووچی قژی ئاڵۆزکاوی کچۆڵێکی ئاوارە
ئاوارە..
بەڵی ئاوارە!
بکەرە تابلۆی یاخیبوون
ئەی رۆحی نەسرەوتووی شیعرم
دەبەس پرچی ژاکاوی خۆر

بە پەنجەی قلّیشاوی خۆت شانە بکە
ئەم پیشانگایانە زەردن
ئێجگار زەردن
وەکو ڕووخساری نەخۆشی و پەتا و مردن
ئەم قەڵەمانە بێڕووحن
وەک شەوانی ژێر دەوار و
تەزینی ناو بەستەڵەک و
برسێتی و خەم و ژانگرتن
ئەمڕۆ..
من وەک ئاگری ساردی ژێر کەپر و ڕەشماڵەکانی ئێوە
بە کزیی دەسووتێم
ئێوەش وەک بەفری گەرمی دڵی بێ ئۆقرەم
دەبارێنە سەر دەفتەر و
گۆڕەپانی بیر و ئەندێشە و ئارەزووم
ئەمڕۆ من ئێوەم و
ئێوەش برسێتیتان بڵندگۆیەکی بێ دەنگە و
فرمێسکی تەزیووی ئێوە دەکاتە تف
بۆ نێوچەوانی ئەوانەی
لە درزی سەرماشەقکردووی ئێوەوە
گیرفانەکانیان دەبێتە دیوەخانی زێر
ئەی ڕۆحی سەوزی هۆنراوە یاخییەکانم
لە کوێ ئەم بەیداخە هەڵدەم

له کوێ؟ له کوێ؟
ئەگەر بستێ زەویم نەبێ
ئەگەر جەستەم خاکێکی داگیرکراو بێ؟!
هاوڕێکانم
ئاگادار بن
ئەم تابلۆیانە زۆر زەردن!
وەک لەرزوتا و ئیسقا و مردن!

١٢-١-١٩٩٢
هەولێر

لەدایکبوونی دووەم

جاری دووەم
کە لەدایک دەبمەوە
داستانی مردنی یەکەم
یاداشتی ژینی رابردووی پڕ ئەندێشەی
تەمەنی خۆڵەمێشی خۆم دەنووسمەوە!

خەڵوز و خوێن و خۆڵەمێش
ئاوێتەن و
تێکڕا منیان پێکهێناوە
جاری دووەم، خۆم مێژووی خۆم دەنووسمەوە
بۆ من هەتاو سۆمای چاوە

چاوی کاڵی رۆژگارە وەنەوشەییەکان
تیشکی سپیین
تاجی هیوام دەکەنە سەر
کاڵای بڕوام دەکەنە بەر

ئەمجارەیان
بۆ ساتێکیش لە مندالّدانی دایکم ئۆقرە ناگرم
لە سەرەتای سەرجوقانمەوە تا بوونم
لە مندالّدانی مێژوودا ئۆقرە دەگرم
ئەمجارەیان ناهێڵم وەک لەدایکبوونی یەکەم
ناوکم ببڕن
لە هاوڕێکەم جیامکەنەوە
من و هاورێکەم پێکەوە گەورە دەبین
من و ئەو پێکەوە دەمرین!

بەیانیان زوو
خۆر لە سیمای ئافرەتێکدا بەدی دەکەم ژان دەیگرێ
ئێوارانیش
مانگ لە وێنەی کچۆڵەیەکدا دەبینم
گۆرانی دڵداری دەڵێ!

گوڵ و باران، خەندە و ژیان
سروشتێکن، جوانی دەبەخشنە هەستم
مەرگ و تاوان، زام و گریان
فەرهەنگێکن، تەمەن دەکەنە چامەیەک
لە جەژنی لەدایکبوونی دووەم جارما
بە دیاری دەیدەنە دەستم

مێژوو کچێکی خرپنه
دەیەها جار لەبەر چاوی خواکاندا ڕووت دەکرێتەوە
پێغەمبەرە ڕەشەکان مەمکی دەگوشن
ئەسحابەکان کوڵم و لێوی هەڵدەمژن
خەلیفەکانی ئەم چاخە بێ چاووڕووە
دەیانەوێ گوڵی کچێتی بژاکێ
دەیانەوێ بیکەن بە ژن!

لە کاسێکی ژەنگاویا پێکی ژیان، گەر هەڵبدرێ
سەرتاپا تەمەنی مرۆ.. ژار دەیگرێ

من لە شیعر و ئاوێنەدا رۆحی سپی خۆم دەبینم
دەبێتە هەور و دەبارێ
لە ئاسۆیەکی بێ ڕەنگا .. نەورەسی سۆز و ئەندێشەم
باڵ دەگرێت و.. ڕوو دەکاتە هەموو شارێ!

لەدایکبوونی ئەمجارەم
خۆشەویستی ونبوو دەدۆزێتەوە بۆ ئەم بەهارەم

پەنجەرەیەک لە دڵمەوە
دەڕوانێتە هەموو جیهان

دەڕوانێتە تێکڕای خەم و
زام و ژان و سۆز و ئەوین و ئازادی ومەرگ و ژیان
دەڕوانێتە بوون و مردن.. بێ سڵکردن!

سیمای تەمەنی ئەمجارەم
تۆز وگەردی زەردی خەزان
نایژاکێنێ
لە ئێستاوە
ئاوازی گوڵڕەنگ دادەنێم بۆ تەمەنم
ئەمجارەیان
گەر مردیشم.. بە دەنگی ئازاری ڕەشتان ڕادەچەنم
قەتماغە لەبەر برینی گەورەی لەشتان دادەکەنم
ئەمجارەیان گەر مردیشم بە کامی دڵ
من بە مردن پێدەکەنم!

١٩٨٩-٢-٩
کەرکووک

سیمای تەڵخی ئاوێنەکان

ناشیرین نیم
ئاوێنەکان خۆیان تەڵخن!
لەو ڕۆژەوەی گوێزانەکان سەریان تاشییم
کەزی منیان کرد بە گوریس
ملی خۆمیان پێ بڕییەوە
هەسانەکان کەژەکانی سنگی منیان ئەتوو دەکرد
لقەکانی داری لەشمیان دەبڕییەوە
ژیلەمۆکان ئەچزانە پەنجەکانم
ماچەکان لێم یاخی بوون و لێوەکانیان دەقرتانم
ڕەوەقەلی سیاە لە سەر ئەژنۆکانم دەنیشتنەوە
دەنووکیان دەدا لە مۆخی ئێسکەکانم
لەو ڕۆژەوە.. ئاوێنەکان کرم لێی دان
ئاوێنەکان.. شەنگی سیما و شەوقی چاوی خۆیان دۆراند

چاوەکانم بێباک بوون و
پەنجە تووتەیان بۆ گرەو لەگەڵ خۆرا تێکەڵ دەکرد
بۆ قەشەنگیی ، بۆ گەورەیی

قژم لەگەڵ دارستانی چڕو پڕی
نیوەشەوێکی تەزیووا بوون بە هاوڕێ
لە پەنجەرەی چاوەکانم شەویان ڕوواند
ئەی گلێنە رووخاوەکەم تۆ چیت لێهات؟!
بڵێ لە کوێی؟
تا گەواهی بدەی بۆ شەنگی ڕووخسارم
لە جەنگەڵی قژەکەمدا ئاگریان چاند
ئەی قژە ڕەگ سووتاوەکەم.. لە کوێی؟ لە کوێی؟
تا دزێوی چەقۆکردی سەری نوقورچ نوقرچاویم بشارییەوە و
گەواهی دەی بۆ قەشەنگی سەری قورسی پڕ ئازارم

بیلبیلە دزراوەکانم
کەزییە دەرهێنراوەکانم
گەر بێنەوە.. ئاوێنەکان لە شەرما درز دەیانبا
گومان دڵی ژەنگبردوویان دەسوتێنێ
گەر بێنەوە
پارچەکانی لەشی سرکم لە خۆشییا
تێر تێر دەگرین
قەڵبەزەکانی دەروونم سەما دەکەن
ئاهەنگی سوور
کەژاوەکانی گەردوونی تینووی گیانم دەبوژێنی!

گلێنەکەم.. من ئێستاکەش هەر بە تۆ دنیا دەبینم
ئاوێنەکان درۆ دەکەن.. خۆیان تەڵخن
چاڵی چاوەکانم ئێستاش
جووتێ خۆری سیاپۆشیان لە ئامێزە و
دەیلاوێنن
سەرم ئێستاش دارستانی پڕ لە بێشە و لە درەختە و
باڵندەکان تیا دەخوێنن
دڵم ئێستاش..
گەردوونێکی چراخانی پڕ لە عەشقە و
شانۆی گەورەی دڵدارانی خۆر نەدیووە
ناخم ئێستاش پڕە لە ئاواتی سپی
گەرچی ملیۆنەها ڕمی ژەهرڕێژی نائومیدی پیاچەقیووە!

ناشیرین نیم
پەنجەکانم لە مۆم جوانتر لە دڵی تاریکستاندا دادەگیرسێن
لێوەکانم لە گوڵ جوانتر
بۆ پەپوولەی باڵنەخشینی هیوای وێڵبووم
دەشنێینەوە و ستران دەڵێن
دەپەنجە هەڵوەریووەکان
بێنەوە لام
پێنووسەکان بکەنەوە بە هاودەمم
دە لێوە پێکەنین تیاقەتیسماوەکان

وەرنەوە لای دانی چیڕبووی ئێشکی ژانگرتووی دەمم
تا ئاوێنەکان لە شەرما.. درز دەیانبا
کرمەرێز بن
تا گومانە نەزۆکەکان
بخەنە چاڵی تاریکی گومانەوە و
تارماییەکان لە رۆحم دوورەپەرێز بن!

١٩٩٠-١١-٢
کفری

شێ

پرچی سپی ماڵە خڕ و بوزورگەکەی
دایە حەوا و باوەئادەم
رادەکێشرێ و لە بێخەوە دەردەکێشرێ
پیری تەریقەتی شیعر
من پەنا هەر بۆ تۆ دەبەم
رۆحی من و پرچی زەوی
چنگێ نەما لێی گیر نەبێ وچەند جارێ ڕاینەتەکێنێ
مقەستێ نەما نەیبڕێ
پرچی من و، رۆحی زەوی
شەپۆلێکی لێخن نەما نەیشواتەوە
خۆڵی گەردەلوولێ نەما تیانەخەوێ!

ئەشکەوتێکی دێونشینە ئەم دنیایە
خۆر نایبینێ، شێ کوشتمی
هەرچی شیعرە لەبەرمایە
لەرز کیشوەرە نامۆکەی جەستە ئێشاوەکەی منی گرتۆتەوە و
هەر سەرمایە!
کوا دەروازەی ئەم ئەشکەوتە؟!

بۆ هەناسەیەکی بەرخۆر
بۆ تاڵەتیشکێکی زێڕکەفت سوێم بۆتەوە
هەر وەختە کوێرابیم دایا!
پەنجەرەیەک لەم ئەشکەوتە دەکەمەوە
بە قەد ئاسمانی فراوان
خۆر دەهێنمە ژوورەکەم
من خانەخوێی ئەم ئەشکەوتە داگیرکراوەی زەمینم
شێی دیوارە ئەستوورەکان دانەچۆقەیان پێ خستووم
بۆنی تاریکی کوشتمی
پەنجەرەیەک لەم ئەشکەوتە دەکەمەوە
خۆر دەهێنمە ژوورەوە
دەمەو ئێوارانیش
لە سامالی ڕوونی بەرپەنجەرەوە
نیگا دەگرمە جریووەی ئەستێرەکان
گوێ دەدەمە دەم رووباری شەوبایەکی بەنازەوە و
گوێ دەگرم لە خرمەی باران!

١٩٩١-٢-٧
کفری

هەناسەمی

بزێو نەبای
لە دڵما نەدەبوویە خوێن
لە چاوەکانم نەدەبوویە گلێنە
نەدەبوویە ترپەی دڵی
ئەو شاعیرەی سۆز و هەست و هەموو تاسەی
بۆ تۆ هێنا
نە دەبوویە ڕووگەی حەز و خوای ئەوینم
نەدەبوویە دواتروسکەی دواهەنگاوی ماندووی ژینم

گەر کۆچەرییت،
ئەوە دڵم نیشتیمانە بۆ کۆچەرییان
ئەوە شیعرم توێشەیە بۆ ڕێی سەختی ژیان
ئەوە چاوم، چرایە بۆ توولەڕێی تاریک و یەڵدات
ئەوە هەستم هەتوانە بۆ دڵی شەیدات
گەر کۆچەرییت
دەبمە پردی پەڕینەوەی گشت هەوراز و نشیوێکت
دەبمە رێگات
گەر کۆچەرییت وەرە وڵاتە نامۆکەی دڵی شەیدام

کامە وڵات
وەکو دڵم دەتکاتە سەرکۆماری خۆی
کامە هاودەم
وەک هۆزانڤانە شێتەکە بۆت دەسوتێ
تا بەو جۆرە بسوتێی بۆی
کامە مرۆڤ وەک من دەتکاتە هەناسەی
چاوت دەکاتە پەرستگای بیر و تاسەی!

بە تەنیا تۆم هێندەی ڕاستی و شیعر خۆشویست
تۆ و شیعر و ڕاستی
ئاوێنەی باڵاڕووانی ژیانمن
تۆ و شیعر و ڕاستی هەستمن، هەناسەمن
ترپەی دڵمن ، گیانمن
تۆ و شیعر و ڕاستی ڕووگەمن هەتا دەمرم
دڵنیابن لە پێناوی ئێوە دەمرن!

کوا پێوانە بۆ ئەوینم؟
کوا ئەندازە و سنوور بۆ خەونبینینم؟
کوا پارسەنگی خۆشەویستی گشت گەردوونیش
بە قەد سۆزی من بۆ تۆیە!
دابڕانمان ئەفسانە نییە گیانی من
دابڕانمان ئاگردانی راستییەکی پڕ پشکۆیە!

ڕەژووی زامێکی بەسۆیە!
هەنیسکێکی نەبڕاوەیە
کسپەیەکی بوژاوەیە
بورکانێکی نەکوژاوەیە
کەچی هێشتاش
دەستپێک و کۆتایی وتاری ناخم ، ناوی تۆیە
هێشتاش زەنگدانەوەی دەنگت
یادێکی تا بڵێی شەنگ و بەشکۆیە!

دەرگاشم لی نەکەیتەوە
لەبەر زریانی ئەم گەردوونەشم دانێی
ڕەقیش هەڵێم
ئەوەی وتوومە هەر دەیڵێم
خۆشم دەوێی.. خۆ ناتوانی وشەی شیعرم لێوەشێری
کێ دەتوانێ شەو و وشە و ئەندێشە
لە شاعیر ون کا؟!
کێ دەتوانێ
تۆ و شیعر و راستیم لەبیر دەرکا؟!

"تکایە با تەنها بژیم"
بۆ تەنها بیت
ئەوە هەموو شیعرم با ببنە هاودەمت

ئەوە تێکرای سۆز و هەستم
با ببنە هاوبەشی خەمت
ئەوە سەرتاپای تەمەنم
با ببێتە پردی هیوات
ئەوە ژینم
با ببێتە مۆمی ئەوینێکی سەوز و
لە تاسەتا
لەبەر گری هەناسەتا بتوێتەوە
سات لە دوای سات!

منیش تەنیام
تەنیا شیعر و تۆ شک دەبەم
برینێکم لە لەشی گەورەی مێژووتا
سارێژ نابم
هەتا دەستی حەزت نەبێ بە نووسەری
داستانی گەورەی ئەوینم
هەتا چاوت تێکەڵ نەبێ بە رێڕەوی ڕووانیم
هەتا دڵت وەک وڵاتێ
منی نامۆ ، نەگرێتە خۆ
دەنا دەمرم بە بێ وڵات، بێ نیشتیمان
ستەم نییە شاعیر بە نامۆیی بمرێ
تاوان نییە دڵ پۆڵا بێ و ژەنگ بیگرێ!

مەزن نەبای چۆنم ئاوا خۆش دەویستی
چۆنم دەکردی بە شیعر و بە هەناسە؟!
چۆنم دەکردی بە گوڵێک لە باخچەکەی شیعر و تاسە!
گەرچی پاچی وشەیەکت کۆشکی ئاواتی ڕووخاندم
خەزانێکی گەورەی ژان بوو
گوڵی تەمەنی وەراندم
ئێستاش لە چاومدا مەزنی و گشت ژیانمی
سەرچاوەی بوون و نەبوون و
پاڵەوانی داستانی داهاتووی هەموو شیعرەکانمی!

دەیەم ساڵی خۆشەویستی

ئاگر سووتێنەرە یان عەشق؟!
مەرگ ئازاردەرە یان دووری ئازیزان؟!
تۆ و شیعر بۆ قەت لە رۆحم نابنەوە؟
بشێ لە کوورەی ئەوینی ئاگرینی تۆدا نەمرم؟!
تۆ بڵێی لەم وەرزە ڕەشەی تەمەنی خۆم
لێم بگەڕێن تەنها بژییم
لێم بگەڕێن بە یادی تۆ پێڵووم لێک بنێم؟!

دڵم بێ تۆ، ڕقی لە ترپەی خۆیەتی!
تۆ لە گریانما شین دەبی!
گەواڵە هەوری گریانم سەر هەڵگرتووی شێتە
هەموو دنیا تەی دەکات و ناگات بە تۆ!
دە خەم مەخۆ..
بە سەر شۆستەی برینمدا مەیە و مەچۆ!
دڵم بی تۆ ڕقی لە ترپە و سوڕی خوێنی خۆیەتی
لە کەنارتام و نامبینی
لەکەنارمای و لێم ونی

وەرە لە چاومدا بنوو!
لە ئاسمانی دڵما بۆ خۆت بتریقێوە!
کێ وەکو تۆ لە زمانی عیشقم دەگا؟!

لە دووری دووری دوورەوە بانگم دەکەی
هەست بە سەوزی دەنگت دەکەم
دەباریتە سەرم نم، نم
بە قەد هەناسەم لێمەوە نزیکی بەڵام ناتبینم
ئەی ئەوکەسەی هەرگیز لە من نابیتەوە
ئەی ئەو هەستەی
ئاوێتەی شیعر و خوێنمی و
قەت قەت لە بیر ناچیتەوە!

دەمزانی بەرەولای تۆ چوون رێی نەهاتە و
هەنگاوم نا
دەمزانی هەر بە تۆ ناگەم
دەمزانی لە دووری تۆدا گورگ دەمخوا
هیچ کوێم نییە.. دڵت نەبێ
ئەوێش نابێتە پەناگەم
دەزانم تەمەن دەڕوات و نێوچەوانم
چرچ و لۆچی دەگرێتە خۆ
بەڵام، هەر چاوەڕێت دەبم

ئازیزەکەم،
چونکە هەر تۆ چارەنووسمی
پەیکی یەزدانی پێی وتووم
هەر تۆ ڕووگەی هەست و سۆز و پینووسمی!

بشێ بێ تۆ بەرقەرار بم؟
یان کڵافەی رەشی پارچەیەک ئازار بم؟!
بشێ بێ تۆ.. لە سۆزا تا تەوقی سەرم
لە نێو ئازار نوقم نەبم؟!
ئەی ئەو کەسەی تا مردن لیم نابیتەوە!
بشێ نەمرم گەر ئەمجارە
ساتێ لە من جیابیتەوە؟!

من هەناسەی دەریایەکی پان و بەرینی شیعرم و
هاژەم لە سنگی تۆدایە
دڵم لێوانلێوە لە ژان
دەنگت نایە!
بشێ رۆژێ لە غوربەتا شێت نەبم و
بەرەو هەردە و چۆڵ مل نەنێم؟
بشێ رۆژێ
لە سۆزی خۆما نەخنکێم؟!

دێم گۆرانیم بۆ بچڕیی
هەموو جەستەم دەبێتە گوێ
کە هەست دەکەم کەوشەنی نێوانمان بەرزە و
ناگەی بە من
بریا دەتزانی چیم لێ دێ؟!

دێم گۆرانیم بۆ بچڕیی
هەموو جەستەم دەبێتە گوێ
کە هەست دەکەم کەوشەنی نیوانمان بەرزە و ناگەی بە من
بریا دەتزانی چیم لی دەێت؟!

هاوڕێم،
هاوبیرم،
هاوگیانم
رقم لە قەبارەی خۆمە
بۆ وەک کاغەز تەنک نەبووم
تا لە جیاتی نامە خۆم بێم بتدوێنم!

من گەردەلوولی هێنامی
زامی کەژێ ئارامی لەبەربڕیبوو
لە تاراوگەیەک کوتامی
لە دڵیا چەندەها نێرگز هەڵوەریبوو

نالّەی من بوو
لە ئاسمانی بەرین دەنگی دەدایەوە
گریانی من بوو هەوری فێری بارین کرد
بێ جێگا بووم ، تۆ بوویتە جێم!
ئەی بەنرخترین هاوڕێم
بێ رێگا بووم ، تۆ بوویتە رێم
ئەی خۆشەویستترین هاوڕێم!

١٩٩٠-٤-١٠

نا

لە کام ئەستێرەدا دەژیم؟!
خۆشم نازانم لە کوێی ئەم تۆپە سوورە تور دراوم
کە هاتم خاڵێکی ون بووم
کە هاتم قژم ئاگر بوو
سەری شەکەتمی دەسووتان
چەقۆ دەستی دەئاڵاندە ملی نەرمی خەونەکانم
دواچرکە بوو.. دوا ترپە بوو
خەریک بوو دڵم بوەستێ
راچەنیم وزمانم بوو بە هەورێکی تووڕە و سەرکەش و
گووتی: نا
دەریا گوێی لە زریکەم بوو
دەستی شەپۆلەکانی بە قژما هێنا و.. ماچی کردم
با گرمەمی گواستەوە دڵی شەکەتی و
لەگەڵ خۆیا بۆ چینە بەرزەکانی ئاسمانی بردم

گریان وای کرد
تابلۆی باران لە ژوورسەری
کێڵگەی وشکی دایکی بێوەرما هەڵواسم

دڵۆپە ئەشکی ڕوومەتی کچێ وای کرد
نێرگز بە ئاورینگی ڕوونەوە بناسم
کۆتی دەستی دڵدارەکەم زرینگەی دێ و
وای کرد بڵێم تف لە بازنگی کۆت
نا.. کۆیلە نیم
ئافرەتێکم
سەوزایی چاوی بەهار و
قژە زەردەکەی پاییز و
خوێنە ئاڵەکەی دڵی خۆم دەکەمە تابلۆ و
پیشانگای ژیان لە چاوما دادەنێم

من لەناو بەفرا دەسووتێم
لەناو بەفرا هەڵدەقرچێم
ئای چەند سەیرە لە بەستەڵەکدا بقرچێی!
چەند سەیرە دیمەنی هەڵگیرسانی سەهۆڵ!
چاوئەندازی هەڵکڕوزانی دڵی ئاو!
بڕیارە بێم
پەیمان بێ دێم
تەنانەت گەر لە ئۆقیانووسێکی بەستوویشدا بسوتێم!
دێم..
تا لە نێو سەرماوەرزی
بۆرکانی دڵت هەڵلەرزێم

کە من پێڵووی زامی خۆمم
لەسەر گلێنەی ڕوشی هەڵکڕوزاوی شەوا هەڵدا
هەر هەمان سات
لە دورگەی شێتی تەمەنما
ئازار و نیگەرانی ڕەشماڵیان هەڵدا
پەنجەی سەوزم
قژی سوورم
چاوی سپیم
سەر و جەستەمیان بەجێ هێشت
لە سەرانسەری تاراوگەی زەردی خاکی قژ رووتاوم
بوو بە پرسە
زەنگۆڵ، زەنگۆل
ئەشکم لە چاوی نارنجی خۆر دەسڕیی
پەڕ پەڕ رۆژژمێری سووری
سەر دیواری رووخاوی ماڵی خۆم دەدڕی
هەنگاوم کام رێگای قیرتاوی دەبینی
قامچی پێڵاوەکانی خۆی تێدەگرت و
لەسەر ئاوازی هەزاران نەئی یاخی .. نەئی سەربەرز
دڵی شەقامی دەکوتا
جەرگی خیابانی دڕیی
کە من بوومە برینێکی وەنەوشەیی
خوا سەری شیعرمی بڕیی

ئێستا لە نێوانی من و دەستی خوودا
کێڵگەی چەقۆ و.. هەسانی زام بەپێوەیە!
ئێستا لە نێوانی من و تۆی ئاوارە
با تەتەرە و بەڕێوەیە
نامە ڕەنگ زەردەکەی دڵم
کە پڕە لە ماچی گوڵڕەنگ
بۆ تۆ دێنێ و
لە تۆشەوە کێڵگەیەک نێرگزی سوورم بۆ دەهێنێ!
دڵدارەکەم زمانی باران و گڤەی با دەزانێ
لە لوورەی زریان و هاژەی بی کەناری مردن دەگا
نیوەڕوانیش چاوشارکێ لەگەڵ چاوی ئەرخەوانی
گەڵا و.. قژی مۆری ڕۆژدا دەکا!

١٩٩٠-٤-٢٠
کفری

چامەی ڕۆحی بریندارم

من سەرم دەنێمە باوەشی ئەو زامەی
تا ئێستاش بۆ ژانی هەور ئەگری و
دەست دێنێ بە قژی ئاگرما و
ناهێڵێ من بگریم
من چاوم دەبڕمە ئەو خامەی
لەوەتی خوێنمی کردۆتە مەرەکەب
سەدان خەم سەردەبڕێ و
ناهێڵێ من بمرم
ئەوەتا ئامێزی کەژاوەی خەونێکم بۆ بۆتە نیشتیمان
لە سۆمای چاوی تۆ ڕوونترە
ئەوەتا
پەڕ و باڵ دەگرم و
لە کوێیەک تنۆکێ بارانی ڕوون هەبێ بەرەو وێ هەڵدەفڕم
لە هەر کوێ خووناوەی بەهاران بەدیکەم.. دەیمژم

ئەی خەونە ونبووەکەی کازیوەی بەهارم
دەزانی من لە کام ساتەوە دڵدارم؟
لەو دەمەوەی چراکان

لە نێوجەرگەی تاریکی نیشتیمان، شکێنران
پۆڕەکانی رۆحم.. گۆشاوگۆش سەربڕران
لەوساوە شەوانە بە کپی تێر دەگریم بۆ چرای شکاوم
بۆ ڕۆحی کوژراوم
بۆ زامی سوتاوی هۆنراوە و هەناوم
لەوساوە..
من سەرم توێشوومە و
لە هەگبەی برینی کولاوما دامناوە
تەرمی رۆحی خۆمە لە کۆڵما.. سووتاوە
ئەی خەونە ونبووەکەی کازیووەی بەهارم
لەوساوە.. من شێتم، شاعیرم، دڵدارم
ماندووم و ڕەهێڵە ناهێڵێ بسرەوم
زریانیش پەپووە و
بۆ مەرگی من ئەگریی
هێشتا کوا تەرمەکەم بە سەر شانی باوە!
هەرچەندە.. چاوم و ناوم و هەناوم سووتاوە
هەر زیندووم
هێشتانیش ون نەبووم
من هەر چوار وەرزی ساڵ
رۆح دەکەم بە ڕووگە و
هەورێکی سپیتر لە بەفر ڕادەخەم وەک بەرماڵ
قامەتی نوێژێکی پاک دەگرم بۆ ناوت

تەیەمووم بە خۆڵی ڕێگەکەی تۆ دەکەم
کڕنۆشی عەشق دەبەم بۆ نووری پاراوت
ئەی سۆمای دوو دیدە زامەکەم
تۆ نەبی بێ کەڵکە نامەکەم
بێ برەو دەمێنێ خامەکەم
تۆ نەبی بێ وشە و ئاماژە و پەیامە چامەکەم

کە دەگریم
چەمۆڵەم لە سیمای ڕۆژگارا نەخش ئەبێ
فرمێسکی بێنازم وەک باران
بە کێڵگەی ئازارا پەخش ئەبێ
کە دەگریم شکۆفە بە شەونم مەست ئەبێ
خەزانیش لە هەوری گریانم پەست ئەبێ
ئەی سۆمای گلێنەی دوو دیدە زامەکەم
تۆ نەبی بێ کەڵک و برەوە خامەکەم
تاریکە دیوەخانی شەوی چامەکەم

١٩٨٩-١٠-٢٤
کفری

بیرمە وەک ئێستا لە بیرمە

دەمێ ساڵە شیعرم لە کەناری سەوزی ئەوینتا
مینبەری ژانە
دەمێ ساڵە توانەوەم
یاسای مەرگی بەکاوەخۆ و ئەندێشەی مەزنی ژیانە

بیرمە
وەک ئێستا لە بیرمە
کاتێ کە بە چرپە دەدووای
وام دەزانی گوێم لە سەدای دەنگی خوایە
کە لە دووریما دەگریای
سەرسام دەبووم لە ئاوازی ئەو گریان و ئەو سەدایە
دەمگووت بشێ
پەنجە هەبێ بتوانێ لە کەمانچەی ژین
ئاوازێکی وا بژەنێ؟!
مەگەر هەر پەنجەکانی خوا
پەنجەی ئەوین!

بیرمە وەک ئێستا لە بیرمە ئەی باڵندە تەریووەکەی
گەرمەسێری هێلانەکەم
بیرمە وەک ئێستا لە بیرمە

یەکەم ئەوین
گەر بێتو نەگاتە ئەنجام
دەبێتە زام.. دەبێتە ژان
زامێکی خوێن نەوەستاوی وەک برینی دەمی گوێزان
تۆش لە بەهاری تەمەنما گوڵزارێ بووی
بە قەد باڵای هەتاو شەنگ و
بە قەد دڵی مانگ فراوان
لە خەزەڵوەری تەمەنما بەجێت هێشتم
دڵی منت کردە کێڵگەی ناسۆر و ژان.

بیرمە تینوو بووم و
تۆ لە کاسەی سەرتا ئاوی سازگارت بۆ دێنام
بیرمە ماندوو بووم و
لەسەر پێڵووی چاوی هۆنراوەی سەوزا داتدەنام
بیرمە لە پەنجەرەی بڵندی زیندانی عەشقی پاکم
دڵێک لە وێنەی کۆترا
بەیانیان زوو.. زوو دەیگمان
پەیامی خۆشەویستی بۆ دەکردمە لاوک و حەیران

ئەی کۆترە باڵنەخشینە تەریووەکەی گەرمیانی دڵم
ئەو ساتە شەنگانە ئێستاش
ختووکەی هۆنراوەم دەدەن
ئەو یادە ڕەنگاوڕەنگانە
کڕنۆش بە فریشتەی سپی سروشی شیعری من دەبەن

بۆت دەنووسیم
(لە باڵای تۆ زیاتر هەرگیز ناپەرستم
چوونکە کەسمی، چوونکە کەستم)
ئای لەو ئەوینە گەورەیەی
چراخانی لە تاریکیما هەڵدەکرد
باوەجوو بۆ
لە چاوتروکانێکا وەک ڕەشەبایەک
بە جێی هێشتم و هەڵی کرد؟!

ئێستا بە قەد خۆشەویستی جاران تەنیام
بەقەد بەهار ، بە قەد هاوین
بە قەد پاییز، بە قەد زستان
بە قەد هەموو ژیان تەنیام
شیعر نەبێ بە پیاسە و هێمن، هێمن
هیچ ئەوێنێ ناگاتە من
من داربەڕوویەکی تەنیای سووتاوم و

پەلوپۆم ڕەش داگەڕاوە
بەهارە وەرز.. شین دەبم و..
لقەکانم دەبن بە کارگەی هۆنراوە!

بەهارە وەرز کە دەنووسم
تۆ دەبیتە شیعر و دەخزێیتە پێنووسم
هەر وەک جاران سرک و بزێو
لەبەردەمی دێڕەکانم دێیت و دەچی
هەر وەک جاران.. لە چاومەوە بەرەو ناخەوەم ڕۆدەچی

ئەو کاتە دەگەڕێمەوە بۆ ئامێزت
ئەموستیلەی عەشقی ونبووم
دیسانەوە لە پەنجە کەی
باوەڕم لا شین کەیتەوە
ئەو دەمانە دەتکەمە سەرچاوەی ژیان
ئامانجم لە گڵکۆی دووریتا دەربێنێ و
دڵم بکەی بە نیشتیمان
ئەو ساتە دەبم بە هەتاو
تۆ لووتکە بی و..
سەرچاوە بی، بۆ ئاوات و هیوای ژیان.

١٩٨٩-٦-٥

تابلۆی خۆرگیران

که لەسەر کەژاوەی پشتی با دانیشتم
بڕوانه دەریا بێ پردەکان چۆن دەبڕم
که دەستی بێ پەنجەی تەمەنم گەیشتە لووتکەی هەور
بڕوانه ورگی چۆن هەڵدەدڕم!

تینوێتی.. تینوێتی.. تینوێتی!
لەوەتی ئەم تۆپە کراوه به زەمین
نووستووین و خەونی تەڕ دەبینین
لەوەتی له دنیام
تامەزرۆم ببم به پەلکەزێڕینەیەک
هەر هەمووڕەنگەکان
ببەخشمەوه به تابلۆی خۆرگیران
ببم به سەنگێ تا
هاوسەنگی بگێڕمەوه بۆ هاوکێشەی لاسەنگی
جەسته و دەروون و گیان

دەڕۆم و دێمەوه
ئەمجاره، کێردێک و هەسانێک دیاریمن

بۆ زامی کۆنەساڵ
لق و پۆی دارگوێزە ڕەشەکان ساریمن
بۆ ئاڵای شەکاوەی لووتکە و یاڵ
ئەمجارە
ساپیتەی کۆلێتەی ماڵێک دەبم
زریانی رابردوو هەرەسی پێ نەهێنێ
بوومەلەرزەی هیچ زەمانی
زەفەری پێ نەبا و قەت قەت نەیڕوخێنێ

مێژوویەک کانییە و چاوەڕێم
لە سۆمای برینی کۆنەما هەڵقوڵێ
کێڵگەی نوێم تێراو کا
دەریایەک لە ناخی خۆزگەما حەشارە
چاوەڕێم
پەردەی ژان لە ئاستی شەپۆلی توڕەیا هەڵماڵێ و
بە هاژەی بەخوڕی
لاوکێ،
حەیرانێ،
کاکەی شوانێ بڵێ
ئەمجارە پیادە نیم بە تەنها شۆستەی ڕێی هەورازی ژان ببڕم
فەرهاد نیم بە تەنها قوڵنگی پۆلایین لە شان کەم
سنگی شاخ هەڵدڕم

ئەمجارە
من و دڵدارەکەم
هاوڕێی باین
هاوهەنگاوی عەشقی تریفە و پڕشنگین
هاوهەنگاوی هەموو مەلێکی عاشقین
من و دڵدارەکەم
تیشکی ئەستێرە و خۆر دەگرین
پەڕێکین لە باڵی نەورەسا.. هەڵدەفڕین
من و دڵدارەکەم
گشت شەوێ
لەبەر تریفەی ئەستێرە لەدایک دەبین و
کە گزنگیش هەڵدێ.. پێ دەگرین.

١٩٨٩-٨-٢١

فەقیانەی شیعرێکی سپی

لەسەر بەرماڵی هەورێکا
با کڕنۆش بۆ باران دەبا و
بروسکە دەبێتە ڕووگەی حەزی یەزدان
بەفرێکی سپی دادەکا و
زەوی دەبێتە خڕۆکەیەکی سپی و
جەستەشم دەبێتە کوێستان

گوێ بگرە، گوێ!
گرمەی هەور.. دانگدانەوەی ناڵەی زامی زەنوێرێکە
دۆڵی چۆڵی لێوانلێو کردووە لە هاوار
ناخی شاخی پڕ کردووە لە ژان و سوێ!
گوێ بگرە، گوێ!
هاژەی گشت دەمێکی چەمی ئازارەکان
کڕنۆش دەبەن بۆ لێزمەی بەخووڕی باران

مەگریی!
ئەشکی سوێری دەریا گریاوەکان
قوڵپ دەدەنە خوێنی دەوەن

مەگریی!
با شەپۆلی سووری تاڤگەی چاوی ئەفسوناویت
فەقیانەی ئەم شیعرە سپییەم تەڕ نەکەن!

دەمێکە با بۆتە کەشتی و
سواری پشتی خۆییم دەکا
دەمێکە خۆر تەتەرێکی شارەزایە و
پەی بە پانتایی دەروون و
شیعرە سەوزەکانم دەبا
ئەو پەیکانەی بە دەروونمدا دەگەڕێن
تەتەری وریان و لە جیهانی دڵما گوزەر دەکەن
تێکرا دەڵێن
دڵم زەمینێکی مەزنە و
زام و ئەوین و هۆنراوە
سێ کیشوەری گەورەن تیایا
سنووری وڵاتی دڵی من دەنەخشێت
خەڵفەنەمامێکی سەوزم
کانییەکی نەتەقیوو ئاوم سازگارم پی دەبەخشێت
هەوری ئاسمانێکی هێشتا نەدۆزراوە
دەبێتە سابات بۆ ڕەگم
خۆر هەناسەم پێ دەبەخشێت
عاشقێکم

لە پرسەی شیعرێکی نەمر
گوڵ لەسەر گڵکۆکەم دەڕوێ
لە پرسەی توانەوەی سەهۆڵ بەندانا
دەریایەک تێدەچریکێنێ و
پڕ بە دڵ
گۆرانییەکی نوێ و ناوازەمان بۆ دەڵێ.

١٩٨٩-١٠-٢٠

ئێستگەی جەنگی سێیەم

ئێرە خاڵی دەستپێکردنی ژیان و سەرهەڵدانی یاساکانە
ئێرە ئێستگەی جەنگی سێیەمی جیهانە
مرۆڤ لە سنووری مەرگا گێنگڵ دەدا
واشەکانی خۆرهەڵاتیش
لاکەیان نایە بۆ لەتە کۆشتێکی کاڵ
وا دەزانن لە ئاسمان ڕا
پارچە گۆشیان بۆ دەبارێ
سەگیش ئیتر سەرانگوێڵک ناگەڕێ بۆ ئێسک و پروسک
لە هەر کوێیەک حەزی لێ بێت
کەڵبەی ئێسقان دەهاڕێت و
خوێنی ئاڵییش بە هەناویا دێتە خوارێ
ئێرە خاڵی دەستپێکردنی ژیان و
سەرهەڵدانی یاساکانە
ئێرە ئێستگەی جەنگی سێیەمی جیهانە!

نیسانی ١٩٨٧
کەرکووک

دەمرم بۆ ئەوەی نەمر بم

ئەم چەقۆیانە دەمێکە خۆ بە زامەکانما دەسوون
ئەم پشکۆیانە دەمێکە لە چاوەکانمدا هەڵبوون
هەر کە زانیم
زەریا ئەستێرە لووش دەدا و
مانگ و هەتاو دەخنکێنی
هەر کە زانیم
برووسکە هەور ڕاو دەنێت و
دارستانی سەوزی شەوم دەسووتێنێ
منیش بووم بەم گرەی ئێستا و.. ئەوەتانێ
هەناسەم شنەی ئاواتە
چاوم شانۆی پڕ ئەندێشەی مەرگەساتە.

مەرگم لە پێ کرد و
بەناو دڕک و داڵی زامەکانتا غارم دەدا
تا درم و پەتای ئازارت بدۆزمەوە
مەرگم لە پێ کرد و بەدوای ئەهرەمەنی ڕقهەڵگرتووی
چاوتا وێل بووم
تا بە سوژنی ئاخێکت ناخی دەرزئیاژن بکەم

مەرگ لە پێ دەکەم هەتا ژیان دەکەمە تاجێکی ئاوێنەبەند
لە یەکەم رۆژی ساڵی نوێی سەروەرییا
دەیکەمە سەر کەژاوەی خۆر
دەیکەمە سەر ئەو دڵدارە خوێنگەرم و چاوگەشاوانەی
دەمرن هەتاکو نەمرن بن

ئەوەتا مەرگ
لە سەر سنگی گیانی رۆژدا شایی دەکات
ئەوەتا مەرگ
لەسەر شانۆی سنگی هەواری تینووا
سەمای دڵنیایی دەکا

سوارێکم گشت لەشم پێکراوە و
نەمردووم .. غار دەدەم
چوار سمی ئەسپەکەم شکاوە و نەکەوتووم غار دەدەم
غار دەدەم.. تا لافاو فێر بکەم خێرا بێ
لە وەرزی بارانی بەتەرزا
غار دەدەم تا هەتاو فێر بکەم چۆن تیشک باوێژێ
رۆژانی نەهاتی و چەنگ و بوومەلەرزە
غار دەدەم تا دەبمە شاسوارێک
دەگەمە ئافرەتی ژانگرتووی تەمەنی ئەم چەرخە
سوارێکم.. کەندەڵان دەپێوم تا بگەم بە چیا

هەنگاوم ڕێی مردن قووت دەدا تا بگەم بە ژیان
سوارێکم توێشەی ڕێی چەند ساڵەم
بە تەنها ژانە و.. ژان
وەرزی نوێی تەمەنی ژانگرتووم
هەر خەزانە و خەزان
سوارێکم ڕێی تاری شەوەزەنگ بەرنادەم
تا بگەم بە ڕۆژگار
هەڵدێر و چیاکان بەرنادەم، تا بگەم بە لووتکە
سوارێکم
گشت لەشم وەک بێژنگ پێکراوە و
نەمردووم غار دەدەم
چوار سمی ئەسپەکەم شکاوە و
نەکەوتووم غار دەدەم

حەز دەکەی دەبم بە پەیژە
بە مندا بەرەو هەوراز و لووتکەکان سەرکەوە
حەز دەکەی دەبم بە پردێ
بە سەرمدا لە گشت ڕووبار و دەریاکان بپەڕێوە
بەڵام مەڕۆ
دۆزەخم لە باخی بەهەشتی هەندەران شەنگترە
لێرەوارێکی سووتاوم
لە چاوئەندازی مێرگەکانی دنیا قەشەنگترە

لێرەدا.. دڕکێ بی بۆ چاوی ئەهرەمەن چاکترە
خەنجەری دەبان بی و
لە کیفێکی تەڕا ژەنگ هەڵ بهێنی
من پەیژەم دەوەرە و بە مندا سەرکەوە بۆ هەوراز
من رێگەم.. دەوەرە و بە مندا رێکەوە بۆ ڕێباز.

هەور کەشتییەکی سوورە و
لە ناو دەریای ئاسۆیەکی قەترانییا
بەرەو خاڵی ژیان دەڕوا
من و خۆشەویستەکەم و
دڵدارانی زەوی پیرۆز
سواربووی کەشتی سووری هەورین
من و خۆشەویستەکەم
پارسەنگی یەکین..
هەتا کەشتی لەنگەر بگرێ و نوقم نەبێ
گەر من و ئەو پارسەنگ نەبین
یەکسان نەبین
کەشتی ئاوات
لە دەریای ڕەشی جیهانا
نوقم دەبێ.. نوقم دەبین

هەور کەشتییەکی سوورە و

لەاو دەریای ئاسۆیەکی قەترانییا
بەرەو خاڵی ژیان دەڕوا
دەبا بڕۆین
ئەم چەقۆیانە دەمێکە
خۆ بە زامەکانما دەسوون
ئەم پشکۆیانە دەمێکە
لە چاوەکانمدا هەڵبوون.

١٩٨٨-١-٢٧
کفری

ئاوات

ملیۆنەها چرای گەش گەش و باڵابەرز
ملیان بۆ شەقام و گۆڕەپانە وەنەوزگرتووەکانی دنیا کەچ کردووە
بەڵام چی بکەم لەو ملیۆنەها چرایە و
ئەو ڕووناکییە مردووە
ئەگەر ژوورەکەم نوتەک بێ و
وێنە هەڵواسراوەکەی تۆی تیا نەبینم
تینی دنیا دەدەم بە خۆم
تا توانام بێ چاوەکانم دەکەمەوە
ئەفسوس هاوڕێ .. ناتبینم و بەر دیدەکانم سیاهن
تف لە گڵۆپی سەرشەقام
تف لە چرای ملکەچکردووی سەر شۆستەکان
تف لە تەونی جاڵجاڵۆکەی ڕەشی نەوسن
تف لە مۆری بڕیارەکان

گوێم لە سێرەسیڕی دەیان سیسرکەیە
بەم بنمیچ و دیوارانەی ئەم ژوورەوە
وادەزانم باسی تۆم بۆ دەگێڕنەوە

به لاوک و به حەیران و به بەهۆرەوە
سیابەش خۆم.. پێڵووم وشک بوو
چاوە زامەکانم لە مۆڵەق وەستاون
وەرە هاوڕێ
بەڵام وریای ژێر پێی خۆت بە
ئەمانەی ژێر پێت هەموویان
دەمن، دەستن، گوێچکەن، چاون
وریابە گەر دەستت هێنا بیکەیتە گەردنی مۆرم
پەنجەت نەچێتە گلێنەی وەک زووخاوم
ئای بۆ جووتێ چاوی فسفۆری چەشنی چاوی پشیلە
تا لەم نووتەکستانەدا
ڕووخساری شەنگتم پی دەدین
وا لە حەژمەت ئاگردانی ئەویندا
دەبم بە خەرواری ژیلە
ملیۆنەها.. ملیۆنەها.. ملیۆنەها
ئای بۆ چرایەکی زۆر کز
ئای بۆ سیناهی یەک تاڵە شقارتەیەک
تا چرکەیەک ئەم ژوورە ڕۆشن کاتەوە
لەو هەلەدا.. بتگوێزمەوە نێو چاوم و
خەوێکی قووڵ.. بێسنوور قووڵ.. بمباتەوە.

١٩٩٠-٨-١٨

کفری

مەرگەساتی ناخم

(بۆ یادی هەڵەبجەی قژ خوێناوی)

ئەم تابلۆیە تەنها ڕەنگی ئاڵاوواڵای
وێنەیەکی شیعر نییە
کۆتەڵێکە و
بۆ هەڵەبجەی چاوخوێناوی سازم داوە
پەیکەرێکە
بە کەرەستەی ئێسک و پرووسکی ژاربردوو داتاشراوە
ئەم تابلۆیە
لە گەردوونی زۆرداریيا بێ هاوتایە
چاوئەندازی مردنێکی بەکۆمەڵی
هەزاران مرۆڤی کوردی ستەمدیدەی لە ناخدایە

ئاخ .. هەڵەبجە
ئەی بووکە قژ سووتاوەکەی کوردستانی لەت و پەتم
شۆخی گەردن بەرزی
هەر بە ئاستەم دەنگ تێدا ماوی ناو پەتم
ئەمڕۆ هاتووم

باسی جنینی تۆ بکەم بۆ ئەوانەی
بەرگری لە مافی بەش مەینەتەکانی دنیا دەکەن
ئەمڕۆ هاتووم بە شیوەنە شیعرێکی سوور
تابلۆی هیچ کەس نەدیدەی تۆ بکێشم
ئێسکی شەهیدێکی ساوات بووە بە پەنجە و پێنووسم
بە هەنیسکەوە دەنووسم
زەمان ئێڵنجی خوێن دەدا
ئا لێرەدا
ئادەمیزاد دەئەنجنرێ
وەکو بزن کەوڵ دەکرێ
شەتەک دەدرێ.. هەتا دەمرێ!
ئا لێرەدا
ژیان کراوەتە مەحاڵ
ئادەمیزاد لاڵ دەکرێ .. لاڵ
ئا لێرەدا
خەون بینین و
پێکەنین و
هیوا و ئەوین زۆر یاساغە
ئاگادار بن.. مافپەروەران
ئەم کەرتەی زەمین ژانگرتووە و ناساغە
ئەم کەرتەی زەوی کە شا کەرتی جیهان بوو
بوژاوە بوو

بۆ ئاوات و خواست و هیوا سەرچاوە بوو
ئەم کەرتەی بەهەشتی حەز بوو
هەمیشە بەهار بوو.. سەوز بوو
ئێستا دەگریی و.. هێرۆشیما ژییری دەکا
ڤێتنام دەیلاوێنێتەوە

زەمین ئێڵنجی خوێن دەدا
ئا لێرەدا بۆن دێ .. بۆن دێ
بۆنی بۆکڕووزی سووتان
لە بەهارا بۆنی خەزان
بۆنی مردن.. بۆنی خنکان
بۆنی barووت
بۆنی بێشکەی بەجێاوی ناو دوکەڵی
کوورەی ڕەشی مێژووی نابووت
بۆنی هەڵقرچانی جگەر
ماڵوێرانی
دەربەدەریی
مرۆڤی ڕووت
بۆن دێ .. بۆنی سێوی ژەهر
پرتەقاڵی ژان و قەهر
بۆنی تابووت

ئا لێرەدا
گەر مێژوونووسێکیش نەبێ تۆماری کا
خوێن خۆی دێتە گۆ و دەنووسێ
لەم شوێنەدا
داستانێکی گەورەی تاوان
بە خڕۆکەی خوێنی ڕژاو
بە فرمێسکی ساوای جێماو
لەسەر تابلۆی ڕەشی ژیان نووسراو
بۆ مێژوو بە جێ هێڵدرا
لەم شوێنەدا
ڕەگی مرۆڤ و بەڕوویان
پێکەوە لە ناخی کێوا هەڵدەکێشا
هەڵۆ و سوێڕوویان پێکەوە
تاری ئاسۆی هەوار دەکرد
مەڕ و مرۆڤ بە یەک چەشن دەکرانە قۆچی قوربانی
لەم شوێنەدا
لەم شوێنە بێ بژوێنەدا
سروشت ئێڵنجی ژاراو و
زەمین ئێڵنجی خوێن دەدا.

ئەمشەو نانووم
تا بە شیعر کۆتەڵێکتان بۆ ساز دەکەم

تا بە لاوک مەرگەساتی چیاییتان بۆ باس دەکەم
چۆن ئارام بم؟
گزنگیان لە ئاسۆ دزی و
زەنوێریان لێ نغرۆ کردین
گەلەگورگیان تێ بەرداین و
کانییان لێ نامۆ کردین
چۆن ئارام و ئاسوودە بم؟
خوێن وەکو هەور دەشریخێنی و
سنگی ئاسۆ شەق ناکات و هەر داناکاتە بارانێ
بۆ هەزاران بەرژارکەوتووی کوێستان و چیا
چۆن ئارام بم؟
ساڵەهایە، ساڵەهایە، ساڵەهایە
نایەتە بەر درەختی نەزۆکی بریا
ئەمشەو نانووم
لە گومەزی باوەڕەوە بانگێ دەدەم
هەتا دەنگم بگاتە سنووری داد و
تاوانی زەوی راگرێ
هەتا دەنگم دەبێتە بڵێسەی گڕ و
ئاسمان بە هەور و ئەستێرە و هەتاوەوە بسوتێنێ و
خوا داگرێ
ئەمشەو نانووم
هەتا مێژووی لاڵ نەهێنمە زمان و

ئەم هەشەی پێ تۆمار نەکەم
یەخەی ئاشتیخوازانی دنیا بەرنادەم
تا چارەنووسی بەدیلی چەوساوەی پێ رزگار نەکەم
چۆن ئارام بم؟
وشەکانم پڕن لە ڕازی سەربڕاو
لە مافی مرۆڤانێکی وەک مێروولە پێشێل کراو
لە بەسەرهاتی گەڵانی زەمینێکی پڕ لە یاسای سەرەونخوون
لە مافی چەوساوەی زەبوون
ئەمشەو نانووم..
تا بەیانی زنجیری تاوانەکانتان بۆ ڕست دەکەم
نەخشەی هەڵەبجە سەر لە نوێ دەکێشمەوە و
پەیکەری مەزنی ئازادی لە شیعرێکما دروست دەکەم.

١٦-٢-١٩٩٠

گوڵاڵە

چۆن دەتەوێ لە بەردەمی چەقۆیەکدا ڕابکێشێم
خۆی هەڵدەسوو لە خوێنی گوڵاڵەی هاوڕێم
دەفڕم بەرەو ئاسمانێکی فەقیانە شین
چمکی ئاودامانی کراسی خۆر دەگرم
لەسەر کورسی ئەستێرەیەک دادەنیشم
بێزاریش بووم
دەمەتەقێ لەگەڵ خوودی خوودا دەکەم
باسی یاسا ئاوەژووکراوەکانی سروشتی لەگەڵ دەکەم
سەرپۆشی سپی لە رووی بێدادی هەڵدەدەم
چۆن دەتەوێ
برینم ببێتە هەسان
چەقۆی ژەنگاوی پێ هەڵسوون
ئەم تابلۆی ژیانەی کەوا
لە سوچێکی ئەستێرەیەکی وەک زەوی هەڵواسراوە
ئاوەژووە و سەرەونخوون
ڕەنگەکانی لە کارگەی خوێن خوازراون
هێماکانی لە ئەفسانەی سەدەی چاخە بەردینەکان قۆزراون
دەفڕم .. لە چاوقوچانێکدا

ژیان لەسەر مانگ و مەریخ و زووحەل و
گشت ئەستێرەکانی ترا
دەپشکنم
یاسا تاقیدەکەمەوە
لە شووشەی تاقیگەی هەورا
خۆر وەک بەفر دەتوێنمەوە
کراسی زیوینی هەوریش
دەکەمە بەر هەتاوەوە و
دەیسوتێنم
هەتاو تک تک دەتوێتەوە و
هەور دەسوتێ
ئای لەم تابلۆ ئاوەژووە بێڕەنگانەی دەیانبینم
نا.. سەیر ئەبێ
لەبەرچاوی چەقۆیەکدا رابکشێم
خۆی هەڵدەسوو لە خوێنی نێرگسی هاوڕێم.

٢٠١٢-٤-٢٤
کفری

دوای ئەم کۆچەم

"نەمردم من ئەگەر ئەمجارە بێ تۆ
نەچم شەرتە هەتا ئەو خوارە بێ تۆ"
نالی

نەمردم من ئەگەر لەم تۆفانە شێتە
لەم شەستەبارانە تاوە
ڕەشەباکان دەنووسمەوە
هەورەکان دەکەمە تەرزەی هۆنراوە

نەمردم من گەر لەم جەنگەڵستانەدا
لەم هەوارە بێ ئاگر و بێ نانەدا
برسییەکان بۆ دورگەی چاوم دەگوێزمەوە
منداڵە سەر تەزیووەکان
ئەنوسێنم بە سینگمەوە
بە ژیلەمۆی دڵم گەرمییان دەکەمەوە
من کۆچەرم
زامەکانتان لە لەشمایە
رێگاکان گاز لە هەنگاوی گەورەم ئەگرن
شەوەکان مێخسکەن بە پێما دەچەقن

هەورازەکان تەڵەن
لە ڕێما دەتەقن
تاریکایی بێ کۆتایە.

من کۆچەرم
ئەمجارەیان شاخ پێ دەگرێ و.. لەگەڵما دێ
باخ باڵ دەگرێ و
بەسەر سەرمەوە هەڵدەفڕێ
یەکەم جارە دارستان بە ئارەزووی خۆی
کێوان بە ئارەزووی خۆیان
لە خەوی جیا دەبنەوە و لەگەڵما دێن
یەکەم وەرزە کێڵگەی نەزۆک پەلە دەدا و..
دەوەنە سەر قرتاوەکان دیسان دەڕوێن

ئەمجارەیان
هەنگاوێ بە بێ تۆ نانێم
نە بەرەو ژوور
نە بەرەو خوار
ئەمجارەیان تاقە هەنگاوێ ناهاوم
ئەگەر تۆم لەگەڵدا نەبێ
ئەی هاوگیانم
بێ تۆیی هەڵیوەراندم

بێ تۆیی سەرگەشتەی کردووم
بوو بە وەرەم
لەناو خوێن و سەر ئێسقانم
ئەمجارەیان
گەر لە دووریتا نەمردم
لێت نابمەوە
وەک سێبەر لەگەڵتا دەبم
لێم نابییەوە، وەک ناوم لەگەڵما دەبی
من نازانم..
بۆ ئەوەی لێم جوودا نەبی
لە رۆح زیاتر بتکەم بە چی؟!

١٥-١٢-١٩٩٠
کفری

ئۆخژن

ڕۆژ نییە پێناسەیەکی گەورەتر و نوێتر بۆ عەشق دانەنێم
کە من دەدوێم
ئەم ئەستێرە یەخەی خۆی دادەڕێنێ و
پێم دەڵێ شەرتە ئاوا بم
با ئاوا بێ
من کەی لە زەوی ژیاوم؟!
چەند بەزەییم بە حاڵی ئاشوفتەی زەویدا دێتەوە
ئەزانم کەس خۆشی ناوێ
ئەزانم کەسی خۆش ناوێ
ئای لە دەردی بێ ئەوینی
مردنە لە هەموو تاوێ!

هاوڕێکەم
پێی وتم ئەمشەو تا بەیانی
دەتناڵاند و دەتگووت لاچن
دەدەی لاچن
هاوڕێکەم پێکەنی و گووتی
کێ تەنگی پێ هەڵچنیبووی؟.. لەگەڵ کێت بوو؟

نەیروونەکان ڕۆماکانی چاومیان سووتان
ئیتر تۆ لە کوێ دەخەوی
ئۆخژنت بە چی دێتەوە؟
چاوسووتاو خۆم
هۆلاکۆکان پەڕەکانی دڵمیان دڕان
ئەی ئیتر تۆ لە کام سێبەردا ئەسرەوی.. دڵوێران خۆم
باخۆسەکان لەگەڵ پێکا
تنۆکە فرمێسکی منیان فڕ دەکرد و.. پێدەکەنین
خەفەت خان خۆم

زەوی شێتە
بە بێ هۆ دەسوڕێتەوە
چی دەبوو گەر شەو نەبوایە
منی بێ شەو ئەوە نییە هەر ژیاوم
چی دەبوو گەر رۆژ نەبووایە
منی بێ رۆژ ئەوە نییە بۆ خۆم ماوم!
زەوی بۆ حاڵی ئاشوفتەی خۆیەتی وا نیگەرانە
دەنا ئەمە کەی سروشت و گوزەرانە!

"دەستی خوا" بۆ ئەبەد لە یەک دووری خستین
"ڕوودان" ئەوەی بزانیایە
دەست لە ملانێی ئەبەدەی نەدەتاشی

من دەزانم ڕوودان ئێستا پەشیمانە و
بەکوڵ بۆ من و تۆ دەگرییی
بیزانیایە من و تۆ ئەوەندە دوورین
هەر دوو دەستی خۆی دەبڕیی!

ڕاهیبە بووم
کاهینە درۆزنەکان دەستیان بۆ درێژ دەکردم
دەمقیژاند و دەمگووت لاچن
دەدەی لاچن
تۆم لە دوورەوە دەبینی
وەک خاڵێکی ڕەشی بچووک
ئۆخژنم پێت دەهاتەوە
تۆم دەبینی سەرەڕای چڕیی ئەو تەمە
ئێستا زانیت هاوئازارە ڕەهەندەکەم
بۆچی منی شادی نەدیوو
شەوان هەتاکو سپێدە .. وڕێنەمە!

١٩٩١-١-٢
کفری

دارستان

هەر تۆزقاڵێکی جەستەی خۆم
لە دەمی گورگێ دەبینم
هەر پەنجەیەکم لە ژێر دانی بەرازە کێوییەک دەکرمێت و
شیعریش هەراسانی کردووم
هەرچی دەکەم
خۆمم پێ کۆناکرێتەوە
من چی بکەم چی؟
ئاسمان
زەوی!
حەزرەتەکەی نالی
گۆران
هۆ مەولەوی
منی کچتان
لەم جەنگەڵە بێ ئامانە
بووم بە خوومخانە و هاوارمە
ئەم گەردوونە
دارستانە.. دارستانە.. دارستانە!
ونجڕ ونجڕ بووم و ئیتر

باسی عەشقم پێ ناکرێ
منی وێران
منی خەوزڕاوی لەتلەت
رۆژ نییە ئەستێرەی چاوم نەدرێ لە خاچ
دڵم پڕ لە پەیکوڵ نەکرێ و
نەخرێ لە پەت.

منی لێواولێو لە زەخم و
لە ئاتەشگەی خەما برژاو
منی بە تریشقەی رۆژگار.. سەرتاپایان داخکراو و
هەتاکو سەرئێسقان سوتاو
سەودای ئەوەم
ئەم جارەش کاڵێنەی چاوم
ببێتە کاریتەی هەوارێکی لەنجەمردووی شینایی لێبڕاو
چاوەنۆڕی ئەو ساتانەم
لەمەودوا پێکەنینێکا
گریان بئاخنێمە ناو سیاچاڵێکی داخراو.

خاترجەم بە دۆستی ئازیز
تەرمی دڵە پەژموردەکەم
چەشنی نەوارێکی جووراو
سترانی هەڵوەرینێکە

کۆتره باریکەی دەروونم دەڕەنجێنێ
گاردی بادەپەیمای بەردەرگاکەی
ژووری داخراوی ناخی تاریک و نووتەکم
تێزابەعەشق دەڕژێنێتە سەر زامی گەورەی زێڕکەفتم
ئەلهاکانم دەهەژێنی
خاترجەم بە دۆستی ئازیز
دەمرم
هەردووک چاوم ئەبڵەق دەوەستێت و
بۆ تەمەنی بزربووی خۆم
دیدەم ئەشک دەبارێنێ
خاترجەم بە
بە مردنم ناگەمە کۆتایی ژیان
لە سەرەمەرگما سروشتی لەمن شێت تر
هەزاران مەهابادی تر دەخولقێنی!

١٩٩١-١-٧
کفری

سەمای شەوان

لە دەرەوەی ژوورە کاغەزینەکەما
گوێم لە وەڕەی سەگگەلی ئەم چۆڵەوانییە سامناک و ڕەشپۆشەیە
دزەکانن.. دیسانەوە هاتوون ڕۆحم لێ بدزن
چاوەڕێن من بنووم و بێن.. چاوەکانم لێکەنەوە
گوێقوڵاغن ..کەی قەڵەڕەشەکانی جووت گلێنەی دیدەم
ماندوو دەبن
دەچنە هێلانەی وەنەوزی پێڵووەکانم
ئەوان چاوەڕێن و منیش
وەک کەشتییەوانێکی نەسرەوتووی گوێ ڕایەڵ
لەگەڵ "زۆربا"ی یۆنانی یا
کەوتوومەتە دەریای بێ پەی گفتوگۆوە
جار جارێکیش دەستم دەگرێ و پێ دەکەنێ و سەما دەکەین
خەو لە باڵی قەلەڕەشەکانی چاوم دەفڕێنێ
لە دەریاوە سەیری دوا خاڵی ئازاری دنیا دەکەین
دەمگووت شەو کۆتایی نایە
وا دەبینم گزنگ هەڵدێ و گوێم لە زەنگی کلێسایە!

١٩٩١-١-٥
کفری

خاكستەر

لە كوێ مشتێ خاكستەرت دی
نوقمی ئەسرینی گەشە و
هەنیسكی سۆزە بۆ سترانی غوربەت و
وەفا و ئەوین
دانوشتێرەوە و ماچی كە
ئەوە دڵە هەردەم گریاوەكەی منە و
بۆ ڕەهەندەیی تۆ بۆتە مشتێ خاكستەر و برین

وتم ڕەنگە ئەوەی تا ئێستا نووسیوومە
دنیای ئەوین.. سیخناخ كا لە هەست و نەستی شاعیرانە و
وتەی شیرین
كەچی ئەوەتانێ لێشاوی ئەندێشە و عەشقە وشەم
لە دواوەیە و پەلەیانە بۆ ڕەهابوون.. بۆ دەربڕین
ئای .. عەشق و شیعر چەند شێتن!
ئای .. عاشق و شاعیر چەند بێ دەرەتانن!

١٩٩١-٢-٥

کاریتە

دوو دڵم و ..
هەر دڵێکم لە ساتێکدا
دەکەوێتە بەر لێشاوی هەزاران زام
دوو دڵم و
ئۆقرە لێم یاخی دەبێت و
ناگەمە کۆتایی و ئەنجام
بیرەوەری و سێبەری خوودی بەسەرچووم
لێم دەکەوێتە ململانێ و چەندوچوون
کێ وەکو من
سێبەری خۆی لێ دەبێتە ئەجەندە و دێو
کێ وەکو من
وێنەی خۆی لێ دەبێت بە خێو؟
ئەمشەو.. فرمێسکی قەترانی بە نیگاما دادەچۆڕا
وتم ڕەنگە گلێنەم بێ هەڵدەوەرێ
گوتم ڕەنگە بینایيم بێ و لەمەولا کوێراییم دادێ
سواری سەری خۆم دەبووم و دەمدایە غار
سەرم ئەسپێکی توڕە بوو
بە پێدەشتی ئەندێشەدا لغاوی ئاسنی دەچوو

ڕەخشەکەی خۆی دەدڕان و
هەروەکو شێتێ دەیحیلان
سەرم لێواری زامێ بوو
خوێئاوی کارەساتەکان دەیانئێشان

منی زریان بردەڵەی وێڵ
کەی خوێن لە دڵی تووڕەما
کەندڕی زووخاوی ڕەشی نەکردووە؟
دێوجامەی شاڕۆژەکانی ئەم تەمەنەم
ئەدگاری دزێوی خەمی ئێستاکەمن
سیاچارەییم گەواهە بۆ دڵشکستی و بێوەریم
ئەوە نییە پەنام بۆ شیعر بردووە؟
ئەوە نییە
لە تارمایی دڕکەزییا
کاریتەیەکی دڕاوم بۆ تەنیاییم هەڵبەستوە؟!

١٩٩١-٢-٣١

تۆ و کوردستان

تۆ و کوردستان لە گشت شتێ لە یەک دەچن
وەک یەک جوانن
هەناسەی سپی هەردووکتان
دڵە گەورەکەی هەردووکتان
رۆحی پاکتان، ناوی چاکتان
لە یەک دەچن
خۆزگە دەتانزانی ئێوە
چ مانایەک دەبەخشنە ژیانی من

تۆ ژێی نێوان
دڵە بێ ئۆقرەکەی من و کوردستانی
نەوایەکی دڵهەژێنی
تەمەنێکە گوێی لێ دەگرم و ناوێرم بیڵێمەوە
گلێنەکەم
تۆ ئەو گۆرانییەی شاخەکان فێریان کردووم
کانیاوەکانیش سەدان جار بە گوێمیدا دەدەنەوە

تۆ پردی نێوان ئازار و ئاواتە بێگەردەکانی

منی شەیدا و کوردستانی
هێمای نەسرەوتنی پەڵەهەورەکان و
ئەستێرە بی ئارامەکانی ئاسمانی
تۆ شەپۆلی من و دەریای
لووتکەی سەرکەشی من و چیای
گلێنەکەم
تۆ پێشمەرگەی چەندەها ساڵە نەسرەوتووی کێوەکانی.
کوردستانیش
شۆڕەژنێکی بەعومری میهرەبانە و
دەستی لە ملی تۆی پێشمەرگەی هیلاک و
منی شاعیری بێ داڵدە ئاڵاندووە
کوردستان لە نێوانماندا
پردێکی خۆشەویستییە و
ئەهرەمەنی با و زریانی بەزاندووە
گلێنەی دڵم
من و تۆ و کوردستانیش
سێ کەسین هەر لە یەک دەچین
ئیتر بۆ هەتا هەتایە
لە دڵ و چاو و دەروونی یەکدا دەژین.

١٩٩١-٨-٢٠

قەڵای دمدم
بانگی شیعری ئەمشەو دەکا

خانۆ هات و
لە گوزەری خەولێکەوتووی ئەم هەوارە درژەی پرسی
کوانێ قەڵا؟
دمدمم پێ نیشان بدەن
وتیان: ڕووخا!

خانۆ گریا و
گووتی ئەفسوس بۆ دمدمێ هەزاران ساڵ پاراستنی
لە سەرما و گەرمای وەرزەکان
لە شەستەباران و خەزان
ئێوە لێرە بوون کە ڕووخا؟
ئەی ئێوە بۆ ئەوتان نەپاراست لە ڕووخان؟!
دەک ئاوی کانیاوی ڕوونی دمدمتان هەر لێ حەرام بێ
ئێوە کوڕی دمدمێ نین لەناو دڵیا خەنجەر دەڕوێ
ئێووە سروودی یاڵێ نین
بە چرپە لەگەڵ داستانی ئازار دەدوێ
ئێوە کالانی شیرێ نین

بە ڕووتی بەناو کۆڵان و خیابانە سوورەکانی
شاری ژانگرتوو دەگەڕێ
ئێوە هەتوانی زامێ نین
شەوانی ئەستێرەباران
لەسەر سۆمای مێژوویەکی ڕەشداگەڕاو
خەون دەبینێ
ئێووە کوا دەبنە دەنووکی
خامەیەکی داگیرساو و
وشە دەکەن بە ژیلەمۆ؟!
ئێوە کوانێ لە ئەنگوستەچاوی تەمەن.. دەبنە پشکۆ؟!

ئەمشەو شیعر ئاگرێکە
بەربۆتە جەستە و هەناوم
گڕکانێکە.. دادەگیرسێ لە سۆمای بێ تینی چاوم
ئەمشەو شیعر
بۆتە خانۆ و
جلی ڕەشی قەڵای دمدم دادەماڵێ و
زامی سوتاوی لەشی شار.. پیشانی خامەکەم دەدا
ئەمشەو شیعر
پڕ بەم جیهانە خنکاوە هاوار دەکا
پەنجەی تاوان
بۆ شاعەباس درێژ دەکا

لە داربەڕووە سووتاوەکان
تەنافێ بۆ تاوانی مێژوو هەڵدەخات
لە خوێنی ئافرەتێکی خۆهەڵواسیووا
هەتوانێ بۆ برینی مرۆڤایەتی و
چەوسانەوە و
خاکێکی زام و برین قووڵ دروست دەکا

تێر چاوی شیعر ماچ دەکەم
چونکە لە چاویا وێنەیەکی نەخشاوی
دمدمێکی نەڕووخاوم پیشان دەدا
داستانێکی موچوڕکبەخشی قارەمانی خانۆم بۆ دەگێڕێتەوە
ئەو پێم دەڵێ
هەر کانییەک نیوەشەوان
ئەستێرەی تیا نەخنکابێ
هەر چیایەک لە بناریا داربەڕوویەک نەسووتابێ
هەر گاشەبەردێک لە بنیا دڵۆپێک خوێن نەڕژابێ
مافی بەم خاکەوە نییە

چۆن چاوی شیعر ماچ نەکەم
هەر ئەو نییە بەم شەوە پڕ لە سام و ژان و ئازارە
دەبێتە ئەسپێکی ڕەسەن
بۆ ئەو دیووی سنووری داستانم دەبات

هەر ئەو نییە دەبێتە فەرهادی کۆهکەن
بێستوونێ بۆ وروژانم دەتاشێ
هەر ئەو نیە دەبێتە وەستایەکی شارەزا و دمدمم بۆ بنیات دەنێ و
دەبێتە پاسەوانیشی
تا دەستی ڕەشی شاعەباس نەگاتە سنوورەکانی!
چۆن چاوی شیعر ماچ نەکەم
چۆن لە ئامێزی ئەوینم نەیلاوێنم
چۆن لە جیهانی خوێنینی هەناسەمدا نەینوێنم

قەڵای دمدم
بانگی شیعری ئەمشەو دەکا
کانی هەموو وشەیەکم
ڕەنگ و ڕوخساری دزێوی مەحمود مەڕەکانی تیادا دەبێتە ژەنگ
چرپەی ئاستەمی مناڵان
لە زامنی تفەنگێکی بێ باروتا دەبێتە دەنگ
خوێنی لە جەستە مەییوی شەهیدانی دمدمی خوێن
دەبێتە سەدای سروودێ
بەناو شانەی مێشکی زامە سەختەکانی
ئەم چەرخەوە.. تەراتێن دەکەن.. دەبزوێن

من شیعرێکم
نووکی ژان دەمنووسێتەوە

لاپەڕەیەکی نەبەزی گۆڤارێکی خاوەن یەک ڕوو،
دەمگرێتە خۆی
چاوی بێ پێڵووی مێژوویەک
چاو دەبڕێتە چاوی گەشی وشەکانم
من شیعرێکم
گەلەگورگی نیوەشەوە تۆپیوەکان
لە نێوانی وشەکانما دەلوورێنن
گەرای برینی هەژارە بێ شیوەکان
لە قۆزاخەی پیتەکانما سەر دەردێنن
من شیعرێکم
بەمۆ چاومە و.. زمناکۆ گوێ
قەندیل زمانی پاراومە و..
پیرەمەگروونیش هەناسەم
دمدمیش خەیاڵ و تاسەم
من شیعرێکم
گۆی زەوی لەناو زامێکی خوێنبەربووما
دەکەمە تۆپێک بۆ دەستی ئەو ساوایەی
لە چاویا دواڕۆژێکی گەش دەخوێنمەوە
من شیعرێکم
ژان دەمنووسێ
ستەم بەرگم لەبەر دەکا
چەوسانەوە تاجی بیر و بڕوا و ورەم لەسەر دەکا

له دووڕییانی تەمەنا گومان لە دڵتانا نەڕوێ
ڕێگە دووانە
هات و نەهات
یەکەمیان بۆ بەهەشتێکی سازتان دەبات
کە ویژدان تیایا حۆرییەکی تیاترۆیە و
لە پێشوازی سەرشۆڕییا سەما دەکات
دووەم بەرەو نەهامەتی و سەختی ژیان
بەرەو لوتکەی بێ جێ پێ و دەست
بەڵام ویژدان
حوکمداری بەهارێکە
لە ئەنجاما دەبێتە گوڵاڵەی مەبەست

مەرگ گەڕەکێکی میللییە .. لە شارێکی بۆرژوادا
هەژار نەبێ کەس بە لایا گوزەر ناکا
ترس دەرگایەکە ئاسن
کرێکاری نەبێ هیچ کەس نایکاتەوە
مەرگ و ترس لە یەک کاتا
چاوشارکێ لەگەڵ گلێنەی زەقی کۆشکەکانا دەکەن
کە مەرگ و ترس دێنە ئارا
ئەوان لەناو قۆزاخەی بەرژەوەندییا
سەری خۆیان نەوی دەکەن

جارجارێکیش
لە نیوانی ژمارەی پارەکانا سەر دەردێنن
کە ویژدان نوزەیەک دەکا
بە جامانە و فەقیانەکان دەیخنکێنن
دەرەلنگی شەڕواڵەکان دەکەن بە پەردە و دەمامک
شانۆی ڕووداوە سەیرەکان دەشارنەوە
شانۆنامەی نەهامەتی
بە بینەران دەناسێنن.

خۆشەویستم
لە سەنگەری زامێکەوە تێت دەڕوانم
گەرای مردن لە سنگی گوللەدا دەخا
لە دەرگای کلۆمدراوی زیندانی ئازارێکمەوە تێت دەڕوانم
پێنج فەرزە ترس لە بەردەمیا بەرماڵی ئەنجام ڕادەخا
تێت دەڕووانم و دەزانم
لە ئۆقیانووسێکی ونا کەشتییەکی
سەدان ساڵە مردن لە چاوتا بار دەکەی
تێت دەڕوانم و دەزانم
گالیسکەیەکی شکاوی و
لە ڕێی بێ ڕێی ئەم کیشوەرەدا کار دەکەی
خۆشەویستم
خۆشم دەوێی و دەزانم

پەنجەکان چرای نیوەشەوان دەکوژێننەوە
خۆشم دەوێی و دەزانم
هەنگاوەکان گومان لە دڵتا دەچێنن
خۆشەویستم
جێت ناهێڵم.. ئەگەر سۆماش چاوەکانم بەجێ بێڵێ
گەر گاسنی وەرزەکانیش
بە خەرماشەی سوێری رۆژە بێ رۆژەکان
برینەکانم بکێڵن
جێت ناهێڵم و دەزانم
بەهارێکی ڕازاوەیت و
بە ناڕەوا خەزانیان لە چاوت ڕوواند
جێت ناهێڵم و دەزانم
تۆ شارێکی بوژایت و بە ناڕەوا
بۆمبای رق و گومانیان لە ناختا تەقاند
خۆشەویستم تێت دەڕوانم
لە دەلاقەی زامێکمەوە تێت دەڕوانم
لە کلاورۆژنەی زیندانی تەمەنمەوە تێت دەڕوانم.

ئەم شەو شیعر بانگم دەکا
خانۆ.. لەسەر قەڵای بەرزی شیعری ئەمشەو
دەنگی لە گەرووی تاساوی خۆری گیرا و
ئازاد دەبێ و هاوار دەکا

لە گوزەری خەولێکەوتووی ئەم هەوارە گرژ و مۆنە
پرسیار دەکات.. کوانێ قەڵا؟
رێی دمم پیشان بدەن
دەڵێن ڕووخا..
ئەفسوس.. ئەفسوس
دمدم ڕووخا
دمدم ڕووخا، دمدم رووخا.

١٩٨٧-٩-١٦

نامەیەکی بەخوێن نووسراو

زامەکانت لە جەستەما دێنەوە سوێ
لە هەستما توێژ دەگرن
ئەو گوللەیەی لەشتی پێکا
گشت چرکەیەک لە بۆتەی جەستەما دەڕوێ
ژانەکانت لەگەڵ هەناسەمدا دەدوێن
خەمەکانت لە نێو سوورِی خوێنی گەشمدا دەبزوێن
یادەکانت لە گلێنەی چاوم دەژێن
لە جۆلانێی بیرم دەنوێن

رۆژانێ بوو..
لە ژوورێکی بێ دەروازە و بێ دەلاقە
ملت بۆنی پەتی سێدارەی لێ دەهات
مەرگ بۆسەی بۆ دڵەکەت نابووەوە و
چرکەی تەمەنی دەبڕییت
کەچی تۆی عاشق و وریا
وەکو هەڵۆیەکی چیا.. بەرز.. هەڵفڕیت
لە دوندێکی پڕ لە مامزدا هەڵنیشتی
بە ئاواتی دڵی ئاوارەت گەیشتی

دەستی پێست هەڵکەندراوت
پەنجەی نینۆک هەڵکێشراوت
لەشی گورجی مامزئاسات
سەری پر لە بیر و بڕوات
لە کانییەکی خوێنینی کوردستانی گوڵ و بەفرا
تێر تێر خوساند
پەیمانی کۆڵنەدانیشت
لە سنگی کەژاوەدا چاند

چەندین ساڵە
تێنووسێکی پڕ لە وشە و.. بڕنەوێک و.. پشتوێنبەندێک
توێشەبەری رێگای دووری هەڵدێڕاوی
ئاواتی پەمەیی ڕەنگتە
هاژەی سیروان سەدای دەنگتە
هەر ئەڕۆیت وخۆت و ئاوات
وەکو دوو هێڵی تەریبن.. بەیەک ناگەن
وەک دوو ڕێبواری غەریبن.. بەیەک ناگەن

ئێستاش فیشەک جەستەی کردیتە نیشان و
پەلی پێکای
هەتا ئیتر ڕانەوەستی و
نەبیتە پاسەوانی ڤین

دەروازەکان لە زریانی نیوەشەوی تەزیوو بگری
هەتا ئیتر ڕانەوەستی و
دەستت نەگاتە هەورەکان
خەوشی ئاسۆی تۆزلێنیشتووی شار بسڕی
هەتا ئیتر ڕانەوەستی و
باڵات نەگاتە ئاڵای شەکاوەی لووتکە و
بشنیتەوە و
لاپەڕەی ژێردەستی بدڕی

گوللە نەیزانی سەری تۆ دەزگاکەی کاوەی باپیرتە و
هەتا زیاتر بکوترێ.. تووندتر دەبێ!
نەیزانی جەستەت وەک ئاسنی حەوجۆشە و
لەناو ئاگرا بەجۆشتر ئەبێ
نەیزانی خوێنەکەت نەوتە و
بە پزیسکی گوللە نەبێ داناگیرسێ
نەیزانی چاوت شابازە و
لە بۆمبا و بارووت ناترسێ
ئەگینا نا.. گوللە هەرگیز نەیدەپێکای!
وا دڵۆپی خوێنی بڕوات
بووە مەرەکەبی نووسین.. ڕژایە دڵی خامەکەم
زامەکانت بوونە فریشتەیە سپی و
ئیلهامی سۆزی نامەکەم

بۆیە هاوڕێم
بە زمانی بیر و بڕوا و هەستم دەڵێم
ژانی سەختی برینەکەت
ئەمڕۆ، سبەی
لە گوڵزاری تەمەنتدا دەبێتە گوڵاڵەی ئۆخەی
دەبیتە پەیامبەری شاری ئەستێرە و
نامەی هەژارانی زەوی بۆ خوا دەبەی
هاوڕێم، هاوڕێم
گوێی بێ پەردەی رۆژگارەکان
سبەی دەنگت
بۆ کۆشکی قەشەنگی هەتاو بەڕێ دەکەن
گۆرانی سۆزت فێر دەکەن
سبەی چاوی بێ گلێنەی هەورازی خۆر
بۆ خۆی دەتکاتە گلێنە
بۆیە هاوڕێم
بە زمانی بیر و بڕوا و هەستم دەڵێم
لە ناو چڕیی زامەکانتا چاو هەڵهێنە
لە ناو خەستی یادگارە ناکامەکانتا.. سەر هەڵهێنە.

١٩٨٤-١٠-٢١

دەرمان

وتیان ماندووی
وتم دەریا و ماندووبوونیان نەوتووە!
وتیان کەوتووی
وتم چیا کەی کەوتووە!

لات بوومایە
گوڵەزامی باخچەی لەشتم دەچنییەوە.. لە خۆم دەدان
لە ڕەگەوە ڕیشاڵی ئازارەکانم هەڵدەکێشای
لە وشکەخاکی ئازارستانی گەرمی
دەروونی خۆمدا دەمرووان!
لات بوومایە بە فووی ئایەتە شیعرێکم
دەمکردیتەوە بە دەریا
بە گۆرانییەکی سەوزی جاویدانە
دەمکردیتەوە بە چیا!

هاوڕێ .. ئازار
ئەگەر بی شەرم نەبووایە
دوای دەرکردن و ڕاونانی

جارێکی تر ەرگیز نەدەهاتەوە لات
هاوڕێ .. برین
گەر بێ چاو و ڕوو نەبووایە
دوای بەزاندن و شێلانی
جارێکی تر نەدەئاڵایەوە باڵات
هاوڕێ نەمری
توخوا نەمری
من دەمەوێ تابووتی مەرگ
بەسەر نەڕەی شانی تۆوە بەرەو گۆڕستان ببینم
من دەمەوێ یەکەم گوڵی پیرۆزبایی بدەم بە تۆ
یەکەم شیعری پیرۆزبایی سەرکەوتنمان
بۆ چاوانی تۆ بنووسم
هاوڕێ
ئەمجارەش چڕنووکت لە گۆشتی مردن گیر بکە و زەلیلی کە
هاوڕی هەستە
دە تووخوا دەی.. دیلت نەکات، تۆ دیلی کە

ئاسمان بێ تۆ یاخی دەبێ لە ساماڵی زیووینی ساڵ
چۆلەکە لە جریواندن
هەور دەشکێ
باران لە تینووا دەخنکێ

سۆمای شیعرم نیشتیمانە بۆ ڕەهەندە و دەرکراوان
هەناوی شیعرم دەرمانە بۆ تۆی زامداری بی دەرمان
هاوڕێ زامت لە من کەوێ
منی سەرتاپا بریندار
هاوڕێ ژانت لە من کەوێ
منی لێوان لێو لە ئازار
نەمری.. چیا هەتیوو نەکەی
کێوان هەر بە تۆوە جوانن
زامەکانت مەشخەڵی سووری ئازادین
زامەکانت کوردستانن.

شوباتی ١٩٩١

بۆ ساڵی ١٩٨٧

ئەمشەو وشەم
هەناسەی گشت یاخییەکە
دەستی حەزی رۆژگارێکە
دەمامکی رەشی تەمەن
لە ڕووی شانۆی گەورەی ژیان
لە ڕووی ژان.. هەڵدەداتەوە

ئەمشەو وشەم گۆڕ هەڵکەنی شارێکە گۆڕ سنوورێتی
تاریکی و فرمێسک دەنێژێ
خامۆشی دەکاتە کیسەی نامەیەکی دانەخراو و بۆ خوای دەبات
دەڵێ ها.. ئەوە پەیامی مرۆڤانی ئەم جیهانە جەنجاڵەیە

ئەمشەو وشەم
سەرکەشێکی زۆر یاخییە
لە پشت دەرگای پۆڵایینی ساڵی نوێدا مانگرتووە
لە نوێنی دێڕەکانما، نە دەبزوێ، نەش مردووە!
ئەمشەو وشەم چرایەکە بۆ داهاتوو
گەش دەڕوانێ و گەش دەبینێ

لە سەر هەر بستە زەمینێک
تۆوی هیوایەک دەچێنێ
ئەمشەو وشەم
پەیکەرتاشێکی زانایە
نەخشەی جیهان
لەسەر تەختەی پۆلی یەکی سەرەتایی هەڵدەکۆڵێ و
لە جیاتی دار
وڵات و شار
بە منداڵان دەناسێنێ
ئەمشەو وشەم
گوێزانێکە بە توێی زامی رۆژگارەکان تێدەپەڕێ و
بەکتریاکان سەردەبڕێ و دەتاسێنێ
ئەمشەو وشەم
دەرمان سازە
لە گژوگیای هەر حەوت کیشوەر
هەتوان بۆ برینی جیهان دروست دەکات
لە بڵندگۆی گەورەی دنیاوە بانگ دەدات
دەڵێ زانین
دەڵی پێشکەوتن و ژیان بێ ئاندازە.

١-١-١٩٨٧
سلێمانی

کۆچ بەرەو ژینگەیەکی تر

سبەی دەتبەن
کیشوەرێکی نامۆ دەکەن بە هەوارت
دوورگەیەکی وشکهەڵاتوو
دەبێتە نیشتمانێکی تاهەتاییت
سبەی دەتبەن
بۆکڕووز و سۆ دەکەنە ژینگە و شارت
ژان دەبێتە دەنگی تووڕەی ناڕەزاییت
سبەی ئەوینێکی سەوز و
حەزێکی سوور.. لە دەروونت بێ گیان دەکەن
هیوایەکی ڕەنگ ئاسۆیی
لە سەنگەری چاوەکانتدا دەکوژن
بە ترومپای بێ میهرییان خوێنی ئارەزووت دەمژن

سببەی دەتبەن
نەناسراوێک هاوسەرینی رازت دەبێت
دەنگێ نامۆ
تێکەڵ خونچەی نازت دەبێ
ئەو دەستانەی تارای سووری بوکێنیت لە ڕوو لا دەدەن

ئەوانە نین چرای پەیمان و ئەوینیان بۆ هەڵکردی
ئەو چاوانەی
برژانگ و پێڵووت دەدەوێنن
ئەوانە نین کڕنۆشی حەزیان بۆ بردووی
سبەی دەتبەن
چۆن ئەو دڵە فراوانەت
لە کورەی سووری سووتانا
نابێتە سووتوو و خۆڵەمێش
چۆن سەراپا جەستەی ماندووت ناگری لە ئێش

دوێنێ جەنگەڵی چڕی پرچە خاوەکەت
بە دەم شنەی ئەوینەوە پێ دەکەنی و دەشنایەوە
دوێنێ لێوی پڕ تریقەت
لە کەناری پڕ شەپۆلی دەریای سپیلکەی ژینەوە
شانۆی حەز بوو
فیستیڤاڵی ئەوینی پێشکەش دەکردی
کۆکتێلێکی کامەرانی
لە سۆز و چرپەی هەردوکتان
دەکردە بەستە و گۆرانی
بۆ ئەودیووی سنووری شادی دەبردی
ئەمڕۆش سیمات، سیمای رێبوارێکی وێڵە
رێگایەکی بێ وێستگە و بێ کۆتایی

چاوەڕوانی هەنگاوێتی
جەنگەڵێکی سامناکی پڕ لە تاریکی
ڕەوتی مامزی چاوێتی
ئەمڕۆ هەقتە ئەگەر سپی ڕەش ببینی
سبەی دەتبەن.. تا هەتایە نامۆ دەبێ و
جیهانێکی نامۆش دەبێتە هەوارگەت
ئەی مرۆڤە بەناو مرۆڤە وێڵەکە
ئەوە هاتوون چاوەڕێتن
کۆکەیتەوە ماڵ و بارگەت
ئەی کلۆڵە بە نێو نیوەی کۆمەڵەکە
گەر یاخی بی لە رۆیشتن
نووکی خەنجەر دڵی گەرمت رادەموسێ
ئەگەر بشرۆی چاوەڕێتە چارەنووسێ
ڕەش وەک ڕوژووی ئاگردانی ماڵە ڕەنجدەر
سبەی دەتبەن.. ناچار دەڕۆی
ڕێی کاکێشانی نامۆیی دەگرێتە بەر
سبەی دەڕۆی و کۆپلەیەک ئازاری نوێ دەخەیتە سەر
مێژووی پڕ لە نەهامەتی ئافرەتانی جیهان تێکڕا و
ناوی خۆشت دەنێی .. بێوەر.

١٩٨٠-٢-٥
کفری

!؟!

تەنها جارێ لە نیگاما
هێلانەی سەرنجێ چێ کەی
ڕابردووەکان دەگێڕمەوە
شابالّی رۆحم بە ئاسۆی مەحالێشا تێپەڕ دەبێ
دەڵێن خوودا نابیندرێ
ئەی خۆ ئەمشەو
من لە خەونێکی زیندووا
نووری بێپایانی تۆم دی
ئێستاش دەلێم.. بشێ تۆی ڕووناک خوا نەبی!

١٩٩٠-٨-٢٤
کفری

سێ نزا

مەرگم پێش مەرگت نەکەوێ
دەزانم گەر پێش تۆ بمرم
نەک هەر ئەشک
هەردوو گلێنەی چاویشت هەڵدەوەرێ

مەرگت پێش مەرگم نەکەوێ
پێش من بمری
رۆحی سپیم لە چاومەوە دێتە دەرێ

قەت بە یەکیشەوە نەمرین
لە دوای ئێمە
کێ جاوێدانە حەیرانی
خۆشەویستی پیرۆز بڵێ!

١٩٩٠-٧-٢٢

وەرزێکی مۆر

ئەو بەیانییەی خۆریان کوشت
شیعرێکی من لە دایک بوو
ناوم نا خۆر
ئەو ئێوارەی خوێنی بەهاریان هەڵمژی
تابلۆیەکی ڕەنگاوڕەنگم
لە دیواری دڵم نەخشاند
ناویشم نا.. وەرزێکی مۆر

تاج

کە کوڵمی هۆنراوەم ڕاموسی
لێوم بوو بە هەور و
خونچەی لێ هەڵوەری
کە شیعرم لە سنگی خۆر نووسی
ئەنگوستم بو بە تاج
شاخێ نایە سەری.

١٩٨٩-٦-٢٢

بۆ تۆ و
بۆ ئەم نەورۆزە

سەداکان بروسکە بوون و
ئێمەش نەواڵەی هەورێکی تووڕە و سەرکەش
هیواکان بروسکە بوون و ئێمەش هەورازێکی یاخی
گلێنەمان بڕیوەتە ئاسۆیەکی سپی ڕووکەش
گڕ بە یەکتر ئاشنای کردین
گڕ فێری گۆرانی عەشقی تاهەتایی چیای کردین
بۆیە ئەم نەورۆزە
لەگەڵ گڕا تۆش دەبێتە فریشتەیە سپی تر لە بەفر
جیهانێکی پڕ نهێنی لە دەروونتا حەشار دەدەی
دەستەکانت لە هی ڕەنجدەرێکی ماندوو
لە هی ڕێبوارێکی قاڵبووی
بەرهەتاوی عەشقی ڕاستی و
پاڵەوانی داستانی زیندەخەو دەچن
پزیسکی گڕ ئەم نەورۆزە شەنگتر دەبێ
ئەگەر پەنجەیەکی ڕەنجدەر دایگیرسێنێ
دە ئەمساڵ تۆ نەورۆزی دێرینمان هەڵکە.

١٩٨٥-٢-٢١

گوڵدان

کە دەستەوانەی ئاسنیان
کردە دەستم
پەنجەکانم بوون بە دە چڵە نێرگز و
پێنووسەکەم بوو بە گوڵدان
کە شیعرەکانیان سەربڕیم
وشەکانم هەر یەکەیان
بوون بە وڵاتێکی گەورە و
تێنووسەکەم
بوون بە گەورەترین جیهان

نهێنییەکان

داموون..یشیان هێنابایە
گوڵسورخی هەر دڵە پڕ لە نهێنییەکەی
بۆ پاسەوانی سێدارە
راو نەدەکرا
داموونیشیان لە بەر چاوی کەوڵ کردایە
ئەو هەر لەگەڵ نهێنییەکان
کۆچی دەکرد
بەڕێ دەخرا

١٩٨٨-٢-١٩

نێرگز

شوێنپێی ڕێبواران دەبینم
لەناو ئەم رنووە بەفرە
بە بڕوای من
بەهار دابێ
گوڵی نێرگز لەم شوێن پێیانەدا دەڕوێ

ئەم زەلامەزییە ڕێی مرۆڤانێکن
بە پێدزکێ
بە سەوانی تەزیووی نوتەکی زستان
بە ماندوویی و بێ هەدادان
بەرەو ڕووگەی حەزیان دەچوون

ئەم زەلامەزێیە رێگەی کەسانێکن
لە مەڵبەندی دڵیانەوە
عەشق و ئەوین
ئەگوێزنەوە بۆ سەرچاوە
لە دڵیاندا پەیمان و ڕاستی ڕوواوە

ئەم زەلامەزێیە کاروانێکی سووری پێدا دەڕوا
لە چاویاندا پۆلووی گەشاوە هەڵدەگرن
لە سەریاندا راستی و بڕوا
شوێن پێی ڕێبوارانی کاروانچیانی ئاسۆ دەبینم
لەسەر کەژ و .. لەناو بەفرا
بە بڕوای من بەهار دابێ
گوڵی نێرگز
لەم شوێن پێیانەدا دەڕوێ.

١٩٨٨-٨-٢٤

شەوانی ڕێبواری بەفر

شەو ختووکەی جەستەی دەدا
شەو پەرژینی ڕەشی بیرەوەرییەکە
خەیاڵی بەجێ ناهێڵێ
شەو بوو هاتن دەستەوانەیان کردە دەست
دوو پێیان بەست.. دوو چاویان بەست
نینۆکەکانیان دەرهێنا
بە بنمیچیاندا هەڵواسی
"کێت لەگەڵە.. کێ دەناسی؟"
شەو بوو جەستەیان ئووتوو کرد
بە جگەرە دەست و دەم و چاویان سووتان
بەڵام ڕازێکی سپییان لێ نەوەراند
هەرچییان کرد کەسێتییان پێ نەدۆڕاند
ئێستاش لە هەورازی بەفرا
ڕێبوارێکە لە گەرمادا.. لە سەرمادا
شەو ختووکەی جەستەی دەدا.

١٩٨٨-٨-٢٦

پانۆرامای جیهانە بچکۆلانەکەم

سەردێڕی هەواڵەکان:
باران دەڵێ: کێڵگەم لە هەور خۆشتر دەوێ.

منیش لە ئاستی بارەشا بێدەنگ ببم
چۆلەکەیەکی هەڵڵەرزیوو لێی خۆش نابێ.

مردن
لە ئاستی مردنا مل کەچ دەکات

گەر دیلیش بم
لە دەڤەری شیعرا ئازاد وسەربەستم
جگە لە دەست.. جگە لە پێ
نەرمە پەڕ و باڵم هەیە!

ئەم سەرەی من پێشانگایە و
تابلۆکان قرمزی پۆشن
تابلۆی یەکەم:
سێ تابووتی نادیار

نووستوویەک، کوژراوێک، مردوویەک
تابلۆی دووەم:
گرمەی هەور
لوورەی زریانێکی تووڕە
ناڵەی نەخۆشێکی تەنیا
پرخە پرخی پێنووسێکی ئێجگار شەکەت
تابلۆی چوارەم:
قەفەزی سنگی شاعیرێک
بەندیخانەیەکی تاریک
تاڤگەیەکی ڕەشی ئەسرین
ترپەی دڵی هۆنراوەیەک

تابلۆی پێنجەم:
زنجیرێک و بەرماڵە شیعرێکی سەوز
پیرەمیردێکی خنکێندراو
دوو سێ پیتی ونجڕ ونجڕ و تێکەڵاو

تانگۆی باران
نەغمەیەکە لە عەشق ئەچێ

خووسان لەبەر شەستەی ئەوینا مردنە
مردن لەناو چەرگەی ئەوینا خووسانە

چەخماخە و هەور لە جەنگێکی بەردەوامدا
زستان دەبێتە سەنگەریان
بەهار ..
دوا گوڵڵەیان پێ هەڵدەوەرێنێ

سوتانیش نەبێ
خۆڵەمێش ئاگردانەکان چۆڵ ناکا
ژیلەمۆ و عەشقی ئاگردان
لە میژە هاوسەری یەکن

تابلۆی دووەم:
ئاسمانێکی نزم نزم
زەمینێکی بەرز بەرز
هەورێکی سەوز
گوڵەگەنم
تیشکێکی پرتەقاڵی کاڵ

تابلۆی سێیەم:
قەفەزی سنگی شاعیرێک
بەندیخانەیەکی تاریک
تاڤگەیەکی ڕەشی ئەسرین

ترپەی دڵی هۆنراوەیەک
تابلۆی پێنجەم:
زنجیرێک و بەرماڵە شیعرێکی سەوز
پیرەمێردێکی خنکێندراو
سێ پیتی ونجڕ ونجڕ و تێکەڵاو

تانگۆی باران
نەغمەیەکە لە عەشق دەچێ
باران
شیعرێکە بە بێ وشە..
مەزنترین شاعیری گەردوون دەینووسێ
کێ لە بیری دێ لە کەیەوە لەم هەسارەیە وشکەساڵییە؟!
کێ لە بیری دێ لە کەیەوە، شاعیرە مەزنەکە
هۆنراوەیەکی بێ وشەی نەنووسیوە!
کێ لە بیری دێ.. کێ!؟

چەخماخە و هەور
لە جەنگێکی بەردەوامدان
زستان دەبێتە سەنگەریان
بەهار..
دوا گوڵڵەیان پێ هەڵدەوەرێنێ

سوتان نەبێ
خۆڵەمێش ئاگردانەکان چۆڵ ناکا
ژیلەمۆ و عەشقی ئاگردان
لە مێژە هاوسەری یەکن

چاوی دەریا
نارِوانێتە کەناری هەمیشە عاشق
تا بتوانی جێی دەهێڵێ و
دەرِوانێتە ئاسۆی نهێنی خەونەکان
چاوی دەریا
نارِوانێتە کەناری هەمیشە عاشق
تا بتوانێ جێی دەهێڵێ و
دەرِوانێتە ئاسۆی نهێنی خەونەکان
چاوی دەریا شەپۆلێکی نەسرەوتووە
دڵی کەنار گاشەبەردێکی مردووە

با رِێگەیە،
هێڵی شەمەندەفەرێکی بێ وێستگەیە
ئەستێرە جێنشینەکان کۆچەرن

هەورەشەوێکی بێ سامانڵ
کلیلی دەروازەکانی ئەم زەمینەم

لە خۆڵەمیشی دڵی خۆرێکدا ونکرد
پەنجەرەکان شەشەکانیان ئاسنینن
بە من ناشکێن

ئەمشەو لەبەر خۆرا نووستم
خەونم بە ئاوێنەوە دی
ئەستێرەکان توانەوە و
تنۆک تنۆک ڕژانە چاوەکانمەوە
گریام.. رابووم
خۆر ڕەنگی خۆی بەخشیبووە
سیمای ماندووم
ئەستێرەش ڕەنگی خۆی بەخشیبووە کەزییەکانم

بەردێکی کوێر
پێی لە ڕێبوارێکی شەکەت هەڵدەکەوێ
کانی .. بە مژە ماچێکی دڵی شکست و هیلاکی دەداتەوە

وەڵامەکان
پرسیارێکی بێ وەڵامن
زۆر پێنووسم دیووە دەگرین
زۆر کاغەز ژەنگ هەڵدەهێنن

منداڵێم قەرزارباری بێشکەی کردووم
ئێستاش کۆڵێ قەرزارباری شیعر و
چاویلکە و کتێبم

بشێ لەدایکبوونم
ئەو ساتە بیت.. کە تیایدا بووم
بشێ.. مردنم.. ئەوسا نەبێت، کە تیایدا بووم!؟

شیعر ئەو نیشتیمانەیە
باوێشکی تیا قەدەغەیە

سێبەری خۆر
لە بیابانی ئەویندا پڕشنگێکە
لە تارمایی خۆشەویستی و خوا بەولاوە
کەس نابینێ
تارمایی عەشق لە خۆر دەچێ!

ئاورینگ.. فرمێسکی بەهارە و
بۆ پایزی دۆستی دەگری
کە هەرگیز بە یەکتر ناگەن!

درێژەی دەنگوباس:

ئەمشەو باران هێندە تامەزرۆی زەمین بوو
ئەوەندە شەیدای کێڵگە بوو
زنجیری پێی
کۆتی دەستی
تەوقی گەردنی بچڕاند و
هەوری دڕاند
بەهێزەوە لیوی خاکی ڕادەمووسی و
بەناخیا شۆر دەبووەوە و
خۆی بە ڕەگەوە دەنووساند
من بێدەنگ بووم
بە چاوی خۆم هێلانەکەم دەدی بەدەم ڕەشەباوە
چۆلەکەکان دەنووکی تیژیان لە جەستەی با دەگرت و
جریووەیان عەرشی دەهێنایە لەرزە
بوومەلەرزە
ماڵۆچکەکەی بای دەڕووخان
ئا ئێستاکە
"با"ش وەکو من و چۆلەکە بێ ماڵ و بێ دەرەتانە
"با"مردوویەکی زیندووە
"با" هەناسەی سوارە
من بووم بە شیعرێکی باڵدار
دنیای بچکۆلەم تەی دەکرد

باڵەکانم لە دیواری دنیا دەخشا
سەرم لە دیواری دنیا دەخشا
سەرم تابلۆکانی دەخستە بەر ڕووناکی چاوی خۆر
چاوم لی بوو
سێ تابووتی خڕ دابەزین
سێ جەستەی تێک شکاویان تیا پاڵخرا بوو
لە پەنجەرەی قەفەزی سنگی یەکەمیان
خۆرەتاو باوێشکی دەدا
لە دووەمیانا پرخەی دەهات
لە سێیەمیاندا خۆر گیرا
بنمیچی گەردوون دابەزی
زەمینەکەی بەرز بووەوە
دیوارە بازنەییەکانی هەر خەریک بوو بێنەوە یەک
دنیا هێندەی باخچەی حەوشەیەکی لێهات
تیشکێکی کاڵ دنیا بچکۆلەکەی پڕ کرد
هەورێکی سەوز کێڵگە بچکۆلەکەی ماچ کرد
گوڵەگەنم
گوڵەکەنم
مردن بە کلیلەکەی دەستی
تەق تەق لە دەرگاکەی دەداین
نە ئێمە بۆمان کردەوە و
نە کلیکە ژەنگاوییەکەش کرنۆشی بۆ ئارەزووی برد

هەور گرماندی.. بیکەنەوە
زریان تووڕە بوو.. قیژاندی بیکەنەوە
شاعیرێکی تەنیای نەخۆش
لە پاڵ پینووسێکی شەکەت
لە ژوورێکی کاغەزینا
بە کۆکە کۆک
دەیناڵاند.. نا.. نایکەمەوە
لە قەفەزی سنگییەوە
بەندیخانەیەکی تاریک.. ملیۆنێ وشەی دیلکراو
تاڤگەیەکی ڕەشی ئەسرین
ترپەی شیعرێکی قژ زیوینم دەبینی
شیعرێکی قەرسیلی پاراو و
زنجیرێک و
وشەی خۆشەویستی ئەنجن و ئەنجن کراو
لە پاڵ "نالی" حەزرەتە و
کۆتاییان بەدوا تابلۆی پێشانگاکەی سەرم هێنا

بیروڕا:
زەوی و ئاسمان دوو زلهێزن
لە تەمەنی ئەستێرەوە لە کێشەدان
منی لاواز و بێ پەنا وەک گوریس لە دوو لاوە رادەکێشرێم

پەردەی شانۆکانی زەوی ئاسنینن
بە زەحمەت هەڵدەدرێنەوە

گوناهەکان.. جلی بەنوێژ دەپۆشن و
تاوانکارەکان بەرماڵیان بۆ ڕادەخەن
هەڵەکان دەچنە قاوغی ڕاستەوە
درۆکان دەخرێتە قۆزاخەی ڕاوەوە

بشێ ئەرکی چاو هەر بینین و
ئەرکی گوێ هەر بیستن بێ؟
بشێ چالاکی زمان هەر وتن بی و
چالاکی دەست هەر کردن بێ؟

جەستەی سڕ و لە ئاگرا خۆشەکراو
نە لە چززەی ژیلەمۆکان ڕادەچڵەکێ و
نە هەست بە گۆرانییەکانی بەفر دەکا

لەو ڕۆژەی کارگەکانی بیرمان دەگرێ
دەمانەوێ خوایەکی پاک
خوایەکی جوان دروست بکەین
هەتا ئێستا هەرچی خوایەکمان دروست کرد
لێمان هەڵگەڕاوەتەوە و.. بووە بە بت

دەریا کاتێ دەتوانێ شانازی بە شەپۆلەوە بکا
توانیبێت تینوێتی من و بیابان بشکێنێ

ڕێگا بەسەرمدا دەڕوا.. و
پرد بەسەرمدا دەپەڕێتەوە
دەچمە سەر شانی تابووت و مردن دەنێژم.

نە ئاو تینوێتی دەشکێت و
نە ئاگری سەرما بردوو گەرم دەبێتەوە
تەرزە شەڵاڵی عارەقە
"با" بۆ تۆزقاڵێ هەناسە سوێی بۆتەوە!

جەستە تەنیا لە خیابانی تابووتا
هەست بە ژیان و
لە گۆڕستانا هەست بە خۆشەویستی و
ئارامی و قەناعەت دەکا.

ئەو دەستانەی کە نەمتوانیووە بیبڕم
هەرگیز ماچم نەکردووە!
ئەو گۆمەی تینوێتیم دەشکێنێ
بەردی تێ دەهاوم
نەشڵەقێ.. چووزانم گۆرانی چی دەڵێ!

خۆر نەزیفە و
هەرچی تیشکی نارنجییە لە جەستەیدا
داچۆڕاوە
ئاسمان خاڵی بۆتەوە
سیمای .. شین.. شین.. داگەڕاوە!

جەستەی بچکۆلەی دنیاکەم
گوڵەزامی قاوەیی و
گوڵەعەشقی شەرابی دەگرێ

دواهەواڵ:
بە پێی ئاژانسی دەنگوباسی جیهانە
بچکۆلەکەم
بڕیاڕ وایە
ئەم زەمینە بێ سەرەتا و کۆتاییە
بکرێتە باخچەیەکی جوان
منیش دەڵێم:
ئاخۆ دەکرێتە باخچەی گوڵ.. یان ئاژەڵان
بەم شێوەیە کۆتایی بە پانۆرامای جیهانەکەم هات
ئێرە دەنگی ناخی منە!

١٩٩١-٣-٢
کفری

وێران

دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و
دەبن بە نیشانەی کۆ
دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و
دەبن بە هێمای خاچ
دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و
دەبن بە ئاماژەی هەڵە
دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و
دەبن بە بڕیاڕی نەء
دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و
دەبن بە نیشانەی هیچ
کۆ
خاچ
هەڵە
نەء
هیچ
دیسان هەڵە چەقی دنیای هەرەم ئاسایە
سۆلافێ لە چاومەوە دەڕژێتە ئاسمان
باران و قژم خوشکن

بەم پەنجانەم کاغەز وێران دەکەم
دێڕەکانم تا ناکۆتا درێژن و
ناکۆتە تەرییە بە پەنجەم
تاڵەکانی قژم .. شانەکانم دەکەن بە خێوەتی برین
برینێک و برینێکی ترم دڵداری یەکن
لە ژێر بارانی تراویلکەدا ژووان ساز دەکەن
لە ژێر چەتری ئاسمانێکی خۆڵەمێشیدا پەیمان دەبەستن
پێڵووم چەقۆیە و.. گلێنەم هەسان
شەوان دیدارمان خەڵتانی زامە
زامەکانمان شەلاڵی خەڵوەتن
خەڵوەتەکانمان خزمی مردنن
مردنمان تژییە لە ژیان

برژانگمان مۆمە و.. گلێنە تابووت
ڕووبارەکان لەسەر ئەم تەرمە ڕووناکە سۆز دەکەن
ماسییەکان ئاوازدانەرن
شەپۆلەکان.. ئۆرکێسترای زەمەنن

ئەم ئاگردانە دەڵێی شوێنەواری شەڕەتۆپەڵە
دەڵێی کاروانی ئەستێرەی تواوەیە
سوتان، لە حەژمەت گریان.. هەرەس دێنیَ!

زەینم دەتوێتەوە!
هەموو زامەکانم دەبن بە چاو و
هەموو چاوەکانیش
بە بەردەم خۆرنشینێکی سەوزدا تێدەپەڕن
تاریکی گلێنەیەکی ڕژاوە و.. لە بۆشاییدا کۆبۆتەوە
ئەو زامێکی هەوکردووی تواوەیە
خەو سێدارەی هزرە!

هیچ بە قەد دەنگی پەپوولەکان ڕووناکی کاس ناکات
سکاڵا هوتاف دەکێشێ
زەمەن سەرئاو دەکەوێ
بڵق دەخنکێ

هیچ بەقەد بێدەنگی ڕاستی نیگەران ناکات
ژێ دروشمەکان دەژەنێ و
کات دەتەقێتەوە و
شوێن شەهید دەبێ!

پەیامە بێڕەنگەکان
شەقامەکانی کاغەز تاوتوێ دەکەن و
قەڵەم و
شۆستە و

دیوار
یاساغ دەکرێن
گشت لاپەڕەکان دەبن بە پەناهەندەی بەرگ
نووسین لە قۆزاخەوە بە ئازادی دەدوێ
دەگریێ.. پێدەکەنێ.. سەما دەکات!

ئەم گەڵایانە لقی ئاگریان گرتووە و پشکۆ تامی کەڕووی نان دەدات
ڕۆح دەحیلێنی و.. جەستە تەوێڵەیەکی شێدارە!

دوو هێڵ یەکتری دەبڕن و دەبن بە نیشانەی کۆ
یەکتری دەبڕن ودەبن بە هێمای خاچ
دەبڕن و دەبن بە ئاماژەی هەڵە
دەبن بە بڕیاڕی نەء
بە نیشانەی هیچ
خاچ
کۆ
هیچ.. یەکسانە بە .. هەڵە
خاچ
کۆ
نەء .. یەکسانە بە.. هیچ
...
١٩٩٤-٦-٣

ماچ و خاچ

نینۆکی ڕامان بە لەشی شەودا دەچەقێ و
زام دەبێتە ئەستێرە
هاوسەرەکەم دەڵێ:
"چەند خۆشە شەوان خرمەی باران بتنوێنێ و
سپێدە تەزووی ماچ بێدارت بکاتەوە"

ڕۆژانێکە،
ئەستێرە خۆی بە تاڵێ تریفەوە هەڵدەواسێ
ماچ دەدرێ لە خاچ
باران لە دەروازەی دێبەری ڕۆحدا
دەرۆزەی تنۆکێ ئاو دەکات
ئاگردانی ئامێز لە تاراوگەدا دەڕچێ
لێوەکان کاڵبوونەوەی ماچەکان تۆمار دەکەن
ماچە کۆچەرەکان سروودی خەواڵوون
تیشکەکان بە سازی نامۆیی دەیانژەنێ
ئاوازەکان با دەیانبات

هاوسەرەکەم خەون بە نووستنی سەر بانێژەیەکی گڵینی
گەرمێنێکی سەوزەوە دەبینێ
تا چاوی پر کا لە ئەدگاری بێچووە ئەستێرە
تا جەستەی پڕ کا لە شەوبا
خەون بە گردێکەوە دەبینێ
سوخمەیەکی چنوورینی لەبەردا بێ
خەون بە دایکێکەوە دەبینێ
درمەکانی لێ تەکیبێتەوە
بە باوکێک
ئەفسانە بێ ماناکانی بیرچووبێتەوە
کڕنۆشی بۆ بتەکان لەیادکردبێ

دیوارە گوڵینەکانی ژوورە پاکەتئاساکان
بەربەستی نێوان ئەستێرە و جەستەن
بۆکڕوزی وەرزە سووتاوەکان بەناو گڵی گەرمێنەوە
دەگاتە رۆحی من!
شەوبا دەخنکێ!
گردە چنوورپۆشەکان میوانداری دایکە فێلێهاتووەکان و
باوکە ئەفسانەییەکان دەکەن
مەودا بێماناکان کەوشەنی نێوان رۆح و جەستەن

مەودا بێماناکان کەوشەنی نێوان ڕۆح و جەستەن
بۆشاییە قژ ئاڵۆزکاوەکانی تاریکی
سنووری نێوان ئەستێرە و دیدەن
شێوە دزێوەکانی هەور
باران لێڵ دەکەن
لێوە بزمارینەکانی دووری
ماچ دەدەن لە خاچ

١٩٩٤-٦-٢٦
فاڵشۆپینگ

هەڵوەرین

ڕستەیەکی سڕاوە
دیوارێکی هەرەسهاتوو!

ڕێگا دەبێتە پەرستگای هەنگاوی سەرکەش
گڵۆپێک.. لە سەر ستوونێکی کارەبادا تیشک دەفرۆشێ
دەرۆزەکەرێک پاڕانەوە هەڕاج دەکات
شۆستە لە ژێر باری قورسی عەشاماتدا پشتی کووڕ دەکاتەوە
سێوێک بۆ دەستی بچکۆلەی منداڵێک دەگریی
گالیسکەیەک لەبەر دەرگای مزگەوتێکەوە
تابووت دەگوێزێتەوە
زیندوویەک چاڵێکی لاکێشەیی باریک بۆ خۆی هەڵدەکەنێ
فیشەکێک.. چەپکێک دڵ دەدا لە پەرچەمی تفەنگ
قەڵەمێک.. ڕۆژنامەیەکی سیاسی دەخوێنێتەوە و..ئێڵنج دەدات!
شیعرێک.. بە بۆنی گوڵەگەنمێکی برسی دەبوورێتەوە
من ئاسمانێکم دەویست
لە تاریکیدا خەونی تریفەیی ببینێت و

لە ڕۆشناییدا چاو لە ڕاپەڕینی تیشک بکات
من زەمینێکم دەویست
گوێ لە ڕازی پەلکەگیایەک بگرێت و
سکاڵای گەڵایەک بخوێنێتەوە
لە دەریای پڕ تەقینەوەی رۆژدا.. ماسی خۆی دەکوژێ
گلێنەیەک بە شوێن دڵۆپەفرمێسکێکەوە
لە ئەدرەسی گریان و گومان دەگەڕێ!

من نەمدەویست پەنجە کەعبەی پێنوس چۆڵ کا و
هەسان بکاتە بەرماڵ و.. ڕاستی بێنوێژ کا
بەردیان تەڵخ کرد
ڕووباریان کردە پەیکەری بێگیان
پەتا بەناو گەردیلەکانی خۆردا گەیشتە رۆحی خانی
مەم مرد و زین خۆی کوشت
بوومەلەرزە بەناو خانەکانی بادا گەیشتە رۆحی نالی و
شارەزوور بوو بە شارە زەردەواڵە
تاڵیی هەڵدەقوڵێ

من تەنوورێکم دەویست.. بیر ببرژێنێ
تەنافێک.. بەشی هەڵخستنی حەقیقەت بکات
پشتوێنێک.. ناوقەدی درەخت ببەستێتە بوونێلی پڕمانا
قەڵەمێک.. بەناو کۆڵانەکانی دەنگدا بانگ بدا و

بەناو تونێلەکانی ڕەنگدا بگاتە ئاسمان!

پردێک.. دوو کەناری زیز ئاشت دەکاتەوە
شەپۆل.. نیگەرانی چارەنووسی وردەماسی قوڵاییەکانە
بەلەمی ڕاوچییەک.. لاشەی ماسی دەگوازێتەوە
گیانی سپی لە بازاڕی ڕەشدا
بە نرخی جوتێ پێڵاو .. مەزاتی لەسەر دەکرێت
من نەمدەویست.. دێڕ کۆڕی شیوەن بۆ وشە بگێڕێت و
پیت پیت بکوژێ
من ئاسمانێکم دەویست.. ئەستێرەی تیا ڕەهابێ
زەمینێکم دەویست.. باخچەی تیا ئازاد بێ
هەناسەی مێروولەیەکیش بناسێتەوە

١٩٩٤-٦-٢
فالْشۆپینگ

کۆلارەماچ

کەرتێکی ئەم تاریکییە بۆ تاپۆی ڕەشی شەو دەگەڕێ و
عەودالّی خەونە
دلّۆپێکی تاریکی لە پێکی غوربەتدا
بەدوای زەردەخەنەیەکی لێو ونکردوو دەگەڕێ
منیش بۆ ئەوەی شیعر ون نەکەم
قەترەی نامۆیی دەتکێنمە نێو دەمی
یەکە یەکەی بەسەرهاتە فێلێهاتووەکان
زەینیشم میوانداری یاد و.. خۆشەویستی و
مردووە بێدارەکانی شارە قاوەییەکەم دەکات

بۆ ئەوەی شیعر ونم نەکات
دێمە باوەشتەوە و
یەکە یەکەی ماچەکانت دەنووسمەوە و
دەیکەمە کۆلارە
کۆلارە ماچەکانی ئاشتی
لێوەکانی ئێمەن.. هەڵدەفڕن

کۆترەکان نزمن
هەڵۆکان نزمن
باڵای هەڵفڕینی ئەوان ناگاتە هەوری ماچە لێوونکردووەکان
ئێرە.. ئەوێم لێ دەکاتە داستان
شەقام ڕێچکە سەوزەکان ڕەش دەکاتەوە
ئەم بازنانە چاوی ڕۆژن
ئەم پێڵووە داخراوانە مێژوون
لەم رووناکییە ناگەم
ئەم تیشکانە لە شیعر و من ناگەن

کوان ئەو ماچانەی سنوور ناناسن و
هەڵوەرین نایانناسێ و
دێن تا من و خۆم.. ئاشت کەنەوە لەگەڵ یەکتر
بە زمانی تیشک.. چاوم دەدوێنن
بە دەستی ڕووناکی پێڵووە داخراوەکان وازدەکەن!؟
گەر بە تەنگ گەردوونەوەن ئاگاداربن شیعر نەمرێ
رۆح قەڵەمێکی ئەفسوناوییە و
جەستەمان وەک هۆنراوە دەنووسێتەوە
گەر بە تەنگ ئاسمانەوەن ئاگاداربن ماچ نەخوسێ
لێو پەیامە و.. قاسیدی عیشقە
نیشتیمانی دڵ بە دیدەنی ئەو دەبوژێتەوە

مردن سەرینی تەمەنە و..
پڕە لە وردەبەردی دەریای لەدایکبوون
ئەم زەنگە ئەبەدییەی بوون
ڕێ لە هاوری مەرگ وێڵ دەکات و..
ژیان دەکاتە ئاڵا

١٩٩٤-٥-١٠
فاڵشۆپینگ

بەردەكان

کاتێ .. کات دەتەزێ
بوار لە ژێر بوومەلەرزەی تەمەنی ژیان
شەو دەکاتە رووپۆشی وەرزەکان
تاریکی دەزێ

ئەو بەردانەی ڕاستییان لە سنگدایە
سەری رۆژەکان دەشکێنن
من دەمەوێ لە هەر کوێیەک بەرد هەبێ.. سەما بکەم
لە هەر کوێیەک بەرد هەبێ
توورەکەیەک شیعر
بخەمە ژێر باڵی تەمەنمەوە و.. دەرۆزە بکەم

من سواڵی ڕووناکی دەکەم
لەبەر دەرگای ئەستێرەیەکدا بۆ چۆڕێ تریفە
عومرێک دەوەستم
لەبەر پەنجەرەی خۆردا.. تا بێکۆتا دەپاڕێمەوە
تا زەمیلەیەکی پڕ لە هێشووی گەرمی و تیشکم دەداتێ
لە توونێلی کازیوەدا

کە پیاڵەیەک ڕووناکی لە چاوی مانگەوە دەڕژێ
کە زەنگیانەی بولێڵ لە کۆشی خەونەوە دەڕژێ
من کۆشی بۆ دەگرمەوە
دەیانەوێ لە سەرابێکدا زەمەن بشۆن
دەیانەوێ لە دۆڵێکدا لووتکە حەشار دەن
لە بۆشاییدا ئاسمان ون کەن
لە سروودا دەنگ بدزن
لە مندا شیعر بکوژن
لە بەردا ڕاستی خەڵتانی خەو بکەن

کات دەتەزێ
لاڵبوون لەسەر شانۆی خاکدا
باسی مەرگی شوێن
بۆ جەماوەری تاریکی دەگێڕێتەوە و
شەو دەبێتە مامان و.. ئەستێرەیەک دەزێ

کوڕکوڕێکی خۆڵەمێشی
بە دەنووک هێلانەکەی خۆی دەڕوخێنێ
ئەفسووس.. ئیدی درەختێک دەرگا لە چۆلەکە ناکاتەوە
شەونمێک لێوی گەڵا تەڕ ناکا
ئەفسوس
ماچ دەبیتە پەیامی جەنگ

لە نێوان بزوتنەوەی گوڵ و.. هێرشی دڕکدا
تیشک دەبێتە قاسیدێکی بێ سەر
لە نیوان کۆمەڵگەی تاریکی و.. تاراوگەی رۆحدا
بێدەنگی پەیامە سووتاوەکان دەگەیەنێتە مەملەکەتی شەو
کات.. هەڵدەخلیسکێ
شوێنیش دەیبەستێ
هۆن هۆن ئاڵا وەک فرمێسک هەڵدەوەرێ
دەسک دەسک مێژوو وەک قەرسیل دەسووتێ

١٩٩٤-٩-٢٦

دواڕۆژی رابردوو

لە سەمای ئاگرێکەوە
فێری لەراندنەوەی دەنگی یاخیبوون دەبووین
وەکو بیر دەدرەوشایەوە
وەنەوزی سێبەرێک هۆش سڕ دەکات
لەنجەی قەرسیل.. ڕاڤەی بوومەلەرزەی برسێتی
بۆ هەورێکی مانگرتوو دەکات

دارستان دەڕوا و.. دارستانی تر دێ
گەڵا ڕابردووەکان ماچی ماڵئاوایی
لەسەر گۆنای درەخت بەجێدەهێڵن
فارگۆنەکانی دەریا.. وردەسەرنج لە نیگای ئێستاوە
دەگوێزنەوە بۆ دوارۆژی رابردوو

دوێنێ،
ئێستایەکی ڕەش و
سبەینێیەکی سەوزە
دوێنێ.. دواڕۆژێک بوو

چراکانی منارەی دەنگ.. ڕووناکییان پێ دەبەخشی
سبەینێ.. ڕابردوویەکی دێرینی پڕ لە نسکۆیە
ئێستا ماچەکان وەک لێوەکانی دوێنێ هەڵدەوەرن
چاوە قەوزەییەکانی گۆم
سەرنجەکان زیز دەکەن
نووک لە پینووسی شیعرێک جیا دەبێتەوە و
خۆی دەسووتێنێ
لێوی سروشت.. ماچی ئاگرینی بۆرکان و
گۆنای لافاو گڕی دەدا
پەنجەکانی ئاسمان
تاڵ تاڵ تریفەی پرچی ئەستێرە دەهۆننەوە
ئێستا
گەشبینی جلەئاوییەکەی خۆی
لە حەوزی قەتران هەڵدەکێشێ و
پشتوێنی تاریکی دەبێتە کەمەربەندی ئەم رۆژە نەزیفە و
تیشک لەبار دەچێ
کێو دەڕوات و.. کێوی تر دێ
بنار پەنجەتووتەی لووتکە دەگرێ و
بە دووی هەورێکی تۆواوە دەکەون
بەرد دەڕوات و
بەردی تر دێ
پێڵووی بەرد وەوز ناناسێ

دڵی ئەم بەردانە
لە پێکی کاتەکاندا ناتوێنەوە
نێو لەپی بەرد پێشەکی مێژووی خۆڵی تێدایە
سبەینێ چڵێ ڕووناکی
لە قژی ڕەشی خۆر دەدەین
تا ئیتر ئێڵنجی تاریکی نەدا و بەم کۆکەڕەشەیە نەمرێ!

تیشکی سووری سەر گشت شەقامەکان هەڵکەن
با زەوی بوەستێ و
وەک گالیسکەیەکی تەرم هەڵگرتوو ڕانەبووری
دوێنێ،
زمانی جەستە وتی: دوارۆژ گوزەرا
دوارۆژ ڕابوورد.. وەک بەرد و چیا
وەک دار و دەریا!

١٩٩٤-٦-٩
فالْشۆپینگ

خۆشم دەوێی.. کەواتە من هەم

ئەم جەستە ڕووبارەم لەم چەقەڕێیەدا نوێژ دەکات
ماسی لە ئاو دەپارێتەوە
ماسی خزمی رۆحمە
ئەم بۆشاییانە پڕن لە بوونت
تامەزرۆی بینینی شتە پڕ مانا و نەبینراوەکان دەکەم
رۆح
وزە
تۆ
لە ناو ڕووناکیدا بۆ نهێنی نیوەشەو دەگەڕێم
لەناو بازنەکاندا بۆ دەرگا
لەناو بادا بۆ پەیام
لە ناو خۆمدا بۆ
تۆ
رۆح
وزە
تاڵە پرچێک پردێک دەنووسێتەوە
پۆلێک دەریا لە ئاسۆدا
وێنەی کۆتر هەڵدەفڕن

کازیوە کۆرپەی کام تیشکی لە خۆر تۆراوە
بە چاوی قەڵەم
سەیری هۆش دەکەم
لە سەرتا
بەدوای شتە بێڕەنگ و نەبینراوەکان دەگەڕێم
خۆم
وزە
رۆح

١٠-٤-١٩٩٤

وەرن
با هەموومان
یەکتریمان خۆش بوێ

بۆشاییەکی بەرین لە نێوان خۆر و تاریکیدایە
باوێشک.. مەودای نێوان خەون و دارستانە
پەڕەکانی نێرگز دەستەسڕێکی شووشەیین
بۆنی بارانیان لێ نایە
گەڵا بەرماڵێکی تەسکە.. بەری کڕنۆشبردن ناکا

رووبارم گرێدا.. وەک فەقیانەیەکی نهێنی تیا حەشاردراو
دەریام بەستە پشتی بوراقی هۆشەوە
زیخەکان
هاوارەکانیان ونکردووە
رۆحم چاڵاوگەی بارانی تیشکە
جەستەم ئاوێنەیە
بەیانیان خۆم لە شەتاوی شەونم هەڵدەکێشم و
لە کەناری ڕۆحتدا پاسارییەکانی کێڵگەی شەو هەڵدەفڕێنم
بە سەوزایی گەڵا. چاوەکانم دەسەوزێنم

به پەنجەکانی هۆشم لەوحەی تاریکی دەسڕمەوە
من هاتووم و
تازە دەست لە پەلەوەرە نیگەرانەکانی دارستان هەڵناگرم
باڵی هەموویان بە خەنەی وەنەوشەیی دەڕەنگێنم
دڵی هەموویان بە ئاوریشمی شنە دەپێچمەوە
وەرن با هەموومان یەکتریمان خۆش بوێ
یەکتریمان خۆش دەوێ
خۆش بوێ
خۆش!

١٩٩٤-٩-٥

نامەیەک بۆ حەزرەتی نالی

کراسێکی وەنەوشەیی، کەوایەکی ڕەشی سادە
سوخمەیەکی ئاڵی گوڵڕەنگ
- ئەم شۆخە دەناسیتەوە؟!
حەبیبەیە و.. من لە چاوە خێل و قیچەکانیا دیلم
پەیژەم نییە بەسەریا بەرەو لوتکەت بێم
دەستنوێژێکی پاک هەڵگرم
ئایەتە شیعرێکی مەزنت بخوێنمەوە

نالی مەزن
گوێ لە هاژەی شیعری منی کچت بگرە
ڕەنگە چۆڕێ شیرینی بێ و.. تاڵاوی دەمت لا ببا
ڕەنگە ئاوێکی سازگار بێ و
تینوێتی تۆ و.. حەبیبەکەی تۆ بشکێنێ
ڕووخسارێکی: زەردی سەوزباو
پرچێکی: بژ و ئاڵۆزکاو
پێستێکی: لینج و لاواز و
جەستەیەکی: داهێزراو

- بشێ ئەمە ئافرەت بێ؟!
ئەمە سروشی شیعرێکی پەمەییە
لە سەر جووت مەمکی بڕاویا
کوندەپوو شەوانە دەگریی قژی جەنگەڵێکی چڕە و..
ڕۆژی سەدان ئەنکیدۆی تیا حەشار دەدرێ
چاوەکانی جووتێ ئەشکەوتی شێدارن
بە ڕۆژی نیوەڕۆ.. ئۆدیب تیایا گوناهی سەدبارە دەکاتەوە
ئەبولهۆل هێشتا هەر ماوە و لە تخووبی ئەم شارە دوکەڵاوییە
گرەو لەگەڵ ڕێبوارە برسییەکان دەکات

"بەیانیان: چوار پێی هەیە
نیوەڕوان: بە دوو پێ دەڕوا
دەمەو ئێوارەش بە سێ پێ
ئەبێ چی بێ؟!"

دەنگ: گڤەی با
ڕەنگ: تەپ و تۆز
شوێن: جێیەکی خڕی وەک تۆپ
کات: نیوەڕۆیەکی تاریک
- ئەمە یان کەلەسەری کوژراوێکی بەر خۆرەتاوە
- یان پەیکەری شیعرێکی بۆ برسییەکان داڕێژراوە

سەمای سەوز

ئەم زامانە دەنگن.. دەنگ
ژانەکانیشی دووکەڵن
سوتانی گیتار ئێشی ئەو ئاوازە ئاوارانەن
کە هەورەکان دەیانژەنن
گریانەکانی گیتار
بۆ مەرگی ئەو گۆرانییانەن کە با دەیانچڕێ

تابلۆی ژێیەکی بچڕاو بە چرپەیەکی دەنگئاسا
ڕایگەیاند
گشت گۆرانییەکانی دنیا خۆیان سووتاند
گشت هۆرەکان.. سۆزەکان.. قەتارەکان
بوونە پەناهەندەی بێدەنگییەکی تاریک
قرچەی قەرسیلێکی ساوا.. گوزارشتی لە لاڵی شیعر دەکرد
هەنیسکی قەڵەمێکی چاوکز.. لە مەرگی کاغەز دەدوا

زامەکان دووبارە تەقینەوە
چاڵەکانی جەستە سەدبارە گۆرانییەکانیان شێت کرد

مۆمەکان کوێر بوون
مۆمەکان دەرگاکانیان لە قەڵەم داخست
کتێبە ماندووەکان چراکانی بیریان کوژاندەوە و
زمان نووست
سەرینە کاغەزینەکان.. سەری دێڕەکانیان بەجێهێشت و
چاو بوورایەوە
ڕیزی وشەکان لە ئاشبەتاڵی هۆشدا خۆیان هەڵوەشاندەوە و
بیر هەڵوەری
دارسنەوبەرەکانی ڕۆح
گەڵا چاوگەشەکانی ڕووناکی
لە بۆشاییەکی زیویندا هەڵدەواسن
گڤەی با.. گۆرانی بوو
باڵای سەوزی سەرووی دەلەنگاندەوە
گەڵا گوارەی شۆڕەبیە قژکورتەکانی سروشت بوو
لەگەڵ لەنجە و سەمای سەوزی باخچەدا هەڵدەلەرزی!

دەنگێکی نزیک.. رۆح گرژ دەکاتەوە
سەرچاوە تاڵەکان
ئاوازە شیرینەکانیان خنکاند
لە پیشانگای گیانە ماندووەکاندا
تابلۆ.. رەنگ دەکوژێ

پاڵتۆی شیعرەکانم دادەکەنم
بە رووتی دەچمە ژێر بەفری رەنگبزرکردووی چیا و
سەمایەکی سەوز دەکەم
سەماکان مردوون
سەماکان لە جوڵە و هەست تۆراون
ئای .. ئیتر جەستە شێت نابێ
ئیتر جەستەکان سەماکان نانووسنەوە
ئیتر بومەلەرزەی هۆش مردووەکان نابزوێنێ!

لە شێتبوونێکی سەوز دەگەڕێم
تا گەردیلە پەرتەوازەکانی رۆح کۆکەمەوە و
وەک پەپولەیەکی کێوی بۆشاییە نارنجییەکان بکەمە شانۆ
وەک هەورێکی بزێو.. باکان بکەمە بێشکە
گڵکۆکان ئەو لانکە ئەزەلیانەن ، پڕن لە ڕۆحی کۆرپە
لافاوێکی ژەنگاوی لێرە بەجێی هێشتوون
لانکەکان ئەو تابووتە شکاوانەن
پڕن لە جەستەی پیر
لە شوێنەواری بوومەلەرزەیەکی هێمن دۆزراونەوە

هەورەکان دەشکێن.. وەک پیاڵەی مۆری شەرابێک
دەریاکان دەکشێن.. وەک پشتوێنی سوتانی دەغڵ
مەرگیش.. نوێ بوونەوەی عەشق و لەدایکبوون دەنووسێتەوە

وەک سەرنجێکی پەیامئاسای شیعر
وەک زەردەخەنەی عاشقانەی سروشت

سەماکان چڕۆ دەکەن
لە وەرزێکی نادیاردا..
خووناوەکان ڕوونی خۆیان دەبەخشنە لێو
سەماکان
سەما سەوزەکان
سەما هەڵواسراوەکان
سەما دەکەن.

١٩٩٤-١١-١٥

میدالیا

هۆرەی ئەم تابووتە
لە بیدەنگی مردن دەچێ
رۆح ساوایەکی مەزنە و.. لە جۆلانێی گەردووندا
دەستی زریانی زەمەن.. ڕایدەژەنێ

تابلۆیەکی ڕەشە سروشت
پەردەی قەترانی خەون دایدەپۆشێ
گوێ لە بێدەنگی ئەم هێڵ و هێمایانە دەگرم
هەر ڕەنگە و لە مەرگی دەنگ دەدوێ
ئەستێرەکان وێنەی خاچ هەڵواسراون
خۆر چەشنی پرتەقاڵێکی ڕەش .. لەتلەت بووە
عەشق ئەبەدیەتی قووتداوە
ماچ بووەتە هەڵم

گوێ لە ڕەنگ دەگرم
مشتێ هەواڵ دەڕژێتە چاوم
توورەکەیەک خەونی شەپۆلاوی لە هەگبەی هۆشمدا

ڕێی بزربوونێکی تر دەگرێتە بەر
قاچەکانم بیر لە کۆچێکی تر دەکەنەوە

تاوێرەکان پرچی سپی خۆیان دەسکەنە دەکەن
ئۆردوگاکانی ئاسمان پڕن لە خەندەی ڕووبار و
گریانی بەهار
دارستانەکان پڕن لە ماسی
دەریاکان پڕن لە کۆتر

ونبوون تێم دەڕوانێ
من تابلۆیەکم بە دیواری شەپۆلەوە هەڵواسراوم
پڕم لە دەنگی ماسی و
شێوەی مرواری و
قاسپەی هەتاو
سیخناخم لە خەون و بێداری
قا قا هەرەس دێنێ
وەک شەپۆلێکی ڕەق لە کاتی گیاندانا
هاوارەکان
دەستی نەرمی بەزەیی دێنن بەسەر پرچی مەرگا
تەرمەکان شل دەبنەوە
من بە مەرەکەبی سەراب
سەدان جار نیگاری مەرگم کێشاوە و

میدالیایەکی ئاوییم بە دیواری گەردووندا هەڵواسیوە
زەوی بووەتە سێوێکی ڕەش
ڕەش
ڕەش
مەرگ تانوپۆیەکی ئاگرینی نەخشەی ئەوین و
چوارچێوەیەکی زێڕینی ژیانە
بێدەنگی شێتە
هاوار ژیرترە
گەڵا مێژووی دەریای سەرابی نووسیوە
ئەوە بێدەنگی هێماکانە کە باسی سووتان دەکەن
هێڵەکان لە رەنگی قاوەیی خوێنی خواوەندەوە
رژاونەتە سەر ڕۆحی ئاسمان
باس هەر باسی مەرگی ڕەنگە
هەواڵ دەرژێتە چاوەکانی رۆژ

١٣-١٢-١٩٩٤

کلیل

تەنافێکی درێژە .. ژیان
کفنە شۆڕاوەکانی گێتی لەسەر هەڵواسراوە

زریانێکی شل، لە رۆژهەڵاتی کەونەوە هەڵدەکات
چۆڕاوگەی خوێنی مێژووە
هەموو بەیانیانێ مینارەیەک ڕووخانی زەوی دەنوسێ و
لەتە شارێک.. دەبێتە مۆزەخانە و شوێنەوار
هەموو ئێوارانێ.. لەتە قەڵەمێ نوکتەیەکی مێژوویی دەسازێنێ

منداڵدانی فریشتەکان
پڕن لە بارانی ڕەق و.. منداڵی مردوو
مامانەکان بە دەستکێشی ئاسنینەوە
چاوەڕێی سەعاتی سفری لەدایکبوون دەکەن
ئاڵا کفنئاساکان لە بانێژەی گێتیدا دەشەکێنەوە
ئەمشەو.. هەورەبانەکانی دەنگی یاخیبوون کلۆمدراون
دەرگاکان نوقمی ژەنگن
تاریکی کلیلێکی شوشەیی ڕەشە
یاخیبوون میدالیای پیرۆزە

کڕنۆش دیاری خودای شەڕە بۆ ئادەمە رووتەکان
هەر ئادەمە و بۆ ئادەم دەنوشتێتەوە و زەوی دەبێتە دۆزەخێکی خڕ
کات: رۆژهەڵات
شوێن: رۆژهەڵات
کۆلان دەدرەوشایەوە
تیشک لە ئامێزی زەمەندا
یاری بە پڵپڵەی گوارەی ئاسمان دەکرد
خۆڵ و باران بۆنی یەکتریان دەگرت و
زەردەشت ڕۆحی خۆی کردبووە ڕووناکی و
خاکەلێوەی پێ دەڕازاندەوە
منیش بۆ تنۆکێ ڕۆشنایی
دەریایەک ئەشکم ڕژاند
بۆ پەرداخێ تیشک
چاوەکانم بوون بە سارداوی تکا

کات: ڕۆژئاوا
شوێن: رۆژئاوا
تەرمەکان تەرازوو بوون
قورسایی رۆحیان دەکێشا
هەور پارچەیەک بوو لە شێوەی کراسی مردوو
با تەڵقینێ بوو لە شێوەی پەتا
نە من قژم وەک سەدەکان درێژ بوو

نه مێژووش هێشتا زمانی پژا بوو
گیام دەجوو
سەبەتەیەک هیواش لە ملمدا باسی هەڵواسینی دەکرد
دەرگای ماڵەکان هێشتا لە زمانی داخستن نەدەگەیشتن

شوێن: ڕۆژهەڵات
کات: رۆژئاوا
ئاسیا بەلەمێکی پڕ لە مرواری ڕەشە و
سەوڵ بەرەو لەنگەرگای ونبوون لێدەدا
خەونەکانی زەنگیانەن.. ماسی قووتیان دەدا
گریانەکانی ئاوێنەن.. دەریا دەیانشکێنێ
کلیلی پەنجەرەکانی ئاسیا
لە دەمەو رۆژئاوایەکی خامۆشدا
لە گیرفانی کوونبووی تاریکیدا کەوت و..
ون بوو

شوێن: رۆژئاوا
کات: رۆژهەڵات
زامەکان ..
بوونەتە چرای تاریکییەکی تیشک لە مل
دەروازەکان وازبوونیان بیرچۆتەوە
وەرزەکان پڕن لە تەنیایی و ژیار

ساڵەکان ئاوسن
لەدایکبوونەکان لە درەوشانەوە زیزن
بە هەردوو دەست و هەردوو پێم
بە جەستەم و رۆحم
لە دەرگا شوشەییەکان دەدەم
لەودیوو پەنجەرەکانەوە بەفر بووەتە کفنم
لەودیوو دەرگاکانەوە.. گیان دەدەم.

١٩٩٤-١٢-١

مرواریيەكانی ئاسمان

چاوم تەكيەی دەروێشانی عەشقە هاوڕێ
نە لە زەوی جێم دەبێتەوە
نە ئاسمان لە بانێژەی وەنەوشەیی تابلۆی هەور
دەمگرێتە خۆی
مەودايەكی بزمارییینی نێوان ئەستێرە و كیشوەری ئاوارەییم
نە گريان يەخەم بەر دەدا و
نە فێری پێكەنين دەبم
ئەم زەوییە.. بچووكە، بچووكە، بچووك
نە جێی هەنگاوی شێتانەی تۆی تيا دەبێتەوە .. نە خۆر
زەوی بچووكە و
بێزارم لە دووبارە بينينەوەی چاوئەندازەكانی دنيا
سەرم بەرەو ئەستێرەيەكی ڕووناكتر هەڵدەگرم و
مرواریيەكانی ئاسمان
بۆ قەرەجە چاوڕەشەكانی زەوی بەدياری دەهێنمەوە
ئۆخژنم بە چی بێتەوە؟
چۆن گەرم دابێم..
ئەگەر خۆرەكەم

خۆڵ و خاکی تەمەنێکی بەستوو پۆشیبێتی و
تیشکەکانم.. لە داچڵەکین و دابڕان ئیفلیج بووبن
چۆن نەڕچێم؟
ئاگرستانی ئەوینم بەستوویەتی و
بەفری خۆڵەمێش دادەکاتە سەر منارەی عومری کۆچەکەم و
رەنگی نێرگز و
پەلکەگیا و
گوڵەگەنمم بیرچووبن!
کۆرپە تەریووەکەم
منداڵەگەورەکەم
هاوڕێ..
دەشێ ڕووبدا و..
لە گەشتی نادیاری ئاواتماندا
عەشق و نێرگز و خۆر و نیشتیمان
بۆ ڕەهەندەکانی زەوی بە دیاری بهێنینەوە
بەڵام ئەفسوس
خۆمان ئاوارەین و
هەر بە ئاوارەییش.. دەمێنینەوە.

١٦-١٢-١٩٩١
هەولێر

هەور

شەوێ هەور لەگەڵ شاخا نووست
سکی بە کانییەک پڕ بوو
ئێستا کانی کچی هەقی شاخ و هەورە
ئەی دەریای بێ بن و گەورە، کیژی کێیە؟
وا بە بێ ناز لە دوورگە و پیدەشتەکاندا دێت و هاژەی دێت و
بە کوڵ دەگرییی
بۆ ئاسمان نایە لە ئامێزی سۆزی نێ؟!
بۆ دۆڵێ خۆی ناکا بە پیرەدایکی؟!

١٩٩٠-٦-٢٣
کفری

سرووش

کە بووم بە ئاسمان
پەلکەزێڕینەم لە کەمەری پەیامەکەم بەست و
چوومە ژووانی یەزدان
***

گەر تاوانی بەفر سپێتی و
هی گیا سەوزێتی بێ
هی من کچێتییە!
***

لەوەتی با پیاسە دەکات
چەندین دەریا سووتاون و
چەندین سووتان بوونەتە دەریا
***

لەو دەمەوەی خۆر کۆچی دوایی کردووە
هیچ فریشتەیەک نەزاوە و
هیچ پەرییەک لەدایک نەبووە
***

ئەم نوتەکییە وا قووڵ بێ
گشت قەڵا شەترەنجییەکان دەگیرێن و
ئەسپەکان بە ئاسپایی دەچنە دیوەخان
فیلەکان پێیان هەڵدەخلیسکێ و
شاکان ڕووبەڕووی دەبنەوە لە مەیدان!
***

ئەبابیلەکان.. وەرن
لەسەر پشتی ئەم فیلانە
دانەوێڵەم بۆ ڕۆکردوون!
***

ئەی زاجلە چاو سەوزەکە
ئەم نامەیەم بگەیەنە بەخۆم!
***

ماجەلان
بەم زووانە
دەست بە گەشتێکی نەزانراو دەکات
بەرەو دوورگەی هیچکوێ!

١٩٩١-٨-٢٥

سەرەتا

کۆتایی سەرەتای لێوە هەڵدەقوڵێ
من لە کۆتاییەوە هاتووم
لە گشت ئاگردانەکاندا
باس هەر باسی مەرگی بەفر وپرسەی ئاوە
وا تیشک گۆڕ بۆ سێبەر هەڵدەکەنێ
زامەکان دێڕ بە دێڕ خواکانیان خوێندەوە و
لاڵ بوون
چ میعراجێکی سەیرە
یەکە یەکە تەرمە هەورەکان لەسەر شانی باراندان و
پێغەمبەرەکانیش پۆلێ کۆتری ڕەشن و
بە ئاسمانێکی لێخندا تێدەپەڕن
چ میعراجێکی درێژە
ئەمشەو جەستەم لەناو ئەم زەمهەریرەدا
ئاگر دەگرێ
چ زوقمێکی پشکۆئاسایە چاوم
سێبەر دەبێتە تاراوگەی دیوارەکانی نێوانمان
سێبەر گۆڕ بۆ تیشک هەڵدەکەنێ
لەم سەهۆڵبەندانەدا
باس هەر باسی هێستریای ئاگر و نێرسیسی خۆڵەمێشە
یەک بە یەکی دەریاکان

بیر لە خۆسوتاندن دەکەنەوە
من و ماسی
تۆ و شەپۆل
چەند گیانێکی بێ جەستەین

چ عەشقێکە.. کە ناهێڵێ بمرم
گشت دەریاکان مەنفان.. دەریای ئەوین نەبێ
تۆ هێڵێکی بێکۆتاییت و دەمبەستیتەوە بە بوون
تۆ منت لێوە هەڵدەقوڵێ و
منیش،
تۆ و خۆشەویستی و گەردوون.

١٩٩٢-١٢-٢٨

بەردی ڕەش

لە دووندی شەودا
بەدیار لە دایکبوونەوە دادەنیشم
ئێشکی خەون دەگرم
لە ترۆپکی رۆژدا..
تەپڵەکەکەم پڕە لە سووتووی وشە و
تیپی مۆسیقای پەنجەکانم
کەمانچە و ساز و شمشاڵی بێدەنگی دەژەنن!

ئەمە تاریکییە یان بەردی ڕەشە
کە لافاوی جەستە بە مەداریدا دەسوڕێتەوە و
عیبادەت دەکا!
ئەمە دوکەڵی شەونمە
یان هەناسەی بارانە کە گەردوونی پڕ کردووە لە تەم؟!
ئەم گۆزەی زەمەنە کوون کوونە
رۆژی لێ دەڕوا و.. شەوی لێ دەڕژێ
تاریکی پاڵتۆی جەستەی لەبەر رۆحم داماڵیووە
گیانم ڕووت و قووت پیاسە دەکات

سەدای پیکەنینی زامیش کاسی کردووم
هەر هاوارە و.. دەتەقێتەوە!
لەدایکبوون تاوانبارە.. یان ساتەکانی شێتبوون و حاڵلێهاتن؟!
پێم بڵێ بە کام خۆر
ئەم سێبەرە بپێوم
بەکام لەدایکبوون، ئەم بێشکەیە ئاوەدان دەبێتەوە؟!

وەرن،
سەرم لە دەریاکان بشارنەوە
با ئیتر جەستەم بە دوویدا نەگەڕێ
جەستەم لە تراویلکەدا بشارنەوە
با گیانم بە دوویدا وێڵ نەبێ
رۆحم لە قۆزاخەی بەرد دا بشارنەوە
با مەرگ بە دوویدا نەگەڕێ
پێم بێژە
ئەمە کراسە دەریا پۆشیویەتی
یان دوکەڵ و خۆڵەمێشە!
پێم بڵێ،
ئەمە جاجمە یان ئاڵا
بەسەر پرد دا هەڵکراوە و دەدرەوشێتەوە!
بە میلی کام کارەسات کاتەکان بپێوم؟!

کاتژمێر سفری پێش مێژوو
ئەم دوکەڵە خەست بووە و بوو بە شەپۆل
ئەم شەپۆلە رەق بووەوە و
بوو بە بێسکە
بە کام لەدایک بوون ئەم بێشکەیە ئاوەدان دەبێتەوە؟!
ئەمە،
تاریکییە یان بەردی ڕەشە؟

١٩٩٢-١-٧

ڕۆژ خەڵتانی تاریکییە!

پەیژە لارە بێکۆتاکان
بەرەو ژێرخانی ڕۆح ڕۆدەچن
لەوێ..
گۆزەی کارەساتەکان کونن
ئەو ناوەیان خەڵتانی ڕووداو کردووە
خۆرەی دڕدۆنگی
گەرای لەبن دیوارەکانی خۆڵدا داناوە
لە ژێرخانی ڕۆحدا..
شارەخۆرەیەک لە جەستەی ڕۆژی داوە و
کردوویە بە شەو

گەردیلەکان سوور دەچنەوە
لە گشت گەردیلەیەکدا دەزوولەی شەقامێکی بەرین
هەنگاوەکان دەبەنەوە سەر شاڕێی بوونێکی نەگۆڕ
دیوارەکانی متمانە ڕووخاون
هەنگاوەکانیان خەڵتانی ونبوون کردووە!

به قەد جەواڵی تاریکی نهێنی لە کۆشی زەمەندایە
گرێکان بە نینۆکی ئاسنین و سەرنجی ئاویی دەکرێنەوە
شەربەی جەستە لێوانلێوە لە تینوێتی
قوڵپ، قوڵپ، قوڵپ
وشکایی لێوە دەڕژێتە جامی خەونەوە
چۆلەکەکان لە پیاسەی بێهودەی سەحەردا
باسی باڵەکانی خۆیان
بۆ کزەبا دەگێڕنەوە
ئاوەدانی ئەوسای دارستان
کە هێشتا گەڵا خەڵتانی سەوزیی و
ئەوانیش نوقمی فڕین بوون

بە چی دەچێ مێژووی گیان
پڕ بووبێ لە ئێوارەی رۆشن
کە ئێستا
دەریا تابووتی شەپۆل و.. ماسی و.. مرواریییە
کەنار، تانوپۆیەکی شکاوی وێنەیەکی لۆچی ئاوە
سپێدە تەقیوە و
رۆژ خەڵتانی تاریکی و سەرقاڵی گریان و زارییە.

١٩٩٤-١٢-١٦

حاڵ

بادەیەک بە دەستی ڕۆژەوەیە
جگەرەیەکی کوژاوە لە توێی دوو پەنجەی
ئەم ئێوارەیە .. هیچ لە ئێوارە ناچێ
دەڵێی عاشقێکە لە چاوەڕوانیدا سوێی بۆتەوە
شەو پێوەرەکانی پەک خستووە
دە پێم بڵێ چۆن زەمەن لە تەنها پێکێکدا جێی بۆتەوە!؟
***

تاڵێ قەڵەم.. بە دەزووی شەوەوە
کراسێکی گوڵمێژوو.. بۆ ڕۆژگارەکانی ئێمە دەدوورێ
کەچی بە بەریان ناکا!
***

کە بێدەنگی لە تیشکی زوهدا نوقم دەبێ
تەن دەبێتە تراویلکە و
گیان
فراوانی گەردوون هەڵدەمژێ!

***

ئێواران
گەردوون وەک دەسماڵ
بە گەردنمەوە دەئاڵێنم و
لە بانێژەی شیعرێکمەوە.. تەماشای بوون دەکەم
***

بەفر
بارانی لەبیر نەبردوومەتەوە
کلووەکان پێش ئەوەی بێنەخوارەوە
خەیاڵم دەیانبارێنێ و
هۆشم دەیانتوێنێتەوە!
***

١٩٩٤-١٢-٢٦

خەونەکانی ئاهورامەزدا

چ کۆتێکە شەو!
چ بەربەستێکە خەو!
لە خەونێکدا خەزان لە گیانی ڕۆژدا
ئاوازێکی مردوو دەدانێ، کەچی
کەس لە مەرگ تێناگا
هیچ کەس
کەس نابێتە گەواهیدەری تاوانەکانی تاریکیی
وتمان کراسێکی شەونمی
دەکەینە بەر گەڵاکان
وتمان،
بەڵام..

چ پەتایەکە قەڵەمی بێگیان کردووە!
ئاهورامەزدا لە کوێی گەردووندا
سەبەتەیەک خەونی ڕشتۆتە باوەشی تاریکی و
زەردەشت لە کوێی جەستەمدا گیان دەدا!

داهاتوویەک دێت
وەک مێروولە
وەک باڵی شەمشەمەکوێرە
داهاتوویەک دەڕوات
چەترێکی چڵکنی داواتە سەر هیوا پیرەکان
کەی لە خەونەکانمدا خۆر بڕوێنم؟
تا لە ئاگاییمدا گوڵی تیشک چرۆ بکات؟

ئەو ژیانەی دووریووتانە .. تەسکە
بە بەری دارستان و داستانەکان ناکات
ئەو ئاوازەی ژەنیوتانە.. نزمە
نە شاخ، نە شەپۆلەکان گوێیان لێی نابێ
با هەموو تاڵێکی گیا
ئەفسانەی سەرفرازی بۆ قەڵەم بگێڕێتەوە
با پێنووس
تێنووسەکان پڕ کا لە داستان

ئەوە چ لێڵییەکە پاکی ئاوی لووش داوە
چ پەڵەیەک بێگەردی ساڵی قووت داوە
چ دەروازەیەک لە دژی کڵاورۆژنەکاندا
تا گەزارە لەسەر پشتە و تاڵەتیشکێکیش نابێتە هاوەڵی؟!
١٧-١-١٩٩٥

هەڵوەرینی باڵەکانیش سروودن

ئەو کاتانەی کە هەور بانگی دەکردم
نە باران منی ناسیبوو
نە من لە چرپەی پەمەیی ڕووبار دەگەیشتم
ئێستا
ڕووباریشم بە رۆحمەوە هەڵواسیووە و
لە بەر باراندا
ماچ و شیعر و تابلۆ
دەکەم و دەنووسم و دەکێشم
گەواڵەیەک بانکم ناکات و
دەڵێی قەت هەور و من.. یەکتریمان نە دیووە و نەناسیووە!

بە کام ئاو ئەم ئاوە مردووە بشۆمەوە؟
بە کام کفن ئەم کفنە دڕاوە بپێچمەوە؟
ئەم گەڵا گەچراوانە
دەڵێی کراسی کاتن و لوول دراون
ئەم درەختە کورتەباڵایانە

دەڵێی تەمەنی بەسەرچووی وێرانەیەکن و
زۆر لە مێژە .. لە بیرکراون!

بە چاوی خۆم بینیم .. با
لێرەوە
لەبەردەم ڕووناکی مۆمێکەوە تێپەڕی
بێدەنگ، بێدەنگ
دەڵێی زمانی گڤەی بیرچووبووەوە
تیشکێکی کاڵ
قژی ژوورە شیعرییەکەمی داهێنا و
بینیم.. سێبەری قەڵەمەکەم
بە سەر دیوارە شوشەییەکەی مێژوومەوە
سەما دەکات

کات.. شکا
بە بەرچاوی شوێنەوە بزاڤ مرد
بە بەرچاوی ڕووداوەوە
مێژوو خۆی خزاندە سۆزانیخانەیەکەوە
بە بەرچاوی جەماوەرەوە خوداوەندەکان رەق بوونەوە
بوون بە بەردی بت

مردن.. ڕیس دەکاتەوە بە خوری

لەدایکبوون.. ژیان دەڕێسێتەوە
دایکان، شیرینەکانی گەردوونن و
بێپەروا، تەشی دەڕێسن!

لە شیعرەوەم بپێچنەوە
با خاک بە مردنم نەزانێ
من بە هۆنراوە
لاسایی سەمای ئافەرێنم دەکەمەوە
کاتێ بە هێمنییەوە
سروشم بۆ دەنێرێ وخەیاڵم دەزێ
کە موچوڕکی ئیلهام سەرتاپام دەگرێ و..
ڕۆحم دەتەزێ

ئاوێنە
جگە لە ڕووخساری دووبارەبوونەوە و بێهودەیی
چی نوێی پێیە!

مشتێ خۆر
لە ئاهەنگی لەدایکبوونی مۆمێکدا
دەڕژێتە ڕۆحی شەوەوە
ئاڵای تاریکی دادەبەزێ و
ئێوارە دەخنکێ!

بەردەکان سوواون
هەموویان عەشقیان بیرچۆتەوە.. هیچیان گۆرانی ناچڕن
شەپۆل ، فەرامۆشی بار کردووە و بۆ کێڵگەی دەبات
بە کام نان ئەم گەنمانە تێر دەکرێن؟

تابلۆ لۆچەکان

زوهد دەریایە.. گەشتە.. بوونێکی پڕ لە بوونە
گەشتێک لە ناومدا
ئەفسانەکانی بە گیان دەناساند و
راستییەکانی بە خەون
ئەوێ دارستانێکە، داری لێ ناڕوێ
دەریایەکە.. کەشتی ناگرێتە کۆڵی شەپۆل و
ماسی نانێتە ئامێزی ئاو
ئاو.. بێڕەنگی خۆی لەدەست داوە
ئاو.. دەنگی خۆی فرۆشتە کەنار
ئاو،
ئیدی بۆ تینوێتی و
بۆ ئاودێری و
بۆ شوشتنەوە و
بۆ هیچ.. دەست نادات
شیعر کەشتییەکە لە دەریای بێکۆتایی دەروون
ڕامان گەشتێکە.. هەمیشە بۆ قوڵاییەکانی زوهدم دەبات

بۆ بۆشاییە پڕتەقاڵییەکانی گەردوون
هەموو وشەیەک
لە ژووانێکی فریشتانەدا
لە عیشقێکی بێسنوورم دەئاڵێنێ و
دەمکاتە باخچەی ڕازاوەی بەهەشت
ئێرە
سەرەتای گەشتەکەم بوو
سەرەتای خەونە دڕکئامێزەکان
سەرەتای سەهەندەیی
سەرەتای مردنێک و سەرەتای لەدایکبوونێکی تر
ئێرە و ئەوێ
گەشتە قژئاڵۆزکاوەکانی دارستان
هەموویان سەرەتان بۆ هەمان داستان
ژیان!
هەموویان لە ئەلفوبێی هەناسەدان
دەستیان پیکردووە و
گەیشتوونەتە ترۆپکی بەخشندەیی ئاسمان
ئێرە و ئەوێ
ئەو سروودانەن
گریانەکانم دەکەن بە گوڵجاڕ و
پێکەنینەکانم دەکەن بە سوتماک

گەشت قاڵبێکە، جەستەی تەواوەی تیا دەبێتە پەیکەر
پەیکەری شێتیی،
پەیکەری گیانکێشان
پەیکەری باخچەی هەڵواسراوی گیان
لە دایکبوونەکان
تابلۆ لۆچەکانی ژیانن و
مەرگەکان لە توێیاندا.. ون بوون دەشارنەوە

چنگێ کات.. دەڕژێتە گەرووی شوێنەوە
مشتێ خۆڵ دەڕژێتە کوانووی رۆژەوە
ئێرە و ئەوێ دروست دەبێت
هەموو کاتەکان بۆ گەشت دەست دەدەن
هەموو شوێنەکان وێستگەی سەرەتان
گەشت کۆتایی نایەت
کۆتاییەکەی لە درزێکی ئەستێرەئاسای شەودا ون دەبێ
ئەودەم هەموو گۆرانییەک بۆنی عەتری دڕدۆنگی لێ دێ
من
هەموو ئێوارەیەک
لە قوڵایی ئەستێرەیەکدا
خۆم حەشار دەدەم و دەگەم بە رۆحت!

١٩٩٥-١-٢٢

باڵ.. لە بۆشاییدا

تیژن،
با دەبڕن و نایانبڕێت
لە بۆشاییە روونەکانی خەوندا
فێری هەڵفڕین و هەڵوەرین دەبن
باڵەکان،
لە بۆشاییە لێڵەکانی ئاگاییدا
وانەی سەرابئاسای ئازایی دەڵێنەوە
بیر لە کۆچ و کۆچ و کۆچ دەکەنەوە

ئەستێرە ئاسا تەنافی تریفە
بۆ ئارەزووی عەشقئاسای ئاسمان هەڵدەخەن و
بیرەوەریە نارنجییەکانی خۆرنشینی لەسەر هەڵدەخەن

ساتەکانی نوێژ،
نوێژەکانی عەشق
دەمبەستنەوە بە بوونێکی پڕ مانا و
لەوێوە دەست بە گۆرانییە بێدەنگەکانم دەکەم
دەست دەکەم بە چنینی خۆر لە سەر دیواری تارمایی و

به کێشانی تابلۆی نەمریی لەسەر سنووری مەرگ و
بە هەناسەدانی ئارام.. لە ساتەکانی خنکان

هەموو ئێوارەیەک
گۆڕێک هەڵدەدەمەوە و
پڕی دەکەم لە سووتووی ئەو ئاواتانەی کە لە باری رۆژ دەچن
هەموو بەیانییەک
وشەکان لە یۆگایەکی پڕ تەجەلادا،
سڵاو لە خۆر و خۆشەویستی و یاخیبوون دەکەن
تەنیایی
پڕم دەکات لە دەنگ و
لە جریووەی کاتە کەرتبووەکانی شەو
خەڵووەت
دەمباتەوە سەر مەرزی لەدایکبوون
باکم نییە کێ پێی وایە پەپووم و کێ پێی وایە پەپوولەم!
لە هۆشمدا شۆڕشی ئەوینێک بەرپایە.
فراوانتر لە بوون و لە گەردوون

١٩٩٥_١_٢٧

بەفر.. خۆری شەوە!

پەیوەندییەکان لە ئەبەدییەت تۆراون
ئەبەدییەت تراویلکەیە.. خەونێکی ئاڵۆزکاوە

لە نێوان خاڵێک و خاڵێکی تردا.. هێڵێکی تاریک
لە نیوان ژووانێک و ژووانیکی تردا.. زیز بوون
لە نیوان عەشقێک و عەشقێکی تردا .. ساتێکی بێهودەیی
لە نێوان بارانێک و بارانێکی تردا.. تینوێتی
لە نیوان شوێنێک و شوێنێکی تردا.. کاتێکی گوزەراوی لۆچ
لە نێوان کاتێک و کاتێکی تردا.. هەڵوەرین
لە نێوان کۆچێک و کۆچێکی تردا.. نائارامیی

بازنەکان،
بۆشاییەکانی گەردوون قفڵ دەدەن
هێڵێکی چەماوە
کڕنۆشێکی تری ژیانە بۆ مەرگ
ژمارە زەبەندەکان
چاو فێری ئێرەیی و گومان دەکەن

سفرەکان، خاڵەکانی گۆنای گەردوونن.. لە ژمارە نایەن!
کۆتایی ناکۆتاکان، ئەمەتان.. لە بازنەکاندان!

بەفر، کلیلێکە
دەرگای داخراوی شەو
لە تیشکێکی بێ خۆر دەکاتەوە
بەفریش جۆرێکە لە ڕووناکی
سەرچاوەیەکە بۆ وزە و هەژان
بەفر.. خۆری شەوە!

شوێنپێکان لە بەفردا..
لە شێوەی چەپۆک.. نیگاری سەرفرازییان کێشاوە
چەپۆکی پێی پیاوە بچووکەکان
لە هی دەستە گەورەکان قورسترن
بەفریش چەپۆکێکە گیای داماڵیووە!
گیاکانیش.. مێروولە
مێروولەش..

هەنگاوەکان.. تیشکی خۆری شەو دەشێلن
یاخین..
سەرکەشن
سەهەندن

لە پەیوەندییەکاندا سەدا ون بووە
بێدەنگی گەردوونی هەراسان کردووە
بێدەنگی شەڕ بە دەنگ دەفرۆشێ
لە نێوان دەنگ و بێدەنگیدا
سترانێک شەڵاڵی ئاوازی مردووە
لە نێوان مێژوویەک و یەکێکی تردا
جەماوەرێک خەڵتانی برسێتییە و
پەیامبەرێکیش.. پەیام دەفرۆشێت!

بەفر کۆترە.. پۆل پۆل دەبارێ
لە نیوان بارینێک و بارینێکی تردا
رۆژ دادەگیرسێ و.. شەو دەکوژێتەوە
لە نیوان وەستانێک و وەستانێکی تردا
وزە دەتەزێ
هۆش چرچ دەبێتەوە
رۆح دەمەیێ!

١٩٩٥-١-٣١
فاڵشۆپینگ

سەردێڕی هەواڵەکان

زەمەن:
دەستەسڕێکی قەدکراوە
لە بوخچەی گەردووندا دانراوە
ئاشتی:
پەیامێکی لوولدراوی ئێستگەی جەنگە
نامەیەکی زۆرخوێنراوەی کارپێنەکراوە
نهێنی:
ئاشکراترە لە ئاشکرا
ئاشکرا، نهێنییەکی بزرە
مەوداکان:
مەودای نێوان ئەستێرەکان
نزیکترن
لە مەودای نێوان مرۆڤی نوێ و.... خۆی
زەوی:
لە ئاکامی کۆبوونەوەو وتووێژ
شێوەی دەگۆڕێ
لە تۆپیکی خڕەوە بۆ موشەکێکی درێژ

مرۆڤی سەدەی داهاتوو
شێوەی دڵیان هەرمێی نییە، دەرزیلەییە
دەستیان هەر پێویستیان نییە.. پێیان نەبوونی باشترە

لەمەودوا
خۆر تیشکی خۆی بە خۆڕایی نابەخشێتە زەوی
مانگ سەری خۆی بۆ مرۆڤ ناکا نەوی!

لەمەودوا
لە جەنگەکاندا یەک دڵۆپ خوێن ناڕژێ
بەڵکە سۆز و هەست و مرۆڤایەتی
جادەیەکی درێژی قەترانیش
چوون بۆینباخی پرسە
بە ملی گەردووندا .. شۆڕ دەبێتەوە

هەواڵەکان
لە سەرچاوەیەکی باوەڕپێکراوەوە هاتوون
ئاژانسی جەنگی سێیەم رایگەیاندوون

١٩٩٥-٢-١

ئەو پردانەی ناگەنە هیچکوێ!
پردی چارەنووس

دەبووایە یەك ڕێ،

لە دووڕییانی کۆچ هەڵبژێرم!
کۆچی دوایی،
یان عەشقی هەتاهەتایی!!
ئەڤین
بۆ هەتاهەتاهەتایە،
کۆچی عەشقی کرد بە چارەنووسم
لەناو ئەڤینداراندا،
منی هەڵبژارد بۆ سەردەستە!
چەند شادمانم کە جوانی وڵاتمە و،
هۆنراوە ماڵمە و،
وشە، ژوورە ڕووناکەکەمە و
پیتەکان،
ئەو پەنجەرانەن لەبەردەمیاندا دادەنیشم و،
هەتا دەتوانم لێیانەوە دەڕوانمە تۆ!

پردی سەراب

بڕیارم داوە بڕۆم
بەسەر ئەو پردەدا دەپەڕێمەوە،
کەئەودیووم نابەستێتەوە بە ئەمدیووم!
لەم دیوودا بەخت نەیارە!
یاریمان لەگەڵ ناکات!
ئەو دیوو،
ئۆقیانووسێکە لە بریسکە!
تا چاو هەتەر کا، ئاوەدانییە، ئاونگە!
بەخت یارە، و
منداڵئاسا پێکەوە یاری دەکەین!
بڕیارم داوە بڕۆم!
بمبوورە کە بە بێ تۆ دەڕۆم!
بەڵام خاترجەم بە، کە دەڕۆم..
خۆمت لا بەجێدەهێڵم!
بە بێ خۆم دەڕۆم!
من بە بێ تۆ و بە بێ خۆم لەم پردە دەپەڕێمەوە!

پردی پەیمان

لەو پەیڤانەت ناگەم کە ڕاشکاوانە،
ڕێك و ڕەوان پێمیان دەڵێی
تەنها و تەنها لەو پەیڤانە دەگەم
کە هێشتا نەتگووتوون و،
کە هەرگیز بە منیان ناڵێی!
ئەو پەیڤانەی
کە پەیامی پەیمانێکن و
پێکەوەمان دەبەستنەوە!
ئەو پەیڤانەی ،
کە هەرگیز نابن بە کەلەپچە و کۆت و،
هەرگیز نامانبەستنەوە!

پردی پەشیمانی

پەشیمانم لەو ساتانەی کە هێشتا بەسەرنەچوون،
لەو ڕۆژانەی کە ڕۆژێ دێن و،
وەك نەهاتبن ئاوا دەبن!
پەشیمانم لە تەمەنی داهاتووم،
کە وەك پردی ڕابردوو بە بەردەممدا تێدەپەڕن!
تەنها لەو ساتانە پەشیمان نیم،
کە بزێوانە بەسەر کەندولەندی ژیانا هەڵدەزنیم،
لەو کارانەی کە دەیانگووت نابێ بیکەم و،
کردمن!
لەو وتانەی کە تابوو بوون و،
گووتمن!
من لە هەموو ژیان،
بێجگە لەو ژیانەی کە ژیام،
پەشیمانم!

پردی کارەسات

هەموو ڕێیەك دەچێتەوە سەر ئەم پردە و،
ئەم پردەش ناتگەیەنێتە هیچ کوێی ژیان!
دوورگەیەکە لە چاڵ!
ئۆقیانووسێکە لە ئاگر!
پردێکە لە سەراب،
لە پەشیمانی،
لە پەیماننامەی خیانەت،
لە چارەنووسی تاڵ!
پردێکە لە هەڵوەرین،
لە نێژران،
لە سووتەك،
لە کاولستان..
پردێکە لە کار، لە سات!
ئەنفال! پردێکە لە کارەسات!

2003/11/24

هەسارەیەکی دوور.. دوورتر لە دووریی

چاوت هەموو شتێ دەڵێ
زمانت هیچ نادرکێنێ
کە دەمدەیتێ واژەگوڵێ
سەرسام و سەرمەستم دەکەی
بۆنی پەنجەت هەموو دنیا دەهەژێنێ!

ئێمە سەرەتا بەفر بووین،
بە گڕی عەشق تووایەنەوە .. بووین بە دوو تنۆکی پاراو!
ئەوسا ئاونگی ڕوومەتی گوڵەباخ بووین
ئێستا بارانی هەمیشەی سۆزە.. دەمانکاتە لافاو!

مەستم بە هەست، شێتم بە سۆزی بێپەروا
ئەو ئەوینەی ویستی تەنیا بە بەردەممدا گوزەرکا
هەرگیز ڕێگەم نەدا بڕوا!

هاتن ئاسانە،چوونەوە کارەساتە!!!
ئازاری چوار وەرزی ساڵە!
خۆشەویستی ساناترە لە پێکهەڵدان
ئەوە عەشقە ، ئەفسووسی تاڵە .. مەحاڵە!
سەرەتامان نوقمی زەلکاوی ڕووداو بوو،

فڕین تاقە سەبووری بوو!
ئاسمان نەیدەهێشت لە سەر زەمینا بمرین!
ئەستێرە نەیدەهێشت بگرین!
مانگ نەیدەهێشت ئاوا ببین،
خۆر نەیدەهێشت بکوژێینەوە!
سەرەتامان هەر ڕووداو بوو!
هەر کۆچی سوور ، خۆدەربازکردن لە داو بوو!

ڕووداو، ڕووداو. ڕووداو!!!
لە تاو ڕووداو..
وروژمی لافاوی ڕووداو!
زەمین شێت بوو، سروشت هار بوو، هار بوو، هار بوو.. هار!
لە تاو زەمینی شێت، سروشتی هار!
ئاسمان نەیدەزانی پەنا بۆ کوێ بەرێ!
ئەستێرە، مانگ، خۆر، من و تۆ!
تار بووین، تار بووین ، تار، تار.. تار!

چەند کارەساتە ئەمجارە.. ئەم ڕووداوە!!!
دوکەڵ ئاسمانی لە توێی خۆی حەشار داوە!
دوکەڵ .. دوکەڵ!
تەنها دوکەڵ نیشتیمانە
تەنها دوکەڵ پەناگەیە و تاراوگەی ئاسمانمانە!
ئەفسووس هاوڕێم،
ئیدی لە ناو نەزیفی ڕووداوەکاندا..
ئاسمانیش نەماوە ..
تا پیاسەیەکی نەرمی ناو هەورەکان
دادێکمان بدا! هەی داد، هەی بێداد!

چرای ئەستێرەکانیش نەماون هاوڕێ!
ماچ گیان دەدا، عەشق دەمرێ!
هەی داد، هەی بێداد!

وەرە هاوڕێ!
بۆ ئەوەی دواڕۆژمان نەبێت بە کارەسات!
هەسارەیەکی تر بۆ ئەڤین چێکەین!
هەسارەیەك .. دوور دوور دوورتر لە دووریی!
هەسارەیەك دوور لە سەرزەمینی ڕووداو!
دوور لە ئاسمانی ناو دوکەڵ
هەسارەیەك هیچ زانایەکی نەزان نەیدۆزێتەوە و
نەیکاتە تاقیگەی barووت!
هیچ دارتاشێ نەیدۆزێتەوە و نەیکاتە کارگەی تابووت!
هەسارەیەك
دوور .. دوور .. دوور.. دوور!!!!
بۆ هەردووکمان!
تۆ بە بێ خۆت!
من بەبێ خۆم!
تا دڵنیا بم نە (من) دەتکەم بە هی (خۆم)!
نە (تۆ) دەمکەی بە هی(خۆت)!
هەسارەیەك ، هاوڕێ، هەسارەیەك
جێیەکی نەبێ لە هیچ کوێ!
تا دڵنیابم نە زانا، نە دارتاش دەیدۆزێتەوە!!!
هەسارەیەك کات و سات و چرکەی نەبێت،
ساڵ و مانگ و ڕۆژی نەبێ!
تا دڵنیابم دیرۆکێ تۆمار نابێ.. دیرۆکی دوکەڵ!

هەسارەیەك..
ئای هاوڕێ گیان هەسارەیەك!
هەسارەیەك لەدایكبوونی تیانەبێت
تا دڵنیابم لە هیچ كوێی ئەم هەسارەیەمان
كەسێك نافەوتێ!
تا دڵنیا بم ئیدی هیچ دایكێك لە هیچ كوێ..
جگەری ناشەوتێ!
هاوڕێ گیان .. لەم هەسارەیە
من و تۆ هەر ڕۆحمان بەسە!
بە ڕۆح یەكتری دەدوێنین، تەنیا بە ڕۆح!
ڕۆحی ڕووت !
هەر بە رۆح .. یەكتریمان وەك هەمیشە و
بۆ هەمیشە خۆش دەوێ!
هاوڕێ لەم هەسارەیەدا
من و تۆ جەستەمان ناوێ ..
نەبادا جەستەمان بكرێتە زیندانی گیان!
نەبادا بكرێتە شوێنی سزادان!

لەم هەسارەیەدا هاوڕێ
تكایە با مرۆڤ نەبین!
تا ئەم هەسارەیەش تژی نەبێت لە تاوان!
لە ڕووداو!
پڕ نەبێت لە تەقینەوەی مین و شینی لەناكاو!
هاوڕێ لەم هەسارە نوێیە
تكایە با خودا نەبین!
تا ئەویش نوقمی نادادی و سزا نەبێت!
پڕ كڕنۆش و ملكەچی .. پاڕانەوە و نزا نەبێت!

وەرە هاوڕێ!
با گیان بین.. گیان!
گیانی شیرینی دوو مەلی نادیار و ئەفسووناوی!
گیانی بێڕەنگ، گیانی ئاویی!
دوو گیانی جیا..
دوو مراوی !
تێکەڵ نەبین!
تائەم هەسارەیەش بە گیانی تر ، گیانی ساوا ..
ئاوەدان نەبێتەوە، ئاوا!
تا من و تۆ لە هێمنیدا نوقم بین،
باڵمان لە تیشك هەڵكێشین !
عەشقمان ببێت بە هەور و، ڕوندكیشمان بە باران!

وەرە هاوڕێ !
تا درەنگتر نەبووە هەسارەكە چێ كەین!
هەسارەیەك لە سۆز،لە عەشق، لە نوور!
هەسارەیەكی دوور دوور دوور.. دوورتر لە دووریی!! دوور!!

2003/11/10

یۆگایەک لە ژوواندا

لەوێ،
کە هەموو شتێک تامی ئاورینگ دەدا
کە جوانییەکان لە بەر تیشك ڕاکشاون..
لەگەڵ سیحرا دەدوێن
لەوێ،
هەستەکان پەیتا پەیتا،
بە سەر شانۆ خزەکانی ئاوەزدا دەخلیسکێن
لەوێ، سۆزەکان لە ئامێزی یەکتردا
لە ژێر ڕووناکی چراکانی چاو
بە چرپە داستانی چاوبازی بۆ یەکتری دەگێڕنەوە و،
لە حەژمەتی عەشقدا.. دەبن بە تنۆکێ ئاو!
لەوێ، کە هەموو لە هێمنیدا،
لە خاوبوونەوە و خەودا،
لە ناز و نیازدا،
خەڵتانی خەڵوەتن!
کە هەموو لە ژێر شۆرەبی شەودا
بە سۆنگەی ماچێ، غەرقی لەززەتن،
لەوێ، کە گشتمان چوون گژوگیا
بە دەم لەرزانەکانی سەماوە دەلەرینەوە
بە دەم شنەکانی شادیدا دەخەنینەوە

لەوێ.. تەنها تاوێ
نەرم نەرم ..
لە سێبەری خاوی خۆرەتاوێ
تۆ وەرە.. و..
چاوێ لە چاوی چەپی ڕۆحم کە .. و
نیگاری وردی ناخم بکێشە!
چاوێ لە چاوی ڕاستی ڕازم کە .. و
بە مەستییەوە حەسرەت بکێشە!
لەوێ..
کە تۆ هەڵوەدا و من هەودام
کە تۆ مەستی هەستی و.. من سەودام
کە تۆ لانەوازێکی بێنیازی و .. من جێگام
لە قووڵایی قەوارەمدا ئۆقرە بگرە و،
لە ناو پەناگای نیگامدا ببورێوە
بە دەم بورانەوە و سەماوە
لە پێکێکی کڕیستاڵیدا کامەرانیم وێدە ..
تا بەختیاریت بۆ چێکەم
ئەدرەسی بینابیتم بۆ بنێرە ..
تا لە ناو زەرفی چاومدا
سۆماییمت بۆ بەڕێکەم
بە باڵەکانمەوەت دەپێچمەوە..
تا دەخەوی و ناخەوی
هەر کە نووستی و نەنووستی،
بە دەم خەونێکی شەرابی سادەوە
لە ساتەکانی سەودایی و سەهەندەییم ڕابمێنە
تا بڕوانمە شینایی شێتیت

لەوێ..
لە ژووانگەی بەرخۆری خۆرهەڵاتدا
خاڵێك هەیە ڕەش .. چوون سۆماییم
بیکە بە ڕووگە و.. ڕووی تێکە
لەوێ..
من تنۆکێ ئاونگم بە سەر سونبولێکەوە
کە شەوانە لەبەر ساتەشەرمی ژووان خەڵتانی ئارەقە!
ئێستا بە دەم ڕامانێکی تیشکئاساوە
لەسەر ئەم نەرمەچنوورەی جێژووان ڕاکشێ و..
لە بەر خاوەردا.. خاوبەرەوە !
تا ئەوپەڕی خاوبوونەوە
چاولێك بنێ!
دەبینی.. فریشتەیەك دێت و
فەرشی فەرامۆشیت بۆ ڕادەخات
سەرینێکی یاسەمەنت لەژێر سەر دەنێت
لێفەیەکی لاولاوت بە سەردا دەدات
دەبینی،
بارانێکی شەوبۆ گوڵاوپەرژێنت دەکات
خەیاڵێکی وەنەوشەیی ختوکەت دەدات
چاوت لێك بنێ و، بنۆڕە
چۆن لە ئاسمانەوە ئاورینگ ،
نەرم نەرم نیگات تەڕ دەکات
چۆن لە زەمینەوە کەروێشکەی گیا..
گیانت دەبزوێنێ!
چاوت لێك بنێ و.. تەنها بیر لە عەشق بکەرەوە
تەنها لە هەردووکمان و
لە هەودایی و لە سەودایی !

لە سەودایی و.. لە هەودایی
هێمن هێمن، ڕا بمێنە..
لە قوڵایی قەوارەی هەردووکمان
بیر بکەرەوە..
لەو دارسێوەی کە لە سێبەریدا تێرسەمامان کرد
لەو گەڵایانەی کردمانن بە کراس
لەو لقانەی کە یادگارییەکانی عەشقمان لەسەر نووسی!
هێمنتر و.. هێمنتر
قوڵتر و قوڵتر
ئارام ئارام .. لای ئەو دارسێوە بمێنەرەوە..
جەستەت تژیکە لە ڕووناکی ژووان
چاوت تژیکە لە ڕووانینی نیان
گوێکانت پڕ کە لە چەهچەهەی ڕامووسان
دەروونت پڕاوپڕ کە..
لە سۆزی هەمیشەیی عەشق و،
دەماخت پڕ، پڕ کە لە بۆنی ئاوێزان!
ئێستا.. چاوەکانت پڕن لە چاوئەنداز!
دەروونت تژییە لە وزەو نیاز،
دڵیشت پڕ، پڕە
لە قوڵپەی ئەڤین و.. لە بەزم و ئاواز!
ئێستا..
تۆ بۆ هەمیشە لەوێی،
لەوێ ،
کە هەموو شتێ تامی تەلیسم و تەما دەدا
لەوێ کە هەموو بۆنێ وەك شەوبۆ خۆشە!
هەموو ساتێ وەك سەما سرکە!

ئیدی تۆ لەوێی!
لە ئامێزی من.. لە بەر خاوەری خەونمدا
بۆ هەتا هەتایە لەوێی،
لەوێ کە گەڵاکانی دارسێوی ئەڤین
گیانمان دادەپۆشێ بە سەوزیی
لەوێ..
کە جوانییەکان لە بەر تیشك ڕاکشاون..
لەگەڵ تەلیسم و تەما دەدوێن
لەوێ..
کە هەستەکان پەیتا پەیتا،
بە سەر شانۆ خزەکانی ئاوەزدا دەخلیسکێن!
لەوێ،
هەردووکمان هەسارەئاسا بە تەنافی تریفەوە هەڵواسراوین،
لە بۆشاییدا وەکو زەنگ دێین و دەچین
زرینگانەوەمان عەشقە و..
دەجریوێنێ بە ناز
جریوەمان زەنگە و.. دەنگە و.. ئاوازی نیاز
ئاوازی توانەوە لە بۆتەی گوڵدا،
دەنگی ترپە ترپی تەما،
لە نۆتەی دڵدا!
لەوێ..
سات سەرهەڵدەگرێ و.. کات کاڵ دەبێتەوە، کاڵ!
شەو شەوارە دەکات و.. ڕۆژ ڕێی لێ ون دەبێ،
سروشت حاڵ دەیگرێ، حاڵ!
لەوێ،
ماناکان لە فەرهەنگدا دووی ئەڤین دەکەون!
پیتەکانی ماچ لە ئامێزی ئاوێزاندا کۆدەبنەوە

واژەکان دەست لە ملی وروژان دەکەن!
لە باوەشی هەژان دەخەون!
لە خەوندا،
پیتەکان.. خێرا خێرا لە خۆیان
خەندە ، خاوەر، خەیاڵ و خاوبوونەوە چێد دەکەن!
تا خەیاڵ بڕکات، خاوەر بە ڕووماندا دەخەنێتەوە!
لەوێ،
کە من و تۆ تەنیاترین تەنیاین..
من و تۆ
هەم مرۆڤین.. هەم خوداین!
بۆ هەتا هەتایە
لە ئامێزت دەگرم و لە ئامێزم بگرە!
تا دیمەنی ئاوێزانمان دەبێتە پەیکەری دڵ!
تا نەرم نەرم دەتوێینەوە و دەڕژێینە ناو بۆتەی گوڵ!

2003-7-2
ستۆکهۆڵم

لێرە
و
لەوێشم!

سەرتاپا سیحرە یاد،
سیحرێکی پەتی، سیحرێکی ئاڵۆز!
یاد نەبێ،
چۆن دەتوانم لێرە و لەوێش بم!؟
خۆم و ئەویش بم!؟
من ئێستام پڕە لە ئەوسا،
گەورەییم پڕە لە منداڵیی!
ئەفسوونە، یەك پارچە ئەفسوون!
ئەو ئاوێنەیەی لۆچەکانی نێوچەوانی ڕابردووت
بۆ دەکا بە پیشانگا!
ئەو کامێرا نادیارەی بەجێت ناهێڵێ،
بەجێیشی بێڵی بە خێرایی تیشك، بە خێرایی با
پێت دەگا!
ساتەکانی ئێستات بۆ دەخاتە زەمبیلەیەکی قاوەیی
دوێنێ و ئەمڕۆت پیشانی سبەینێت دەدا!

سەرتاپا سیحرە خەیاڵ،
سیحرێکی پەتی، سیحرێکی نایاب!
لە سایەی باڵی ئەودا،

لە ئاسمانی ئایندەدا دەفڕم،
لە سەرزەمینی ئێستادا دەنیشمەوە و،
لە ناو ئەشکەوتی دوێنێدا سەرخەو دەشکێنم!
یاد نەبووایە،
کوا ئەوسا ئەوەندە ئامادە و تەیار بوو
کوا بوخچەی دوێنێی دڵم لە ئەمڕۆدا دەکرایەوە !
خەیاڵ نەبێ،
چۆن ئەم گوڵی ڕازانەم لە باخچەی سبەینێ دا دەڕوێن؟
خەیاڵ نەبێ ،
کوانێ لەسبەینێدا ژیان هەیە؟!

سارتاپا دانایییە، لەیادچوونەوە!
دانایيەکی تژی لە ژیریی!
لێوانلێو لە ئاوەز،
پڕاوپڕ لە پیریی!
لە یادچوونەوە نەبوایە..
هەمیشە لە پرسەدا بووم!
دەبووایە هەمیشە نیگام خوسابێ و،
هەنیسکم سۆز بکا!
لە یادچوونەوە نەبووایە،
دەبوایە هەمیشە بارگاوی بم بە ژان،
ژنێك بم لە دۆزەخ!
لە گریان و هەژان!

سەرتاپا بەهرەمەندییە، فەرامۆشی،
فەرامۆشی نەبێ،

فەرشی غوربەت دەبێتە جاوی مردن!
ژاوەژاوی ئەو بێدەنگییەی بازرەقەی بەستووە،
کاسی دەکردین!

من ژنێکم ، دەوڵەمەند بە یاد
زەنگین بە خەیاڵ!
هەژار بە لە یادچوونەوە و فەرامۆشی!
سواڵکەرێکی گوزەری لەبیرچوونەوەم!
قەلەندەرێکی بەرقاپیی یادگاریم!

ستۆکهۆڵم
2003/5/17

من
به هەناسەی پەپوولەیەك دەژیم

بێزارم لە دووریت!
ناکرێ،
هەتاکەی بتوانم وەك دەریا هاژەم بێ!
هەتا کەی بتوانم،
لەناو تۆفانی مەرەکەبدا،
سەربڕاوانە پەلەقاژەم بێ!
هەتاکەی؟
دایە گیان بتوانم،
لە ساتی خەماندا،
به خەیاڵ بچمەوە ژێر باڵەکانت

وەك ئەوسا دەم بنێم بە گۆی مەمکی چەپت
بە دەنگی سترانی ترپەی دڵ،
دڵی پەپوولەییت،
دڵنیا ، دڵنیا
خەوم لێ بکەوێ!
هەتا کەی لێرەوە..
لە ساتی ترساندا،
لە خەوندا بێمەوە ئامێزت
وەك ئەوسا بە دەنگی گورگانەشەوێ!
گورگانم لێ دوورخەی، وا بکەی
کۆرپەکەت خەوی لێ بکەوێ؟!
دایە گیان..
هەتا کەی؟!
هەتا کەی بە خەیاڵ پەنجەکانت بکەم بە شانە

لەو هەموو ساتانە
کە لە تاو مەرگەژان و هەژاندا سەرم دەبێتە مەیتخانە!
کە تامەزرۆی دەستەکانتم ..
بێت و لەباوەشی ناولەپا پاڵیخات!
هەیهات.. دایە.. هەیهات!
بۆ دەبووایە لەناو قەرسیلی بەفرەوە
سووتانم بتەزێ؟
چی دەبوو هەر لەناو گەرمیانی جەستەتدا بمابام،
وەك ئەوسا هەرمێکەی هەناوت
لە پەنای گوێمدا وەك شەقشەقە
لێی دابا ؟!
چی دەبوو دوای یەکەمین خەندە، هیچی تر فێرنەبام؟!
هیچی تر! هیچی تر!
تۆ دەتگووت:
(مەهە گیان!
کە زگم بە تۆ پڕ بوو،
تامەزرۆی کاغەز بووم،
بێزووم بە لاپەڕەی ڕۆژنامە و
ڕووپەلی پەرتووکی کۆنەوە دەکرد و،
تێر دەمجوو،
وام دەجوو ببێتە هەویر و قووتی دەم!)

زۆر کەسان بەم ئاکارە سەیرەت قا قایان لێ دەدا!!
دەیانگووت:
(زۆر سەیرە دووگیانێ تامەزرۆی جووینی کاغەز بێت!
کێ ئەمەی کردووە؟!)
دەیانگووت:
(خۆ مەرەکەب ژەهرە!
هەر باشە ئاولەمەی بەستەزمانی ناوزگت
بە ژەهری ڕۆژنامە زەردەکان، نەمردووە!)
دایە گیان،
کچەتاقانەکەی (مام سۆفی)![i]
پەپوولەژنەکەی کە منت کردە سۆفیگەرێ
دەتگووت: عەزیزەکەم،
لە دەروونی خۆتدا بۆ خودا و، بۆ جوانی بگەڕێ!
لە یادمە! دایە گیان، یاد سەیرە!
لە یادمە!

یەکەم ژووانی تۆ و من، پاش عەیامێ ونبوون!
قەدەرێ کە من لە ژێرخانی دنیایەکی تەنگ و باریك ..
تۆ لە جەنگەڵێکی سامناك و تاریکدا، لێك ونبووین!
ژووانێ،
لە تارمایی باڵای پۆلیسەگورگێکدا ڕووی ئەدا!
بە زمان هیچمان نەگووت،
بە دڵ هەستت دەکرد دەترسم،
بە چاو هەستم دەکرد گورگانەشەوێکەی جارانم بۆ دەڵێی!
کە ڕۆیشتی،
بە دەنگ هیچم نەبیست!
بوار نەبوو دەنگتم لادانێی و بڵێی:
خوات لەگەڵ کەنیشکە جوانەکەم
خوات لەگەڵ، حەیاتم!
تەنها فووت لێ کردم!
فووی دوای زنجیرە نزای لە دڵی خۆتەوە کردبووت:
(خوایە .. ئەم دوێتە چواردەساڵەیەم دووربێ
لە بەلای ناگەهان، لە زۆری زاڵمان،
لە...، لە...، لە...)
فووەکانی تۆ نەبووایە دایە،
دەمێك بوو کوژرابووم!
دەمێ بوو بە کاغەزەکانمەوە،
هەر لەوێ
لەژێرخانێکی (بەغدای پایتەخت!) دا
لەکۆگۆڕێکی بێناونیشاندا نێژرابووم یان نەنێژرابووم!
فووەکان نەبووایە ئێستاکە،
دەبوایە بچووبای لە بەر دەروازەی پایتەختدا
دەرۆزەی لەتێ ئێسك و، دوو لەت پروسکت کردبا!
دایەگیان،
چەند بەدبەختبوون هاوڕێکانم،
کە بوار نەدران فوویەکی دایکیشیان بەرکەوێ!
چەند بەدبەخت بوون،
کەلەسەر و ئێسك و پروسکی ناو کیسەکان!
فووەکانی تۆ بوون دایە،
ئەسپێکانیان لێ دوورخستمەوە،
دومەڵەکانی سەرتاپایان سارێژ کردمەوە!

فووەکانت تەنها فوو نەبوون!
هەناسە بوون، لە کاتی خنکاندا
هەتووان بوون،
لە کاتی ئەشکەنجەدانداا!
دەستەکانی خۆت بوون،
بۆ سڕینەوەی چاوە گریاوەکانم،
لە کاتی هەنیسکی زۆر تووندی
دوای ئەشکەنجەدانداا!

کێ دەڵێ دایە گیان هەر ئەو فووەی تۆ نەیهێنام بۆ ئێرە
تاراوگە!
تا دوورم خاتەوە لە (زۆری زاڵمان!)
کێ دەڵێ ئێستاکەش هەر بەو هەناسەفووەی تۆ ناژیم!
کێ دەڵێ ئێستاکەش هەر لەناو کیشوەری جەستەتدا حەشارت نەداوم؟!
کوا بەڵگە؟!
بەوەیدا کە بەناو توونێلی درێژی دەیان مەرگ،
تێپەڕیم و، ماوم!
هەستم وام پێ دەڵێ!
نەستم وام پێ دەڵێ!
مەحاڵ بوو بتوانم لەم هەموو هەڵدێرە دەرباز بم،
تۆم لەگەڵدا نەبای!
مەحاڵ بوو ئەوەندە عاشق بم،
گەر پەپوولەی ڕۆحت
هەمیشە لێرانە و لەناوما نەبووایە!
مەحاڵ بوو ئەوەندە نوقمی ناو جوانی بم،
گەر سۆمای چاوانت
هەمیشە لە چاوما نەبووایە!
مەحاڵ بوو، مەحاڵ!
زۆر مەحاڵ بوو .. دایە!!

2003/11/12
ستۆکهۆڵم

لە ژێر ساباتی ماچدا،
تا بێکۆتا خۆشەویستی!

ساوایەتی و، خوایەتییە عەشق!
یان ساوایە، یان خوایە عاشق!

جار نا، ساوایە!
لەبەر دەروازەکانی مەراق و تەنیایی و خەوندا،
گڕوگاڵێتی، خەڵتانی ئەسرینە،
تا تریفە نەبێ بە لانکەی هەدا نادا،
تا گزنگ ماچی نەکا ناخەوێ!
هەندێ جاریش خوایە!
گەردوونێ لە پەڕەی گوڵ،
سەمفۆنیایەك لە خورپەی دڵ،
ئاسمانێ لە ماچی زیوویین،
زەمینێ لە زایەڵەی ئەڤین، دەئافرێنێ!

داهێنەرە، عەشق!
لە مەنگی و شینایی دەریا
شەرابێ بۆ مەستبوونی هەستەکان،
ئاوێنەیەك بۆ ڕووانینی مەبەستەکان دەسازێنێ!
وێرانکەرە، عەشق!
دەوێرێ لە خووڕڕەی شەپۆلەکان بوومەلەرزەیەکی لەزەت بهەژێنێ،
گڕکانێك لە جەستەی جووتێ پەپوولەی پەمەیی هەڵگیرسێنێ!

ساوایەتییە،
ئەو ساتانە، مەستانە لەژێر ساباتی ماچدا پەپوولەکان،
لە لێواری لێوە لە هەنگوینی ئەوین لێوانلێوەکان،

سەمایەکی سادە و شل و مل دەکەن!
خوایەتییە، ئەو خولەکە پڕ لە خەتایانەی،
کە پەنجەکانی خەیاڵ،
ختووکەی لاملی دوو مراوی لە ئاوێزانی یەکتریدا نووستوو، دەدەن!

ساوایەتییە، سەودایەتی!
ساتەکانی شەڵاڵبوون لە عەتری عەشق،
خەڵتان بوون لە یەکتری، نقوومبوون لە خوایەتیی!
شەیدایەتییە، شێتییە، خوایەتی.

پەیام
شیعر
عەشق

هەموو شتێکم لەدەست چوو
خەیاڵ و،
شیعر و،
عەشق نەبێ،
هەمیشە وان لە توێشەکەم!
ئەوان دەمکەن بە پێغەمبەر
ئەوان ئایندەم چۆن بوێ، بۆم نەخش دەکەن!
ئەوان فەرماندەی هێژامن
پەیامەکەم پێ پەخش دەکەن!
***

وەرن با
هەموومان یەکتریمان خۆش بوێ
***

ئێمە بەروبوومی ساتە پڕ لە ئەڤینەکانی ئەوانین!
تیشکی عەشقی درەوشاوەین.. ئێمە!
لە نیگا گەرمەکانی جوانییەوە
چوون کریستاڵی سۆز هەڵڕژاین!
ئێمە پروشەکانی بەفری سەوداییین
گەڵا وردەکانی نەمامی لەززەتین،
ئێمە، هەموومان بەشێکین لە ماچ
تنۆکێکین لە ئارەقەی ئاوێزان
پیتێکین لە چرپە،
فرمێسکی ئەو مۆمانەین ..

که پاسەوانی هەناسەکانی ئەوین بوون!
ئێمە پیتی شینی شەوین!
حەرفی سینی سەوداییین!
ساتی یەکەمی .. خورپەی یەکەمین نیگاین!
ئێمە کە لە عەشق دروست بووین و،
بێ جوانی نامانکرێ و،
بێ خۆشەویستی دەمرین!
ئێمە کە ڕقمان لە ڕقە و، دڵتەنگ دەبین بە تاریکی و،
بە باڵی ڕووناکی دەفڕین!
کەوابوو،
وەرن با لەناو حەوزی زیوییینی تریفەدا خۆمان نوقم کەین
تا لە گوناهەکان و ڕقەکان پاك ببینەوە!
وەرن با هەمووومان یەکتریمان خۆش بوێ!
چەشنی باڵندەکان پۆل پۆل سەمایەکی ئاسمانی بکەین!
وەرن!
با هەمووومان لە وانەی یەکەمی لێبوردندا،
فێری سترانی پەپولەکان بین
وەرن!
با هەمووومان جگە لە خۆشەویستی بیر لە هیچ نەکەینەوە! وەرن!
با هەمووومان یەکتریمان وەکو خۆمان خۆش بوێ، وەرن!

2003-5-1
ستۆکهۆڵم.

تۆ

که له تارمایی تاسەدا، سێبەری باڵات دەبینم
تەزووی تەزیوو بە سەرتاپای باڵامدا دێ!
چەندێ گەرمی!!
چەند پیرۆزی!!
چەند بەهێزی!!
ئەو کاتانەی لە مەیدانی ماچبازیدا
نوقمی حەوزی حەزم دەکەی!
ئەو کاتانەی لە کۆڵانی کامەرانیدا
وەك منداڵ،
شادیت ، بەزم و ڕەزم دەکەی!

حەزرەتی عەمەری کوڕی خاوەر
(د.خ)

بۆ هەڵەبجە.. زامی هەمیشە نوێ

ئەم لاشانەی مێژوویان خەڵتانی مەرگ و..
گۆی زەوییان شەلاڵی سوتماکی زام و،
ئاسمانیان تژی کردووە لە تەمی هەناسەی خنکاو
لاشەی عەشقەکانی ئێمەن!

ئەو گەڵا هەڵوەریوانەی بە تەمی خەمی سەدەیەك داپۆشراون،
باڵە گەچراوەکانی باخچەی رووتاوەی تەمەنمانن !
لە ژێر پێیەکانی مردن.. دەقیژنن!

ئەو ماسیانەی دەریایان لێ ون بووە..
لە وشکەخاکی ئەڤینێکی سەربڕاو بەجێماون
جەستەی خۆیان چەشنی ئاوێنە لەبەر خۆر هەڵخستووە..
مرواریيە ونەکانی دەریای خەون و خۆزگەمانن!

ئەو شەپۆلانەی سڕ کران!
ئەو دەریایانەی قڕ کران!
هاژەیان هێشتاش وەك نێڵەی بورکانێکی تازەتەقیوو
دەروون و بوونمان پڕ دەکەن لە هاوارێکی ئاگرین
دەمارەکانمان پڕ دەکەن لە بومەلەرزەی ڕاچەنین!
ئەو قرچەقرچەی لە نێڵەی دەروونەوە دەیانبیستین
تێکەڵ بە گڕی نەورۆز و، بە سوورەتی ئەنفال بووە،
هۆرەی مەرگن!!
سوتانی بێدەنگ و سەنگی شەقامەکانی قامیشلین!
کزانەوەی ملی کۆماری ئازارن، شەپۆلی زامی چوارچران!

ئێڵنجی خوێناوی لووتکەی ئاراراتن
زەریای ئەندێشەی شیرناخن!
گەردەلوولی شەوەزەنگی دڵی خاکن
کڵوکۆی دەروونی هەڵەبجەی سامناکن!

ئەمڕۆ زەماوەندی زامە!
ساڵڕۆژی لەدایکبوونی ترسناکترین پەیامە
ساڵیادی کوشتنی تیشك و خەون و سۆزە
یادی مردنی بارانە!
لە هەوری بارگاوی چاوی ڕاستمانەوە
دەنکە مرواری فرمێسکە هەڵدەوەرێ.. و
مەرەزەی قوولترین زاممان تژی دەکا لە کسپەی ئێش
لەچاڤی چەپیشمانەوە یاقووتی سووری ڕۆندکەدادەبارێ و،
هەناسەمان دەسووتێنێ و، جەرگمان دەکاتە خۆڵەمێش!
ئەمڕۆ ئەڤین.. بە دەسماڵێکی گوڵگوڵی،
چاوەکانی عەشق دەسڕێ و
سترانیش دەستەکانی گۆرانی دەگرێ و
بە نێو تەرمی زامەکاندا پیاسە دەکەن
بە دەم ڕێوە سامناکترین میلۆدی
بۆ سەدەی مەراق دادەنێن و،
بە دەم ڕێوە سامناکترین سەما دەکەن
بە دەم سەماوە گفتوگۆ!
پیرترین و، کۆرپەترین برینیان هێناوەتە گۆ!!
من یەکێکم لەو زامانەی،
کە سەرەتای هەموو جەنگەکانی سەدەی مەراق و تۆقینم دیووە و،
بەم دەستانەم پاشماوەی ئێسقانی دەیان جەنگاوەرم لەسەر یەك کەڵەك کردووە!
بەم دوو چاوە،
سەدان هەزار مەرگی سەیر و سەمەرەم دی!
بەم گوێیانەش،
چیرۆکی سەدان تاوانی شاردراوەم گوێ لێ بووە!

گەرچی ئێستا عومر و ژەهر!
هێزی بینین و بیستنیان لێ بڕیووم
بە بێ سیناهی بیلبیلەش، یەك بە یەکی سووتانەکانی جەستەی خاك هەر دەبینم!
بە بێ هەستی سرتە و چرپەش،

زایەڵەی زەنگی ژیان و.. دەنگدانەوەی ناخ دەبیستم..
بە مردوویش هەست بە سەرتاپای هەژان و
ڕاچەنینی ڕۆحی نەبەردی شاخ دەکەم
من پیرترین زامی سەدەم
(حەزرەتی عومەری کوڕی خاوەر، درووددی خوای لەسەر بێ،
لە بەرامبەر خوا وای فەرموو)

منیش کۆرپەترین زامم،ترسناکترین پەیامم!
زمانی من نەپژاوە، بەڵام دەدوێم!
لە مەرگ، لە تاریکی، لە ژان! پرسیارێکە..
لە ئاوەز، مێژوو، لە یەزدان !
من بۆ دەبێ لەم کیشوەرە سامناکەدا،
لە ڕۆژهەڵات.. لەدایك بم،
دایە گیان ..بۆ؟؟!!.. خوایەگیان .. بۆ؟؟؟!!
بۆ دەبێ ژیانم ببێ بە مەرگەسات
بۆ دەبێ مردنم ببێ بە کارەسات؟!!
(کۆرپەکەی باوەشی حەزرەتی عومەری خاوەر
دروودی خوایان لەسەر بێ، ئاوای فەرموو)

2002/3/16
ستۆکهۆڵم

گوناه

ئاه، لە گوناه
گوناه،
گوناه،
گوناه!
چەند خوایەکی گوناهبارم!
من بووم گوناهم ئافراند!
تۆپێکم لە گوناه خولْقاند!
بمبوورن، بە گەورەییتان،
دەمبوورن ئێوەی میهرەبان؟!

پیاوێك لە ئاوریشم
(بۆ مستەفا گەرمیانی و.. هەموو دەی چوارێك)

کە تۆ لە دایك بووی..
من هێشتا نەبووبووم،
بەڵام ئەو گەردیلانەی دواتر
بوون بە نوتفەی پێکهێنانی من
لە کۆڵانەکانی کەرکووکدا بۆ تۆ دەگەڕان!
تۆ پێنج ساڵ بوو کوڕێکی هاری ئاقڵ بوویت و،
کە پەنجەت بەر گەردیلەکانی ئەو پەپوولەیە دەکەوت،
موچوڕکێك ڕایدەچەناندی!
گەردیلەکانیش
سەرپەنجەکانیان ماچ دەکردی!

کە من لە دایك بووم،
تۆ ئەستێرەکانی پێنج هاوینت ژماردبوو،
گەڵاکانی پێنج پاییزت لە توورەکەی ڕۆژگار نابوو،
ڕاوەدووی پەپوولەکانی پێنج بەهار کەوتبووی و،
لە ناو ئەوانەدا
تەنها گەردیلەکانی پەپولەی ڕۆحی منت لە ئامێز نابوو!
لەبەربارانی پێنج زستانی کورکووکدا
باوەگوڕگوڕت کردبوو بە چەتر!
کە من لە دایك بووم،
دوو ئەستێرە لەوانەی کە پرشنگدارترینی ناو هەموویان بوون،
دەمیان لەناو دەمی یەکتر نابوو،
هەر دەتگووت یەك ئەستێرەن!

دەی چواری هەشتای سەدەی ڕابردوو..
درەوشانەوەی یاقووتی ئەموستیلەی تەمەن
لە تاریکیدا تۆی نیشان دام و،
منی نیشاندایت!
کە دیتمی،
پزیسکێکی باوەگوڕگوڕ لە چاوەکانتەوە هەڵایسابوو!
تۆ و کەرکووکم پێکەوە خۆش ویست و،
هەردووکتان بوون بە بەشێك لە بوونم!
بیست و حەوتی چواری هەشتای
سەدەی ڕابردوو،
سەدەی دۆزەخ و
سەدەی ئەنفال و
سەدەی مەرگی جوانییەکان!
زیندان منی قووتدا و،
مەراقیش تۆ!
ئەشکەنجە منی ئەنجنی و،
کۆچیش تۆ!
لە تاریکی ئەو ساڵەدا لە یەکتری ون بووین و،
لە ڕۆشنایی ڕاپەڕیندا یەکتریمان دۆزیوە!

سەرینێك لە پەڕی سیمرخی وەفا
سەری سەودابیمانی لە باوەش گرت و،
کردینی بە هاوسەر!
ئێستا، هەموو ڕۆژێك سەرسامترم دەکەی!
دەمخەیتە نێو ڕامانێکی زیووینترەوە!
لەو سۆزە سەرسام دەبم کە هیچ ئۆقیانووسێ نایگاتێ،
لەو نەرمییە کە لەم سەدە جەنجاڵەدا
دەوری دەروونی تۆی داوە!
لەو خۆشەویستییەی
کە خەڵتانی ڕامانی کردووم!
لەو دڵسۆزییەی کە پڕە لە باران!
تۆ،
پیاوێکی لە ئاوریشم!
هەموو ساتێ خۆشترم دەوێی!

دەی چواری ئەمساڵ،
ساڵی ڕژانی جامی پڕبوو لە تاوان و،
ساڵی لێوانلێوبوونی کاسەی مەراق و،
ساڵی تژیبوونی تۆ لە تاسەی دووری کەرکووك!
دەی چواری ئەمساڵ،
سەیری یەکتریمان کرد و،
تێر فرمێسکمان ڕژاند!
یادی عەشقی ئێمە و،
ئازادبوونی کەرکووك ئاوێزانی یەکتری بوون!
ئای عەشق لە سایەی ئازدیدا چەند درەوشاوەیە،
ئای چەندم تۆ و ئازادی خۆش دەوێ!
چ پەرجوویەك بوو ئەڤینی ئێمە و،
ئەڤینی ئازادی و کەرکووکی پێکەوە گرێدا!
چەند بەختەوەرم کە تۆم هەی!

2003/4/12

نیشتیمانی نێوان دوو زێ!!

کارەساتە.. لەوێ لەدایکبوون
لەوێ.. دژەهەناسەکان، با.. دەسووتێنن!
لەوێ ..سەربازەکانی زریان.. با .. دەخنکێنن!

پێت سەیر نەبێ هاوڕێم
کە دەڵێم، من لە دۆزەخ لە دایکبووم!!
لە تابووتێکی قەترانی گەشەم کرد و، وا گەورە بووم
دڕندەکانی ئەوێ !
وڵاتی نێوان دوو زێ!
ئەوێیان کردە دۆزەخی ڕاستی
کوردستانەکەی منیشیان کرد بە تابووتی قەترانی

پێت سەیر نەبێ، هێژا، هاوڕێم!
ئەگەر دەڵێم! ئاخ ! بیری نیشتمان دەکەم!
بەڵێ، بیری دۆزەخ دەکەم!!
ئاخر لەوێ،
لە دۆزەخدا،
خۆشەویستێکم جێماوە
لەوێ،
هاوڕێ شەهیدەکەم چاوەڕێمە!
لەوێ!
لە ژێر سێبەری دارێکی دۆزەخ،
منداڵیی خۆمم لێ ون بوو!
لەوێ !
دایکم بە بێ ماڵئاوایی جێ هێشت
ئێستا،
هەموو ساتێ، وەك زامێکی ژێلەمۆیی،

لە دەرەوەی تابووتەکەم دەکزێمەوە!!!
لەوێیە،
لەو دوورەیە دۆزەخ!
لەوێ،
لە پشتی پەنجەرە داخراوەکانی هەتاوە، دۆزەخ!
نێوان دوو زێ،
دەچڵە و فرەهات! دیجلە و فورات!
دەچڵە، دیجلە،
ڕۆژێ لە ڕۆژان دایکێکی میهرەبان بوو بۆ ساوای باران
ئێستا سواڵکەرە!
دەرۆزەی تنۆکێ ئاوی لێڵ دەکات لە ئاسمان!
فرەهات، فورات
نیشتیمانی ئەوسای باڵداران
قێگاقێ، هەر دەڕوا و، شڵپەی دێ
لە بەر نەزیفی خوێنی دڵی ئاشتی !
هەنووکە،
کز کز لە پرسەی کۆترەکان دا،
چاوی هەڵدەگلۆفێ!
ئەرێ چی ڕوویدا؟!
بنۆڕە هاوڕێ، بژنەوە هاوڕێ
ساتێ گوێ ڕادێرە بۆ ئەفسانەی ژیانێ
گوێ ڕادێرە، گوێ!
تا لە ساتەکانی بیرەوەری منداڵێ،
سەرگوزەشتەیەکت گوێ لێ بێ
هەبوو، نەبوو!
لە وڵاتی داستانەکان
کەنیشکە چاوڕەشێ، لەباتی بووکەشووشە
وازی بە واژە و ئایەتەکانی جوانی دەکرد
خەونی بە ڕووناکی و بەختیاری ونبووەوە دەبینی!
بیری ڕاستییەکی دەکرد کە لە تارماییدا مات درابوو!
بیری ئازادی دەکرد،
کە لە کە لە دەچڵەدا مەلەی دەکرد و،
لە فرەهاتدا خنکا!
سترانی بۆ بەفری نەباریوو دەچڕیی!
سەمای لەگەڵ
پەپوولەباڵسووتاوەکانی دۆزەخدادەکرد!

هاتن!!! برديان!!!
له ناو دڵی ڕووناكی شاخستانەوە،
بۆ ناو جەرگەی تاریكستان!
بۆ جێیەك،
له هیچ جێیەكی تر نەدەچوو!
له كاتێكدا،
له هیچ كاتێكی تر نەدەچوو!
ئەوێ پێی دەگوترا زیندان!
دۆزەخ بوو،
دۆزەخ بوو،
دۆزەخ!!!
لەوێ!
تەنها كورسی بزمارین هەبوو بۆ دانیشتن و،
چرپای ئاگر بۆ خەوتن و،
لەوێ،
جەستەی ئەو كەنیشكە جەستە نەبوو،
هێندەی جگەرەی داگیرساویان لەسەر خامۆش كرد!
لەوێ نە جەستە جەستە بوو، نە گیانیش گیان!

هاوڕێم!
ئەمەی بیستت داستانێكی هەزار و یەك شەوە نەبوو
با لەوێشدا،
له مەملەكەتی شەهریاردا ڕووی دابوو!
ئەو كەنیشكەش،
كچی داستانەكان نەبوو،
با له هەرێمی سندبادی دەریاییدا ژیابێ!
تۆ ڕاستییت بیست،
هاوڕێ،
ڕاستی!
با له ئەفسانەش بچێ،
با سەیریش بێ!
ئەفسانەیەكی ڕاستیت بیست، كه بەشێكه له منداڵیم!!!
ئەو كەنیشكه من بووم، بەڵێ من!
یەكێك له هەزاران منداڵی كوردستان
كه له وڵاتی كارەسات لەدایكبووین!

بەڵام، هێشتاش ڕەنگە،
من بەختەوەرترینی ناو هەموویان بم!
بەختەوەرتر لەو کەنیشکانەی لە بیابانێکی چۆڵدا
بە زیندویی لە چاڵ نران!
بەختەوەرتر لەو مێردمنداڵانەی
لەبەر دیدەکانی دایکیاندا، پۆلێ داڵ لاشەکەی قرتاندن!
بەختەوەرتر لەو پێنج هەزار گوڵەباخەی بای ژەهر هەڵی وەراندن!
بەختەوەرتر لە هەموو، هەموو ئەوانەی
لە نێوان دوو زێدا، لە تینواندا خنکان
لەوانەی لە ئاگردانی گەرماوی خوێنی جەنگەکاندا
سووتەمەنی بوون، قرچە قرچ، دەسووتاون!

هاوڕێم ،مەتۆقێ!
ئێمە هەموو جۆرێکی تۆقینمان دیووە
نەك تەنها لەم چەند ڕۆژە داگیرساوانەی جەنگدا
ئێمە لەناو ئاتەشگەدا لەدایك بووین!
لە ڕۆژهەڵات!
لەسەر زەمینێ هەمیشە لە پلەی کوڵانی سەددی
کە هەمیشە، ئاگر دەگرێتە ئامێزی!

هاوڕێم، هێور بەوە!
دەزانم باوەڕت نایە!
دەزانم ئەم ڕاستییە بە تۆ نامۆیە،
پێت سەیرە کەسانێ هەبن لە دۆزەخدا لە دایك بن؟!
پێت سەیرە کەسانێ هەبن هێندە دۆزەخیان خۆش بوێ؟!
پێت سەیرە و، هەقتە پێت سەیر بێت
ئاخر کارەساتە وڵاتێ، نەخشەکەی لە تابووت بچێ!
کارەساتە، ڕاستی لە ئەفسانە بچێ!
کارەساتە، کارەسات!

2003/04/15
ستۆکهۆڵم

تۆ
شاکاری،
من
شاکارستان

(بۆ شاکاری کچم)

سرکترین ساتەکانم ئەو ڕۆژانە بوون، کە هەناوم ماڵت بوو!
زارۆکدانم خەڵوەتگەت!
جووتێ دڵ بە سەرواى سەمای عەشق لە قۆلاییمدا
بە تاڵەژێیەکی ئاوریشمی، دوو ژیانیان دەژەند!
گۆزەی پیرۆزەیی یەك جەستە،
دوو ڕۆحی ئاو دەدا!

تەڕترین کەناری کیشوەری خەونی من کاتێ بوو
هەردووکمان دوو جۆگەی سازگاری تێکەڵ بووین،
لە یەك چاڤکانییەوە هەڵدەقولاین!
دوو تکە ئاونگی ڕوومەتی یەك گوڵ بووین،
بۆ هەتاو دەسترایین!
گەشترین ڕووانینم دەمێ بوو
دەمزانی دوو چاوی یەدەکی تریشم تێدایە،
خۆرئاسا سیناهی دەبەخشن بە نیگام!
تیشکانێ سیحر بوون،
سەرتاپای بوونیان پیشان دەدام!
بزێوترین ڕۆژم بوون ئەوانەی
تیایاندا خانەخوێی جەستەم بووی!
خاوەنی هاژەهاژی ڕۆحم،
خووناوەی زێرکەفتی عەشقم بووی!
دەبزوام، دەبزوای!
دەنووستم، دەبزوای!

دەخەنیم، دەبزوای!
دەگریام، دەبزوای!
خەیاڵم بە پەنجەی هەستی تۆ ختووکەی دەهاتێ،
بزێوتر لە ڕۆحم دەبزوای!

ئێستاکە، من و تۆ دوو جۆگەی تەریبین،
جەستەمان لێك جیایە،
بەڵام هەر ئەوەندەی هەستم و نەستم و هەناسەم لێمەوە دووریت و،
لە کوێ بم هەر دەنگی دڵی تۆم دەگاتێ!
لە کوێ بی ڕۆحی من لەوێیەو،
ڕووناکی موژدەی هەبوونی تۆی دەداتێ!

ساتێ بوو،هەر تەنها چرکەیەك، چ ساتێ!!!
ئەو ساتە نەبووایە، هەر لەناو کلێشەمدا دەمای
لە قوڵایی جەستەم،
لە گەرمێنترینی ژووری پڕ ژیانی هەناوم!
دڵنیا دەبزوای!

ئاخ!
ئەگەر ئەو ساتە نەبووایە،

چی دەبوو نەبووایە!
(لەدایکبوون) !
دەنا تۆ بۆ هەتاهەتایە
لەوێدا،
وەك شەپۆل جەستەمت دەکردە دەریایە
هاتنت، هەتاو بوو
تۆ لەدایك نەبووی، تۆ خۆر بووی، هەڵهاتی!
شەوان تۆ ناخەوی، هەر کەئاوا دەبی ،
جەستەی من دەبێتە خۆرئاوا!
سپێدە کە هەڵدێی
ڕۆحی من دەبێتە خۆرهەڵات!

شانزە وەرز
مەودایە لە نێوان ئاوساکە و ئێستامان،
ئەوسای هاوجەستەیی و هاوگیانیی!

ئێستای دوو جەستەیی!
کەچی هەر نامەوێ و ناتەوێ، باوەڕکەین دووانین و لەیەك جیاین!
هەر لەوێی!
کە نیشتیمانێکە بۆ بوونت،
هەر لەوێی
لە ژووری ژوورەوەی ماڵی دڵ، هەناسەم!
لەوساکە بەهێزتر لە ئامێزی ناخم دانیشتووی
بە هەرمێی پڕ ئەڤینی دڵم دەلەیزی!
لەوساکە کۆرپەتری تۆ، دایکترم من!
لێگەڕێ، بە ماچێ، کە لە ماچی نەرمی خوا دەچێ
بشکێنم تینوێتیم،
دەزانم دوای تەنها یەك ساتێ
دووبارە تامەزرۆم!
دەزانم سەدبارە لە هەمان کەوسەری گۆنای خۆت،
لێوانم تەڕ دەکەی!
چ پەرجوویەکە ئەم ڕووبارەی بەهەشت،
سۆز چاڤکانییەتی!
لە ساتێکی بزێو، ساتێکی نهێنی، کردتی بە ماسی و،
بۆ ئەبەد ئەڤژەنی تیا دەکەی!

من بۆ تۆ ،
نەك تەنها ئەوسای هاوجەستەیی!
ئێستاکە ش،
هەمیشەش،
وڵاتم !
نیشتیمان!
بۆ هەردەم،
تۆ شاکارەکچی،
منیش شاکارستان!

2003-7-26

هێشووی عەشق

هۆنراوەیەك بۆ (هێشوو)،.
کچێکی تر لەوانەی ڕۆژێك لە ڕۆژان لە *دایك* بوون،
ڕۆژێ لە ڕۆژانیش بە دەستی باوك کوژران.

یەکەمین هێشووی عەشق،
لە کووپەی شەرابی جەستەی ژنێکەوە
تنۆك، تنۆك

تك،
تك،
تك!
تك
ڕژایە نێو پێکی کریستاڵیی ژیان !
دایکێك، وەك دارمێوێك ، کەپرئاسا
گەڵامێوە ڕوخسار ئاونگاوییەکانی
چوون لێفەیەکی سەوز
دابوو بە سەر ئەم بەرسیلە ساوایەدا
بەرسیلەکچێك،
چاوەکانی چەشنی ترێ ڕەش،
ڕوومەتەکانی چوون شەراب ئاڵ
خەندەیەك، لێوانلێو لە بێخەتایی
ڕووانینێك،
پڕ لە حەسرەت ،
تژی لە ژین،
لێوانلێو لە تەنیایی!
شانزە بارانی بەهاری دەویست،
تا ئەم بەرسیلەیە، ببێتە هێشووی عەشق و،

لەم هێشووە ئاوداره شەرابێك بۆ مەم و زین چێ ببێ!
شەرابێ ئاڵتر لە یاقووتی تەنیایی !
شەرابێ پێکی ژیان پڕ بکات لە تاسە و، تەما و سەودایی!

چەند لە پاییز زیزم!
چەند!
چەند لەم ئۆکتۆبەرە بێسەمەرە پەستم، چەند!
کە هێشوو، هێشوو، عەشق هەڵدەوەرێنێ!
کە ڕەنگەکانی کڕیستاڵی خەون دەشێوێنێ!
کە پێش نۆشینی یەکەمین پیاڵەی خۆشاوی ئەڤین
پەنجەکانی مەم و، لێوەکانی زین
لێوەکانی مەم، پەنجەکانی زین، لێکدەترازێنێ!

ئای، گێژەڵووکەی باوکەڕەشەبا،
ئای ! ئای! زریانی تیژڕۆی شەوەزەنگسالاری
چەند لە سیما و سایەتان پەستم ، چەند!!
ئای بەرسیلە ساواکانی کەپری نامۆیی
چەند بارانی تر دەتانکات
بە هێشووە ترێی ئاوداری عەشق؟!
چەند سەدەی تر پێویستە تا ،
بۆ هەڵوەرینتان هەموو کەس بڵێ: نا!!!؟!

2003-10-12

ئاوێنە

پێکەوە و دوور لە یەك! لە قوڵایی حەوزی حەسرەتدا
لە سایەی یەکتر ڕاماوین!
نیگاکانی سایەمان هەورن ،
تك، تك تاسەیان لێ دەبارێ!
سۆماکانی سایەمان،
لە حەژمەتدا تەماشایان شل بۆتەوە،
تەمی تەنیایی بە تەمەنیاندا دێتەخوارێ!

نازانم تراویلکەی یان ئاوێنە!؟
بوونی تۆ لە مندا ڕاستییە، یان وێنە؟!
نازانم! عاشقی یان ئەفسونگەری تۆ!
چی دەکەی لەو شوێنە؟!
چی دەکەی لە هەموو پەسیوێ، هەر کونجێ.. هەر جێگا!
چۆنی پێ دەزانی ئەو شوێنەی بۆ سرەوت دەیکەمە پەناگا!
لەو حەشارگەی واژە جوانانەی تیا دەنووم
لەو پەنابەردانەی جێژووانی منن لەگەڵ خۆم!
چۆن دەزانی لە کوێم؟ خۆ خوا نیت!
چۆن لە ناو قوڵایی نەستی خۆت،
بۆ پایە و بۆ سایەم دەگەڕێی!
سەیری تۆ!! چۆنت زانی لەوێی؟ !
چۆن لەناو بیرمدا بۆ ڕۆحی جیوەیی خۆت و من دەگەڕێی؟

2003/10/23

شین،
وەکو دەریای سپیی!

(ڕۆژ و شەو دایم لەبەر دیدەی خەیاڵم حازری
جا چ فەرقێکی هەیە بۆ من ئیتر ئێرە و ئەوێ)
کوردی

بۆ هێندە شین شین دەچیتەوە دەریای سپی؟!
وەکو چاوە قەوزەگرتووەکانی جۆگەلەکانی ئەوێ
ئەوێ،
کە لە ناوەڕاستی دڵمدایە
نەخشەیەکە،
وەك پەیکەر بەرجەستە!
وەك ڕاستی، زبر!
چوون خۆشەویستی، تواوە !!
چەشنی خەون، لێڵ و سڕاوە!
تۆ لەوێ دەچی ،
نازانم من لە کەناری سپێتی تۆم
یان (ئەوێ) لە کەناری شینی مندایە!
نازانم تۆ لەوێی، لە زێدی زیزی چاو پڕ لە وەنەوز!
یان من لێرەم. لە هێرۆنای دڵسپی،پرچشین و چاوسەوز!

تۆ بڵێی لەناکاو،
دایکم لە ناو یەکێ لەم شەپۆلانەوە دەرنەپەڕێ و،
وەکو ئەوسای ساوایەتیم،
سەرم نەخاتە بن باڵی وگورگانەشەوێم بۆ نەڵێت!
تۆ بڵێی خوڕەی ئەم شەپۆلانە لوورەی گورگ نەبن؟!
گەر وا نییە بۆ دەیانەوێ جەستەم بخۆن و،
بۆ ڕۆحم لە ترسیاندا هەڵفدەفڕێ!

تۆ بڵێی من باڵندە نەبم لە کڵێشەی پەرییەکی دەریادا
گەر نا،
بۆ لە نوقوومبوون تێر نابم
بۆ هێندە کۆچەرم؟!
تۆ بڵێی ئەم کەنارە پڕ لە عاشقەوماشقایە (کفری) نەبێ؟!
ئەی بۆچی ڕۆنیشتن لەم کەنارە
تامی چەمی هەمیشەبرینگی (بوغاز) دەدا؟!
بشێ (بەرشەلۆنە) کەرکووکێکی بە ئیسپانیکراو نەبێت؟!
ئەی بۆ بۆنی خاسەی لێ دێت، بۆ؟!
ئەو کڵێسایەی کە لەو بڵندادییە بە پێوەیە
قەڵای هەولێرێکە بۆ خۆی!
ئەو شاخە خەنەییەی کەچاوەکانم ماچ دەکا،
وەك ئەزمڕ لە بیلبیلەمدایە
کێ پێم دەڵێ من لە کوێم؟!
کێ دەزانێ کەنار بۆ کوێم دەبات،
دەریا دەمداتە دەستی کام ئاسمان،
کێ دەتوانێ گەردیلەکانی جەستەی من و جەستەی شەپۆل
کە دوو دەنکە مرواری هەمان ملوانکەی عەشقن
لێك بترازێنێ؟!!کێ؟!!
سوپاس دەریا گیان
کە ئەم ئێوارەیە خۆت کرد بە چەمێکی تەنك،
تا لە ئاوێنەتا کفری ببینم!
سوپاس خۆری گەش کەخۆت کرد بە تۆپێکی نارنجی و
باوەگوڕگوڕت هێنایەوە باوەشم!
سوپاس شنەبا کە نەورۆزێکی سلێمانیت کردەوە میوانم
سوپاس کڵێسای هەمیشە ڕاوەستاو
کە منت بردەوە خزمەتی قەڵا و منارە!
سوپاس ڕێگا سەوزەکانی ئیسپانیا،
کە گوڵاڵەکانی ڕێگای دهۆکتان پێشکەش کردم! سوپاس!

20ی ئۆکتۆبەری 2002
کەناری دەریای سپی ناوەڕاست
هێرۆنا/ئیسپانیا

یاری

لەم شوێنەوە،
لەم هەرێمە بێئەدرەسە بێوێنەوە،
لە ئاسمانێکی بێ خواوە،
لە دارستانێکی پڕ جریوەی سۆزی بێنەواوە
دەستەکانم ناردۆتەوە
بۆ ناو باخچە چڕ و سڕەکانی ئاگر
بۆ خزمەتی گوڵەنازدارەکانی تیشك
بۆ گرتنی بزێوترین شەپۆلی سۆز،
لە جۆگەلەیەکی پاکی
بۆ تەوقەکردن لەگەڵ نەمامی عیشق
بۆ نازکێشانی هەرێزی ژوانگەکانی رووناکی.

لەم شوێنەوە،
لە زەمینێکی سەوزی بێ کانییەوە
لە بۆشاییەکی پڕ لە جوانییەوە،
لە چەند هەنگاوێ لەودیووی ئەستێرەکانی حەسرەت و..
چەند بستێ لەمدیووی چاڵە سەهۆڵەکان
چاوەکانم ناردۆتەوە
بۆ ناو کۆڵانە خۆڵەکان
بۆ ناو مناڵە زۆڵەکان
بۆ بینینەوەی نەخش و نیگارەکانی
ناو تاق و سەر دەرگاکۆنەکانی خاك و،
پیتەبزمارییەکانی تابلۆی بوون
بۆ دزینی نیگای شەرمنی کوشکان
بۆ بەجێهێشتنی سەرنج
لەناو شوقەلەتی یاد و،
بۆ سەردانەوە لە شارەمێرولەکان.

لەم شوێنەوە،
لەودیوو دیواری تەنیایی ژیارەوە
چەند بستێ لەمدیووی خۆم و
فەرسەخێ لەودیووی سپێدەی تاریکی هەوارەوە
لەم شوێنەوە،
لەناو ژووری پرسیارە تەزیووەکانی ئاوەزەوە
هۆشی خۆمم ناردۆتەوە،
بۆسەر خاکی ئەفسوناوی و ئەفسانەییم
بۆ خوێندنەوەی دوادێڕی فەلسەفەی خەون و
یەکەم پیتی سەرابئاسای بەختیاری
بۆ چاندنەوەی تۆوە ونبووەکانی ئاوات
لە هەردە وشکبووەکانی ساڵ
بۆ بەدرۆخستنەوەی هەواڵی مردنی عەشق
بۆ تێگەیشتن لە مەحاڵ!

من لێرەوە،
لەناو کەڕووی پەژارەکانی تەنیایی
لەناو دوورییەکانی مەودا و ..
بۆشاییە لێواولێوەکان لە خەتا
زمانی خۆم ناردۆتەوە.. بۆ گێڕانەوەی
هەزارویەکەمین چیرۆکی شکست
لەسەر رێگای درێژترین کۆچی مێژوو
بۆ چەندبارە کۆکردنەوەی منداڵانی چەقاوەسوو
سەرلەنوێ دەستپێکردنەوەی
باسی شۆڕشی هەوەسی بێئارەزوو
(هەبوو.. نەبوو)

زمانی خۆم ناردۆتەوە بۆ تامکردنەوەی
تفتیی بارانەکان
تاڵیی وەرزەکانی چاوەڕوانی و مەراق
بۆ تامکردنی شیرینی پەیوەندیەکانی منداڵی و..
سوێریی بەرنیگای دایکانی ..
هەمیشە چاوانی(هیچ).

لەم هەرێمە وروژاوە بێدەنگەوە..
لە پشتەوەی ئەم دێوجامە بێڕەنگەوە

لە پەنایەکی ئاشکرای سەرزەمینێکی نهێنی
گوێچکەکانم ناردۆتەوە
بۆ هەڵمژینی فرمێسکەکانی هاژە و..
گوێگرتنەوە لە سەمفۆنیای نەرمی لایلایە
بۆ کۆکردنەوەی نوزەی عاشقان و
جریووەجریووی باڵندە کۆچەرەکان
بۆ دانیشتنێ لە هۆدەی گەرمی حەیران
بۆ ڕاکشانێ لە حەوشەی هۆرەیەکی بەژنزراف
بۆ شکاندنی سەرخەوێ لە ماڵی پڕسۆزی ستران

کڵێشەی منە و ڕۆحی خوا
لەم نێوانە نادیارانە دێت و دەڕوا،
نە ئاسمانە و، نە زەمینەو،
نە ئۆقیانوس، نە بۆشایی
نە سپێتی دەیگرێتەخۆ
نە ڕەنگەکانی پەلکەزێڕینەی هەست ،
نە ڕەشایی!
جێیەکە لە هیچ جێگەیەکی ئێرە ناچێ!
توحفەیەکە، لە کریستاڵی خەون دەچێ و ناچێ
لە یاقووتی هێڤی دەچێ و ناچێ!

لەم شوێنە بێ قەوارەیە،
خۆم لێرەم و، هەستەکانم ناردۆتەوە
بۆ دۆزینەوەی کیشوەرە زبرەکانی هەسارەی جەنگ!
بۆ تۆقینەوە لە تفەنگ!
بۆ هەستکردن بە پێویستی کۆچکردن و..
پێچانەوەی ساکی شڕی یادگاریەکان،
بۆ ئامادەبوون بۆ یاری
یاری کۆچێکی یەکجاری

2000/11/8

لە پشت
بەردەنوێژی عەشقدا

تۆ کێی، کە دێی
ئاورشێنی نیگای عەشقی پیرم دەکەی؟!
کێی تۆ .. بڵێ!؟؟
کێی ، کە دەڕۆی شەماڵی حەز لەگەڵ خۆتدا
بۆ دەرۆزەی تەماشای تیشك و خوا دەبەی!
کێی تۆ.. بڵێ!؟

بە ساوایی،
لەگەڵ گڕوگاڵی خەونی ئەو ساتەمدا
زەنگیانەی رازی سپی بووی،
نەیاندەهێشت پەنجەکانی من بتگەنێ،
دەترسان لەوەی قوتت دەم
دەترسان لەوەی لە گەروومدا گیر ببی!

بە کیژۆڵەیی،
لەگەڵ سیحری سەماکانی ئەو ساتەمدا
تۆ نەوا بووی،
نەوایەکی سادە و زبری پڕ لە هەژان
نەیاندەهێشت ژێی دڵت ببێتە ستران
نەیاندەهێشت لەنجەم پێ بگرێ و سەفەر کا
خەندەم پڕ بە تریقانەوە پێبکەنێ
نەیاندەهێشت بە سەما مەشقی عەشق بکەم!

بە گەورەییش،
لەگەڵ سەرجوقانی حەزی ئاوریشمین و
لەگەڵ چاوتروکاندنی سپێدەی ئەڤینداریم و
لەگەڵ مەزنبوونی مرواری رازەکان

تۆم دەبینی،
لەو دیووی تۆڕەکانەوە
چوون ماسییەك لە قوڵایی سۆمابیمدا ڕاو دەکرێیت و،من نابینی!
من تۆم دەدی، بە چاوم نا!
دەمدیتی لەو دیووی دڕکەزی گەورەبوون
لەودیووی خۆمی داپۆشراو بە شەونمی ماچەکانت!
لەمبەری گشت پەیڤەکانی دەڤەری لەخۆداسووتان!
لەبەر دەروازەی تەماشا سوورەکانی ئێوارەی عەشق!
دوور لە جەستەم،
لەناو قوڵایی گیانمدا
بە ئاوریشمی حەزێکی رووت شەتەکدراوی!
بۆ نەتدەدیم!؟
ئەمێستاش تەماشاکانت پڕن لە چاو!
چاوەکانت پڕ لە وردەشووشەی ڕاز و،
پڕ لە لمی تەمی سنوور
تۆ نامبینی،
من دەتبینم!
دەتبینم، هەور ئاسا باران دەژەنیت و
خرمەکانی دەکەی بە خورپە بۆ دڵم!
دەتبینم، شەوئاسا ئەستێرە دەچنیت و،
دەیکەی بە گوێشەوارەی زیبوینی چرپە
دەتبینم.. لەپەنابەردی یەکەم ژووان
کانی پەیڤی سادەی ئەڤین
چوون یاقوتێکی شەرابی لە لێوانتەوە هەڵدەقوڵێن
پێش ئەوەی بگەنە لای من
چوون ناخی کڵپەگرتووی خۆم دادەگیرسێن!
تۆ چیت.. یان کێیت؟!
بە ڕامانەوە لە سەرسامیم دەڕوانیت
بە زامانت برینانم سارێژ دەکەیت
هەندێ جار دەریایت و..
هەندێ جاریش بە تەنها یەك دڵۆپ!
هەندێ جار خۆریت و..
هەندێ جاریش بە تەنها یەك گڵۆپ!
تۆ کێیت!؟ .. یان چیت؟!
هەمیشە ئامادەیت و.. هەرگیزیش نایەیت؟!

تۆ چیت؟! تۆ کوێیت؟!
نە تیشکی .. نە خوایت.. نە سایەیت!
گەر یارمی،
وەرە با پێکڤە بلەیزین
یاری شەیدابوونت فێرکەم!
گەر یارم نیت،
یاری بە ڕازی من مەکە!
کایە بە جریووی جوانییم، وازی لەگەڵ نازم مەکە!
گەر یارمی، ئەم یارییە جوانترینە
سەمای سادەی سەودایی سەرسامترینە!
یاوەرم بە.. لەکۆچی بەرەوناخی خۆم
یاوەرتم.. لە هاتنەوە بۆ کیشوەری فراوانی
سووری ئاسۆم!
حەوزی خەونم پڕکە لە ئەستێرەی نیاز،
تا بتوانم تریفە بتوێنمەوە و،
بیکەم بە چاویلکەی ئەفسوون
سیمای ئاوی تۆی پێ ڕەنگ کەم!

تۆ کامیانی لەو یارانەی
کە هەمیشەم دەکەن بە ساتێ بۆ گومان!
کە هەرگیزم دەکەن بە ساڵێکی ڕامان؟!
تۆ کامیانی لەو یارە نادیاریانەم،
کە لە چاخی بەردینی ئەڤینداریدا،
زیخەکانی کەنارجەستەمان کردبوو
بە پیشانگای وردەپەیکەر!!
لە گلێنەی بەردینماندا..
ئێستاکەش ئەسرینی ڕەق و.. ڕامانی زەق قەتیس ماون!

هەر کامیانی، لە دەڤەری ئاوریشمینی دەروونمدا
پێشوازی گەرمت لێدەکەم!
کەروێشکەی گیای مێرگی ناخم
دەکەم بە جۆلانێ و.. لەوێ دەتنوێنم!
بە هەناسەم باوەشێن و..
بە شیعرێکی نەنووسراوم لایەلایەت بۆ دەکەم و..
بە تریفەی مانگی چواردەی چواردەساڵیم..
دەسترازەیەکی زیبوینت بۆ دەبەستم!

مانگی دوێنێشەو، ئاسمانی تژی کردبوو لە ستران.
خۆری ئەمڕۆ، بەتینتر دەڕژێتە چاومان!
دەریای سبەی..
بەخوڕترین سەمای عەشقمان پێدەکات و..
دەمانکات بە جوتێ یەزدان!

هەرکێی، لەهەرکوێی،
هەرکامێك لە خواکانمی..
نزیکبەرەوە لە ڕۆحم!
لەناو جۆلانێی تریفەی مانگی چواردەمدا پاڵکەوە!
بە پۆپەشمینی واژەی رووت داتدەپۆشم!
بۆ ئەوەی هەمیشە خوابیت!
منیش هەروا، وەك هەمیشە.. لەپشت بەردەنوێژی عەشقا،لەتەنیشت بارانی ماچ و،
لەپاڵ کانی ئامێزی سەوز.. چاوەڕێتم.

2002-08-20
ستۆکهۆڵم

گۆرانییەکی بێدەنگ

ئەگەر پێت وایە بێدەنگم
ئاوازێ بۆ ئەم ئەوینە ناسازێنم!
یان پێت وابێ لە ئاسمانی گۆرانیمدا
بۆ بوژانەوەی دێبەری سۆزەکانت..
هەورم نییە و..
مرواریت بۆ نابارێنم!

گەر وا دەزانی شەوانە
لە تریفەی مانگ جۆلانێت بۆ چێ ناکەم
وشکەسۆز و وشکەسۆفیم..
نامەیەکی پڕ عەشقت بۆ بەڕێ ناکەم

پێ دەچێ گومانت هەبێ
لە بوونی هەمیشەیی خۆت
لە ناو چوارچێوە و تانوپۆم !
یان بترسی پێ نەزانم لە تووانەوەی مۆمئاسات
لە ناو کڵێشەو ڕۆحی خۆم!

گەر دەپرسی بۆ
لە ناو تۆنی دەنگمدا ئاوا ونی
لە نازی ئاوازمدا خۆت بەدی ناکەی
یان دەپرسی بۆ شەرمنی
ساباتێکم لە سێبەری دڵی خۆتدا بۆ چێ ناکەی!

گومان مەکە لە بێدەنگیم..
کاتێ مەیلی سترانەکانم ناناسی
شك مەکە لە چرکەیەکی بێ ئاوازی
تەنانەت لەو ساتانەش
کە نە دڵداریت لە گەڵ دەکەم ، نە وازی!

ئەو ساتانەی
کە هەست دەکەم گەردوون بچووکە بۆ فڕین،
کە دەڕوانم،
بەسۆزترین، بەسۆزترین ئاوازیش
کەمە بۆ چڕیین!

بێدەنگ دەبم!

ئەو کاتانەی کە دڵنیام پێناسەیەك
نایگرێتە خۆی ئەوینم
شوێنێکی دڵنیا نییە.
تا لێی چێ کەم ساباتێ
بۆ خەوبینینم

بێدەنگ دەبم!

ئەو کاتانەی هەموو ترپەیەکی دڵم
ناوت دێنێ
لێناگەڕێ گوێیەکانم نەوایەکی تر ببیستێ
ئەو ساتانەی،
ئاوریشمی سۆزت هەردووچاوم دەبەستێ

بێدەنگ دەبم!

ئەو ساتانەی لە گەردوونێکی تەزیووا
لە ژووری گلارەی چاوت دەمخەوێنی
سۆمات دەکەیتە سەرین و،
بە بینایییت دامدەپۆشی
تا وەنەوز دەمگرێ بە چرپەی پەمەیی
دەمدوێنی
چاولێك دەنێم

بێدەنگ دەبم!

کە پڕ دەبم لە شانازی
چونکە ڕادەی عەشقی هەموو خەڵکی گەردوون
ناگاتە نیوەی ئەڤینم
کە لە ئاوێنەی نیگای تۆ
خۆم وەك دەگمەنترین تاقانە دەبینم

بێدەنگ دەبم!

ئەو کاتانەی کە لە هیچ شوێنێ نامبینی
سووك بڕۆ تەماشایەکی دەریا بکە!
دەریا دەڵێی ئاوێنەیە
کە دەنگی من لە بەر گوێتدا بزر دەبێ
گوێ لە ترپەی دڵت بگرە
دڵ پیشانگای سۆز و هەستە،
ئەلبوومی دەنگ و وێنەیە!

هیچ وەك بێدەنگی جوان نییە، لە ئەڤیندا!
کاتێ هیچ پێوەرێ نەبێ
بۆ پێوانەی ڕادەی ژانی،
ڕادەی زامی
هیچ لە گۆرانی بێدەنگی خۆشتر نییە!
کاتێ هیچ نەوایەك نەبێ بۆ گەیاندنی پەیامی!

عەشقمان لە تاراوگە دەچێ
کوردستان هاتووە و پەنای بۆ هێناوە
تا لەوە زیاتر ئازاری بەرنەکەوێ
لە جێیەکی کەسنەدیدەی گۆشەی دڵ حەشارمان داوە!

زۆر دەترسم گەر بێمە دەنگ
لە چاوی گۆرانییەکی عاشقمدا
پەناگەی نهێنی تۆ و کوردستان ئاشکرابکەم
زۆر دەترسم، بێن لە لووتکەی کێوی عومرم داتانگرن
خۆیشم ڕوو لە فەنا بکەم

وام پێ چاكتره وەك ئێستا،
لە داهاتوویش
هەتا تینی هێز و سۆز و عەشقم مابێ
سترانی بێدەنگی بچڕم!
جاویدانە خۆشم بوێن!
بۆ ژیانەوەتان بژیم،
بۆسەرفرازیتان بمرم!

2003/11/01
ستۆكهۆڵم

زمانت هەورە و،
پەیڤەکانت باران!

کوا شوێنێك شك دەبەم خاڵیی بێت لە گەردیلەی هزر و
لە شەماڵی ڕۆحی بزێووت!
لە هەرکوێ سەرخەوێ بشکێنم، لەوێوە هەڵدەکەی!
تەتەرێکی جیوەییت تۆ،
چەند مەزن و چەند ئازای!!
شاڕێی گشت خەونێکم شارەزای!
***

چەند قووڵتری لە ڕامووسینی جاویدانەی نیان ؟!
کە زمانت هەورە و، پەیڤەکانت باران
کە گوێچکەم کێڵگەیە و، دەروونم چراخان
چەند بەرینتری لە گەردوون،
لە عەشقی ناوازەی بێکۆتا!
کە دڵت وەك فەرشی شەوبۆ ڕادەخەیت و،
بەسەریا هەر دەرۆم و، دەڕۆم و دەڕۆم!
هێشتاش هەر ناگەمە سەرەتا!
***
چەند ڕوونتر و سازگارتری لە کانیاو!
کە تەنکاوی نیگات پڕ پڕە
لە زیخی ڕەنگینی سەدان ڕاز ،
نیگاشت قوڵپەی دێ لە پشکۆی سووری نیاز!

چەند سادەتری لە ساوای یەك شەوە،
کە دێیتە خەڵوەتی ئامێزم!
بە پەنجەی باریك سەرنجت، کلی تیشك بە چاوما دەهێنی!

چەند شیرینتری لە ڕەوانم!
کە لە دوای هەر ماچێ
لێوی خۆت وەکو نەمامی هەنگوین
لەباخچەی زمانم دەڕوێنی!
چەند سەیرتری لە خۆم!
ئەسرینت، ئەڵماسە .. کەدەگریت!
ئەسرینم، یاقووتە .. کە دەگریم!
هەر کاتێ لە چەمی هەستتدا دەمشۆیت و،
لەکانی سۆزی خۆمدا دەتشۆم!
ئەی چەند ئاڵۆزتری لە گرێ!
کە بەرسڤ دەکەیتە هەزاران پرسیار و،
هەوێردەی پرسیارت لەهیچ کوێ، شوێن بە خۆی ناگرێ!

2003/11/22
ستۆکهۆڵم

یەکەم وتە و،
دوا وتەی من!

من کچی مەحویم!
باوکم دەیگووت: کچەکەم ، دارستانە جیهان!
هەر یاسای جەنگەڵان شارەزان، یاساناس و ڕێساناسەکان!
بگرە!
ئەم موستیلەخامەیە و،
ئەم دێڕە گوارەیە سەرمەدیین، بۆ تۆ بن!
وای چرپاند بە گوێما، پێش ماڵئاوایی کردن!

دایکم دەیگووت: کیژەکەم!
کە لەناو ڕەحممدا دەجوڵای،
پێدەچوو بتەوێ تاریکی ڕاوبنێی
پێدەچوو یاخی بی لە ڕۆژگارێ وەکو شەوگاران نووتەکن!
کە لەناو زێی جەستەم دەبزوای،
نەمدەزانی دەریام یا دایك، شەپۆلی یان منداڵ!
ئەو دەمەوسەحەرەی
کە ژانی هاتنت،
شەڵاڵی شەپۆلی ئارەقەی کردبووم،
زۆر ترسام لە جیاتی ساوایەك
خوڕەی ئاو لافاوێ دروست کا!
زۆر ترسام کیژ نەبی، شەپۆل بی!
ئەو شەوەی ژانی بوونت گیانی دەسمیم،
لە خەوما دەریایەك ئاسمانی لە ئامێزی شینی گرتووە
لە خەوما مەرەکەب دەبارێنێ، هەور!
زۆر ترسام ئەو خەونە بێتە دی و، کچێکی وام ببێ،
خوێنەکەی هیمۆگلوپین نەبێ!
زۆر ترسام مەرەکەب بڕژێنێ نەزیفی برینت!

گوێشەوارەکەی مەوحوی
لە گوێمدا وەکو زەنگ دێ و دەچێ!
موستیلەخامەکەم یاقووتی عەشقی لێوە دەپژێ!
دایە گیان!
خەونەکەت هاتە دی !
خوێنی من سوور نییە وەکو هی خوشکەکەم،
وەکو هی براکەم!
نەزیفی مەرەکەب شەلاڵی گۆرانی کردووم و،
سۆلافی ئاوازی چیایی، لە زمانمەوە دەڕژێ!
بابەگیان!
گوارەکان دەلەنگێن و دەلەنگێن و دەلەنگێنەوە!
کەس نەڵێ:
(سووك بڕۆ و گوارەکانت مەلەنگێنەوە)!
سووك ناڕۆم !
بە سیحری گوارەکان عاشقان وێڵ دەبن،
بە زەنگی گوارەکان،
کاروانی بزربوو، دووبارە، ڕێگا دەدۆزێتەوە !

2003-9-16
ستۆکهۆڵم

خۆشەویستی
لە دەڤەری گوناهدا

تەزیوە، چوون ژێرخانەکانی گومانی ناخ!
هەڵگیرساوە، وەك بۆرکانی ئەندێشەو ئاخ!
لێوانلێوە لە لاسەنگی،
لە هاژەی سامناکی هاواری بێدەنگی
تژییە لە سترانی پەلوپۆ بڕاو
نوقمە لە مەرگی شاراوەی ناو تەوژمی شێتی لافاو!
ئەم دۆزەخە!
ئەم سروشتە شێت و هارەی کە دەیبینی
لە پەلوپۆی نەمامەکان چەتری ژووان چێ دەکات
بۆ مەم و زینی داستانەکان
کە دەیبینی دەبێتە سەیوانی تاسە و حەزی شیرین
دەبێتە کەپرێ بۆ ماچ و،
شنەی هەناسەی تێکەڵاو
دەبێتە ساز بۆ ژەنینی زریوەی جوانی ئاوێزان!
ئەم دۆزەخەی کە دیارییەکی خودایەو،
وەك سزای گوناهی سپی درا پێمان!
ئەو خودایەی لە سەر گازێ،
تەنها گازێ لە سێوی حەز،
لە سەر ماچێکی خۆرئاسا ڕەنجا لێمان!
چەند سەیرە، سەیر!
ڕەنگ و، دەنگ و، قەوارەی ئەم دۆزەخستانەی ئەڤینە!
چەند نازدارە،
ئەو تاوانەی نابێ نەکرێ،
چەند شیرینە!

خۆشەویستیی!!
ئەی پاراوترینی هەموو هەستەکان و،

ئەی سپیترینی هەموو نەستەکان و،
هێژاترین گوناهی جوان!

خۆشەویستیی!!
سەرچاوەی دڵفراوانی و ئاوەدانی
مەڵبەندی مەشقی خەوبینین
دەڤەری پاکبوونەوە لە گشت گوناهێ!
خۆشەویستیی!
تاقەژووری حەسانەوە لە زەمینی پڕ ئاژاوە
تەنیا رووگەی باوەڕ و سۆز بۆ سۆفییانی نوقوومبوو
لە سێڵاوی پاکی ڕۆشنایی و هۆنراوە!
خۆشەویستیی!!
تاڤگەی زەمزەمی بەهەشتی گەرمی جەستە
هەروەك هەمیشە داگیرسێ
وەك هەمیشە ببە بە کانی گۆرانی
بە جۆلانێی شادمانیی
خۆشەویستیی!!
تۆ پەیامی هەمیشەکراوەی ژنی!
تۆ تاقەباوەڕێکی نەگۆڕی منی!

200-3-9

تاڤگەی تراویلکە

گۆمێکی پڕ لاشەی ماسی و ئەستێرەیە
ئەو ڕووبەرە شەوەزەنگەی،
پێدەچوو دەریای بزێوی چارەنووس بێ
شەپۆل نەبوون ئەو هەژان و هەڵچوونانەی
بە بەرچاوی هەتاوێکی دڕدۆنگەوە
نومایشی سەمایەکی قەرەجانەی شێتیان دەکرد
ئاو نەبوو،
ئەو شلەزیوییەنەی بەر خۆری عەشقی جاویدانەی ئاسمان
ئاونگ نەبوون، ئەسرینەکانی بەر نیگای گوڵەبەڕۆژە شەوارە کردووەکانمان
کات نەبوو،
ئەو وەرزە پڕ لە گڕکان و،
لە فڕکان و، هاوارانەی
ڕاستییەکان.. ئاگریان لە خۆیان بەردا و،
دەبوون بە ژیلەمۆی گومان! گومان لە چی؟!
لە ڕووناکی، لە ناسنامە،
لە بوون، لە ڕێ،
لە خوا،
لە مێژوو، لە گومان!
لە هیچمان و، لە هەمووومان!
شوێن نەبوو،
ئەو بستە شانۆیەی کە یەزدان،
سترانی گەلەری هیوای لە سەریا نومایش دەکرد
ئەو سترانەی کە دڵی دارو بەردیشی نەرم دەکرد،
ئەو سترانەی کە فرمێسکی بە پێکەنینیش دەباران!

هێی، هێی، هێی، هێی!
بزێوترین مرۆی درێژترین تەمەن،
سادەترین مرۆی ئاڵۆزترین زەمەن،
بێدەنگترین هاواری ناو

دۆڵی چۆڵی دێرێنترین زیندەخەوی مێژوو بووی تۆ!
هەروەکو تەوژمی تاڤگەی تراویلکە و،
گەواڵەهەوری بێئاسمان،
ختووکەی گریانت دەدا و، خەندەت دەهێنایە گریان!

هێی، هێی، هێی، هێی!
لە شلۆقترین زەماوەندی مەینەتدا
دەستی منت دەئاڵاندە ملی ماچ و،
لێوی خۆتت دەکردە حەوزێکی زیووین، بۆ جریووی ئەستێرەکان!
هەر خۆمان بووین، تەنیا خۆمان!
تۆ و ، من و، تەنیایی و گومان!
تۆ و ، من و، ئەڤین و سێبەری نیشتیمان!
گوێمان لە سروودی عەشقی خۆمان دەگرت
عەشقێکی قووڵ و بێ قەوارە
عەشقی بێ نەخشە و ناونیشان!

هێی، هێی، هێی، هێی!
لەو زەمەنە بێ تەمەنە، هەر قاقا بوو
بە ئەسرینی چاوی ڕووناکی خۆی دەشووشت!
هەر نهێنی بوو بە ئاشکرا خۆی دەکوشت!
لەو تەمەنە بێ زەمەنە، لە باوەشی ڕامانێکی نارنجیدا
حەسرەتی سپی پرسیار و، پرسیار
لە دەروونت قەتیس مابوو!

هێی، هێی، هێی، هێی!
نەتدەزانی من چیم و کێم؟!
بۆچی هەر دەبێ لە دەڤەرە سووتماکەکەی نێوان دوو زێ،
دایکم بزێ و، من وەك قارچکی پرسیارێ
لەو نێوانەدا هەڵتۆقم؟!
بۆ هەر دەبێ لە گەشتدا بم! کۆچ لەچاوانمدا بنوێ؟
چۆن دەتوانم وا ژیرانە لەگەڵ شێتبووندا بدوێم و،
وا بە هێمنی لەگەڵ جەنگدا بەشەڕ بێم!؟

هێی، هێی، هێی، هێی!
نەتدەزانی، کام فەرهادە شیلەی عەشقم هەڵدەمژێ و،

تەزووی ماچە سیحراوییەکانم وەك دەریا دەیهەژێنێ و،
دەیکاتە دێوانەی سەرڕێم؟!
نەتدەزانی، کام یۆتۆپیا هەڵمدەبژێرێ
تا بیکەم بە نیشتمانی هەمیشەم!
کام جۆری کۆچ هەڵدەبژێرم، بیکەم بە ئارەزوو و، پیشەم!؟
نەتدەزانی، کەی توونێلی کۆچی لەدایکبوونی من
کۆتایی دێت؟!

هێی، هێی، هێی، هێی!
چەندت پێ خۆش بوو بزانی، لە دۆنێکی تری ژیان
کام کلێشەی ئابەنووسی دەبێتە دۆزەخ یان بەهەشتی گیانم!
چەندت مەبەستت بوو بزانی، لە خوا و، شەیتان
من کامیانم!
بەدەم چاوی کراوەی پرسیارەوە، وەنەوزت دا
ئاوەزت لە نووستن یاخی بوو ، هەمیشە!

بارانەشەوێ،
بە سواری باهۆزی تاریکیی هاتم
چاویلکەی بروسکە لە چاوانمدا بوو
ئاشکراترین نهێنیم لە ناو گزنگی گیانمدا حەشار دابوو!
بێدەنگوباسترین هەواڵ، لە گیرفانی جانتای بوونم،
لوول و مەلوول،
لەسەر چرپای ئەڵماسینی بێدەنگیدا پاڵکەوتبوو!
ئاوریشمی شنەبای هیوای دابوو بەسەر خەونەکاندا!
من،
وشەیەکی تەریووی پەیامێکی نەنووسراو بووم
لە دەمی خوایەکی عاشق بەربوومەوە و،
ڕۆحڕەشێکی سەرسپی هات هەڵیگرتم،
کردمی بە پەرجووی پێغەمبەرێتی خۆی!
لەوساوە خوا،
لە ئەڤینی وندا بۆ من،
لە منی وندا، بۆ عەشق،
لە ناو هەردووکماندا بۆ خۆی،
لە ناو خۆیدا بۆ من و تۆ،
لە من و تۆدا بۆ ئەفسوونی نیشتیمان دەگەڕێ و!
ئەفسووس!

لەو ساوە خوا،
کات و شوێنی لە هەرێمی بوون و نەبوون لێ ونبووە!
لە هەموو کاتێکدا بۆ شوێنێ دەگەڕێ،
بیکاتە ماڵێ بۆ غوربەت!
یان باخچەیەکی نارنجی بۆ تۆی بێ زەمین و سەیوان!
لە هەموو شوێنێکدا بۆ کاتێ دەگەڕێ،
بیکاتە وەرزێکی فێنك،
بۆ منی بێ سپێدە و خۆرنشین و ژووان!
من،
بەرەو هەرێمی کۆچە تەریووەکان بەڕێوەم!
(هیچکوێ) ئەو بستە ماڵەیە،
ڕەنگە! تێیدا نیشتەجێبم!
هیچکوێ،
ئەو تۆزە ئاسمانە سامالەیە،
دەکرێ بیکەمە بە سەیوانێکی هەمیشەی جەستەی ڕووتم!
(هیچکوێ)
ڕەنگە دواوێستگە بێ بۆ ئەم کۆچەم!
ڕەنگە بۆ ئەم دۆنەی ژیان بیکەم بە ماڵ!
(هەرگیز)
ڕەنگە ئەو کاتە بێ، بمگەیەنێتە ژووانگەی دڵنیایی،
بۆ ژووانی ئاسوودەیی و، عەشق و، مەحاڵ!!!

ئاوگوستی
2002

ل ەت ەك ان ی
ع ەش ق اویٚ ن ەك ەم

من شەوانە بە دیار باڵای مۆمی سۆزێکی سادەوە،
لە پشت شووشە شەرابییەکەی پەنجەرەکانی خەونەوە
تەماشای ڕامانی بەفر و،
لەرەی پڕ لە پرسیاری دارەکان دەکەم!
بە تیلەی چاو،
لە دەموچاوی جیاوازی سنەوبەرە لەیەکچووەکان ڕادەمێنم!
لەبەر پەنجەرەی سروشتی شێتی شەودا،
شفرەی هەموو نهێنییەکان دێنە ناو لەپی ئاوەزم!
دەیانبینم، دەیانبیستم!
بە جوانی هەستیان پێ دەکەم!
ئێستا و، ئێستاش نەکرانەوە و ناکرێنەوە
دەروازەی ڕازەکانی شەو!
ئێستا و ئەوساش نەمزانی بۆ
گۆرانییەکان بە گۆچان دەگەنە بەر دەرکی بیستن ؟
هەر نەمزانی،
چۆن سەرنجە کوێرەکان قەڵای ئەفسانەی نیگاکان دەدۆزنەوە؟

ئەمشەویش درێژە ئازیزم، زۆر درێژ!!
وەك باوێشكی تەمەن،
وەك هێڵی کاکێشانی نێوان سەرەتای عەشقێك و، کۆتایی ئەو عەشقە!
زریووەی ڕووناکی گڵۆپە دوورەکان،
چوون خەونی زڕاوم چاوانیان دەگلۆفن!
ئەمشەویش درێژە،
وەك شەوانی زبری تەنیایی
وەك چرکەی لاوازی دەمژمێری زیندان!
وەك ساتی وەستاوی چاوەڕوانی و گومان!

لە دووری دوورەوە، گوێم لێیە، لەو زەنگە سامناکە!

لەو چرکەچرکەی کە تەمەن ڕاو دەکات،
ئاوەز دەهەژێنێ!
لەو میلی سەعاتەی کە بێباك وەك شێتێ لە ناکاو
بە پڕمەی زەنگێکی ترسناك یادم دەشڵەژێنێ!

لە دووری دوورەوە، هەورێکی زیوییینم لێ دیارە، دەبارێ!
چاڵاوی تەمەنم پڕ دەکات لە ورشە و، لە گرشەی کڕیستاڵی باران!
هۆڵ و دۆڵی یادم پڕ دەکات
لە شووشەی وردوخاشی هەست و سۆزی نیان!
لە عەشقی لەتلەت بوو،
لە مەشقی بێ پشوو!!
چاوم لە چاوانی بێپێڵووی زەمەنە، ڕاماوە لە بوونم!
لەم بوونەی بۆشایی تیا نییە!
ڕاماوە لە خۆرنشینی ماتی ونبوونم!
لەم ونبوونەی نێوان هەسارەی پەژارە و، خۆری خەون!

دەیبینم، نامبینێ!
چاوی ماتی تەمەن،
لە بەر چڕیی تەم و ماتەما! دەمبینێ، نایبینم!
نیگای سەرابئاسای بەختیاری،
کە غەرقە لە چڕیی تاسەما!
بڕ ناکات هەنگاوم!
تا بڕۆم، بەرەو ئەو نیازە پاراوە
ئەو خەونە ڕژاوە!
حەوزێکم، لێوانلێو لە کەفی زیووینی ئەڤین و،
سوورەماسی سرکی هۆنراوە!
میلۆدی مەراقم، پڕیەتی لە بەستەی بنبەست و،
هۆرەی شینی شەوانی بێ یار و یاریی!
شەوانی خاڵیی لە بەختیاریی!
من کچی خۆرێکی شەرابییم!
عەشقئاوێنەیەکی لەتلەتم!
هەر لەتەم بە پەتی تیشکێکی سەرابی سوورەوە بەستراوە!
هەر لەتەم ئەستێرەیەکی نەزیفی تریفەپژاوە!
هەر لەتەم خەونێکی ئێوەیە و، خەڵتانی سێڵاوە!
ئەڤینی ئێوەیە و، شەڵاڵی تیشکاوە!

لەتێ لەو لەتانەم کچێکە و،
لە مێرگی لێوانی کوڕێکی هەڵوەدا
نێرگزی ماچ دەچنێ و، بە بۆنی هەناسەی مەست دەبێ،
دەبێتە کیژەحەیرانی شەیدا!

کیژ دەڵێ: چەند گەرمە هەناسەی ئەو کوڕەحەیرانە،
لە ساتی ئاوێزان!
چەند نیانە دڵی،
لە کاتی چرپەچرپی ناو جێ و،
لە ساتی شەن و کەوی خەرمانی نیازان!
چەند بەهێزە کاتی بەی گووشین،
ساتەوەختی قووڵی ڕامووسین!
چەند ساکارە سەروەختی پەیڤین!

لەتێکی تری عەشقاوێنە بێوێنەکەم،
کوڕێکە، نێچیروان!
لە دۆڵی کێوستانی سنگی کچەحەیران
بێسرتە بە تەمای نێچێرێ،
بۆ کەوێکی سرکی دەنووك ئاڵ،
مات بووە و، سەرنجی سرك، سرك دەگێڕێت!

کوڕ دەڵێ: چەند سەخت بێ لووتکەی ئەو کێوانە،
شەرتە هەر بیگەمێ!
من هاتووم بێ نێچیر ئەم دۆڵە چۆڵ ناکەم!
ئای خودا ئەم کوێستانە چەند چڕە،
ئەم جەنگەڵی قژە، چەندە بێ ئامانە!

کچ دەڵێ: حەیرانت بم، حەیران!
ئەم دۆڵ و کێوانە، بە تۆوە خۆش و ئاوەدانە!
مەترسە کوێستانی هەوارم ئامان و ئومانە!
خۆشهاتی بۆ کەوستانی جەستەم، بۆ ئەم دۆڵە چۆڵە!
کە بێ تۆ وەك چاڵی سەهۆڵە!

کوڕ دەڵێ: ئاخ، هەستم بە ژانی تیرێ کرد، پێکامی،
وا دیارە کراوم بە نێچیر!

ئاگادار بە كیژەحەیرانی چاوبەڵەك، نەتپێكێ
دەیبینیم وا تیرێ بەرەو سنگی تۆش دێ!

كچ دەڵێ: هەردووكمان نێچیرین، كوڕەحەیران!
بابم بوو، وا منیش پێكرام
كوڕەحەیران، قوربانت بم، قوربان!
ئادەی با شەماڵی هەناسەت هەڵبكات بەرە و من
ببێتە دوا مژی هەناسەم!
باوكمە.. لێم بووە بە دوژمن!
ئادەی دەمت بێنە، باڵاگەردانت بم،
وەرە تینوێتی قووڵت لە كانی ناو دەمم بشكێنە!
وەرە با لەم دۆڵە چۆڵەدا بتنێژم!
لەگەڵ دوا هەناسەم، دوا بەیتی حەیرانت بۆ بێژم!

كوڕ دەڵێ: چەند شادم لە دۆڵی نێوان دوو كێوی سەخت
وەك تۆوی گوڵەباخ دەنێژرێم!
بەهاران،
لەم كوێستانە دەپشكوێم!
ئەوا دێم! كیژە حەیرانی چاو كەژاڵی كانیلێو!
چەند شادم دوا شنەی شەماڵم بە سنگتا ڕەت دەبێ!
چەند شادم
دوا مژی زەمزەمی نەمریی لەكانی لێوانت دەنۆشم!
چەند شادم! چەند؟ ! چەند؟! چەند؟!

ستۆكهۆڵم
٢٠٠٣

من ، له دۆنی مەریەم دا!

بە ڕووت و قووتی لە بەر ئەم ئاوێنە تەڵخەی تەنیایی
چی دەکەی، خوا؟!
بۆ نایەیتە باوەشی من!؟
تا هەردوکمان لە نێو گەردیلەکانی ئاونگی ئەڤین
وەکو دوو تیشکەمرواری،
لە جۆلانێی ئاوێزانێکی نەمردا
ببینە کۆکتێلی خاکیی
لە ڕووناکی و، لە با، و
لە ئاو!
یان هیچ نەبێت،
ببین بە پەنجەرەیەك لە ژوری هەتاو!

بە تاقی تەنیا، لە نێو ئەم ئاسمانە زبرەی دۆزەخ
چۆن دەسەکنی؟!
بۆ نایەیتە ناو بەهەشتی ماچەکانم،
تا لە شەپۆلانی جەستەی تیشکئاسامان
ئاوهەڵدێڕێ دروست ببێ و، نەرمەبارانی هەناسەی ئاوێتەمان
ببێ بە سەرچاوەی سەوزی عەشقەلافاو!

بە ماتی،
لە بەر دەروازەی سەرابئاسای بەختەوەریی
چی دەکەی یار ؟!
بۆ نایەیتە ناو گەردوونی ئەندێشە گەشەکانی من!
تا بە پەنجە نەرمە، گەرمەکانی چرپە
دەنك، دەنك
زەنگیانەی واژە جوانەکان
بۆ گەردنی ئاوریشمئاسای ئەڤین بهۆنینەوە
بۆ نایەی بەدەم سەماوە، ببین بەنەوایەکی شل و مل
بۆ سترانی سادە و دەروێشانەی هەژان!

وەرە، با
بە ئاوێتەبوونێکی شێتانە،
لە ئامێزی ڕۆشن و سپی هەورێکدا
خاو بینەوە،
خاو بینەوە،
خاو!
بە هەڵزنینێکی هێمن،
بەرەو لووتکەی ئاگریی سۆز
لاو بینەوە، لاو بینەوە، لاو!
وەرە،
تا بە تووانەوە قەوارەی خۆمان لەدەست دەین
بەڵکە ببینە دڵۆپێ تیشکی جیوەیی نەگیراو
وەرە،
با ئەم ئازادیە دیلکراوە
بە ئەڤینمان ئازاد بکەین!
با ڕووبەری ڕۆح بەرین بێ،
وەك پێدەشتی بەهەشتی ناخ!
وەرە، با وەك دەریا هەناسەمان شین بێت،
تا لە ناویا نوقم دەبێ، پەیکەرە زبرەکانی ئاخ!

2001-3-19
فاڵشۆپینگ

واو!
پردی پەیوەندیە
واو!

لە نێوان ڕەش و سپیدا
واوێك هەیە
ئەو گردی پردە نەبوایە
تۆفانی خۆڵەمێش دنیای دادەپۆشی
هەموو جوانییەکان ون دەبوون!
واو!
چەند سنوورێکی پێویستە
لە نێوانی ڕەش و سپی
چەند پردێکی میهرەبانە، واوێکی وا!

لە نێوانی ئەفسانە و ڕاستیشدا واوێك
تەنها واوێك پاسەوانە!
ئەو نەبێ بە سێڵاوی ئەفسانە،
دێبەری حەقیقەت غەرق دەبێ!
چەند پێویستە واوێکی وا،
چ بەربەستێکە بۆ فەنابوونی بوون!
سوپاس بۆ واوێکی ئاوا
کە ناهێڵێ خۆری حەقیقەت ئاوا بێ!

لە نێوانی هەست و نەستدا
واو نەبوایە، وێران دەبووین!
تێکەڵاوبوونی ئەم دووانە شێت و وێتمان دەکا
تار و مارمان دەکا!
واوێکی وا، وێستگەیەکە بۆ ئارامیی!
واوێکی وا!

وەك گوڵجاریی نێوان دوو شاخی زۆر سەختە!
واوێکی وا،
لە لێڕەوار ی دەروونندا
وەکو پێدەشتێکی تەختە!

لە نێوانی تۆ و من دا، باشە واو هەیە!
دەنا دەبووین بە یەکتری!
خۆت لە ناو مندا ون دەکرد،
خۆمم لە تۆدا دەسووتان!
واو! چەند باشە!
واو نەبوایە،
بە شوێن تۆی بزربوو لە کێشوەری خۆمدا،
بزر دەبووم!
بۆ کوژانەوەی ئاگری سووتانم لە جەستەی خۆتدا،
ڕەنگبێ بۆ خۆشت سووتابای!
چەند باشە ئێمە دوو دانەین، نیر و مێی جووتێ پەپوولە!
بە دەوری شەمی ژیاندا سەما دەکەین!
گەر ون ببین، گەر بسووتێین
هەر پێکەوەین!
واو پردێکی پەیوەندییە!
نێوانمانی کردووە بە گوڵجاری تاسە و ئارەزوو
واو پردی ئەڤینە
من لەم بەریەوە، تۆ لەو بەریەوە
بێ پشوو، گۆرانی دەچڕین!
گۆرانی دەچڕین بۆ
لە ژێر ئەم پردەشدا، ڕووبای ئاوی ژیان
خوڕەی دێ!
شەوانیش ئەستێرەباڵدارین، بەسەریا هەڵدەفڕین!

هەنار!

له بڵندترین پنتی ئاسۆوه
له ژێر خەرمانەی تریفه، كه دەدرەوشێتەوه و، دیاره!
ئارەزوو دەكەی هەموو بوونت چاوێ بێ بۆ تەماشای
وا دەزانی یاقووتێكی خڕه!
توحفەیه!
شاكاره!

له پنتێكی كوڵاوی ناو هەناویەوه
له بەر دەروازەی یەكێ لەو جەنگانەدا كه ڕابووردن
لەباڵكۆنی یەكێك لەو هەرایانەی ئێستا لەوێن
لەبەر قاپی یەكێك لەو شەڕانەی له ڕێن!
دەنگیهاوار كاست دەكات
ڕەنگی مەراق چاوەكانت دەئێشێنێ!

تێدەگەی تۆپ نییه،
نارنجۆكێكی خۆڵەمێشییه
هەسارەی دێرین!
یان هێلكەشەیتانۆكەیەكی كات بەسەرچووه
تازه بۆ هیچ دەست نادا!
كاتی ئاوابوونێتی ئەستێرەی زەمین !

2003/12/07

هەوێن

دەشێ هەوێنی ئەم هەموو دەریایانە،
تەنها یەك دڵۆپ باران بێت!

دەشێ هەوێنی ئەم هەموو گەواڵەهەورە گەورانە
تۆزێ لۆکەی سەر برینی شەهیدێ بێ،
ئەو شەیدایەی سەرقافڵەی کاروان
بە برسێتی ژیانی بەسەر بردبێ و،
بە تینوێتی
ماڵئاوایی کردبێ لە ژیان!

زیزبوون
کۆچ
غوربەت

زیزبوون
ئامرازی پەیوەندی نێوان دووانە
کە لە ژوواندا دڵیان بۆ یەك ڕادەخەن!
***

کۆچ
پەیوەندی نێوان دوو کاتە
هەردووکیان لە خەودا نیشتمان دەبینن،
لە بێداریدا تاراوگە!
***

غوربەت
دابڕانی کاتە لە شوێن!
زیزبوونی تۆیە لە خۆت!

شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە

چامەیەک
بۆ
ئەنفال
نامەیەک
بۆ
مێژوو!

بە تەیموور عەبدول،
ئەو منداڵەی کە بەرێکەوتێکی ئەفسانی لەمەنجەنیقی ئەنفال ڕزگاری بوو
شاهیدی مێژووی نەزیفی ترسناکترین قۆناغە..
(قۆناغی ئەنفال)

پێشکەشە !

شاخ
کێڵگەی گەنمەشامییە!

هەور هەڵدەوەرێ!
شەپۆل دەبێتە تابووتی ماسی
گیان هەنگاو، هەنگاو جەستەم جێدێڵێ
ئاسمان تاکە گوارە ونبووەکەمە و..
بە دوای گوێچکەمدا دەگەڕێ!
...

شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە
باران ئاوێنەی خۆرە.. و
ڕێگا و.. پەیژە و.. سەرووی تێدا دەبینرێ!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە
ئەستێرە و..
زەردەخەنە و..
گوڵ و ..
چرا و..
پەپوولەی تیا دەچێنرێ!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!!
...

گوڵەبەڕۆژە
شەوان بیر لە عەشق دەکاتەوە
سەر دەنێتە سەر شانی با و..
گەڵاکان دەکاتە سەرین
ئەوین ڕەنگاوڕەنگە.. بەڵام
چۆن خۆڵەمێشی دەنوێنێ!
...

سنگم هێلانەچۆلەکەیە
بە جریووەی ئەوان شیعرم بێداردەبێتەوە
بە فڕەفڕی ئەوان
ڕۆحی نەسرەوتووی منیش باڵ دەگرێ
سەرم هێلانەپەپوولەیە
بە سەمای ئەوان.. قژم دەبێتە ژێ!
...

لەم بانێژەی هەورەوە
عەرشی ئەوینی گشت ئەستێرەکان دەبینم
وەنەوشەیین،
ئاڵن،
ئاوییین،
ڕەنگی قژیین، لێوییین، چاوییین
لەم بانێژەی هەورەوە.. خەرمانی چرای سەوز، سەوز و
مەرەکەبی ئاویی و.. تیشکی خنکاو دەبینم
کۆلارەی وشەکانم هەڵدەدەم،جەستەم دەبێتە خاك!
...

یاقووتی سەر موستیلە شکاوەکەی پەنجەی زەوی
گەڵاکان فێری درەوشانەوە دەکات
قەوزەکان دەبن بە فەرشی تاراوگەکانی دەریا
ئەرێ ئەم ماسییە چاوڕەشانە خەڵکی کوێن؟
لە کام دەربەندی شەپۆل سوتاوەوە هاتوون؟!
ئەم ماسییە چاوکزانە
تا کەی بن دیوارەکانی دەریا دەکەنە حەشارگە!
...

کچ ئاسا، تەوارەکانی کێوانی گیانم
کوڕئاسا، هەڵۆکان، لە باشووری ئاسمانی عومرم،
یەکتری ماچ دەکەن
خەون.. دەبێتە سەراب
یادگاری.. درەختی نەزۆك
ئەستێرەش.. بە دڕك!
...

جەستەم.. تەنها وڵاتێکە سنوورەکانی ئاوەڵان
تەنها پەنایەکە سێبەر بۆ ڕۆحم دەکات و
خولیاکانم دەلاوێنێ!
سەرم تەنها پەیامێکە عەشق ڕادەگوێزێتەوە و
نەخشەکان تێك دەشێوێنێ!
نێرگز،
لە تاراوگەی خۆرا هەڵوەری و
گەنم بوو بە نەعشی کێڵگە!
هێواش کەن، هێواش
دڕکە نینۆك درێژەکانی ڕۆژهەڵات!
پەنجەی کێیە وا لە خەنەی خوێنی نێرگزا دەبێتە مەنفای ڕووناکی
چاوی کێیە؟
دەبێتە زەردەواڵەی سەرکەلاکی شیعری ڕەش؟
دەمی کێیە؟
لێوی کێیە؟
جەستەی کێیە
دەبێتە سێدارەی مۆم و تیشك دەمرێنێ؟!
...

وەرە پەپولەکەی سەرم!
داستانی هەڵوەرینی برژانگ و.. گلێنە و.. کاڵێنە
بۆ گەردیلەخاکییەکانی ئاسمان بگێڕەوە!
چاڵێك، دووچاڵ، دە چاڵ!
ئەم چاڵانە هەناسەی زریان و تووڕەی باران کردوونی بە نزرگە!
ڕووبارێ،
دوو ڕووبار،
سێ ڕووبار..
ئەفسوس،
ئەم ڕووبارانە سەرچاوەکانیان ژەنگاوین!
خێڵ خێڵ،
خڕۆکەکان ڕووبەڕووی جەستەم دەجەنگن!
گرێکوێرە لەعەشق دەدەن!
چرای ستوونەکانی کۆلأن کۆلأنی دڵم دەشکێنن
چاو چاوی تێدا نابینێ،
چ نوتەکستانێکە وڵاتی وێرانی جەستەم!
پەتا هەڵدەگیرسێ و.. ژان دەبێتە شەپۆلێکی کڵپە!

لە گەڕەکی زامدا گوێزان برینپێچە، فریشتەیە!
هێلانەکان، نوها چۆڵن، بێ جریووەن.. سنگم چۆڵە!
چۆلەکەکانی مردووە،
درەختەکان لە پرسەدان،
سەوزاییان لە شیوەندا لەبەر خۆیان دڕاندووە!
...

ئیتر نە چاو باوێشك دەدا.. و
نە دەم پێڵووی لە ڕووی خۆرەتاو دادەخا
ئیتر نە نینۆك دەزێت و..
نە من ساویلکانە لە ئاوێنەی خەوندا
دەم دەنێمە نێو دەمی خوا!
کەلاوەکان
گلێنەمیان ڕووخاندووە
نان وەکو باڵی شەمشەمەکوێرە..
چەترێکی کون کون
بۆ کێڵگەی گیانی باران هەڵدەدات
پەنجەکانی ستوونی جەستەم بێچران..
قەڵەم دەیاندزێ
وا چامە نەزیفە و..
لەژێر پەڵەهەوری وەنەوشە گیان دەدا
پەنجەکان دارخورمان
لەکەنار شەتاوی چاومدا ڕوواون.. بەڵام ئاخ.. نەزۆکن!
...

من و ئادەم.. ئەم دارسێوەش دەڕنینەوە
لقەکانی دەکەینە هێلانە چۆلەکە و..
گەڵاکانی بە نیشتیمانی پەپولە
من و ئادەم
تێکەڵ بە یەکتر و دەریا دەبین
ئاوێزانی یەکتر و چیا دەبین
لە چرکەکانی لەزەتدا
سەدان ماسی نیوەکچ و
سەدان ماسی نیوەکوڕ لە دایك دەبن
لە بومەلەرزەی ئەو چرکەسامناکانەی عەشقدا

دەریا دەبێتە ئەفسانە
ئەفسانەش بە ژوورێکی وێرانکراو
من و ئەو .. ئەم دارسێوانەش دەڕنینەوە
تا نەفرەتەکان ببن بە تەنافێکی باریك و،
تاوانە بێڕەنگەکانی لەسەر هەڵبخەین!
...

هەور قردێلەیەکی سپییە.. و
بە منداڵی دەمکرد بە گوڵ
قژی خۆم پێ دەبەستەوە
ئاسمان کراسێکی شینە،
ڕۆژانی سەرەتاییم لەبەرم دەکرد
ئێستا نە قردێلەم هەیە، نە سەر
نە کراسم هەیە .. نە جەستە
گەورەیی.. دارستانی قژمی ڕنی
ئاسمانی لەبەر داماڵیم!
...

وەرە پەپولەکەی سەرم حیکایەتی چاڵەکانم بۆ بگێڕەوە!
چەند ڕۆح هەڵوەرین؟!
گەلەهەورەکان توڕەیی و بێئۆقرەیی ساڵانێکیان لە ئامێز بوو
وەکو چاوی حەوای ئازار
جەستە خاکێکی ئامادە بوو بۆ چاندن
پڕ بوو لە تۆوی وردیلەی ژیلەمۆو خار
کڵپە .. بارانی داخ دەکرد
چاڵەکان واشە و داڵاش بوون
زام زام جەستەیان دەبژارد
تاڵەخوێنی هەڵواسراوی مەرەزەی گیانیان دەڕنین!

گیانم مەنفای بیابانە!
لم دەمکاتە تۆوی گوڵئەستێرە و ناڕوێم
سەراب
ئاودێریم دەکات و.. ناڕوێم
هەور چاودێریم دەکات و ناڕوێم
شاخ کێڵگەی گوڵئەستێرەیە!
...

وا ئەستێرەکان بەرەو زەوی دەکشێن،
کاروانی خۆپیشاندانە
تاریکی لافیتەیەکی قەترانچنە
دروشمەکان بە تریفەی نارەزایی
لەسەر سنگی خێوی تاریکی نوسراون
(نامانەوێ خەڵکی زەوی لەسەر ئالأشرەکانیان بمانکێشن
نامانەوێ، نا.
نامانەوێ لە نێوانی کۆپلەی شیعرە ژەنگاویەکان بماننوسن
نامانەوێ نا!!)
...

زەوی چاڵێ بوو بەقەد گۆی زەنگۆڵەیەك
دەنك دەنك
موورووی چاو و
گوێشەوارە و..
مرواری دانی قووت دەدا
کەنیشك دەبوو بە پەپوولە و..
کورگەل دەبوون بە چۆلەکە و
بارانی لم دەیخندکاندن
هەور هەڵدەوەری و.. دەبوو بە کفنێکی لۆکەئاسا
زامەکانی دادەپۆشی و،
حەوای دەکرد بە تابووتی جەستەی ئادەم
ئادەمیشی بە تابووتی جەستەی حەوا!
...

کات: نێوانی کازیووەی شیعر و.. خۆرهەڵاتی جەستە
شوێن: دووکەڵ
گەڵاکان سەوزایی گیانمیان گرتەخۆ
ئەستێران ڕووناکی چاومیان برد بۆ خۆ
دەریا گیان!
لەنێو کام شەپۆلی سەرکەشت جۆلانێم بۆ دەکەی
وا دەمرم!
باران گیان!
بەهاژەی خووناوی کام تنۆك،
لەسەر کام تاتەشۆری چنوور..

لاشەی چاودانەخراوی منداڵییم دەشۆی!
وا سەرم چۆڵ دەبێ،
وا سەری چۆڵی خۆم هەڵدەگرم
نا، دەمبەن
بەرەو ئەستێرەیەکی لێرانە کاولتر!
شەوی تار!
بە کام خێوەتی ڕەشت خەندەم دادەپۆشی و،
نهێنیم مات دەکەی
وا ماسی گریانم دەخنکێت!
دارستان!
ئەی تۆ کام لقی خۆت دەکەیتە قردێلە بۆ ڕۆحم
کە وەختە وەك پەڵە ئاسمانێکی ڕزیوو
بەسەر ئەم مەزرای مەرگ و تابووتە دابارێت!
...

لەم بەری شەقامدا
کچێکی چاوشەکەت، دڵ لەتلەت
ژێی پرچی ئاڵاوەتە ڕۆحی و ئازاری دەژەنێ
لەوبەریش من سەیری ئاوێنەی درزبردووی عومر ئەکەم!
لەوبەری شەقامدا،
منداڵێك چاوی وەك ئاسمان و..
لەپی چوون نان پانە
لەمپەرێ لە نێوان ژێرپێی و .. خاك نییە
وەك جەستەی دوو گیاندار لە شەوی بێپەردەی پەردەدا
لەمپەرێ لە نێوان جەستەی و.. با ، نییە
وەك کۆکتێلی هەناسەی جووتێ کە دەبن بە تاکێ!
لەمبەریش،
من سەیری ئاوێنەی درزبردووی عومر ئەکەم!
...

هەور هەڵدەوەرێ و
دەمامکەکان لە شێوەی نەهەنگ، دێو و درنج، دێناسۆر
دێنەخوار
زەوی دەبێتە دارستانێ لەناو دەریادا
زەوی دەبێتە بەلەمێك لە بادا
زەوی دەبێتە دەرزیلەیەك

لە بەرۆکی منداڵێکی بێ بەرۆك
هەور هەڵدەوەرێ و.. باران دەبێتە تابووتی گەنم!
...

بە پەنجەی مەراق دەمبینی،
مەرگەساوا وەك زۆڵێکی حاشالێکراوی بێکەس
لەبەر دەرکی مزگەوتێکدا فڕێدرابوو
من هەڵمگرت و ماچم کرد،
چوون سوورەتێکی پیرۆزی کتێبی خوا!
لەسەر کۆشی خۆمم دانا،وەك ساوای خۆم
مەمکی خۆمم لە دەمی نا،
بە زمانێ لایەلایەم بۆ کرد، جیا لەوەی
کە سوورەتی ئەنفالی بە خەتی ئاجڕوباجڕی جنۆکەکان پێ نووسرابوو!
ئەو زۆڵە پیرۆزەی لە ئامێزم دامنا
دایکداری بێ باوك بوو،باوکداری بێدایك بوو
دەیانووت کچی ئادەمە،
دەیانووت کوڕی حەوایە،
دەیانووت ئەم تولەحەرامە لە ساتی تێکئاڵانی
زەریای کات و، دەریای شوێندا لە دایك بوو
هێی.. کۆرپەزۆڵەکەم
چەند ساوایەکی پیر و..
چەند پیرێکی کۆرپەیە مێژوو!
...

نیوەی دانیشتوانی جەستەم لە تاوا شێت و، هار دەبن
لە نێرگزەجاڕی هەستدا بەم ڕۆژگارە دێن و دەچن
گوڵیان بە پێدا دەچەقێ
شیعریان بە پێدا دەچەقێ!
نیوەکەی تری بێدەنگن..
وەك پەیامی سامناکی جەنگ
چوون شەوانی تەنیایی من لەگەڵ خۆمدا
وەك هاواری کازیووە لە ترسی هەتاو
وەك ساتی دڵنیایی شك!
نیوەی دانیشتوانی جەستەم زبرن وەکو پەنجە و چاو و.. قژی زەوی!
نیوەکەی تری نیانن.. وەك زیخەڵانی چەمی ناز

نیوەیان کورتن وەك هێڵی کاکێشانی نائومێدی
نیوەکەی تریان درێژن وەك پشتوێنی کەمەری باریکی زەوی!
تیژن، کوللن، مەزنن، وردن
چ کێڵگەیەکی سەیرە.. جەستە!

لەم دارستانەدا وانەی ڕاو دادەرێ
لق ڕاوچییە!
پەل، چڵ، گەڵا
گیا، گوڵ.. ڕاوچیین!
لەم کێڵگەی پەلەوەرەدا.. داو دادەنرێ
دار داوە!
ئاو، با، هەتاو
شەو، کازیووە،کات داوون!
لەم جەنگڵستانە سەیرەدا
گەڵا پەپولە و.. با .. چۆلەکە ڕاو دەکا!
...

سنگم، هێلانەیەکی زستانەیە بۆ پەپوولە
قژم هێلانەیەکی هاوینەیە بۆ چۆلەکە
لە بەستەڵەکی جەستەدا پەپوولە ڕەق دەبێتەوە!
باڵ هەڵدەوەرێ!
لە گەرمەسێری جەستەدا.. چۆلەکە سۆمایی دادێ!
لە دۆڵی تژی لەئاگری مۆر و شل
تارمایی دەخنکێ!
سۆمایی.. وەك گەڵای وشکی ژێر پێڵاوێ..
سۆمایی.. چوون کفنی پەیامی ماچێکی بەرهەتاو.. دەڕزێ !
...

هیۆر بەوە!
سەرەتا لە کۆتاییەکانەوە ڕێ دەگرێ و..
بەرەو کانیاوی زەمەنێ لە موراد
ورد، ورد دێ!
گەرچی تاریکی بە لەنجە و لارەوە خیوەتی سپی خۆی
لە شاری خۆری دڵ هەڵدەدات!
تاڤگە بەرەو هەور هەڵدەزنێ!
هەور وێنەی گیایەکی لۆکەیی

دەبێتە فەرشی جەستە، جەستەش بە گوڵەئەستێرە!
ئەستێرە پڕ دەبێ لە ئاسمان!
ئەستێرە پڕ دەبێ لە زەوی!
لە هەور،
پڕ دەبێ لە چۆلەکە، پەپوولە..
پڕ دەبێ لە تۆ و.. من!
پیاو و .. ژن!
...

چاڵ تابووتە و.. منیش هاوارێکی ڕاکشاوی شەکەت!
من نازانم ئەمە تابووتە ڕێ دەکات،
یان بیابان پێی گرتووە و بەرەو شاخ پیاسە دەکات!
من نازانم..
ئەستێرەی جەستەمە دەدرەوشێتەوە،
یان زامی بە گوڵە سیخناخکراوم!
هێشتاش نازانم.. من شێتم و حاڵ دەمگرێ،
یان بوومەلەرزە سەما بە ڕۆحم دەکات!
هەر هێندە دەزانم.. کە شێت دەبم،
جەستەم وەك ئەستێرە دەدرەوشێتەوە و،
وەك بوومەلەرزە حاڵ دەمگرێ!
بیابان پێ دەگرێ و.. نەعشەکەم دەداتەوە بە شاخ
داربەڕوو دەمنێژێ!..
کە دەڕوێم
بێ گەڵام.. بێ لقم .. بێ چڵ وبێ دڵم
کە دەڕوێم.. ڕۆحمە دەبێتە تۆوی گەنمەشامی و..
جەستەمە دەبێتە پەپوولە!
...

ئەم گەشتەم .. لە نهێنییەوە بۆ نهێنییە!
کۆترەکان لە قەفەزی جەنگدا بەرەڵان
هێی.. کۆرپە نازدارە زۆڵەکەم!
ئێستا دەزانم.. کۆتر سیخوڕی پۆلیسە و
پەپوو ئاشتیخوازە!
بەم درەنگانە زانیم، جرییوەی چۆلەکەی ناو باخچەی ماڵەکەم
جرییووە نەبوو!

چاو فڕین.. واتا کوێر بوون و،
ڕووبار لە خەونا تاریکی و..
ماسی برسێتی و..
گوڵ خوێنە!
درەنگ لە خەونامەم ڕووانی، دڕەنگ زانیم
کەشتی تابووتە
ئاوێنە مەرگە
بەهەشت.. بیابانە و
دارێکی لێناڕوێ تا ئاو بەژێریا بڕوات!
درەنگ زانیم حۆری،
ئەو چل دیارییەی دەدرێ بە خوێنەرانی هێژای سوورەتی تاڵان
ئەو چل دیارییە قژ خاوە پەپوولەن پەپوولە،
پەپوولەی کێڵگەی گەنمەشامی!
زۆر درەنگ زانیم.. دەزانی؟؟؟!
زۆر درەنگ زانیم دۆزەخ لە ئاسمان نییە، لێرەیە.. لە ناخم!
تازە چ ئەفسوسێ دەبێتە هەلۆرکە بۆ ئاخم!
...

لە یەکەم وێستگەی دۆزەخدا..
جانتای بیرم دەپشکنن
بەفر قەدەغەیە،
شیعر قەدەغەیە،
دەریا، ئەستێرە، ڕێگا، ئەوین، بیر .. یاساغە!
لە یەکەم وێستگەی دۆزەخدا
ئیسفەنجێ دەخەنە خوێنم!
...

ڕەشماڵەکەم دراوسێی ڕەشماڵی خوایە
لە پێش مندا.. بە چەند ڕۆژێك سەریان بڕی و
هێنایانە ئەم خێوەت و ئۆردوگایە
شەوان دێت و .. جار جار سکاڵای تەنیایی و
زامی دەروونیم بۆ دەکات
سەری ئەویش لە چاڵەکاندا بەجێما..
دڵی ئەویش لم قووتی دا
جەستەی ئەویش وەك تۆوێکی سپی بچووك
لەم کێڵگەی گەنمەشامییە چێنراوە!

سەری ئەویش هەور بردی
ڕۆحی ئەویش بوو بە هەسارەیەکی گەڕۆك
لەسەر ئەم با سرەوتووە، بوو بە دراوسێ ڕەشماڵم!

ئەو دەڕوات و..
من لەسەر نوێنێ کاغەز ڕادەکشێم،
بە شیعرێ خۆم دادەپۆشم،
چیرۆکێکیش دەکەم بە باڵشت و..
دەستپێدەکات سەمفۆنیای پرخەپرخ
نا.. نا هێشتا نەنووستووم من،
داستانە خەونێ دەبینم
ئەم خەونە ساڵێکە یان ساتێ.. نازانم!
چەرخێکە یان چاوقوچانێ.. نازانم!
ڕۆمانە خەونێکە و ، دەیبینم.
...

شوێن: ئێرە یان ئەوێ
کات: سبەی، دوو سبەی، یان دواتر
ڕووداو: کۆمیدیایەکی تراژیدی.
پەپولەڕاو دەکرێت
پۆلە چۆلەکەیەك لە مەنجەنیقی چاڵێکدا دەکولێن
دەڵێن پاشاگەردانییە، گەدا گەردانییە، ئاژەڵگەردانی!
ڕۆحم بە مەداری گەردووندا دەسوڕێتەوە
گەردوون بە مەداری جەستەمدا
جەستەم هەسارەیەکی گەڕۆکە و.. بەرەو نهێنی هەڵدەفڕێ!
ئەم تراژیدیایە ختووکەی سروشت دەدا
ئەم جەستانە ئاڵۆشیان داوەتە زەوی
ئەم چاڵانە شانۆی بوومەلەرزە و.. سەمای مەرگن!
...

هیچ نەما لێی یاخی نەبم..
جگە لە خودی یاخیبوون
هیچ نەما ئازارم نەدا
جگە لە خودی ئازار
هیچ نەما تێر بۆی نەگریەم، جگە لە خودی گریان

بە هاوار .. هاوار شێت دەکەم
بە بێدەنگی بێدەنگییەکان لاڵ دەبن ..لاڵ
بە ئاوێنە ئاوێنە شەرمەزار دەکەم
...

تۆ بڵێی یاخیبوونی شەیتان هۆی ئەوە بێ جەستەی ئاگرە و..
جەستەی ئێمە خۆڵ
یاخیبوون هونەرە!
ئیدی کاتی یاخیبوونی جەستەیە.. لەسەر!
کاتی یاخیبوونی ئاگرە لە با
ماسییە لە ئاو،
مرۆڤە لە خوا
یاخیبوون باڵاترین هونەرە!
...

ئەم کۆلارەیە..
ئێواران بە ناو ئاسۆی بیردا تێدەپەڕێ.. و
گوندەکانی هۆش بۆردومان دەکات
ئەم کۆلارەیە..
کە منداڵ بووم وامدەزانی کەشتییەکی کاغەزینە و..
لەناو بادا لەنگەر دەگرێ
ئێستا دەبینم.. کە ئەو دێ.. خەڵکی جەستەم کۆچ دەکەن و
منیش چۆڵ دەبم!
بە بێ خۆم دەژیم!
ئەوە جەستەمە و.. دەبێ خۆم لە کام تاراوگەدا بم!
لە کوێ بگریەم، گۆرانی بچڕم، دەرۆزە بکەم!
ئاخۆ شاعیرەکەی ناخم سەری لەناو کام کۆڵەپشت و..
دڵی لە بوخچەی کام تابلۆدایە!
ئاخۆ ئافرەتەکەی ناخم لە کوێی گەردوون ژان دەیگرێ و..
لە کوێ کۆرپەکەی دادەنێ!
...

من لە پێناوی نزیکبوونەوەدا دوورکەوتمەوە
لە پێناوی گۆرانییەکی نەبیستراو..
لەسەر ئەم شەپۆلە شێتە سەما دەکەم!
من، لە پێناوی مرواری ڕاستی،

خۆم هەڵدایە نێو ئەم دەریای مەرەکەبە و،
تیا نقووم بووم!
من ئەم گەشتەم لە نهێنییەوە.. بۆ نهێنییە!
هاتم.. تا یادگاریم لێرە و لەوێ هەبێ
تا یادگاریم لە هەموو جێیەکی زەوی هەبێ
شاخەوانێکم و..بست بە بست بیابانم پێوا
لە ئاگرەوە هاتم و..
دڵۆپ دڵۆپ، ئاوم پێوا
بام پێوا..
ئەستێرە ئەستێرە گەڕام و..
لە سەر هەر هەموویاندا ڕاشماڵم هەڵدا
گەردوون ڕەشماڵە گەورەکەی منە
من کۆچەرییەکی نهێنیم و، جەستەم پەیامە!
...

چاڵ قووتی دام! خواکان شێت بوون
ڕۆح کێمی کرد
زەوی بوو بە لێفەیەکی ئەستووری لم
لە ژێریا نوستین
نوستنێکی هەستیاری وەکو بێداری
نوستنێکی درێژخایەن، کەروێشکەخەو
هاتن وتیان ئەمە مەرگە،
ئەمە مەرگە؟!
چەند خەوێکی سووکە مردن!
دوێنێ مردم.. ئەمڕۆ بوومەتە ئاولەمە،
سبەینێ، دایكێك و باوكێك و خوایەك دروست دەكەم!
چەند خەوێکی سەیرە مردن!!
...

جاران ماڵم لە ڕێی کاکێشان بوو!
ڕێی کاکێشان دوورە بە قەد مەودای نێوان من و زەوی
من و شیعر!
دوور بووم لە پاییزی چاوی هەتاو
لە دڵی هەور
سنگی ئاسمان!

نزيك بووم لە ڕۆحی گەردوونی تۆ و درەخت و
تنۆکەشەونمی باران!
دووربووم لە خواوەند.. نزيك بووم لە پەری!
دووربووم لە کۆلارەی ئاسن..
نزيك بووم لە باڵی چکۆلە و ناسکی
پەپولەقژخاوەکانی کەنار ڕۆح و، نێو دارستانی جەستە!
دوور بووم لە خۆم.. نزيك لە تۆ!
جاران ماڵم نەبوو..
ئێستا ماڵم.. نییە!!
...

کەناری لماوی باران
وێستگەی دوانیگای مەحاڵ و ڕۆح بوو
درەختی ئاگری تەمەن بوو بە کۆتەرەی زامی ئاینده
ژانی ئاینده
وێرانەخاکی ئاینده!
شوێن شێت بوو لەتاو بروسکەی کۆچ و
تەقینەوەی ئەم تیژەوەتیرە!
ئەمە بەروبوومی ئاوی ژيان و،
شەپۆلی درەختی مەرگە!
ساتی تەقینەوەی کۆچە!
ئەمە دوا وێستگەی ژووانی حاڵ و مەحاڵە
ئەمە فیستیڤاڵی چارەنووس و بوونە
ساتی تەقینەوەی چاڵە!
...

هاتمەوە نێو خەونی کەوەڕۆژێك و
لەسەرچاوەی چاوتانەوە هەڵقوڵام
هاتمەوە تا مەحاڵتان بۆ بگێڕمەوە
تا گرێکوێرەی چاڵتان بۆ بکەمەوە
تا بە گريانەوە باسی پێکەنين و ستران و گوڵ بکەم
هەبوو .. نەبوو.. زەوی هەبوو، ئاسمان نەبوو
گريان هەبوو.. نان نەبوو
شەو هەبوو.. باران نەبوو
چاڵ هەبوو.. ژيان نەبوو!
...

بێداریم،
مەرگی مێژووی زڕاند
لەوەتی بێداریم زڕاوە
لە پرسەی چۆڵ و هۆڵی خۆمدا سۆز دەکەم،
حاڵ دەمگرێ، مەحاڵ دەگرم!
لەوەتی شیعر زڕاوە..
فەرهەنگ گۆڕستانی وشەیە و،پیتەکان گڵکۆی کۆرپەن!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!
- ئەم دێبەرەیان کەی بەش کرد؟!
ئەو کاتەی گەردوون وەك ساوا مەمکی سروشتی دەمژیی
خۆر هێشتا کاڵ نەبووەوە
دڕکەزی ڕێی خەونەکانی نەدەناسی
- ئەم دێبەرەیان کەی کێڵا؟!
مانگ زمانی نەپژابوو
ئەستێرە پێی نەگرتبوو
هەور تازە دەریای دەناسی، جار جارێ
قژی چەرمووی خۆی لەبەر ئاوێنەی شەپۆلدا دەڕنی!
- ئەم دێبەرەیان کەی پڕ کرد لە ژیلەمۆ؟!
من تازە پوش و پەڵاشی پاییزم کۆدەکردەوە
تا بیکەم بە هێلانەیەك.
...

ڕەدووی با کەوتم!
وەك خوری شیکراو هێنامی، هێنامی، هێنامی
تا لە چاڵی ئەم سەرنجە ڕەشەی بیاباندا داینام.
ڕەدووی باران نەکەوتم.. تا وەکو تۆوی گەنمەشامی
لەسەر دوندا بمچێنێ و..لەسەر دووندا بڕوێم!
با هەڵیگرتم،
پرد هەڵدەفڕی و دەبوو بە هەور و.. با هەر دەیبردم!
کەنار ئاو دەیبرد..شەپۆل دەخنکا.. با هەر دەیبردم!
ئارەزوو دەیبەست
ئاگر کون دەبوو
کات دەتوایەوە
شوێنیش شێت دەبوو.. با هەر دەیبردم!
دەمامکی سەوزی درەختی پۆشیبوو.. با

دەتگوت دەروێشێکی حاڵلێهاتووی سەرخۆشە
پەڕە پەڕە، بەردی هەڵدەدایەوە
تەرمی ورد ورد و.. هی درشت درشت
تەرمی نان و تەرمی مەمك
با.. هەڵیگرتم
لەناو چاڵی بەسەرنج قوڵکراو
لە پاڵ ئاگرێکی کون کون
بە لەپی ئاگر تەوقەی لەگەڵ کردم و.. گوزەرا
بە پەنجەکانی ئاگر چاوی داخستم و.. ڕۆیی!
...

شەپۆلی یاد،
لەبیرچوونەوە قووت دەدات
تەمێکی پیر بوو.. مەرگمی خوساند
تەمێکی نەخۆش، خەونمی خوساند، جەرگمی خوساند!
دەمامك کەوت و.. ڕوخساری بام دی
ڕەش بوو.. چوون قەتران
کۆترەکەی مێژوو
شان بە شانی با.. چەپڵەی لێدەدا
لەوساوە..
پرد هەورە و.. ناباری
کەنار نوقمی خەوە
گڵکۆی نان و مەمك هەڵکەندراون
حیلەی ئاگر چاوی کاس کردووم
گوێم هیچ نابینێ، چاوم نابیستێ،زمانم گۆجە،
هەست بە هیچ ناکات دەست و پێم!!
...

لە کریستاڵی خەوەمەرگێکدا ونبوونی خۆم خواردەوە و
هۆشم تەزی!
جێپێی وشەم دەدی بە ناو خۆڵەمێشدا دەڕوا
چاوم بەناو ئاگردانی بەفرا گێڕا
هەرچی وشەی شین هەبوو چنیمەوە و
لەگەڵ قژی ڕنراوی درەختەکاندا
لە گوڵدانی ڕەشی شاخدا دامنان
ونبوونی خۆم خواردەوە و .. بە سەرخۆشی

بووم بە گریانسوارێك
گریان دەسووتا و..
فرمێسك دەیبەست و..
برژانگ دەتەزی
لاشەم وەك کۆرپە لە بێشکەی چاڵێکدا پاڵخرا
زریانێ ڕایدەژەند!
...

زمانی ڕۆحیان بڕیم و..
گوێمیان سیخناخ کرد بە قوڕقوشمی جنێو
ئێستا ڕۆحی کەڕ و لاڵم لەم شایی مەرگەدا کڕو کاس دانیشتووەو،
هزرم سێدارەی شیعر و..بێشکەی نامۆییە
نامۆیی..
تنۆك تنۆك پیامدا دەڕژێ و.. پڕم دەکا لە بزربوون!
ئەفسوس!
ڕەدووی با کەوتم و.. باش کوشتمی!
...

تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا ڕاوەستابووی
چاوەڕێی رابردووت دەکرد
ئەو نەهات.. تۆش هەر بۆنی دڕکی سەرکەوتنت دەکرد
دڕکێك کە کراسی پەڕپەڕەداری سووری گوڵی پۆشیبوو!
سواری بوراقی هزر بووم
هاتم، ئاگاداریم پێبوو
کودەتایە!!
ئەم مەرزانە دەبنە مەرەزەی ستران و،
ئەم دەخمانە دەبنە بێشکە و،
ئەم دێبەرە وێرانە دەبێتە وەنەوشەجاڕی عەشق
هاتم،
ئاگاداریم پێبوو!
ئەسپەکەم ئاگر بوو.. پەیامەکەم ئاو
تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا دانیشتبووی ..دڕکی چاوەڕوانیت دەژمارد!
ڕابردوو هەر نەهات،
هێشتا دڕك بەرگی سپی و کڵاوی زەردی نێرگزی لەسەر نابوو
پێغەمبەرێکی ئیفلیج بووم!

ئایەتی ونبوون گۆچان بوو بە دەستمەوە
حەزیای غوربەت قووتی دەدام
تۆ لەبەر دەرگای خەونێکدا پاڵ کەوتبووی
زمانت لە پشتی دەم و..
چاوت لە پشتی سەرتا بوو
نەهات هەر نەهات.. ڕابردوو
تۆ لەبەر هەمان خەون نووستبووی
ئەسپەکەم ئاگر بوو.. پەیامەکەم ئاو!
...

بەو ئاسمانەدا.. پۆلێ ڕۆحی ڕەش تێپەڕین.. ڕۆحی تاڵ!
گوڵە ژاڵە و.. دڕکەژاڵە و..گەڵا ژاڵە..
نەمدەزانی کات تاوانبارە یان شوێن،
نەمدەزانی .. نا!
قژم کۆچی کرد و.. ئەسپێ بێ وڵات مایەوە
نەمدەزانی جەستەم تراویلکەیە، یان بێداریم خەونە.. نەمدەزانی نا!
ویستم ماچت کەم
لێوم پڕ بوو لە پریشکی ئاگر
ویستم بۆنی ڕەنگی چاوت بکەم
بیلبیلەت پڕ بوو لە ماسی مردوو
نەمدەزانی دەریا دەدرەوشێتەوە، یان مەرگی ماسی؟!
نەمدەزانی..نا!
...

داوی کات تیشکی ڕاو دەکرد،
تیشکیش لە پاڵ تاریکیدا، ئێشکی گڵکۆ دەم داچەقیوەکان و..
مردووە دەم داخراوەکانی دەگرت..
ڕەنگی چاوەڕوانیم .. وەك ڕەنگی برینداریێکی نەزیف
وەك دەنگی برینداریێکی کوژراو
خاو بوو.. خاو!
تەنیاییم دەدرەوشایەوە
وەك درەوشانەوەی تەنیایی هەزاران هەزار چۆلەکەی بێباڵی تر
کە لە کەنارمدا مردن
شەو قیژاندی!
گوڵە لاڵ بوو
نەمدەزانی ئەم گەڵا زەردانە کفنن .. نەمدەزانی .. نا!

نوێنەری با.. ئەم گەڵایانە بەناو جەستەدا بڵاودەکاتەوە
تاریکی هەڵدەقوڵێ!
وەکو خەمی پەنجەکانم
وەکو ساتەکانی ونبوون!
بێدەنگی سەرئاو دەکەوێ
وەك ئیسفەنجی ویژدان
وەك تەپەدوری سەر بوتڵی بێهۆشی!
مردن سەما دەکا
وەك چڵە زەیتوون و سەعافی دارخورما!
ڕۆژ دەکوژێتەوە، وەك یادگاری و خەون و هەسارە!
وەرە پەپولە گیان،
هەتا تۆ دێی، باڵم لەناو ئەم گیا شینە دەشارمەوە
جەستەم بە ڕێگاکانەوە دەدروومەوە
پێچەوانەی بوونی خۆم
بوونی دەریا و..
ئۆقیانووسی مەبەست
پێچەوانەی ئەم رووباری بێدەنگییە شێتە دەڕۆم
ونبوون هەڵدەقوڵێ!
...

سێبەرەکەم ماڵمە و.. تیا نیشتەجێ نیم!
ئاو دەدرووم بە ڕەگەوە.. هیچیان تینوێتیم ناشکێنن!
...

نە نوێنەری با بووی، نە خوشکی درەخت
ئەم گەڵایانە کراسێکی ئاودامانی سپیین
بوکێنی ماچ دەکەن،
بوکێنی تارمایی ڕۆژە
تاریکی هەڵدەقوڵێ، چاو دەکوژێتەوە،ڕۆحی ڕەش دێ، ڕۆحی تاڵ!
چ تەیموورێکی تەنیایە ئەم ڕێگایە!
چ تەیموورێکی بزرە
گیان لە کوێ هەڵفڕی و.. لە کوێ دەنیشێتەوە
چ چۆلەکەیەکی وێڵ و سەرگەردانە!
چەند باڵێکی حەشاردراوە
چەند گیاندارێکی بێ تووك و تەنیا و..

چەند ڕۆحدارێکی ڕەنگ هەڵفڕیووە تەیموور!!!

ئەم زەنگە لە کەللەسەری ڕۆژدا لێدەدا
ڕۆژی شەوارەکردوو
تەریك، ئیفلیج
گۆچانێکی پشت شکاو ڕایگرتووە ئەم نەعشی ڕۆژە!
ئەم زەنگە
لە جەستەی شەودا لێدەدا
شەوی پیر، خەوزڕاو،باڵاکورت
گۆچانێکی پشت شکاو ڕایگرتووە، ئەم نیشتمانە بستەبالأیەی شەو!
...

ئەم جێپێیانەی لە ئاتاشگەی لمدان
ئەم شوێنەوارە بچوکەی لەناو بەفری کاسەسەردایە
نیشتمانی چ هەنگاوێکی کۆچەرە؟!
ئەم هۆرەیەی ، نە خوا، نە خۆر، نە خۆشەویستی دەیبیستێ
دەنگی کام دێوانەیە؟!
...

دەڵێی گەردوون.. جگە لەتاقانەی زەوی.. قەت کۆرپەی تری نەبووە!
دەڵێی زەوی.. کێڵگەی لم و خۆڵەمێشە!
لم هەنگاو ون دەکا
خاستەر سووتووی ڕێگایە
چۆڵەوانییەك بە تەنیا دەڕوا
تەنیایەك بە تەنیا دەڕوا
هەر دەڵێی تاقانەی ئادەم و حەوایە!
تەیموور سەری خۆی لە کۆشە و،
قاچەکانی لەناو پریاسکەی لمدان و،
باڵەکانی لەناو هەور شاردۆتەوە
تەیموور زمانی پژاوە و.. لەگەڵ بزربووندا دەدوێ
هەردوو گلێنەی خۆی لە مشتی ناوە وەکو کەلا
وازی لەگەڵ خۆیدا دەکات
تەیموور چییە؟!
ڕووبارە ، یان درەخت، یان بەفر؟!
تەیموور کێیە؟! منداڵە، یان گوڵە، یان کۆتر؟!کامیانە؟!
...

بروسکە فلاشە و ئاسمانیش وێنەگر
سات بەسات وێنەی ئەم هەنگاوە کۆچەرە دەگرێ!
هەور..
دێڕ بە دێڕ ئەم هۆرەیە دەخوێنێتەوە
ئەم جووتە پێ بچکۆلەیە.. جووتێ قەڵەمن
کۆچی بزربوون دەنووسنەوە
ئەم هەنگاوە وردانە
هەموو دنیایان کردۆتە ڕێگا!
توولەڕێی بنبەست و ناکۆتا
نە کۆچ تەواو دەبێ و.. نە من
نە تۆ دەوەستی و.. نە ڕووبار!
...

ئەم شەوە بستەباڵایە.. کڕنۆش بۆ کام بتی درزبردوو دەبات
جەستە بۆتە گڵۆڵەبەن
بەم هەورازە لێژەدا هەڵدەگژێ
جەستە چوون پرد، بەسەر دەریاکانی ڕۆحدا تێدەپەڕێ
زەوی تاسەباری کێڵگەی گەنمەشامییە و..
شەقامی کردۆتە بۆینباخێکی قەترانی!
...

چەند تەتەرێکی تەنیایە!
تەلەسمێکی ئەرژەنگە..
ئەم پردە سووتاوەی بەسەر دەریای خۆڵەمێشدا دەڕوا
جێپێ دەبێتە پشکۆ .. و
شەقام دەبێتە سوچێوی هەنگاوی شێت
ئەسپێکی سەهەندە بەفر
بیابانی ڕۆح تەی دەکا.. و
ئاگردانی جەستە دەتوێنێتەوە!
ئەسپێکی سەهەندە ئاگر
سەهۆڵبەندانی جەستە هەڵدەگیرسێنێ!
لە کەناری ئەم خەونەدا حەقیقەت چاڵە .. و.. یەقینی تیا بەندە!
لە کەناری ئەم کابووسەدا
دارستانێکی گومان و.. کێڵگەیەکی ترس ڕوواوە!
...

گومان دەکەم.. من خۆم بم و،
دارستانیش دارستان بێت
دەترسم من پێغەمبەرێکی بێ نەوە و نەتەوە بم
دارستانیش ماڵێکی بێ چۆلەکە بێت!
...

ئەمە گۆرانییە.. یان تەڵقین؟!
ئەمە سوورەتە.. یان هۆرەی مەرگ؟!!
ئەمە ئایەتە.. یان ونبوون؟؟!!

ئەمە تەرمی ئێوارەیە بەسەرشانی کازیوەوە دەدرەوشێتەوە
ئەم بێشکەیە بای یاخیبوون ڕایدەژەنێ
نانی زیندوو وێنەی جەنگی مردووەکان دەگرێ
لەبیرچوونەوە.. ئەم داستانەی بیرهێنامەوە
لەسەر لاپەڕەی بەردینی جەستەمدا
پەیکەری ئەم کێڵگەی گەنمەشامییە هەڵکەندراوە.. و
تارمایی داهۆڵە و..
پەلەوەری ڕۆح دەفڕێنێ!
...

وەرە گوێ لە بانگەوازی خوێن بگرە..
دڵم هۆڵێکی داخراوی پڕ لە تەرمە
ئەلبوومی جەنگی مردووەکان و، مەرگی زیندووەکانە
بیابان دەرۆزەکەری جەستەیە، و
چاڵ قەلأیەکی قووڵە.. و.. سیخناخە لە کەللەسەر!
...

گومان دەکەم،
ئاسمان ئاسمان بێ و،
زەویش زەوی!
دەترسم ئەستێرە تراویلکە بێ و.. ئەم گۆیەش هێلکەیەکی ڕژاو!
ئەم ڕێگایە..
تەکیەی هەموو هەنگاوێکی کەسپێنەزانە!
حاڵ دەمگرێ و..
لەبەردەم شێخی ڕدێنڕەشی مەرگدا سەما دەکەم!
تەنیام،

وەك تەنیایی تیشك و بەرد و..ئەستێرە و.. گەڵ
وەك تەنیایی سوپای سێدارە و.. وروژمی لافاوی چاڵ!
شێتم،
وەك شێتبوون!
کۆچەرم،
وەك کۆچ و، هەنگاو و.. ڕێگا!
تەنیا و تەنیا من نەمردووم...
چ ڕێکەوتێکی دڵتەزێنە ژیان!!!
...

باران، ئەم وەرزی تارماییە دەنووسێتەوە
ئاسمان، برینێکی دەم دابچڕاوە و.. ڕووباری خوێ دەیشواتەوە!
منداڵییم کۆچ دەکات و،
دوای وەرزەئازارێکی ڕەسەن..
پیریی دێت و..
بیرچوونەوە ئەم داستانەم بیردەخاتەوە!
تەیموور نوحێکی بێهاودەم و.. بێکەشتی و بێپەیامە!
کۆشکی نەستەوتن ماڵێتی
دەرزی بچکۆلەی هەنگاوی..
تەقەڵ تەقەڵ.. ڕێگای بنبەست و ناکۆتا دەدورێت و،
بە تاڵەخوێنی زامی دەمدابچڕاوی
پارچە پارچە،
هەور دەکاتە پینەی گەورە و..
بەنێوشانی ئاسماندا دەیدورێتەوە
بارانیش،
دڵۆپ، دڵۆپ
وەرزی تارمایی دەنووسێ و
شاخی خۆڵەمێشیش، دێڕ بە دێڕ دەیخوێنێتەوە!
...

دەریا پڕە لە شەپۆلی شیعر و..
منیش پڕم لە ماسی چاوڕەش
زامی من.. ئاوازی بێدەنگییە و.. هی دەریاش.. سترانی خوێنگەش!
سەدەی رەهەندەیی و..
بێخەویی و..

بێشکەی فرمێسکە تەمەن
گیان باڵدەگرێ و.. هەڵدەفڕێ و..
منی وەکو پەڕێکی نەرم لە جەستەیدا هەڵگرتووە
ئەم بارانە.. بۆنی سەرابی لێ دێ!
ئەم سەرابە بۆنی ژەنگ و..
ئەم ژەنگە بۆنی پۆدرەی خوێن و..
ئەم خوێنەش بۆنی مێژوو!
...

ئەم چامەیە دوکەڵی جەستەمە.. و
بەسەر دەریای نەوتدا تێدەپەڕێ
وەرزی کۆچ و..
ونبوون و.. سوتماکە.. ئەم سەدەیە!

هاوڕێیەتی من و ڕێگا..
لە شەوی ئایەتی ونبوونەوە ڕوویدا
ئەو شەوەی مزگەوتەکان بوونە تاراوگەی کتێبە ڕەنگزەردەکانی خوا و..
چاڵەکان بوونە تەکیە و..
بەردەنوێژەکان نەزیف بوون و..
حەواکان بە گوڵە ئاوس کران و..
ئادەمەکان بە لەزگەی تف دەمیان بەسترا.
...

ئەمە سوورەتە یان تەڵقین؟!
ئایەتە .. یان قیژەی مردوو
من و ڕێگا
من و ونبوون
ئەو شەوە یەکترمان ناسی!
هەموو دەموچاوەکانم هەڵوەرین و..
هەموو پەنجەکانم بوونە دەموچاو ،
ئەم جەستە تەنگەبەرەی ئێستام.. تاراوگەی دڵمە و
ئەم سەرە چکۆلەیەی ئێستا.. تاراوگەی بیرمە!
...

پەڕینەوە پردە و .. بە بەردی دەرد چنراوە!
هەموو بەردێ لە روخساری مرۆڤ دەچێ

هەموو گڵکۆیەك تاراوگەی جەستەمە!
چەند پرسیارێکی ئاگرە .. لە ئاو دەکرێ و
چەند وەڵامێکی تەزیووە پەڕەکانی بەردی ڕووخسار
چەند سەدایەکی سامناکە بێدەنگی بەرسقی مێژووو..ژووو.ژووو..ژووو!
چەند پرسیارێکی کراوەی زۆربارەیە، ئەنفال..فال..فال فال.. فال!
...

لەم بەفرستانەدا، جلی ڕووتبوونەوەم لەبەردایە
گلێنەم بەفرە و، برژانگم ئاگر!
وەرە .. با قژمان بسوتێنین و قاچمان گەرم کەینەوە!
با هەناومان داگیرسێنین.. تا ناومان
تا کاڵێنەی چاومان
تا عەشقی تەرزەبردوومان.. تاوێ گەرم دابێ !
...

ماسییەك نەماوە لە دەرگای دەریای دڵم نەدات
چۆلەکەیەکە نەماوە لە لقی شیعری مندا
هێلانە چکۆلانەکەی.. قاقای ڕەشەبا .. نەیڕوخاندبێ!
پەپوولەیەك نەماوە..
لەم دارستانی خۆڵەمێشەدا
بۆنی سوتماکی گوڵ و.. دوکەڵی ئاونگ نەکات!
...

ئەم دەریا شەوارەکردووە
بەرەو کام مەڵبەندی ڕۆژهەڵات.. تابووتی شەپۆل بار دەکات؟!
ئاخۆ ئەم بەیانییە کام هەرێم دەمرێ؟!
دەمارەکانم جۆگەلەی شینن..
خومی وەنەوشەییم ژێیە، دوکەڵێ دەیژەنێ!
ئاخۆ ئەمشەو کام شاری کۆچەر دەخنکێ؟!
خوێن تەنها یادگاری منە، لای ئەم مێژووە پێخاوسە دامناوە
کات تاڵە، دەڵێی تەمێکە و لە دوکەڵ هەڵکێشراوە
شوێن کاڵە، دەڵێی شاخێکی ئاوەڕووتکراوە
هەنگاو هەنگاو دەکوژێ،
چاو چاو سەردەبڕێ،
زمان زمان دەتوێنێتەوە

باران دڵۆپە کۆرپەکانی خۆی دەتاسێنێ و..
ئاسمان پەڕەکانی مێژووی هەور دەدڕێنێ و
بەردیش دراوسێکەی خۆی بەردباران دەکات!
...

من خەڵکی تاریکیم و..
لەم تاراوگەی خۆرەدا.. پەناهەندەیەکی بێپەنام!
ئەم تیشکە فێڵبازە ئازارم دەدا
هەموو جەستەی کردوومەتە زامی گومان.
بوومەلەرزە، هیستریای زەوی و سەمای مردووەکانە
ئەم شەپۆلانە گڵکۆن
پڕن لە ڕووخسار و چاو و.. زمانی بەستوو!
ئەم هەورە مێژوو دەبارێنێ.. مێژووی زەمەنێکی نوستوو!
...

خاوەنی چیم؟!؟
جگە لە هەنگاوی کۆچەر و،
پەیامی دووکەڵ و،
شوێنەواری دێ و دارستان!
نە هەور هی منە.نە باران!
خاوەنی چیم؟!
جگە لە جەستەیەکی چۆڵ و هۆڵ و،
شانۆیەکی بێ تەختە و،
ئاڵایەکی بێ پارچە!
نە چیا هی منە و.. نە باخچە
نە با ، نە ئەستێرە، نە خۆڵ و.. نە خونچە!
ئاوێنە تاپۆی گڵکۆم دەداتە دەست
دەریا شەپۆلی تابووتم دەدا بە گژدا
نە فەرهەنگ هی منە و،
نە وشە!
نە ئەتڵەس هی منە و..
نە نەخشە!
من،
تەنها،
خاوەنی (هیچ)م!
...

لەم چەقەڕێیەدا، ئێسقان بۆتە پەیکەر!
لەم قاچاخستانەدا، شیعر بووەتە وشەی پەڕاکەندە
سپێدە بۆنی هەوری کوللەی لێ دێ
نیوەڕۆ تامی کۆچ دەدا
ئێوارە دەریایەکی ئیفلیجە و،
لە مینای چاوەڕوانیمان دەوەستێت و..
بە گۆچانی مەرگ.. تابووتە شەپۆل دادەگرێ!
...

وەکو ماسی دەرژێینە ناو شەپۆلەوە
باران ئەم کێڵگەی گەنمەشامییەی گلاوکرد و..
ئەنفال .. بیسملی کرد،
لەم چەقەڕێیەدا جەستە بووەتە تابلۆ!
تەرزە ڕاستگۆیی بێنوێژ کرد و،
لم غوسڵی دەرهێنا..
بە لم تەیەمومم دەکرد و.. دەچوومە سەر بەرماڵی تابووت
فاتیحام بۆ ڕۆحی زەردەواڵە و..
کڵێشەی کولله و، مەگەزەکان دەخوێند!
لە پریاسکەکەمدا،
سەدان تەزبیحی ئیمام شکاوم شاردبوەوە
ڕۆژ هەتا ئێوارە.. سلأواتم دەدا!
وام لێهاتبوو.. پێم وابوو لم ئاوریشمە لە ژێرمدا..
تابووت قۆزاخەیەکی پڕ مروارییە و،
زەردەواڵەکان هەنگن و،
کوللەکان پەپوولەن و..
مارەکان کرمی ئاوریشمن!
سلاواتم دەدا!
دەیانووت فرمانی خۆیەتی.. هی ئەو..
ئەو تاقانەیەی سوورەتی ونبوون لە لمی ..
بۆ ناو چاڵەکانی ئێمە دابەزاند!
ئەو تاقانەیەی، وەك دەنگە هەنارێکی گەییو
داینی بە عەرزا.. دەنکەکانمانی پژاند!
ئێمەی هەناری دەنك ڕژاو،
ڕژاو بەناو گەردوونێکی تاراوگەیی و
ئۆقیانووسێکی هار!

تازە چۆن کۆدەبینەوە
تازە چۆن دەبینەوە بە هەنار!
...

دەڵێی مارەم لە زریان بڕاوە
هەموو ئێوارەیەك دێت و.. جەستەم پڕ دەكات لە لم!
من لە زەوی پیرترم!
پیریی پەتایەکی سووك و.. تاهەتاییە!
بە پیری لە دایك بووم!
بە پیری مارەیان لە زریان بڕیم!
مردن گەنجی کردمەوە
تا.. بوومەوە بە ساوا!
ساوایەکی ڕەنگ ڕەژوو!
بوومەوە بە ئاولەمەو، چوومەوە نێومنداڵدانی مێژوو!!
...

کە ئەتڵەس سکی پڕ دەبێ
وا دەزانم ، ها ئەمڕۆ.. ها سبەینێ
سەدەی خۆیەتی و، لە دایك دەبم!
کە تەرمی نەخشەکەی جەستەشم دەبینم
بەسەر دەفەی شانی جوگرافیاوە
دەزانم ئەفسووس ئەمجارەش .. لەباری دەچم!
نە دەبمەوە بە پیرێکی ساوا.. و
نەش لە پەرتووکێکدا دەبم بە دەرسێکی کورتی مێژوو!
چاوەڕوانی سکپڕبوونێکی تری ئەتڵەس خان دەکەم؟!
...

هەنووکە..
لە وێستەگەی چاوەڕوانیدا
لەسەر کورسییەکی ئاگرین دانیشتووم
دەنووسم!
دەنووسم، چامەیەك بۆ ئەنفال!
نامەیەك بۆ مێژوو!
شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە!!
لە چۆڵایی گەردووندا .. بێ بڵندگۆ
خۆم ڕەنگم ،

خۆم دەنگم، خۆم سەدا
خۆم تەوارێكی زامداری هەودا
یەك وشە دەبێتە هەزاران..
ئەنفال..فال.. فال .. فال .. فال.. فال.. فال...
فال.. فال.. فال.. فال
فال.. فال .. فال
فال .. فال
فال
ف
ا
ل

<u>هەرگیز تەواو نابێ.. ئەنفال!</u>

زستانی 1993
شینسكاتابێری
سوێد

تێبینییەك دەربارەی ئەم چامەیە

تەیمووری پاڵەوانی ئەم چامەیەی من، پاڵەوانێكی ئەنفال و تاقە زیندوویەكی نێو هەزاران زیندەبەچاڵكراوی ئەنفالە. لە ڕاپەڕینی بەهاری 1991 ی باشووری كوردستاندا، لە یەكەم فیستیڤاڵی شیعریدا كە بە ناوی(فیستیڤاڵی شیعر و پێشمەرگە) لە سەرتەكی بناری بەمۆ دا سازدرا و منیش یەكێك بووم لە بەشداربووەكان، تەیموور عەبدول، وەك پاڵەوانێكی قوربانی، پاڵەوانێكی بچكۆلەی ئەنفال، هێنرایە سەر شانۆ و لە لایەن كاك رەئوف بێگەردی چیرۆكنووسەوە پرسیاری لێكرا و هێنرایەگۆ.. داستانەكەی تەیموور بەوە دەستی پێكراد..(هەموومانیان خستە چاڵێكی گەورە و .. دەستڕێژیان لێ كردین.. ، ..، من بریندار بووم..، تاریك بوو..، دوو گوشم بەركەوتبوو..، كچێكی تریش بریندار بوو.. وتم با ڕاكەین ئەو نەیوێرا و لە چاڵەكاندا مایەوە، من رام كرد و كەس پێی نەزانیم، تۆزێ دووركەوتمەوە.. شۆفڵ خۆڵی بەسەریاندا كرد و چاڵەكانی داپۆشی......،....).. ئەوەی تەیموور گێرایەوە، ئەو منداڵەی كە لەو كاتەدا تەنها یانزە ساڵ بوو، هەمیشە لە گوێمدایە و .. لە خۆشترین ساتی ژیانمدا، لە هەموو شوێنێكدا تەیموور دێت و مێژوویەكی سامناكم بۆ دەگێڕێتەوە... ئەنفال .

ساڵی 1993 كە گەیشتمە سوێد بۆ ئەنفال و بۆ تەیموور و بۆ ئەو پەپول كچەی كە بە زیندوویی لە چاڵەكەدا بە جێما و بە لم داپۆشرا و بۆ هەموو ئەوانەی تر كە بە زیندووی و بە برینداری و بە كوژراوی لە چاڵەكانی بیابان بە لێفەی لم داپۆشران، ئەم چامەیەم نووسی.

ئێستاش كە ڕۆژەكانی كۆتایی ساڵی 2002 ە، دووبارە نووسیمەوە و بە گۆڕانكارییەكی زۆرەوە دامڕشتەوە و پێشكەشی خوێنەری دەكەم.

باڵێ لە ئاگر
باڵێ لە بەفر

ئەو باڵندە بەفرینانە، ئێمەی!
ئەو مرۆڤانەی لە ئاسمانی کۆچدا تەنها بە فڕین
دەپەیڤین!
فڕین زمانە!
سادەترین زمان
لە فەرهەنگی بێکۆتایی ژیان

ئەو باڵندە ئاگرینانەش هەر ئێمەین! ئێمە!
ئەو شەیتانانەی لە دۆزەخدا نیشتەجێین!
خەڵکی دەڤەرێ،
ساکار و سەهەند، بە زمانی یاخیبوون دەپەیڤێین!

دیسان سەحەرە

ئەوە سەحەرە
سەحەری جەژن
سەحەرێکی خۆشۆردوو بە شەونمی نیگا شەرمنەکانی کانی
سەحەرێکی تەزیوو بە تەرزەی تەزوو
بەجۆشتر لە چرپەکانی کامەرانی
سەحەرێکی بەژنزراڤ
ئارایشتکراو بە گوڵەمێخەکی خەندە و
گوڵەسۆسەنی سەما و
سورمەی پڕشنگی سەودای سپێدە
سەحەرێکی تەڕتر لە ئاو

چ شەنگترە لە بەیان
لە کازیووە
لە سپێدەی سپی.. ئەم سەحەرە!
تۆ بڵێی هی ئەوە بێ کراسی نوێی جەژنی پۆشیووە؟!
یا هی ئەوە بی بە کلی دڵنیایی چاوەکانی ڕشتووە؟

ڕەنگە هی ئەوە بێ
ئەمجارە ڕەنگەکانی پەلکەزێڕینەی کردبێ بە ملپێچ
یا هی ئەوە بێ
ئاڵای وڵاتێکی بێنەخشە
نەخشاندبێتی
دەبێ سیحری جوانیی و نهێنی ناوازەیی ئەم سەحەرە چی بێ؟
دەبێ بەژنی ئەم بەیانییە
لە کوێوە ئەم زراڤییەی هێنابێ!
چەند جوان و زەریفە هەولێر
ئەم سەحەرە

بەم هەموو گوڵبەڕۆژانەوە
کە چاو لە چاوی خۆری ئاڵای سەر قەڵا ناترووکێنن
کێ بوو گووتی
هەولێر پییرە؟!
با بێ ئەم سەحەری جەژنە لە بەژنی بڕوانێ!
با بێت
تەماشای تروسکەی تیللەی چاوی بکا
ببینێ چەند بە تەلیسم و سەیرە سەیرکردنەکانی
با بێت
لە خەندەی خیابانەکانی وردبێتەوە
ببینێ چۆن هێشووی خەونی گرتووە
کوا پییرە هەولێر؟!
کەی پشتی کووڕە؟!
ئەگەر وایە کوا گۆچانەکەی؟!
ئەی بۆ ناوچەوانی مێژووەکەی لۆچێکی تیا نییە؟!

ئەوە سەحەرە
سفرەی سەحەری جەژن
رازاوەتەوە بە نێرگزی نیاز
بە شەرابی شەونم
بە پیاڵەی ڕاز
خوانی رازاوەی سپێدەی جەژن
چاوەڕوانی بانگە
بانگی حەقیقەت
بۆ بانگکردنی ڕووناکییەک کە شەوەزەنگ بردوویەتی
بانگێکی زوڵاڵ
زوڵاڵتر لە ئاو
بۆ بەخێرهێنانەوەی گزنگ و
رۆژباش کردن لە هەتاو
بانگێ لە چەهچەهەی بولبولی ئازادی بچێ
بانگێ لە گمەی کۆترێکی چەرموو بچێ
وەک سیمفۆنیا سادە بێ

سەحەرە
سەحەری سیحراوی جەژن
پیاڵەکان جاوەڕێن

لە یەکەم چرکەی چەهچەهەدا
پڕ بن لە شەرابی ئازادی
کاسەکان پڕ بن لە مەززەی میهر و
نێرگزی نیازیش چوون سێوەلاسوورە بەتەمای چڕینی موناجاتێکە بۆ سەحەر

ئەوە سەحەرە
سەحەری چەژنە
خوشکینە براینە
ئەوە سەحەرە
"ئەمن دوعایەکی دەکەم، ئەنگۆ بڵێن ئامین"
خوودایە
ئەم رووناکییە ڕوونتر
ئەم ئاوەدانییە ئاوەدانتر بێ
(ئامین)
تاجێکی کەسک و سۆر و زەرد
لە سەری بڵندی شاخ ، هەردەمی بێ
(ئامین)
لە زۆری زاڵمانی زەمانە
بە دوورو بین، یا ڕەبولعالەمین
(ئامین)
لە ڕەشەبای کیمیا
لە لافاوی ئەنفال
لە مەرگی ناوەخت
لە زیندانی بەخت
لە گازی ژەهر
لە شەپۆلی قەهر
لە گازی سەگی هار، لە پەلامار
لە سەربڕین، لە سێدارە، لە ئەنجنین
لە هاڕین، لە تێپڕین
لە کۆمردن
لە جەرگسوتان
لە ڕەشپۆشی، لە نەخۆشی، لە کەمهۆشی
بە دوور بین، یا ئیلهی عالەمین
(ئامین)

هێشتا "سێوە" لاسوورەی سەر خوانی سپێدەی جەژن
لە موناجات نەبووەوە
هێشتا سەدای الله اکبر بەردەوام بوو لە گوێی هەمووان
هێشتا دوا نزا مابوو
تا ئەوانی دی بڵێن (ئامین)
فریاد بواری نەدا پیاڵەی ئاسوودەیی هەڵگرن و
پێکی گەردنئازادی نۆش بکەن
"سێوە" لاسوورە نەیزانی کەمایەن بوو سفرەی جەژنی ژێرەوژوور کرد
لافاوی ئەنفال بوو یان شاڵاوی قەهر؟!
شمشێری شەدداد بوو یان ڕەشەبای ژەهر؟!
کام بەرد بوو
ئەم پیاڵە کریستاڵانەی شکان؟!
بەردی ڕەش بوو
یان بەردی سەنگەسار
کام سیکارد بوو سێوەلاسوورەی لەت لەت کرد
کام تیغ بوو دڵی ئەم عەشقەی دڕان؟!
هەدییەی ئەبووجەهل بوو
یان ئەرمەغانەکەی سوڵتان؟!
هی کامیان بوو.. نەیزانی هی کامیان؟!

لەو چرکەیەدا
سەحەری جەژن
سەحەری هەولێر
چوون کارژۆڵەیەکی سەربڕاو
لە تاو تیغە ئاگرینەکەی سەرگەردنی
لە تاو شەپۆلی قەهری مەرگی لەناکاو
لە حەژمەت ژانی ژەنگاوی بۆمبا
لە حەسرەت دزینی دوا ساتەکانی نیگا
نەتدەزانی چۆن پەلەقاژەیەک دەکا
چەند بە سەختی گیان دەدا؟!

سەحەر لەت لەت بوو
کەرت کەرت
پارچە پارچە
لە ژێر وێرانەدا کەرتەکان
گەردنئازادییان لە یەکدی دەکرد

لەتەکان دڵیان نەدەهات بە هەولێر بڵێن ماڵئاوا
قەڵا نەیدەزانی
ئەم کەرت و پەرتانە چۆن کفن و دفن بکا؟!
گڵکەند نەیدەزانی چۆن بیاننێژێ
ئاڵا پێش ئەوەی بشەکێتەوە
بوو بە کفن
کەرتەکان لە پارچە و لەتەکان جیاکرانەوە
هەر کفنە و لەتێک و کەرتێک و پارچەیەک
لە سێوەی کوژراویان گرتە خۆ
بردیانن بۆ گڵکەند
چ سەیرە ئەم گڵکەندە؟!
چەند سەهەندانە گووتی: مەحاڵە یەک گەردیلەی دڵی من،
ئەم ئاڵایانە داپۆشێ
مەحاڵە مەحاڵ!
گووتی هەڵیاندەنە ئاسمان
با ببن بە کۆتر
با ئاسمان بزانی لەمەودوا
کۆتری سوور و کەسک و زەرد
هێمایە بۆ ئاشتی
نەک کۆتری سپیی

لەتەکانی سێوەلاسوورەی شەلاڵی گمە و نوقمی هەڵفڕین
کەرتەکانی سێوی دەمبەستران و
چاو پڕ لە سیحری سەحەری چیاکان
سەحەری پاش ڕاچەنین
سەحەری دوای ژان و
دوای ژەژان
لە ئاسمان
ئاسمانی چل ملێۆن کۆتری کەسک و سۆر و زەر
نزا ناکەن.. لە جیاتی نزا
بە یەک دەنگ و تێکڕا سروود دەڵێن؛

" شەوەزەنگ بۆمبای تاریکی پێیە
چاوی بە عەشق و ژیان هەڵنایە

ڕیشەبا ڕقی لە هێمنییە
مەیلی لای مەرگ و لای وێرانییە

لافاو حەز ناکا لە کەناری جوان
شاڵاو دەهێنێ بۆ مێرگی ژیان

ئێمە ڕووناکین سەحەر دەدوێنین
خۆر لە باوەشی ژیان دەنوێنین

سروەین هەناسە دەدەین بە سروشت
باوەشین دەکەین شاخ و دۆڵ و دەشت

وەک کانی لە ڕوونی ڕووگەان دڵنیاین
وەک باران تەڕ دەکەین هەناوی نیشتیمان

چوون کۆتر هەمیشە سەرمەستی ئاشتی بووین
وەک دەریا سەودای گەشتی ئازادی بووین

سەحەری ئازادی، شەنگە، پڕ لە سۆزە
چەژنانەی ساڵی نوێ، ڕووناکی نەورۆزە

٧-٢-٢٠٠٠

هەر ڕۆژێ، سۆزێ

کێ دەڵێ جوانی سنووری هەیە؟
با بڕوانێتە سروشتی عەشق و
خاتر جەم بێ لە بێئەندازەیی جوانی
***

لە چاوڕوانی باراندا
دارستانێک
داستانی تینوێتی زەوی دەنوسێتەوە!
***
چاوەکانمان
ئەودەم گەش و جوانن
کە جوانی نێو دزێوییەکانیان پێ بدۆزینەوە،
کە خوودی ڕاستەقینەی خۆمان
کە کرۆکی ژیان
کە حەقیقەتی گەردوونیان پێ ببینین
***

بە پاسکیل و بە پیاسە
هەزاران میل ڕێگای خۆڵی ناو دارستانم بڕیوە
بە خەو و بە خەیاڵ
هەزاران میل ئاسمانم تەی کردووە!

پەنجەکانی بیابان
وشکترن لە سەراب
نزایانە بۆ باران.. دەستە قڵیشاوەکانی بیابان!
***

دوو دەریا..
دەگەنە یەک و ئاوێتە نابن
هەر یەکەیان بە تایبەتمەندی خۆیەوە
خۆی دەنووسێتەوە
بێ ئەوەی نهێنی بوونی بدا بە پێنووس
هەر یەکەیان
دەریایەتی خۆی دەپارێزێ و
نایەوێ ببێ بە ئۆقیانووس
***

زۆر بیری دەریا دەکەم
راهاتبووم شەپۆل بدوێنم
ئاسمان راهاتبوو بێ پەردە بمدوێنێ!
ئێستا
هێندە بە چڕ و پڕیی
سەرقاڵم بە خۆشەویستی ئەو کەسانەی کە خۆشم دەوێن،
تەنانەت یەک چرکەش کاتم نەماوە
بۆ رقلێبوونەوەی ئەوانەی کە خۆشیان ناوێم
ئەوانەی جنێوبارانم دەکەن.. تاو تاوە!
***

ئەفسووس
تەنها لە دوو ساتی سروشتیدا
نێر و مێ یەکسانن

ساتی لە دایکبوون و ساتی مردن
مەخابن
بە درێژایی تەمەنی نێوان ئەو دوو ساتە،
ئەم دوو توخمە جوودان
دادەبڕێن لە سروشتی خۆیان
دووردەخرێنەوە
کولتوورەکان دەمامکیان بۆ دروست دەکەن
دەیانکەن بە چەوساوە و چەوسێنەر،
بە کۆیلە و خاوەن
***

کە تەنیاشم

کە دوورترین و سەختترین ڕێگاکان دەبڕم
تۆ هەر ڕێنوما و هاوەڵ و پاسەوانمی
ئیدی من باکم چییە
کە جگە لە تۆ کەسێکی ترم نییە!

***

بوار بدە فێری فڕینت بکەم
بۆ تێگەیشتن لە زمانی با
پێویستە ئاسمانەکان تەی بکەین
***

خوودا،
بە دەیان ئاماژەی جوودا،
بە مرۆڤ دەڵێ

هۆی بوونی لەسەر ئەم زەوی چییە
بە سەدان سروشی ناوازە
پێمان دەڵێ
ژیانی بۆ داهێنا
***

لە خەونمدا
ڕۆژێ دێ
دەریا دەبێتە تاراوگەی شەپۆل و ماسی و مرواری
دوای ئەو خەونە
لە کەشتییەکی گەردوونیدا
بۆ هەمیشە
جەستەم سپاردە خەون و ڕۆحم بە بێداری
***

بەیانیان
خۆم لە شەتاوی شەونم هەڵدەکێشم و
لە کەناری ڕۆحتدا
پاسارییەکانی کێڵگەی شەو هەڵدەفڕێنم
بە سەوزایی گەڵا چاوم دەڕێژم
بە پەنجەکانی هۆشم لەوحەی تاریکی دەسڕمەوە
بەیانیان
لەباوەشی سروشتدا
تا بێکۆتا ماچت دەکەم
تا دەبین بە شەونم
دەبارینە سەر گیاکانی هەموو گەردوون
تنۆک تنۆک و نم، نم

گەشت بۆ بەهەشت

کێ پێم دەڵێ
بەهەشت لێرەیە یان لەوێ؟!
لەسەر زەوی یان لە ئاسمان
لە دونیای دی، یان لێرەیە لە جێژووان؟!
***

من لام ڕوونە
خۆشەویستی یاسای سەرەکی گەردوونە
ڕووناکی دڵ و دەروونە
هەوێنی دڵنیاییە .. ئایە و مایەی ئارامبوونە
***

لە هەر جێژوانێ دارمێوی ئەوین هەبێت
لە سیبەریدا دووشەیدا
ڕازی دڵیان بۆ یەکتری بدرکێنن
شەرابی خۆشەویستی لە پیکی سۆزا
دەنۆشن و
عەدەن دەگوازنەوە ئەوێ
بەهەشت بۆ سەر زەوی دێنن
***

لە هەرکوێیەک نەبێ متمانە و ڕێز و سۆز
دۆزەخە ئەو شوێنە
وەک مێرگێ دەمی بێ وێرانی کردبێ باهۆز
وەک ماڵێ تیا نەبێ ئاوێنە
***

بیلبیلەی چاوانم
ئەزانم دۆخەکان گەلێ ناهەموارن
ئەزانی ساتەکان دژوارن
ئەزانم چەندت خۆش دەوێم و ناتوانی ئاشکرا
پەنجەکانی خۆتم بۆ هەڵکەی وەک چرا
ئەزانی چەندم خۆش دەوێیت و
ناتوانم ئەم ڕازە
پەخشکەم بە دەیان هۆنراوەی ناوازە
***

ئازیزتر لە گیانم
شەیداتر لە دڵم، بینایی چاوانم
ساتەکانی پێکەوەبوون
گەرچی کورت بوون
بەڵام چڕیی خۆشەویستی
سەودابوون و خۆنەویستی
متمانە و ڕێز
هەستی یەکویستنی بەهێز
هەموو جێیەکی بۆ تۆ و من
کردە مێرگەکانی بەهەشت
ماڵ و باخ و شاخ و شەقەمەکان و دەشت
***

ئێستاکە هەر دەڵێم خودایە!
پێکەوە چەند جوان بووین
دوو باڵداری سەودای یەکتری و ئازادی
ڕوو لە ئاسۆی بەرین
کۆترێکی چیایی و شاهۆیەک بە شادی
ڕوو لەتیشک،
بەرەو خۆر هەڵدەفڕین
خودایە، خودایە!
پێکەوە چەند جوان بووین!
***

هەندێ جار چەشنی دوو مراوی
دوو مەلی ئەویندارى ئاویی

بە بەزمی ئەوین و
بە سۆزی شیرین و
بە خەونی ئاوریشمین
خەڵتانی شەپۆلی سازگاری سۆز دەبووین
لەو حەوزی کەوسەرە
مەلەمان خۆشتر بوو لە یاری
ئازیزم .. ئێستاکە
چی هەیە جوانتر لە تۆماری خەیاڵ و یادگاری؟!
***

بەڵام خۆ هەندێ جار
لە دوو رێبواری شەیدا و وێڵ دەچین
بۆ ڕێگای ئامانجمان لە یەکتر دەپرسین
هەندێ جار بێباکین..
هەندێ جار دەترسین
لە ئاکامدا خۆمان
دەدەینە دەستی خوا و دەم شەپۆلی قەدەر
بەڵام خۆ ئەمەش هەر سەیر نییە
خۆی وایە ڕاستی عەشق
پڕە لە ئازاری ناوازە و دەردیسەر!

شەیدایی

دانی پێدا دەنێم شەیداترین شەیدام
بەڵگەشم بۆ ئەم شێتیمە
بێسنووری خەیاڵ و خۆشەویستیمە
***

تۆ دەزانی چەند سەد مەرز و
چەند زنجیرە چیای بەرز و
چەندین دارستانی چڕ و
چەند گەواڵە هەوری پڕ و
چەند ڕووبار و
دەریا و
زەریا و
چەند ئۆقیانووس لە نێوانی من و تۆیە؟!
خۆشەویستیت لە دڵی من
هەزاران هێندەی ئەمانە
بەتین و تەوژم و سۆیە!
تۆ دەزانی
لەو ڕۆژەوە
کە تۆی تێدای
دڵم دەفڕێ وەک خەیاڵم ..
باڵدارێکی ئێسک سووکی وەک شاهۆیە!
شیرینتر لە هەنگوینی گیان
خۆشەویستم..
پاکژتر لە ئاوی ژیان
قەت باوەڕ ناکەم ڕێکەوت بێ دیدار و یەکترناسینمان
هۆشیاری باڵا پێم دەڵێ..
بە نیگای ڕۆح بڕوانە نەخشەکەی ئاسمان
ئازیزەکەم،
ئەی پاراوتر لە تنۆکە ئاوی باران

بۆ ئەوەی تۆش
وەک من پەیامت پێ بگا و
دڵنیا بی لە سروشتی ئەم ئەوینە
ساتێ لە خەڵوەت دانیشە لەبەردەم خۆر و ئاوێنە
پرسیارێ بکە لە یەزدان
کە بۆ عەشق.. خۆی هەتوانە و خۆی هەوێنە!

گوڵم سەیرە!

تۆ کامیانی؟
هیتلەری یان جەنگیزخانی؟!
سوپاسالاری جنۆکەی یان سوڵتانی؟!
گەر وا نییە!
چۆنت توانی بە ماوەیەکی پێوەری
زەفەر بە سنووری پۆڵای رۆحم بەری
چۆنت توانی
وا بە سووکی و بە ئاسانی
قوفڵی دەرگا پۆڵاکانی دەروونی من بکەیتەوە
چراکانی ناخم رۆشن بکەیتەوە

گەر فەرماندەی لەشکری جنۆکە نەبی
چۆنت توانی
بە بێ فرۆکە و چەکی قورس
بە بێ کەمێ نیگەرانی و بێ باک و ترس
پاسەوانەکانی بیرم غافڵگیر کەی
مەرزە بەرزەکانی مەملەکەتی دڵم تێک بشکێنی
عەرشی زێڕینی داگیر کەی!

کە دەیانگووت عەشق سەیر و سەمەرەیە
پێکەنینم پێیان دەهات
دەیانگووت ئەوین ئاوێتەی تەلیسمی ئەفسون و ئایەتی بەهرەیە
هەرگیز باوەڕم نەدەهات
بەڵام هەیهات!
ئەوەتا خۆم لە نێو دارستانی چڕی خۆشەویستیم
دەڵێی جادووم لێکراوە
بەردەوام بێدارم و خەون دەبینم
دەڵێی هۆشم بە ئەفسونی رۆحی تۆ گرێدراوە!

چۆن سەیر نییە!
داگیرکەری مەملەکەتی دڵی خۆتت
خۆش بوێ تا ڕادەی سۆزی بێ ئەندازە

چۆن دەبێ ئەو داگیرکەرە
گیرۆدەی داوی خۆیت کا
کەچی لەجێی بەرهەڵستی و
بە بی بڕیارێکی سەخت و توندی سزا
شەو و رۆژ لە خەڵوەتی خودا دانیشی و
بۆ پاراستنی ئەو بکەی سۆز و نزا!

داگیرکەری خۆشەویستم!
ئەی تاقانەی نێو وڵاتی دڵێ
کە زۆر ناسکترە
لە شووشەی پەنجەرەی خودا
تۆ پێم بڵێ
چونکە خۆم لەبەر سەرسامی
لەبەر غەرقبوون لە سۆز و بێئارامی
نازانم ئەمەی ڕوودەدا
ڕەوایە یاخود ناڕەوا
نە ئەوەتا بۆ یەکجاری عەرشی دڵم بە جێبێڵی
نە ئەوەتا تا هەتایە تیا ببیتە فەرمانڕەوا!

یادێک

کە بە پەنجە باریکەکانم قژەکەتم دادەهێنا
بۆنی دڵم و وزەی ڕۆحم و پەنجەکانم
لە نێو تاڵەکانیا جێما
***

کە خێراتر لە بروسکە ماچت کردم
کە بە ئاستەم لێوەکانم بەر لێوەکانی تۆ کەوتن
هەستم بە پاکژی گیانی سپیت کرد و
لەگەڵ گیانمدا بوون بە یەک و سرەوتن
***

هیچ گومانم نییە لە پاراوی سۆزت
لە خۆشەویستی بێگەردت
لە لاشم روونە بە تەنیا
ئەوینی من
هەتوانە بۆ زام و دەردت
***

کە تەماشای سۆمات دەکەم
هەرچی رازی دڵت هەیە دەخوێنمەوە
بە مرواری خەمەکانت
ناسکترین شیعری ئەوین دەهۆنمەوە
***

بیرتە پێکەوە
چەند سەرمەستی عەشق بووین
دەتگووت بزووتنەوەی ناسکترین سەماین
بیرتە چۆن هەردووکمان شەیدایانە
لە گڕی ناخی یەکتری دەسووتاین
***

بیرتە لە نێو بەهەشتی سەوزی ژوواندا
پێکەوە ون بووین
تا ئێوارانی درەنگ؟
لە خۆشی خۆشەویستیدا نوقوم بووبووین
وەکو دوو ماسی رەنگاوڕەنگ!
***

تازە هیچ هێزی ناتوانێ
لە گەردیلەکانی رۆحم جیات کاتەوە
نە دووری، نە گومان،
نە گڕ، نە جەنگ و مەنگ
زاتی پەروەردگار نەبێ
یان حزوری بێ میهرانەی حەزرەتی مەرگ

دوانگەی خوود

تۆ ..
ئەی ئەو کەسەی
جگە لە کەسەکانی نێو ناخی دەروونت
کەست نییە و
لەنێو ئاپۆڕەی کەسایەتییەکاندا
بیر لە کەسە کەساسەکان دەکەیتەوە!

ئەی ئەو ڕێبوارەی هێشتا نەهاتووی و
لە زەلامەزێ و دووڕییانەکان ڕاماوی و،
نازانی لە کامیانەوە بێی،

کە دێی..
بیرت نەچێ بە دەم ڕێوە ڕۆژمێری ئەوانەی لە ڕێن،
ئەوانەی گەیشتن،
ئەوانەی لەڕێدا مردن..
بە وردی بخوێنەرەوە
لە پشووەکانیشدا ل
ە قەراغی ڕێگاکاندا
نەخشەی توونێلەڕێی خەباتی سەختی خۆت بکێشەو
ئازارەکانی ئەوانیش بنووسەرەوە!
***

بەرینتر لە مەوداکانی بینینی ئاسایی بڕوانە
ڕوانین سنوور ناناسێ
تەنیا بیر لە شەقامەکان مەکەرەوە،
شۆستەکانیش شایانی تێڕامانن
لە باخچەی نێوان شەقامەکاندا پێش بۆنکردنی گوڵەکان،
دڕکەکان ببینە و
هەست بە ئازاری چەقینی چقڵەکان بکە

كە دیوار دەبینی،
دڕكەزییەكان فەرامۆش مەكە،
دیوارەكانی سنوور تەلبەند و دڕكەزیین.
با هەمیشە بەردێكیشت پێ بێت،
نەك بۆ هاویشتن ..
بۆ بەردەباز..
بۆ پەڕینەوە لەو جۆگەلانەی تەنك دەنوێنن و قووڵن
بەردێ،
بۆ شڵەقاندنی گۆمە مەنگەكان.
***

تۆ ..
ئەی ماندووترین مێ،
ڕاماوترین ڕێبوار لە یەك تاقە ڕێ،
لە سەر سنووری مەرگدا
ڕووبارێكی مەراق هەیە،
پردێكی باریكتر لە كۆپری سیرات
دەتباتە ئەودیوی خوودی خۆت
خۆت،
كە تەنهاتری لە یووسفی ناو بیری سەرابی
بیرت نەچێ
پێویستە لەگەڵ دوژمنیشدا، چاك بی
***

ئەی كچی بێ ناونیشان و جێ
بۆكوێ دەچی
پێویستە ناسنامەی خۆتت پی بێ!
هەردەم لە بیرت بێ
ئەو ڕێگایەی بەرە وێستگەی یەكسانی دەتبا
بە دڕكوداڵ تەنراوە،
بە مەرگ و چاڵ ئابلۆقە دراوە،
بە سەگی دڕی هەوشار و گورگی كەڵبەتیژ وهار..
پاسەوانی دەكرێ.
بێ كاڵای ئاسنین ئەم ڕێبازە مەگرە،
بیریشت نەچێ كاڵای ئامادەی ئاسنین

له هیچ بازاڕێکی گەردووندا نییە و بەکرد نادرێ.
پێویستت بە فێربوونی داهێنانیەتی بە دەستەکانی خۆت،
تا بە قەدەر پێیەکانی خۆت بن.
تا دەست بدەن بۆ ڕۆیشتن
تا دەست بدەن بۆ ئامانج گەیشتن!
***

ئەگەر لە کاردانەوەی کۆنەپارێزان بترسی،
پێش ئەوەی هەنگاوێ بەرەو نوێ بنێیت،
ئیفلیج دەبیت و دەکەوی.
بە جۆش و خرۆشەوە کار و کار و کار بکە،
بە هێمنیشەوە
کاردانەوەکان فەرامۆش بکە!

ئەو هەنگاوەی نەیاری بۆ دروست نەبێت،
نوێ نییە.
ئەو هێرشانەی لەسەر بیرێکت،
وتەیەکت یان کردارێکت لە دژت بەرپای دەکەن،
بەرهەستترین پێوەرن بۆ نوێخوازیت،
پیرۆزت بێ و
بیپۆشە ئەو بەرگەنوێیە و
بیانکەرە جێگەی شانازیت.

لەکاتی وروژاندنی بیرێکی نوێ،
درکاندنی وتەیەکی نوێ و
کردنی کردارێکی نوێ
لە نێو بازنەیەکی کۆن و چوارچێوەیەکی تاریکدا،
لە سەرەتادا تەنها یەك لایەنگری سەرسەخت،
میهرەبان و باوەڕبەخۆ بەستە،
ئەویش خوودی خۆتی.
هێندەت زانی ئەو لایەنگرە زۆر مرۆڤی سەرسەخت،
میهرەبان و باوەڕبەخۆ دەکاتە هاوڕێت.

زمانت نوێنەری بیرتە،
هیچ شتێ مەڵێ بەرهەمی بیر و ژیریی خۆت نەبێت،

با جێی ڕەزامەندی چەند کەسێکیش نەبێ.
هەردەم لە بیرت بێ،
ئەو وتەیەی بە دڵی هەموو کەسێکە،
لە بیری خۆتەوە هەڵنەقوڵاوەو بە دڵی خۆت نابێ.
سوودی چییە هەموو کەس
پەسنت بکا و لێت ڕازی بێ،
تەنهاخۆت نەبێ!
***

گوێ مەدە بەوانەی کە هەر دەڵێن و هیچ ناکەن،
گوێ ڕادێرە بۆ ئەوانەی بەدەم کردارەوە
ئەزموونی خۆیانت بۆ دەگێڕنەوە و
بە دەم گێڕانەوەی ئەزموونەکانەوە بیری نوێیان بۆ دێ.
هەموو بیرێکی نوێ لە ئەزموونێکی پێشترەوە هەڵقوڵاوە،
هەموومان هەوێنی ئەزموونی یەکترین.
***

ئازا ئەوکەسە نییە کە ناترسێ،
ئەو کەسەیە کە ترسی تێپەڕاندووە و
گەیشتووەتە لێکدانەوە و لۆژیك.
ترسنۆك
ئەو کەسە نییە کەگۆڕەپان جێدەهێڵێ،
ئەو کەسەیە
کە بەربەست لەبەردەمی ئەوانی دی دادەنێت و
بوار نادات
جگە لە خۆی کەس بێتە مەیدان.

ئەوەندە بەس نییە لە تاریکی نەترسی،
گرنگە بۆ ڕەوینەی ترسی ئەوانی دی
لە تاریکی چرایەك هەڵکەی.
***

ئەرکی چاو
تەنها بینینی جوانی نییە،
دۆزینەوەی دزێوییەکانی نێو ئەو جوانیانەیە،

کە ڕەنگە ڕۆژێ جوانیەکان بکوژن
کە ڕەنگە شەوێ خوێنی سروشت بمژن
***

دوێنێی هەندێ لە وڵاتان و گەلان
تەواو لە ئەمڕۆی ئێمە دەچێ، لە تاریکییدا ڕەش داگەڕاوە
ڕووداوەکانی سبەینێ
گەواهی ئەم ڕاستییەن.
ئەزموونی ئەوان پێمان دەڵێن
سەرەتاکان سەختن نەك تەخت
وەلێ، سپێدەیەک دێ مژدەبەخشی خۆرەتاوە

ژن

کانگای سۆزە.. سەرچاوەی ژیانە ژن
کانی میهرە.. ئەوینی هەمووانە ژن
هەوری خۆشەویستییە
مینای خۆنەویستییە

قوڵایی جەستەی بۆ هەموومان ژینگە بوو
باڵە سۆزئامێزەکانی وەک لانکە بوو
ئەو ژیانبەخشە، ئەڤینبەخشە.. بەخشین پیشەیەتی
داهێنەرە، خوڵقێنەرە.. ئافرێنەریی ریشەیەتی

زەلیل بێ ، زەلیلین
دەلیل بێ، دەلیلین
دایکمانە ژن،
ئێمە بەرهەمی کۆشی خۆشی ئەوین
نیشتیمانە ژن،
بۆی بە پەرۆشین
پەنامان دەدا،
ئەی ئیتر چۆن لە پێناویا تێنەئەکۆشین؟!

کێ دەزانێ
ڕووبارە خۆشەویستی ئەو..
یان دەریایە
ئۆقیانووسە دەروونی ئەو یان زەریایە
بێ پەروا هەڵدەقوڵێ عەشق لە چاوانی
وەک فوارە،
لێی دەپژێ
وەفا و سۆز و میهرەبانی

ئێمە تەنها
دڵۆپێکین لە فرمێسکی چاوی جوانی بێ وەنەوزی
نوتفەیەکین
لە جەستەی هەمیشە سەوزی
هەمیشە خرمەی بارانی
خۆشەویستی ئەو دەژنەوین
هەموومان دەرچووی فێرگەی دڵسۆزیی ئەوین

بەڵام ئاخ، بۆ
بۆ ئەم سەرچاوە پاکە وا شلوێ بکرێ
بۆ لە وڵاتی ئێمەدا
بێمیهرانە ژن بکوژرێ
بۆ کانی سۆز وشک بکرێ
عەشق بکرێتە هەوێنی نەفرەت و سزا!؟
چۆن وا دەبێ..
بۆ پیاو و ژن
لە یەکتری بکەن نزا،
وەکو دوژمن؟!

ئاخ و ئەفسوس!
بۆ لەسەر ماچێ.. لەبەر چرپەی رازێ
بۆ لەبەر مەشقی عەشقێ
لەسەر نمەی نازێ
خوێنی گەشی ژن بڕژێ!

شەرمە ئیدی.. زۆر شەرم
لە جێی وشەی بەسۆز و گەرم
سەنگەسار
پەلامار
لووتبڕین
سووتاندن و سەربڕین
بەسە ئیدی.. شەرمە شەرم
سەدەی بیست و یەکەمین و هەزارەی سێ
وڵاتێ لە دنیا هەبێ.. ببێتە ڕەشە گۆڕستان
بۆ ژنی خاوەن سەدان چیرۆک و داستان!

ئازادی

پێشکەشە بە مانگرتووانی نێوزیندانەکان و
خۆپیشانەرانی باکووری کوردستان
بەو کچە کوردەی جەندرمەکان قژیان لە بێخەوە ڕادەکێشا و
وێنەکەی مرۆڤی دەهەژاند

تا زیاتر راکێشن قژی پەخشانم
نەخشەی کوردستان لە سەری مندا
توندتر دەچەسپێ
هەر نکۆڵی کەن لە ناسنامەی من
ئەمڕۆ نا سبەی..
لە نێوان خاک و ئازادی و مندا..
نامێنێ کۆسپێ.

٢٠١٢-١٠-٣١

چەند دێڕێکی بەرجەستە لە ژیاننامەی شاعیر
مەهاباد قەرەداغی

- لەدایکبووی ساڵی ١٩٦٦ ی شاری کفری یە.
- لە ساڵی ١٩٨٠ وە تێکەڵ بە دونیای نووسین و بڵاوکردنەوە بووە.
- لە ساڵی ١٩٨٠ لەسەر شیعری بەرگری لە لایەن رژێمی بەعسی عێراقەوە گیراوە و بۆ ماوەی ساڵێک حوکمی زیندانی بەسەردا سەپێندراوە.
- لە ساڵی ١٩٨١ دوای ئازادبوونی لە زیندان تا ساڵی ١٩٩١ ساڵی ڕاپەڕین لە چالاکی سیاسی و خەباتی نهێنی شۆڕشی رزگاری خوازی کورد، بەشدار بووە.
- لە ساڵی ١٩٨٧ لە کەرکووک پەیمانگای هونەری بەشی ژمێریاری تەواو کردووە.
- لە ساڵی ١٩٩٢ ژیانی هاوسەری لەگەڵ مستەفا گەرمیانی پێکەوە ناوە.
- لە ساڵی ١٩٩٣ لە سوید نیشتەجێ بوو.
- لە ١٩٩٩ تا ٢٠٠٤ لە زانکۆکانی ترۆلهێتان و ستۆکهۆلم، ڕشتەکانی کۆمەڵناسی و دەروونناسی پەروەردەی خوێندووە.
- لە ساڵی ٢٠١٣ بەشی زمانی ئینگلیزی لە کۆلێجی پەروەردەی زانکۆی سابیس تەواو کردووە.
- لە دەیان کۆنفرانسی نەتەوەیی و نێونەتەوەیی لە وڵاتانی ئەوروپا و ئەفریقیا و وڵاتانی عەرەبی بەشداری کردووە، وەک وڵاتانی ئەسکەندەناڤیا، ئەڵمانیا، ئیسپانیا، هۆڵەندا، بەلجیکا، بەریتانیا، میسر، سوریا، ئەردەن، ئێران و هتد.
- چەندین ڕێکخراوی بەرگریکار لە مافەکانی ژنی دامەزراندووە وچالاک بووە تیایاندا.
- لە ٢٠٠٥ گەڕاوەتەوە کوردستان و بووە بە راوێژکاری سەرۆک وەزیران بۆ کاروباری ئافرەتان و یەکسانی لە کابینەی چوارەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان.
- لە ساڵی ٢٠٠٨، ئەندامی لیژنەی باڵای هەمووارکردنی یاسای باری کەسیی بووە.
- لە ساڵێ ١٩٩١ هوە ئەندامی یەکێتی نووسەرانی کوردە.
- لە ساڵی ٢٠٠١ بووە بە ئەندامی یەکێتی نووسەرانی سوید.
- لە ساڵی ٢٠١٠ لە کۆنگرەی هەشتەمی یەکێتی نووسەرانی کورد، بووەتە ئەندامی کارای مەڵبەندی گشتی یەکێتی نووسەرانی کورد.
- لە ساڵی ٢٠١٢ بووە بەڕێوەبەری پەیمانگای یەکێتی ئافرەتانی کوردستان بۆ پرسە کۆمەڵایەتییەکان.

- سیی ۳۰ بەرهەمی چاپکراوی لە بوارەکانی ئەدەبیات، کۆمەڵناسی، پەروەردە هەیە و چەند بەرهەمێکی وەرگێرانیش لە زمانی عەرەبی و سویدییەوە.
- خەڵاتی یەکەمی کورتە چیرۆکی لە ڤیستیڤاڵی گەلاوێژی ساڵی ۲۰۰۸ وەرگرتووە.
- خەڵاتی یەکەمی کورتە چیرۆکی لە ڤیستیڤاڵی گەلاوێژی ساڵی ۲۰۰۹ وەرگرتووە.
- خەڵاتی چالاکی مەدەنی بۆ چاکسازی لە ساڵی ۲۰۰۹ لە لایەن رێکخراوی ئەندازیاری ئاشتی پێ دراوە .
- چەندین خەڵاتی تری لە لایەن رێکخراو و دەزگاکانی راگەیاندنەوە پێدراوە.
- دەستەی نووسەرانی گۆڤاری (وێران) ی ئەدەبی بووە.
- دەستەی نووسەرانی گۆڤاری (شین) ی ئەدەبی بووە.
- خاوەن ئیمتیازی هەفتەنامەی(گەنجلاند) ی تایبەت بە گەنجان بووە.
- سەرنووسەری گۆڤاری(شیکار) ی ئەکادیمی کۆمەڵایەتییە.
- هاوبەشی رێکخراوی SIPU international بووە لە پرۆگرامی مافەکانی مرۆڤ بەرەو یەکسانی جێندەر لە ساڵی ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲.
- لە ساڵی ۲۰۰۷ لە تەقینەوەیەکدا لە شاری کەرکووک، مستەفا گەرمیانی هاوسەری شەهید بوو.
- خاوەنی تاقانە کچێکە بەناوی (شاکار).

بەرهەمە چاپکراوەکانی نووسەر

شیعر:

- نەخشەی دواڕۆژی کرێکار (١٩٩١)
- پانۆراما (١٩٩٣)
- شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە (١٩٩٤)
- میدالیا (١٩٩٥)
- هاژەی رۆح (١٩٩٧)
- Snö Fåglar بە زمانی سویدی واتە باڵندە بەفرەکان. (١٩٩٨)
- هێشووی عەشق (٢٠٠١)
- دیوانی مەهاباد قەرەداغی (٢٠١٣)

ڕۆمان و بیرەوەری و کورتەچیرۆک:

- فەنتازیا (١٩٩٥)
- کۆچ (١٩٩٣)
- مەرگی مرۆڤ و نیوێک (٢٠٠٣)
- ساڵێک لە دۆزەخ (٢٠٠٤)
- چلچرا (٢٠٠٩)
- ئەڤین ئاوی ژیانە(٢٠٠٦)
- زەنگدانەوە (٢٠٠٧)
- لەتێ پیاو(٢٠١٣)

لێکۆڵینەوەی کۆمەڵایەتی و ئەدەبی:

- لە پێناوی ژیانەوەی ئافرەتدا (١٩٩٤)
- ئازادکردنی مێژوو(٢٠٠٢)
- شەرەفنامە ، شەرەف کۆدێکە بۆ کۆیلەکردنی ژن(٢٠٠٤)
- ژن و کۆمەڵگە لە قۆناغی باڵندەیی شێرکۆ بێکەسدا(٢٠٠٥)
- زمان ، ڕامان و ناسنامە.(٢٠٠٥)
- کارەساتی ئەنفال و کاریگەرییە دەروونییەکانی لەسەر کۆمەڵگەی کوردستان.(٢٠٠٤)
- وشەباران.(٢٠١٠)
- لە فێمینیزمەوە تا هیومانیزم.(٢٠١١)

وەرگێران:

- نانی ژەهراوی (١٩٩٥)
شانۆگەریی، ڤیسیلین هانچێف.
- دانپیانانێکی پیاوانە.(١٩٩٦)
چیرۆکی د.نەوال سەعداوی
- شیعر هەناسەی گەردوونە(١٩٩٦)
هەڵبژاردەیەک لە شیعری هاوچەرخی جیهان.

کتێبی پەروەردەیی:

- گەرمیان(٢٠٠١)
- باوەگوڕگوڕ(٢٠٠١)
- دیلان(٢٠٠٣)

پێڕستی

دیوانی

مەهاباد قەرەداغی

زنجیره	ناوی شیعرەکان	لاپەڕە
1.	پێشکەشە	٣
2.	پێشەکی	٥
3.	زەردەشت، خواوەندی شیعر و پەیام	٧
4.	ئیپۆسی هەرەس	١٦
5.	دۆزەخ و حەوا	١٩
6.	وەک گوناه بێگوناهین	٢٤
7.	یار	٢٩
8.	ئۆقیانووسی سەراب	٣٠
9.	بازنەی سزا	٣٨
10.	هاژەی رۆح	٤٤
11.	پەیکەرێ لە ئاونگ	٤٦
12.	کەرنەڤاڵی زام لە ئێوارەی تاراوگەدا	٤٩
13.	ورشەی ئەستێرەکان	٥٥
14.	چاوم مەنزڵگەتە	٦٠
15.	گۆرانییەکی نوێ	٦١
16.	گەردانەی رازەکانم	٦٤
17.	چەرخ	٦٧
18.	شەوێ لەگەڵ یادەکانما	٦٨
19.	پەیامێک بۆ شارێکی بێ هەتاو	٧٠
20.	دەبم بە تۆ	٧٣
21.	سروودی ئاسۆ	٧٥
22.	بەڵگە	٧٧
23.	ئەو یادەی لە دڵما هەر دەژێتەوە	٧٩
24.	هەناسەی کیشوەری ژان	٨٣
25.	تروسکەیەک	٨٦

26.	سوارەی ئاگرین	٨٨
27.	هەناسەیەک	٩٠
28.	پرسەی ئامانج	٩٣
29.	ژیانەوە	٩٥
30.	لە بێژنگی سەدەی بیستەم	٩٧
31.	سەرابی ژان	١٠٢
32.	مەپرسە بۆ؟	١٠٤
33.	هەڵوێست	١٠٦
34.	دەنگی ئەوین	١٠٧
35.	سووتان	١٠٩
36.	ئەم زامەی من	١١١
37.	وڵات	١١٣
38.	ئۆخژن	١١٤
39.	نەوت	١١٧
40.	نانی شەهید	١١٨
41.	تابلۆی شەهیدان	١٢٠
42.	عەشقی ئاگر	١٢٢
43.	پۆرترەیتی شەهید	١٢٥
44.	بۆرکانی سارد	١٢٧
45.	داستانی من و ئەم شاخە	١٣٠
46.	یەکی یەکی یەک	١٣٢
47.	سیی جزمەی شیعر	١٣٦
48.	زمان	١٤٢
49.	پەڕینەوە لە با	١٤٦
50.	پەیکەری ئاسمان	١٥٠
51.	ئەدرەس	١٥٤
52.	کۆچ	١٥٦
53.	هەبوو، نەبوو	١٦٠
54.	لەدایکبوون، ونبوون	١٦٣
55.	گەشت بەرەو نادیار	١٦٥
56.	ژوورەکەی من، کەشتییەکەی نوح	١٧٢
57.	شێت بوون	١٧٧
58.	بەردی سەبر	١٨٣
59.	سەودا	١٨٧

١٩٠	ئاوەژووبوونەوەی ماچ	.60
١٩١	توانەوەی خۆر	.61
١٩٢	دڵی من و ئاوەرەکان	.62
١٩٥	لەدایکبوونی دووەم	.63
١٩٩	سیمای تەڵخی ئاوێنەکان	.64
٢٠٣	شێ	.65
٢٠٥	هەناسەمی	.66
٢١٠	دەیەمساڵی خۆشەویستی	.67
٢١٥	نا	.68
٢١٩	چامەی رۆحی بریندارم	.69
٢٢٢	بیرمە وەک ئێستا لەبیرمە	.70
٢٢٦	تابلۆی خۆرگیران	.71
٢٢٩	فەقیانەی شیعرێکی سپی	.72
٢٣٢	ئێستگەی جەنگی سێیەم	.73
٢٣٣	دەمرم بۆ ئەوەی نەمر بم	.74
٢٣٨	ئاوات	.75
٢٤٠	مەرگەساتی ناخم، بۆ هەڵەبجەی قژ خوێناوی	.76
٢٤٦	گوڵاڵە	.77
٢٤٨	دوای ئەم کۆچەم	.78
٢٥١	ئۆخژن	.79
٢٥٤	دارستان	.80
٢٥٧	سەمای شەوان	.81
٢٥٨	خاکستەر	.82
٢٥٩	کاریتە	.83
٢٦١	تۆ و کوردستان	.84
٢٦٣	قەڵای دمدم بانگی شیعری ئەمشەو دەکا	.85
٢٧٢	نامەیەکی بەخوێن نووسراو	.86
٢٧٦	دەرمان	.87
٢٧٩	بۆ ساڵی ١٩٨٧	.88
٢٨١	کۆچ بەرەو ژینگەیەکی تر	.89
٢٨٤	!؟!	.90
٢٨٥	سێ نزا	.91
٢٨٦	وەرزێکی مۆر	.92
٢٨٧	تاج	.93

94.	بۆ تۆ و بۆ ئەم نەورۆزە	٢٨٨
95.	گوڵدان	٢٨٩
96.	نهێنییەکان	٢٩٠
97.	نێرگز	٢٩١
98.	شەوانی رێبواری بەفر	٢٩٣
99.	پانۆرامای جیهانە بچکۆلانەکەم	٢٩٤
100.	وێران	٣٠٧
101.	ماچ و خاچ	٣١١
102.	هەڵوەرین	٣١٤
103.	کۆلارەماچ	٣١٧
104.	دوارۆژی رابردوو	٣٢٣
105.	خۆشم دەوێی کەواتە من هەم	٣٢٦
106.	وەرن با هەمووومان یەکتریمان خۆش بوێ	٣٢٨
107.	نامەیەک بۆ حەزرەتی نالی	٣٣٠
108.	سەمای سەوز	٣٣٢
109.	میدالیا	٣٣٦
110.	مرواریيەکانی ئاسمان	٣٤٣
111.	هەور	٣٤٥
112.	سرووش	٣٤٦
113.	سەرەتا	٣٤٨
114.	بەردی ڕەش	٣٥٠
115.	رۆژ خەڵتانی تاریکییە	٣٥٣
116.	حاڵ	٣٥٥
117.	خەونەکانی ئاهورامەزدا	٣٥٧
118.	هەڵوەرینی باڵەکانیش سروودن	٣٥٩
119.	تابلۆلۆچەکان	٣٦٣
120.	باڵ لە بۆشاییدا	٣٦٦
121.	بەفر خۆری شەوە	٣٦٨
122.	سەردێری هەواڵەکان	٣٧١
123.	ئەو پردانەی ناگەنە هیچ کوێ	٣٧٣
124.	پردی چارەنووس	٣٧٣
125.	پردی سەراب	٣٧٤
126.	پردی پەیمان	٣٧٥
127.	پردی پەشیمانی	٣٧٦

.128	پردی کارەسات	٣٧٧
.129	هەسارەیەکی دوور.. دوورتر لە دووریی	٣٧٨
.130	یۆگایەک لە ژووانداا	٣٨٣
.131	لێرە و لەوێشم	٣٨٩
.132	من بە هەناسەی پەپوولەیەک دەژیم	٣٩٢
.133	لە ژێر ساباتی ماچدا، تا بێکۆتا خۆشەویستی	٣٩٦
.134	پەیام، شیعر ، عەشق	٣٩٨
.135	تۆ	٤٠٠
.136	حەزرەتی عومەری کوڕی خاوەر (د.خ)	٤٠١
.137	گوناه	٤٠٤
.138	پیاوێک لە ئاوریشم	٤٠٥
.139	نیشتیمانی نێوان دوو زێ	٤٠٨
.140	تۆ شاکاری، من شاکارستان	٤١٢
.141	هێشووی عەشق	٤١٥
.142	ئاوێنە	٤١٧
.143	شین وەکو دەریای سپی	٤١٨
.144	یاری	٤٢٠
.145	لە پشت بەردەنوێژی عەشقدا	٤٢٣
.146	گۆرانییەکی بێدەنگ	٤٢٧
.147	زمانت هەورە و پەیڤەکانت باران	٤٣١
.148	یەکەم وتە و دووا وتەی من	٤٣٣
.149	خۆشەویتی لە دەڤەری گوناهدا	٤٣٥
.150	تاڤگەی تراویلکە	٤٣٧
.151	لەتەکانی عەشقاوێنەکەم	٤٤١
.152	من لە دۆنی مریەمدا	٤٤٥
.153	واو، پردی پەیوەندییە	٤٤٧
.154	هەنار	٤٤٩
.155	هەوێن	٤٥٠
.156	زیزبوون، کۆچ، غوربەت	٤٥١
.157	شاخ کێڵگەی گەنمەشامییە، چامەیەک بۆ ئەنفال، نامەیەک بۆ مێژوو	٤٥٢
.158	باڵێ لە ئاگر، باڵێ لە بەفر	٤٨٣
.159	دیسان سەحەرە	٤٨٤
.160	هەر رۆژێ ، سۆزێ	٤٩٠

.161	گەشت بۆ بەهەشت	٤٩٤
.162	شەیدایی	٤٩٧
.163	گوڵم سەیرە	٤٩٩
.164	یادێک	٥٠١
.165	دوانگەی خورد	٥٠٣
.166	ژن	٥٠٨
.167	ئازادی	٥١٠
.168	چەند دێڕێکی بەرجەستە لە ژیاننامەی شاعیر	٥١١
.169	بەرهەمە چاپکراوەکانی مەهاباد قەرەدغی	٥١٣
.170	پێڕستی دیوانی مەهاباد قەرەداغی	٥١٥